

1. Drama yönteminde temel aşamalar şu sırayla uygulanır:

1. Derse giriş (dikkat çekme – güdüleme)
2. Isınma / hazırlık
3. Canlandırma hazırlığı
4. Ara değerlendirme
5. Canlandırma çalışması
6. Ulaşılan sonuçların kullanımı (ürün ortaya koyma, değerlendirme)

Numaralı etkinlikler bu aşamalara göre incelendiğinde:

- I. etkinlik:

Öğretmenin derse tabela ile girerek öğrencileri bilgilendirmesi → Derse giriş (dikkat çekme)

- II. etkinlik:

Yapraklarla tabela oluşturma ve yarışma → Isınma / hazırlık

- III. etkinlik:

Doğada yön bulma üzerine düşünme ve canlandırma hazırlığı yapma → Canlandırma hazırlığı

- IV. etkinlik:

Halka şeklinde sorular sorulması → Ara değerlendirme

- VI. etkinlik:

Karınca yuvası ve güneşle yön bulmanın karşılıklı savunularak canlandırılması → Canlandırma çalışması

- V. etkinlik:

Doğada yön bulma ile ilgili el broşürü hazırlama → Ulaşılan sonuçların kullanımı

- VII. etkinlik:

Materyal tasarlama → Ulaşılan sonuçların kullanımı

Ancak planda V. etkinlik, canlandırma tamamlanmadan önce verilmiştir.

Oysa drama sürecinde ürün ortaya koyma (broşür hazırlama), canlandırmadan sonra yapılmalıdır.

Bu nedenle:

- V. etkinlik (ulaşılan sonuçların kullanımı) ile
- VI. etkinlik (canlandırma çalışması) yer değiştirmelidir.

DOĞRU CEVAP D

2. Soruda öğrencilerin ikili gruplar hâlinde çalıştığı ve tüm canlandırmaların sınıfın farklı noktalarında aynı anda gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Öğrencilerin birbirlerini izlemek zorunda kalmaması, sahne de olma ya da izlenme kaygısını ortadan kaldıran bir durumdur. Bu özellik, eş zamanlı doğaçlamanın en ayırt edici yönlerinden biridir. Ayrıca tüm öğrencilerin etkinlik süresince aktif olması, tekniğin katılımcılığı esas aldığını göstermektedir. Kalabalık sınıflar için uygun olduğunun vurgulanması da eş zamanlı doğaçlamanın kullanım amacına uygundur. Etkinlik sırasında sınıf ortamında belirli ölçüde gürültü ve karmaşa yaşanması, aynı anda yapılan canlandırmaların doğal bir sonucudur. Bu özelliklerin tamamı birlikte değerlendirildiğinde, soruda verilen etkinliğin eş zamanlı doğaçlama tekniğine ait olduğu anlaşılmaktadır.

DOĞRU CEVAP D

3. Verilen durum, yaratıcı drama etkinliğinin rastlantısal/doğaçlama biçimde değil; bilinçli, planlı ve yapılandırılmış bir anlatı örgüsüyle kurgulandığını göstermektedir. Metinde özellikle “yaşantılardan yola çıkılarak bilinçli ve planlı bir canlandırma süreci oluşturulur” ifadesi, dramatik kurgunun tasarlanmış (planlı) bir süreç olduğunu doğrudan vurgular. Ayrıca olayların “giriş–gelişme–sonuç” bölümleriyle mantıklı bir bütün hâline getirilmesi, dramatik kurgunun temel ölçütlerinden olan olay örgüsünün kurulduğunu gösterir. “Karakterler arasında belirgin çatışma ve duygusal gerilim” bulunması da dramatik kurgunun olmazsa olmazı olan dramatik gerilim ve çatışma öğelerine işaret eder. Metinde ayrıca “mekân ve zamanın anlam kazandıracak şekilde belirlenmesi”, “dil, hareket ve sembollerin etkiyi artıracak biçimde düzenlenmesi” ve “atmosferin duygusal katılımı sağlayacak şekilde oluşturulması” gibi unsurlar; dramatik kurgunun bileşenleri olan mekân, zaman, dil, hareket, semboller ve atmosferin bilinçli biçimde planlandığını kanıtlar. “Ortaya çıkan anlamın farkındalık oluşturması” ifadesi, kurgunun amaçlı bir öğrenme/duygusal kazanıma yöneldiğini gösterirken; “estetik ve sunumdan çok anlatımın iç tutarlılığı önemlidir” vurgusu da eğitimde dramatik kurgunun gösteriden ziyade yapı ve anlam bütünlüğüne dayandığını ortaya koyar. Son olarak öğretmenin süreci “belirli bir yapı ve amaç doğrultusunda” iletmesi, bütün bu öğelerin bir araya getirilip kurgusal bir çerçeveye oturtulduğunu kesinleştirir.
4. Metinde bilimsel bilginin uzun süre kabul edilen bir anlayışa dayandığı, ancak yeni gözlem ve verilerle bu anlayışın yetersiz kalmaya başladığı anlatılmaktadır. Başlangıçta kabul gören açıklamaların zamanla artan çelişkileri açıklayamadığı vurgulanmıştır. Yeni kuramsal yaklaşımların bu sorunları daha tutarlı biçimde açıkladığı ifade edilmektedir. Eski görüşlerin tamamen reddedilmeyip sınırlı kaldığının kabul edilmesi, bilimsel düşüncede köklü bir dönüşümü göstermektedir. Bilim insanlarının doğayı anlama biçimlerini yeniden yapılandırmaları, yalnızca bilgi eklenmesini değil bakış açısının değişmesini ifade eder. Metinde bilginin doğrusal değil sıçramalı biçimde ilerlediğinin belirtilmesi bu durumu desteklemektedir. Bilim topluluğunun zamanla yeni yaklaşımı benimsemesi, söz konusu değişimin kolektif bir dönüşüm olduğunu göstermektedir. Bu özelliklerin tamamı paradigma kayması kavramının temel nitelikleriyle örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP B

DOĞRU CEVAP A

5. Metinde öğrencilerin gerçek yaşamdan alınmış bir çevre sorunuyla karşı karşıya bırakıldığı görülmektedir. Öğrenciler, verilen durumdan hareketle öncelikle bir problem belirlemiştir. Daha sonra bu probleme çözüm bulabilmek için araştırma sorusu oluşturdukları ifade edilmiştir. Öğrencilerin farklı kaynaklardan bilgi toplaması, sürecin araştırmaya dayandığını göstermektedir. Toplanan bilgiler doğrultusunda çözüm önerileri geliştirilmesi, problem çözmeye sürecinin merkezde olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrencilerin çözüm önerilerine dayalı hipotezler kurması, yapılandırılmış bir problem sürecini işaret etmektedir. Hipotezlerin test edilmesi amacıyla veri toplanması ve sonuçlara ulaşılması, probleme dayalı öğrenmenin temel aşamalarıyla örtüşmektedir. Elde edilen sonuçların rapor hâline getirilerek sunulması, sürecin değerlendirme boyutunu yansıtmaktadır. Bu yönleriyle öğretmenin kullandığı yöntemin probleme dayalı öğrenme olduğu söylenebilir.

Metinde plastik kullanımının artmasının çevre kirliliğine yol açtığı açıkça belirtilmiştir. Öğrencilerden bu soruna yönelik çözüm yolları geliştirmeleri ve bu çözümleri test etmeleri istendiği için odak noktası çözüm üretme sürecidir. Bu nedenle belirlenen problem durumu, bilginin tanımlanmasından çok “plastik kirliliği nasıl azaltılabilir?” sorusuna yöneliktir.

DOĞRU CEVAP B

6. Soruda öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri günlük yaşamla ilişkilendirmeleri istendiği görülmektedir. Öğrencilerin öğrendikleri kavramları yeni durumlara aktarmaları vurgulanmıştır. Bu durum, bilginin yalnızca öğrenilmesi değil, farklı bağlamlarda kullanılması gerektiğini göstermektedir. 5E öğretim modelinde bu tür etkinlikler, öğrenilen bilginin pekiştirildiği aşamada yer alır. Derinleştirme aşamasında öğrenciler kavramları farklı örnekler üzerinde uygular ve transfer eder. Açıklama aşaması öğretmen merkezli tanımlama sürecini kapsadığından bu duruma uygun değildir. Bu nedenle doğru cevap Derinleştirme aşamasıdır.

DOĞRU CEVAP D

7. Deneide öğretmenin amacı, pil sayısındaki değişimin ampul parlaklığına etkisini incelemektir. Bu nedenle ölçülen ve sonuç olarak değişmesi beklenen değişken ampul parlaklığıdır. Ampul parlaklığı gözlemlenip karşılaştırıldığı için bağımlı değişken olur. Deney sırasında yalnızca pil sayısı değiştirilmiştir. Değiştirilen (manipüle edilen) değişken pil sayısı olduğundan bağımsız değişken pil sayısıdır. Öğretmen diğer koşulların etkisini ortadan kaldırmak için bazı değişkenleri sabit tutmuştur. Özdeş ampuller kullanılması ve ampul sayısının değiştirilmemesi, ampul sayısının kontrol edildiğini gösterir. Aynı kablo türü-uzunluğu, ortam ışığı ve gözlem mesafesinin sabit tutulması da kontrol değişkenlerine örnektir. Seçeneklerde kontrol edilen değişken olarak temel vurgu ampul sayısı üzerinden verildiği için doğru eşleştirme buna göre yapılır. Bu nedenle doğru seçenek “Bağımlı: ampul parlaklığı – Bağımsız: pil sayısı – Kontrol edilen: ampul sayısı”

DOĞRU CEVAP C

8. Öğrencinin yaptığı açıklamalarda geometrik şekillerin yalnızca tek özellikleri değil, şekiller arasındaki ilişkiler de vurgulanmıştır. Kare ile dikdörtgen arasında kapsama ilişkisi kurulmuş ve karenin dikdörtgenin özel bir durumu olduğu ifade edilmiştir. Bu durum, öğrencinin şekilleri bağımsız olarak ele almadığını, onları birbirleriyle bağlantılı biçimde düşündüğünü göstermektedir. Ayrıca öğrenci, açı ve kenar özelliklerini birlikte değerlendirerek mantıksal sonuçlara ulaşmıştır. Ancak bu açıklamalarda herhangi bir aksiyom, teorem ya da ispat süreci yer almamaktadır. Van Hiele kuramına göre şekiller arasında ilişki kurabilen fakat ispat yapmayan öğrenciler 3. düzeyde yer alır. Bu nedenle öğrencinin en az 3. Düzey (C) geometrik düşünme düzeyinde olduğu söylenebilir.

DOĞRU CEVAP C

9. Duruma özgü düzeydeki öğrenciler, grafikteki verilere dayalı nicel çıkarımlar yapmak yerine kişisel görüş ve sezgileriyle yorum yapar. Bu düzeyde yapılan açıklamalarda sayısal ifadelere yer verilmez. A seçeneğinde yer alan “Bence Pazartesi çok çalışılmış.” ifadesi öznel bir yorumdur. Bu yorumda grafik üzerinde verilen herhangi bir sayısal veri kullanılmamıştır. Öğrencinin yorumu kişisel kanaatine dayanmaktadır. Bu durum, duruma özgü düzeyin temel özelliği olan veriden bağımsız akıl yürütmeye örnek oluşturur. Diğer seçeneklerde ise sayısal veriler kullanılmakta veya veriler arasında ilişki kurulmaktadır. Bu nedenle duruma özgü düzeyi yansıtan doğru cevap A seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP A

10. 1. “Kâğıdı 4 eş parçaya bölecek şekilde katlayınız” ifadesi, başlangıçta kâğıdın 4 eş parçaya ayrıldığını gösterir; bu durumda oluşan birim kesir $1/4$ olur.
2. Sonraki adımda “parça sayısını iki katına çıkarınız” dendiği için her katlamada parça sayısı 2 katına çıkar: $4 \rightarrow 8 \rightarrow 16 \rightarrow 32 \rightarrow 64$.
3. Bu süreçte öğrencinin yazacağı birim kesirler sırasıyla $1/4$, $1/8$, $1/16$, $1/32$, $1/64$ olur.
4. adımda istenen “denk kesir”, yazılan bu birim kesirlerden herhangi birine eşit olan kesirdir (örneğin $1/8$ 'e denk bir kesir de kabul olur).
5. Şıkları sadeleştirelim:
- A) $8/64 = 1/8$
- B) $3/20$ sadeleşmez
- C) $5/30 = 1/6$
- D) $6/40$ sadeleşmez.
- E) $7/21 = 1/3$

DOĞRU CEVAP A

11. Verilen problemde başlangıçtaki toplam miktar (65 adet ekmek) ve bu toplamdan çıkarılan miktar (18 adet satılan ekmek) açıkça verilmiştir. Öğrencilerden istenen, bu çıkarma işleminden sonra geriye kalan miktarı bulmalarıdır. Yani problemde sonuç miktarı bilinmemekte, sonuç sorulmaktadır. Bu yapı, çıkarma işleminin kullanıldığı ayırma problemleri kapsamındadır. Ayırma problemlerinde bazen başlangıç miktarı, bazen değişim miktarı, bazen de sonuç miktarı bilinmeyebilir. Bu problemde başlangıç ve değişim miktarı bilindiği hâlde sonuç miktarı bilinmemektedir. Dolayısıyla öğrencilerden yapılan çıkarma işlemiyle kalan miktarı bulmaları beklenmektedir. Bu özellikler problem türünün “Ayırmada sonuç miktarının bilinmediği durumlar” olduğunu göstermektedir. Bu nedenle doğru cevap C seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP C

12. Soruda öğretmenin küpleme tekniğini kullanarak öğrencilere bir nesne (mıknatıs) verdiği ve “Bu nesne neye benziyor?” sorusunu sorduğu görülmektedir. Bu soru, nesnenin temel özelliklerini tanımaya ve betimlemeye yöneliktir. Küpleme tekniğinde tanımlama düzeyi, nesnenin ne olduğu, neye benzediği ve temel özelliklerinin ifade edilmesini kapsar. Soruda herhangi bir kıyaslama, neden–sonuç ilişkisi, parçalara ayırma ya da olumlu–olumsuz değerlendirme yapılmamaktadır. Dolayısıyla bu soru, öğrencinin nesneyi temel yönleriyle tanımasını amaçlamaktadır. Bu nedenle doğru cevap Tanımlama düzeyidir.

A) Karşılaştırma

Bu düzeyde bir nesnenin başka bir nesneyle benzer veya farklı yönleri ele alınır. Örneğin “Mıknatıs ile demir çubuğun benzer yönleri nelerdir?” gibi sorular karşılaştırma düzeyine girer. Bu soruda böyle bir durum yoktur.

B) İlişkilendirme

İlişkilendirme, nesnenin öğrencinin yaşamıyla, başka bir kavramla ya da bir durumla bağlantı kurmasını içerir. “Mıknatıs sana neyi hatırlatıyor?” gibi sorular bu düzeye örnektir. Verilen soru ilişkilendirme içermemektedir.

C) Analiz etme

Analiz etme düzeyinde nesnenin yapısı, parçaları veya nasıl çalıştığı sorgulanır. “Mıknatısın hangi bölümleri vardır?” sorusu analiz düzeyindedir. Bu soru analiz etmeye yönelik değildir.

D) Tanımlama

Tanımlama düzeyi, nesnenin ne olduğu, neye benzediği ve temel özelliklerinin betimlenmesini kapsar. “Bu nesne neye benziyor?” sorusu doğrudan tanımlamaya yöneliktir. Doğru cevap budur.

E) Tartışma

Tartışma düzeyinde nesnenin olumlu–olumsuz yönleri ya da farklı görüşler ele alınır. “Mıknatısın kullanımının avantajları ve dezavantajları nelerdir?” sorusu bu düzeye girer. Soruda böyle bir yönlendirme yoktur

DOĞRU CEVAP D

13. Soruda, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi 1. sınıf “Yaşadığım Yer ve Ülkem” öğrenme alanına ait olmayan öğrenme çıktısı sorulmaktadır. Bu öğrenme alanında 1. sınıf düzeyinde öğrencilerden yaşadığı yerin ve ülkenin genel özelliklerini açıklaması, Türk Bayrağı ve İstiklâl Marşı'nın önemini ifade etmesi, Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatına ilişkin temel bilgileri dile getirmesi ve millî gün ile bayramlarda yaşadığı duyguları paylaşması beklenmektedir. Bu kazanımlar öğrencilerin aidiyet, millî bilinç ve temel yurttaşlık farkındalığını geliştirmeye yöneliktir. Ancak yakın çevrede bulunan tarihî mekân ve doğal güzellikleri belirleme becerisi, çevreyi daha ayrıntılı tanıma ve gözlem yapma gerektirdiği için 2. sınıf öğrenme çıktıları arasında yer almaktadır. Bu nedenle bu kazanım 1. sınıf “Yaşadığım Yer ve Ülkem” öğrenme alanı kapsamında değildir. Dolayısıyla doğru cevap E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

14. Otantik öğrenme yaklaşımında öğrencilerin gerçek yaşam problemleriyle doğrudan etkileşim içinde olmaları beklenir. Bu yaklaşımda öğrenme, öğrencinin yaşadığı çevrede karşılaştığı durumlar üzerinden anlamlandırılır. Saha gözlemleri yapmak, öğrencilerin gerçek yaşamdan veri toplamasına olanak sağladığı için otantik öğrenmeye uygundur. Yerel yönetimlerle iletişim yollarını araştırmak, öğrencinin toplumsal kurumlarla etkileşim kurmasını sağlar ve gerçek hayata dayalıdır. Günlük yaşamda yaşanan sorunların kayıt altına alınması, öğrenmenin somut deneyimlere dayandırıldığını gösterir. Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini günlüklerle ifade etmesi de yaşantıların yansıtılmasını sağlar. Buna karşılık, ders kitabındaki metni esas alarak maddeleri deftere yazmak, gerçek yaşam bağlamından kopuk bir etkinliktir. Bu tür bir etkinlik öğrenciyi pasif konumda bırakır. Otantik öğrenmede bilgi, doğrudan deneyim yoluyla yapılandırılır. Bu nedenle öğretim sürecinde yer alabilecek öğrenci rollerinden biri olmayan seçenek B'dir.

DOĞRU CEVAP B

15. Oryantring, bireyin belirli bir alanda yön bulma becerilerini kullanarak hedef noktalara ulaşmasını amaçlayan uygulamalı bir etkinliktir. Bu etkinlikte katılımcılar kroki, harita ve yön bilgilerini aktif biçimde kullanır. Başlangıç ve bitiş noktaları önceden belirlenir ve ara hedeflere ulaşılması beklenir. Katılımcılar doğru güzergâhı seçerek en kısa sürede hedefe ulaşmaya çalışır. Oryantring, yön bulma, problem çözme ve mekânsal algı becerilerini birlikte geliştirir.

Doğa eğitimi

Doğa eğitimi, bireylerin doğal çevreyi tanınmasını ve çevre bilinci kazanmasını amaçlayan öğrenme sürecidir. Gözlem, inceleme ve doğrudan deneyim yoluyla gerçekleştirilir. Yön bulma ve hedefe en kısa sürede ulaşma gibi rekabet unsurları içermez.

Gezi – gözlem

Gezi-gözlem yöntemi, öğrencilerin bir mekânı yerinde incelemeleri yoluyla öğrenmelerini sağlar. Amaç, gözlem yaparak bilgi edinmektir. Planlı bir parkur veya yön bulmaya dayalı rekabetçi bir yapı bulunmaz.

Coğrafi alan gezisi

Coğrafi alan gezisi, doğal veya beşerî çevrenin özelliklerini yerinde incelemek amacıyla düzenlenir. Öğrenciler çevre unsurlarını tanımaya ve analiz etmeye odaklanır. Harita veya kroki kullanılsa bile hedefe en kısa sürede ulaşma esası yoktur.

Trekking

Trekking, genellikle doğada yapılan uzun süreli yürüyüş etkinliklerini ifade eder. Fiziksel dayanıklılık ve doğayla iç içe olma ön plandadır. Eğitimsel kazanımlardan çok sportif ve rekreatif amaç taşır.

Soruda öğrencilerden bir alanın krokisini çizmesi, başlangıç-bitiş noktalarını belirlemesi, ara hedeflere yön bulma becerisiyle ulaşması ve en kısa sürede parkuru tamamlaması istenmiştir. Bu özellikler, harita/kroki kullanımı ile yön bilgisinin birlikte ve uygulamalı biçimde kullanıldığı oryantring etkinliğinin temel özellikleridir. Bu nedenle öğretmenin yaptırdığı etkinlik oryantring olarak değerlendirilir.

DOĞRU CEVAP C

16. Soruda, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi kapsamında yer alan farklılaştırma yaklaşımı ve bunun zenginleştirme boyutu temel alınmıştır. Zenginleştirme; öğrencilerin araştırma yapmalarını, farklı bakış açıları geliştirmelerini, üst düzey düşünme becerilerini kullanmalarını ve özgün ürün ortaya koymalarını hedefler. Öğretmenin uyguladığı öğretim süreci, "Evimizi Dünya" öğrenme alanında yer alan yakın çevreden hareketle doğa-insan ilişkisini çözümleme ve afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik çalışmalar yapma öğrenme çıktılarıyla ilişkilidir. Bu bağlamda araştırma, tasarlama, karşılaştırma ve ürün oluşturma içeren etkinliklerin zenginleştirme kapsamına girdiği görülmektedir. A, B, D ve E seçeneklerinde yer alan etkinlikler öğrencilerin aktif olduğu, araştırmaya dayalı ve özgün ürün ortaya koymalarını gerektiren çalışmalardır. Bu tür etkinlikler zenginleştirme sürecinin temel özellikleriyle örtüşmektedir.

C seçeneğinde ise öğrencilerden yalnızca ders kitabındaki örnekleri olduğu gibi incelemeleri ve bu bilgilerle sınırlı kalarak deftere yazmaları istenmektedir. Bu durum, üst düzey düşünme becerilerini harekete geçirmeyen, öğrenciyi pasif konumda bırakan ve öğretim sürecini tekrar-pekiştirme düzeyinde tutan bir uygulamadır. Dolayısıyla C seçeneği, zenginleştirme değil daha çok doğrudan öğretim veya destekleme niteliği taşımaktadır. Bu nedenle öğretmenin öğretimi zenginleştirme amacıyla kullanması beklenmeyen etkinlik C seçeneğidir.

Ezber, kopyalama, ders kitabıyla sınırlı etkinlikler → Zenginleştirme değildir

Araştırma, tasarlama, ürün oluşturma, karşılaştırma → Zenginleştirme

DOĞRU CEVAP C

17. Soruda, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi 4. sınıf “Ortak Mirasımız” öğrenme alanına göre hazırlanmış bir ders planında yer alan unsurların program yapısına uygunluğu sorgulanmaktadır. Programda alan becerileri, eğilimler, değerler ve içerik çerçevesi birbirinden net biçimde ayrılmıştır. Vatansızlık ve aile bütünlüğü, “Ortak Mirasımız” öğrenme alanında doğrudan değerler başlığı altında yer alan unsurlardır. Sorumluluk ve girişkenlik ise öğrencilerin öğrenme sürecine yönelik tutumlarını ifade ettiği için eğilimler kapsamında doğru biçimde kullanılmıştır. Yakın çevredeki ortak miras öğeleri de bu öğrenme alanının içerik çerçevesi ile örtüşmektedir.

Ancak eleştirel düşünme, programda “Alan becerileri” başlığı altında değil, beceriler arası ilişkiler kapsamında yer alan üst düzey bir düşünme becerisidir. Bu nedenle eleştirel düşünmenin doğrudan alan becerisi olarak gösterilmesi, programın kavramsal yapısıyla uyumlu değildir. Dolayısıyla öğretmenin ders planında yanlış yapılandırdığı unsur, eleştirel düşünmeyi alan becerisi kapsamında kullanmasıdır. Alan becerilerinde ‘Değişim ve Sürekliliği Algılama (KB2.7. Karşılaştırma) (SB.4.3.1)’ yer alır. Bu nedenle doğru cevap D seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP D

18. Bu örnek olayda eğitici, katılımcılara hazır bir doğruyu söylememekte; “Siz olsaydınız ne yapardınız?” sorusuyla onları karar vermeye zorlamaktadır. Katılımcılar iki farklı görüşte toplanmış, her iki görüş de gerekçeleriyle savunulmuştur. Eğitmen, taraflardan birini “doğru” diye telkin etmemiş; aksine her iki yaklaşımı da dinleyip kararların nedenlerini açıklamıştır. Süreç, bir ikilem/çatışma içeren durum üzerinden yürütülmüştür: “dürüstlük” ile “öğrencinin psikolojisi/geleceği” arasında seçim yapmak. Bu tür ikilemlerde amaç, bireyin “hangi değeri neden tercih ettiğini” temellendirmesini sağlamak ve daha olgun gerekçeler üretmesine destek olmaktır. Etkinlik sonunda ulaşılan sonuç da “etik karar verirken değer yargıları ve sorumlulukları dikkate alma” şeklinde muhakeme temelli bir vurgudur. Bu özellikler, ahlaki muhakeme yaklaşımının temel göstergeleridir.

DOĞRU CEVAP D

19. Metinde öğretmen, öğrencilerin güncel bir olayı/ haberi seçmesini, bu olayı neden–sonuç, toplumsal etkiler boyutunda incelemesini ve sınıfta farklı görüşlerle tartışmasını sağlamaktadır. Öğrenciler sadece bilgi öğrenmekle kalmayıp bilginin doğruluğunu sorgulamakta, kaynakları karşılaştırmakta, alternatif çözümler üretmekte ve olaylar arasındaki ilişkileri kendi yorumlarıyla açıklamaktadır. Öğretmen bilgiyi hazır biçimde aktaran kişi değil; süreci yöneten, soru sorduran ve tartışmayı düzenleyen rehber konumundadır. Bu özellikler, sosyal bilgiler öğretiminde “yansıtıcı düşünme yaklaşımının temel göstergeleridir; çünkü bu yaklaşımda öğrenciler toplumsal bir sorun ya da güncel olay üzerine düşünür, kanıtları değerlendirir, farklı bakış açılarını tartar ve karar/çözüm üretir.

DOĞRU CEVAP C

20. A seçeneği:

Bu seçenek, okuma öğretimi yalnızca harf–ses ilişkilerine indirgemekte ve anlam kurmayı sonraki yıllara ertelemektedir. Oysa 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde anlam kurma, okuma sürecinin başından itibaren temel bir bileşen olarak ele alınır. Bu nedenle seçenek, modelin bütüncül ve eş zamanlı gelişimi esas alan yaklaşımıyla örtüşmez.

B seçeneği:

Bu görüşte okuma, doğru ve hızlı seslendirmeye sınırlı bir beceri olarak ele alınmaktadır. Ancak Maarif Modeli, akıcılığı tek başına yeterli görmez ve öğrencinin metni yorumlamasını, ilişkilendirmesini ve değerlendirmesini önemser. Dolayısıyla bu seçenek, okumanın üst düzey bilişsel boyutlarını dışladığı için yanlıştır.

C seçeneği:

Bu seçenekte okuma öğretimi, öğrencinin ön bilgileri ve bireysel deneyimlerinden bağımsız biçimde yapılandırılmaktadır. Oysa program, öğrencinin aktif katılımını ve yeni bilgileri ön bilgilerle ilişkilendirmesini temel alır. Bu nedenle seçenek, öğrenci merkezli ve anlam kurmayı önceleyen anlayışla çalışmaktadır.

D seçeneği (Doğru):

Bu seçenek, çözümlenme, akıcılık ve anlam kurma becerilerinin birlikte geliştirilmesini vurgulamaktadır. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, okuma sürecini bu bileşenlerin etkileşimiyle oluşan bütüncül bir öğrenme alanı olarak tanımlar. Öğrencinin metinle aktif etkileşim kurması, programın temel hedefleriyle doğrudan örtüşmektedir.

E seçeneği:

Bu yaklaşımda dil bilgisi öğretimi merkeze alınmakta, metnin anlamı ikincil konuma düşürülmektedir. Ancak Türkçe Öğretim Programı’nda dil bilgisi, anlam kurmayı destekleyen bir araç olarak ele alınır. Bu nedenle seçenek, programın metin merkezli ve anlam odaklı bakış açısını yansıtmamaktadır.

DOĞRU CEVAP D

21. Soruda, 2024 Türkçe Dersi Öğretim Programı’na göre ilk okuma yazma öğretimi sürecinde uyulması gereken esaslardan biri olmayan uygulama sunulmaktadır. Programda ilk okuma yazma süreci, harf–hece–sözcük–cümle sıralamasına uygun biçimde ve noktalama işaretlerinin kademeli tanıtımı esas alınarak yürütülür. Bu süreçte noktalama işaretleri, doğrudan kural öğretimi şeklinde değil; yeri geldikçe, sınıf düzeyine ve harf gruplarına uygun örneklerle gösterilmelidir.

A, B, C ve D seçeneklerinde yer alan uygulamalar, programda açıkça belirtilen bu yaklaşımla örtüşmemektedir. “mi” soru edatının ayrı yazılması kuralının doğrudan öğretilmemesi, ünlem işaretinin son harf grubunda sınırlı örneklerle gösterilmesi, kısa çizginin yalnızca hece bölmede kullanılması ve kesme işaretinin özel adlara gelen eklerle sınırlandırılması programın temel ilkeleri arasındadır.

Ancak soru işaretinin üçüncü harf grubu itibarıyla kullanılmaya başlanması, 2024 Türkçe Öğretim Programı’na uygun değildir. Programda soru işareti, öğrencilerin soru cümlesi kurma becerilerinin daha erken gelişmesi nedeniyle ikinci harf grubu itibarıyla kullanılmaya başlanır. Bu nedenle üçüncü harf grubunun esas alınması programla çalışmaktadır.

DOĞRU CEVAP E

22. Etkinlikte öğrencilerin balonları yavaş, kontrollü ve aşamalı biçimde şişirmeleri istenmektedir. Bu süreçte bedensel kontrol, uygun duraksamalar ve süreklilik vurgulanarak öğrencilerin konuşma ve okuma sırasında bedeni dengeli kullanmaları hedeflenmektedir. Kullanılan materyal (balon) ve etkinliğin akışı, sesli etkinliklerde bedeninin içsel düzenlenmesine yöneliktir. Etkinlik doğrudan dinleme, yazma ya da el-göz koordinasyonunu geliştirmeye odaklanmamaktadır. Aynı şekilde kalem tutma ya da çizgi çalışmalarıyla ilişkili bir amaç da bulunmamaktadır. Programda bu tür etkinlikler, sesli okuma ve konuşma sürecini destekleyen hazırlık çalışmaları içinde ele alınır. Bu nedenle etkinlik doğru nefes alıp verme çalışmaları kapsamındadır ve doğru cevap B'dir.

DOĞRU CEVAP B

23. Bu etkinlikte öğrencilere dinleme sırasında sözcüklerin baştaki ve sondaki seslerini fark etme, benzer-farklı sesleri ayırt etme ve kafiye oluşturan heceleri belirleme görevleri verilmiştir. Bu yönüyle öğrenciler, metnin anlamından çok ses özelliklerine odaklanarak dinleme yapmaktadır. Dinleme sürecinde hangi sözcüklerin aynı sesle bittiğini ve hangi seslerin değiştiğini fark etmeleri istenmesi, işitsel ayrımlara dayalı bir süreci göstermektedir. Bu durum, dinleme yoluyla sesleri çözümleme ve karşılaştırma becerisini ön plana çıkarır. Türkçe öğretiminde bu tür çalışmalar, özellikle ilk okuma yazmaya hazırlık sürecinde ses ayırt etme becerisini geliştirmeyi amaçlar. Dolayısıyla etkinlikte kullanılan dinleme türü, estetik ya da eleştirel değil; doğrudan sesleri ayırt etmeye yöneliktir. Bu nedenle doğru cevap Ayırt edici dinlemedir.

DOĞRU CEVAP C

24. 2024 Türkçe Öğretim Programı'nda bilgilendirici metinler sınıf düzeylerine göre gelişimsel basamaklar dikkate alınarak dağıtılmıştır.

Birinci sınıfta öğrencilerin yaş ve bilişsel gelişim özellikleri göz önüne alınarak basit, günlük yaşamla ilişkili ve kişisel deneyime dayalı metin türlerine yer verilmiştir. Anı, günlük ve mektup gibi türler bu nedenle 1. sınıf düzeyinde programa dâhil edilmiştir.

Broşür türü ise sadeleştirilmiş biçimiyle görsellerle desteklenerek erken sınıflarda kullanılabilir.

Dilekçe ise resmi dil, kalıp ifadeler ve yazılı kurallar gerektirdiğinden soyut ve üst düzey dil becerileri ister.

Bu nedenle dilekçe türü 1. sınıf için uygun görülmemiş, üst sınıflarda yer almıştır.

DOĞRU CEVAP D

25. Sürece dayalı yazma yaklaşımı, yazmayı bir anda ortaya çıkan bir ürün değil, aşamalar hâlinde gelişen bir süreç olarak ele alır. Bu yaklaşımda öğrenciler yazmaya başlamadan önce düşünür, planlar; ardından ilk metinlerini oluşturur, geliştirir ve son hâline getirir. Soruda verilen Etkinlik I, yazmadan önce konuya hazırlanmayı; Etkinlik II ise fikirleri ilk kez yazıya dökmeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle etkinlikler sırasıyla hazırlık ve taslak oluşturma aşamalarına karşılık gelir.

Yazma Süreci Aşamaları

1. Hazırlık:

Hazırlık aşaması, yazma sürecinin başlangıç basamağıdır. Bu aşamada öğrenciler yazacakları konu üzerine düşünür, çağrışımlar yapar ve anahtar sözcükleri belirler. Amaç, öğrencinin konuya zihinsel olarak hazırlanmasını sağlamaktır.

2. Taslak:

Taslak, öğrencinin düşüncelerini ilk kez yazılı hâle getirdiği metindir. Bu aşamada akıcılık ve fikir bütünlüğü ön plandadır, dil bilgisi ve yazım kuralları ikinci planda kalır. Öğrenci düşüncelerini serbestçe ifade eder.

3. Düzenleme:

Düzenleme aşamasında metnin içeriği gözden geçirilir. Cümlelerin sırası, paragraf yapısı, anlatımın açıklığı ve düşünceler arasındaki tutarlılık değerlendirilir. Gerekli ekleme, çıkarma ve yer değiştirmeler yapılır.

4. Düzeltme:

Düzeltme aşaması, metnin dil ve yazım yönünden ele alındığı basamaktır. Yazım yanlışları, noktalama işaretleri ve dil bilgisi hataları düzeltilir. Metnin kurallara uygun hâle gelmesi amaçlanır.

5. Yayınlanma:

Yayımlama aşaması, yazma sürecinin son basamağıdır. Metin okunmak üzere paylaşılır, panoya asılır ya da sınıfla sunulur. Öğrencinin ürününü başkalarıyla paylaşması sağlanır.

Etkinlik I'de öğrenciler konu hakkında düşünmekte, çağrışımlar yapmakta, anahtar sözcükler belir-

lemekte ve örnek metin incelemektedir. Bu özellikler hazırlık aşamasına aittir.

Etkinlik II'de öğrenciler ilk metinlerini yazmakta, fikirlerini akıcı biçimde aktarmaya odaklanmakta, dil kurallarını önemsememektedir. Bu özellikler taslak oluşturma aşamasına aittir.

DOĞRU CEVAP C

26. A, B, C ve D seçenekleri, kalıba dayalı, yönlendirilmiş ve kopyaya dayanan uygulamalardır. Bu tür etkinlikler öğrencinin hayal gücünü sınırlar ve sanatsal yaratıcılığı engeller.

E seçeneğinde ise öğrenci bir uyarı (masal/hikâye) alır ancak ürünü özgürce ve özgün biçimde oluşturur. Bu durum, çocuk merkezli, yaratıcı süreci destekleyen ve sanatsal gelişime katkı sağlayan bir uygulamadır.

DOĞRU CEVAP E

27. Rölyef, düz bir yüzey üzerinde bazı bölümlerin kabartılarak yükseltilmesiyle yapılan bir çalışmadır. Bu teknikte resim kâğıdın ya da kartonun içinde çizili kalmaz, yüzeyden dışarı doğru çıkar. Yani rölyefte resim sadece çizilmez, kabartma hâline getirilir. Öğrenciler malzemeleri üst üste yapıştirarak yükseklik farkı oluşturur. Bazı yerler daha fazla yükselirken bazı yerler daha az çıkıntılı olur. Bu sayede çalışmada derinlik ve hacim etkisi ortaya çıkar.

Soruda da öğrencilerin yüzeyden yükseltilmiş ve alçaltılmış bölümler oluşturduğu belirtilmiştir. Boyama, çizgi veya tonlama gibi tekniklerden değil; kabartma-çökertme etkisinden söz edilmektedir. Bu özellikler lavi, kuru boya, mum boya veya fuzen tekniklerinde görülmez. Bu nedenle etkinlikte kullanılan teknik rölyeftir ve doğru cevap E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

28. Bu soruda öğretmenin kullandığı öğretim yöntemi alıştırmadır. Çünkü alıştırmada öğretmenin, öğrencilerin daha önce öğrenmiş oldukları becerileri tekrar ederek geliştirmelerini ister. Metinde öğretmen, basketbolda turnike becerisine ilişkin hazırlık ve değerlendirme aşamalarındaki kararları kendisi almıştır. Bu durum, hazırlık ve değerlendirme sorumluluğunun öğretmende olduğunu göstermektedir.

Uygulama aşamasında ise öğretmen, bazı kararların uygulanmasını öğrencilere devretmiştir. Bu, alıştırmada öğretmenin ayırt edici özelliğidir; çünkü bu yöntemde uygulama aşaması öğrenciye aktarılır. Öğrenci, öğretmenin belirlediği hedef doğrultusunda serbestçe tekrar yapar. Öğretmen süreci izler, geri bildirim verir ve değerlendirmeyi yine kendisi yapar.

Komut yönteminde uygulama da öğretmen kontrolünderken, alıştırmada öğrenci kendi hızında ve kendi kararlarıyla hareketi uygular. Kendi kendine öğretme ve kendini denetleme yöntemlerinde ise değerlendirme sorumluluğu da öğrenciye geçer; bu durum soruda yer almamaktadır.

Bu nedenle öğretmenin kullandığı yöntem alıştırmadır.

DOĞRU CEVAP A

29. Bu soruda öğretmen, hedefe top gönderme oyununda zorlanan öğrenciler için “öğretimsel uyarılama” yapacaktır. Uyarılamanın mantığı şudur: Görevi kolaylaştırmak, başarı olasılığını artırmak, öğrenciyi oyunda tutmak. Yani hedef küçültülmez, zorlaştırılmaz; tam tersine erişilebilir hâle getirilir.

A (Hedefe olan uzaklığın azaltılması) doğru bir uyarılama değildir; mesafe kısılınca öğrencinin topu hedefe ulaştırma ihtimali artar, beceriyi daha rahat dener.

C (Hedef alanının büyütülmesi) de uyarılama değildir; hedef büyüdükçe isabet ettirmek kolaylaşır, öğrenci başarısızlık yaşamadan tekrar yapabilir.

D (Topu yuvarlamaya izin verilmesi) uygun uyarılama değildir; atma yerine yuvarlama, nesne kontrolünü daha temel düzeyde destekler ve öğrencinin hedefe ulaşmasını kolaylaştırır.

E (Daha büyük ve hafif topların kullanılması) da uyarılama değildir; büyük top daha kolay kavranır ve kontrol edilir, hafif olması da atma/yönlendirmeyi kolaylaştırır.

B (Hedefin sabit yerine hareketli hâle getirilmesi) ise uyarılama olamaz; çünkü hedefin hareketli olması zorluğu artırır, öğrenciden daha fazla zamanlama, dikkat ve koordinasyon ister. Bu nedenle zorlanan öğrenciler için erişilebilirliği artırmaz, tam tersine başarıyı düşürür.

Sonuç olarak, yalnızca B seçeneği “kolaylaştırıcı uyarılama” mantığına aykırıdır; bu yüzden doğru cevap B'dir.

DOĞRU CEVAP B

30. Soruda verilen kazanım “Salli ve Barik dualarını okur, anlamını söyler.” ifadesidir. Bu kazanım, doğrudan dua öğretimine ve duanın anlamı ile kullanım bağlamına odaklanmaktadır. Dolayısıyla ele alınacak içeriklerin, Salli ve Barik dualarının nerede okunduğu, ne anlama geldiği ve bu dualarda geçen kavramlarla sınırlı olması beklenir.

I. madde incelendiğinde, Salli ve Barik dualarının namazın hangi bölümünde okunduğuna ilişkin bilgi, duanın kullanım yerini açıklamaktadır. Bu, kazanımın kapsamına uygundur.

II. maddede Hz. Peygamber’in ailesine “Ehl-i Beyt” denildiği bilgisi yer almaktadır. Bu ifade, doğrudan Salli ve Barik dualarının içeriğinde geçen bir kavramla ilgilidir ve kazanımla örtüşmektedir.

III. maddede ise Taif yolculuğu ve Medine’ye hicret konularına yer verilmiştir. Bu içerikler, Hz. Muhammed’in (s.a.v.) hayatının Mekke ve Medine dönemleri ile ilgilidir ve 4.4.5 kazanımı kapsamında değerlendirilir. Salli ve Barik dualarının öğretimiyle doğrudan ilişkili değildir.

DOĞRU CEVAP C

31. I. maddede iman esaslarını (Allah’a, meleklerle, kitaplara, peygamberlere, ahiret gününe ve kadere iman) içeren bir metin tanımlanmıştır; bu özellikler Amentü duasına aittir.

II. maddede Hz. Muhammed’e (s.a.v.) ve ailesine rahmet ve salât dilenmesinden söz edilmektedir; bu ifade Salli duasını tanımlar.

III. maddede ise Hz. Muhammed’e (s.a.v.) ve ailesine hayır ve bereket istenmesi vurgulanmıştır; bu da Barik duasının özelliğidir.

Bu nedenle açıklamalar sırasıyla Amentü – Salli – Barik şeklinde eşleştirilmelidir.

Seçenekler incelendiğinde bu sıralamayı doğru veren tek seçeneğin A şıkkı olduğu görülür.

DOĞRU CEVAP A

32. Su ayak izi; bireylerin, toplumların ya da üretim süreçlerinin doğrudan ve dolaylı olarak tükettiği toplam tatlı su miktarını ifade eder. Bu nedenle su ayak izini azaltmaya yönelik öneriler değerlendirilirken yalnızca teknolojik gelişme değil, toplam tüketim miktarı, sürdürülebilirlik ve uzun vadeli etkiler birlikte ele alınmalıdır.

A seçeneğinde yer alan su verimliliği yüksek teknolojilerin kullanımı, aynı iş için daha az su tüketilmesini sağlayarak su ayak izini azaltır.

B seçeneğinde tarımsal üretimde sanal su miktarı düşük ürünlere yönelme, bilimsel literatürde su ayak izini azaltmada etkili bir strateji olarak kabul edilmektedir.

D seçeneği, bireylerin dolaylı su tüketimini (ürünlerin üretiminde kullanılan su) azaltmaya yönelik davranış değişikliğini ifade ettiği için su ayak izinin düşürülmesine katkı sağlar.

E seçeneğinde belirtilen yağmur suyu hasadı, mevcut tatlı su kaynakları üzerindeki baskıyı azaltarak sürdürülebilir su yönetimine hizmet eder.

C seçeneğinde ise su yoğun üretim süreçlerinin, üretim hızını artıran ileri teknolojilerle optimize edilmesi önerilmektedir. Bu durum birim ürün başına su kullanımını azaltıyor gibi görünse de, üretim miktarını artırarak toplam su tüketiminin artmasına yol açabilir. Bu etki bilimsel çalışmalarda geri tepme etkisi olarak tanımlanır. Dolayısıyla bu yaklaşım, su ayak izini azaltmak yerine uzun vadede artırma riski taşır.

Bu nedenle su ayak izinin azaltılmasına yönelik geçerli bir öneri olmayan seçenek C’dir.

DOĞRU CEVAP C

33. I. Tozlaşma yoluyla birçok bitki türünün çoğalmasına katkı sağlarlar.

Arılar, bitkilerin üreme sürecinde polenleri bir çiçekten diğerine taşıyarak tozlaşmayı gerçekleştirir. Tozlaşma olmadan birçok bitki türü tohum ve meyve oluşturamaz. Bu durum bitkilerin çoğalmasını ve nesillerini devam ettirmesini doğrudan etkiler. Arılar sayesinde bitkisel üretimde çeşitlilik artar ve ekosistemin dengesi korunur. Bu nedenle arılar, ekosistemde “kilit tür” olarak kabul edilen canlılar arasında yer alır.

III. Arı popülasyonundaki azalma, tarımsal üretimde verim kaybına yol açabilir.

Tarımda yetiştirilen birçok ürün, arılar aracılığıyla gerçekleşen tozlaşmaya ihtiyaç duyar. Arı sayısının azalması, bitkilerin yeterli düzeyde tozlaşmamasına neden olur. Yetersiz tozlaşma, meyve ve sebzelerin miktar ve kalitesinde düşüşe yol açar. Bu durum hem çiftçinin ürün verimini azaltır hem de gıda arzını olumsuz etkiler. Dolayısıyla arı popülasyonundaki azalma, tarımsal üretim ve gıda güvenliği açısından ciddi sonuçlar doğurur.

II. Arıların azalması, besin zincirinin üst basamaklarını doğrudan etkilemez. (YANLIŞ)

Arıların azalması besin zincirinin üst basamaklarını doğrudan olmasa bile dolaylı ve güçlü biçimde etkiler, bu nedenle ifade yanlıştır. Arılar azaldığında bitkilerin tozlaşması azalır ve birçok bitki türü yeterince çoğalamaz. Bitkilerle beslenen otçul canlılar (örneğin böcekler, kemirgenler, geyikler) bu durumdan olumsuz etkilenir ve sayıları azalır. Otçulların azalması, onlarla beslenen etçil ve üst düzey yırtıcıların besin bulmasını zorlaştırır. Örneğin arıların azalmasıyla bitki üretimi düşerse, bu bitkilerle beslenen böcekler azalır; böceklerle beslenen kuşların sayısı da düşer. Kuş popülasyonundaki azalma, yırtıcı kuşlar ve üst basamak etçiller üzerinde besin yetersizliği oluşturur. Bu zincirleme etki nedeniyle arıların azalması, besin zincirinin tüm basamaklarını ve özellikle üst basamakları da etkiler.

DOĞRU CEVAP C

1. A) Drama, çalışmanın amacına uygun bir mekânda gerçekleştirilir.

Bu özellik, dramanın uygulanacağı yerin amaca göre seçildiğini ve metinde bunun belirtilmesini gerektirir. Paragrafta etkinliğin nerede yapıldığına dair “sınıf, salon, bahçe, okul bahçesi, açık alan” gibi hiçbir ifade yoktur. “Müzik eşliğinde” denmesi mekân bildirmez; yalnızca uygulama biçimini anlatır. Bu nedenle plan, amaca uygun bir mekânda gerçekleştirildiğini yansıtmamaktadır.

B) Drama, kendi içinde sistematığı olan belirli aşamalara göre yürütülür.

Plan, “Isınma–Hazırlık / Canlandırma / Değerlendirme” şeklinde açık bir süreç basamaklandırması içerir. Bu yapı, yaratıcı dramanın yönetsel olarak rastgele değil, belirli bir akışla yürütüldüğünü gösterir. Her aşamada yapılan işler ayrıca tanımlanmış; hazırlıkta yönlendirme, canlandırmada uygulama, değerlendirmede yansıtma vardır. Dolayısıyla bu seçenek plan tarafından yansıtılmaktadır.

C) Drama, dramatik kurgusu olan canlandırma süreçlerini içerir.

Canlandırma bölümünde bir öğrencinin “sorun yaşayan bireyi”, diğerlerinin “farklı tepkiler veren kişileri” oynaması dramatik bir durum örgüsüne işaret eder. Karşılıklı etkileşimle “durumu geliştirme” ifadesi, olayların tek yönlü değil süreç içinde ilerlediğini gösterir. Ayrıca “çatışma oluşturan durumlar” ve “çözüm üretme” ifadeleri dramatik yapının temel dinamiğini oluşturur. Bu nedenle C seçeneği plan içinde açık biçimde vardır.

D) Drama, oyun ve oyunsu süreçlerden beslenir.

Öğrencilerin serbest hareket etmesi, bedeni kullanması ve canlandırma içinde etkileşime girmesi oyunsu bir doğaya sahiptir. Dramada oyun, kurallı bir yarış olmak zorunda değildir; doğaçlama, rol alma ve bedensel ifade de oyunsu süreçler kapsamındadır. Metinde öğrencilerin “hareketlerle ifade etmesi” ve “canlandırması” oyunsu yapıyı destekler. Bu yüzden D seçeneği plan tarafından yansıtılır.

E) Drama, aynı amaç için bir araya gelmiş bir grup eşliğinde yürütülür.

Planın başında öğretmenin hedefi empati becerisini geliştirmektir ve etkinlik bu ortak hedefle yürütülür. Öğrenciler yalnızca bireysel değil, “diğer öğrenciler” ile birlikte etkileşim içinde süreci oluşturur. Değerlendirme aşamasında da grup olarak paylaşım ve çıkarım yapma yer alır. Bu da dramanın grup temelli bir süreç olduğunu gösterdiğinden E seçeneği yansıtılmaktadır.

DOĞRU CEVAP A

2. Soru kökü “hangisi söylenemez?” dediği için, verilen etkinlik planının yaratıcı dramanın özellikleriyle uyummadığı seçeneği ararız. Yaratıcı drama; süreç odaklı, katılımcının yaşantısından beslenen, doğaçlama ve etkileşime dayalı bir öğrenme yaşantısıdır. Ürün ortaya çıksa bile amaç “gösteri” ya da “son ürün” üretmek değildir; asıl değer, süreçte oluşan farkındalık ve öğrenmededir. Bu çerçevede seçenekleri inceleyelim.

A) Katılımcıların yaşantılarından ve deneyimlerinden hareketle öğrenme sağlanır.

Bu seçenek yaratıcı dramanın temel dayanaklarından biridir. Planın başında öğrencilerden “günlük yaşamda karşılaşabilecekleri bir durumu düşünmeleri” istenerek yaşantı temelli bir çıkış noktası oluşturulmuştur. Canlandırmaların “aynı durumu farklı biçimlerde ele alma” yönü, öğrencilerin kendi deneyim ve bakış açılarından beslenmesini destekler. Bu nedenle A söylenebilir.

B) Bireyin kendi yaşantılarından yola çıkarak doğaçlama yapması desteklenir.

Bu ifade psikodrama gibi tedavi amaçlı bir süreç anlamına gelmez; yalnızca drama sürecinde katılımcının kendi yaşantısından beslenerek doğaçlamayı geliştirmesini anlatır. Planda “öğrenciler, yaşanan durumları kendi deneyimleriyle ilişkilendirerek doğaçlama yapar” ifadesi zaten doğrudan bu özelliği göstermektedir. Yaratıcı dramada bireyin yaşantısından hareketle doğaçlaması, öğrenmeyi derinleştiren doğal bir yöntemdir. Bu yüzden B de söylenebilir.

C) Sürecin sonunda ortaya çıkan ürüne odaklanır.

Yaratıcı drama için bu ifade yanlıştır, çünkü yaratıcı drama ürün odaklı değil süreç odaklıdır. Verilen plan; ısınma, canlandırma ve paylaşım/değerlendirme boyutlarını içererek öğrencilerin süreci yaşamasını hedefler, bir “gösteri”, “performans ürünü” ya da “tamamlanmış nihai çıktı” vurgusu yoktur. Öğrencilerin süreç sonunda duygu–düşüncelerini paylaşmaları, ürün değerlendirmesi değil süreç yansıtmasıdır. Bu nedenle C, planla ve yaratıcı dramanın doğasıyla uyummadığı için söylenemez.

D) Öğrenme sürecinde etkileşim ve paylaşım temel alınır.

Plana baktığımızda öğrencilerin birbirini görerek, aynı durum üzerinde farklı yorumlar geliştirerek ve canlandırmalar üzerinden iletişim kurarak ilerlediği görülür. “Farklı öğrencilerin aynı durumu farklı biçimlerde ele aldığı canlandırmalar” ifadesi etkileşimi doğrudan destekler. Ayrıca süreç sonunda “duygu–düşünceleri paylaşma” bölümü, paylaşımın öğrenmenin parçası olduğunu gösterir. Dolayısıyla D söylenebilir.

E) Süreç içinde bireyin kendini ifade etmesine fırsat verilir.

Yaratıcı drama, katılımcının kendini ifade etmesini hedefleyen bir yöntemdir. Planda beden diliyle ifade, doğaçlama ve farklı yorumlar geliştirme gibi unsurlar öğrencinin ifade alanını genişletir. Öğretmenin yönlendirici soruları da öğrencilerin düşüncelerini derinleştirip ifade etmesine katkı sağlar. Bu yüzden E söylenebilir.

DOĞRU CEVAP C

3. Metinde drama, “eğlence” değil bir öğretim yöntemi olarak ele alınıyor. Bu yaklaşım, yaratıcı dramının sınıfta planlı biçimde, öğrenmeyi merkeze alarak kullanılmasını savunan isimlerle ilişkilidir. Ayrıca süreçte öğrencinin aktifliği, karar alma, problem çözme ve yaşantıdan beslenme özellikle öne çıkarılıyor. Bu çerçevede, Heathcote’un drama anlayışıyla doğrudan örtüşür.

Paragrafta:

- “Eğer öyle olsaydı” düşüncesi: Heathcote, drama ortamında çocukların role “başkası olmak için” değil, bir durumda “olsalardı ne yapacaklarını” düşünmeleri gerektiğini vurgular. Bu, onun drama yaklaşımında sık geçen temel bir bakıştır.
- Süreç odaklılık: “Sürecin kendisi üründen değerlidir” ifadesi, yaratıcı drama anlayışının en tipik özelliklerindedir; Heathcote da bunu öğretimsel amaçla güçlü biçimde kullanır.
- Dersler arası ilişkilendirme: “Tek bir dersle sınırlı kalmama, farklı derslerle ilişkilendirme” Heathcote’un drama çalışmalarının programın farklı alanlarına yayılabilmesi fikrine uygundur.
- En kritik ipucu: “Uzman Mantosu” ifadesinin açıkça geçmesi: Metin, öğrencilerin “hayali bir bağlam içinde uzman gibi davranarak sorumluluk alması”nı ve bunun Uzman Mantosu yaklaşımıyla yapılandırıldığını söylüyor. Uzman Mantosu, drama alanında Dorothy Heathcote ile özdeşleşmiş bir yaklaşımdır.

DOĞRU CEVAP D

4. I. Eleştireldir.

Metinde bilimsel çalışmaların eleştiriye açık bir anlayışla yürütüldüğü açıkça ifade edilmektedir. Yeni verilerin önceki bilgilerin yeniden değerlendirilmesine yol açtığı belirtilerek bilginin sorgulanabilir olduğu vurgulanmıştır. Bilim insanların bilgiyi mutlak doğrular olarak görmediği ifadesi, eleştirel yaklaşımın temel göstergesidir. Bilimsel bilginin doğrusal ve değişmez olmadığına yapılan vurgu da eleştirel düşünceyle ilişkilidir. Bu nedenle bilimsel bilginin eleştirel olduğu sonucu metinden doğrudan çıkarılabilir.

II. Olgusal temellidir.

Metinde bilimsel çalışmaların sistemli gözlem ve deneylere dayandığı belirtilmiştir. Elde edilen bulguların nesnel verilere dayanarak kaydedildiği ifade edilerek olgusal temele işaret edilmiştir. Ölçme ve gözleme dayalı araştırmaların bilimsel bilginin temelini oluşturduğu açıkça belirtilmektedir. Bilginin deney ve gözlem süreçleriyle desteklenmesi, olgusal nitelik taşıdığını gösterir. Bu yönüyle bilimsel bilginin olgusal temellere dayandığı söylenebilir.

III. Teoriler ve yasalar farklı türden bilimsel bilgilerdir; teoriler doğrulandıklarında yasa hâline dönüşmez.

Metinde teori ve yasa kavramlarının açıkça ayrı bilimsel bilgi türleri olduğu belirtilmiştir. Yasaların olayların nasıl gerçekleştiğini betimlediği, teorilerin ise olayların nedenlerini açıkladığı ifade edilerek işlevsel fark ortaya konmuştur. Ayrıca bir teorinin çok sayıda kanıtla desteklense bile yasa hâline dönüşmediği açıkça vurgulanmıştır. Bu durum, teori ve yasalar arasında hiyerarşik bir geçiş olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla metin, teori ve yasaların farklı türden bilimsel bilgiler olduğunu ve teorilerin doğrulandıkça yasa hâline gelmediğini açık biçimde desteklemektedir.

DOĞRU CEVAP E

5. Metinde öğrenciler:

- “Su kirliliğinin nedenlerini ve sonuçlarını belirler.”
- “Belirledikleri nedenleri ve bu nedenlerin yol açtığı sonuçları ilişkilendirerek bir şema oluşturur.”
- “Ana problem ortada yer alır, probleme yol açan nedenler dallar hâlinde gösterilir.”
- “Hazırlanan çalışma sınıfta sunulup tartışılır.”

Bu ifadeler bize şunu açıkça söyler:

Öğrenciler bir problemi alıyor (su kirliliği) ve onu ortaya çıkaran nedenleri kategorilere ayırıp dallandırıyor. Merkezde “problem”, yanlarda “nedenler/alt nedenler” var.

Bu tanım, doğrudan Balık Kılıcı (Ishikawa) diyagramıdır:

- “Problem (etki)” balığın başına/ortasına yazılır.
- “Nedenler” kılıçlar şeklinde dallanır.
- İstenirse “alt nedenler” de küçük dallarla gösterilir.

Amaç: Problemin kök nedenlerini sistematik biçimde ortaya koymak.

Dolayısıyla yöntem: Balık kılıcı uygulaması.

Problem durumu ne olmalı?

Balık kılıcı özellikle şunun için kullanılır:

- “Bu problem neden oluyor?”
- “Bu problemin temel sebepleri neler?”
- “Kirlilik/başarısızlık/aksaklık hangi nedenlerden kaynaklanıyor?”

Metinde de öğrenciler neden-sonuç ilişkisi kuruyor. O halde problem cümlesi “çözüm üretme” değil, daha çok nedenleri analiz etme formatında olmalıdır.

Bu yüzden en uygun problem durumu:

“Su kirliliğinin nedenleri nelerdir?”

DOĞRU CEVAP C

6. Soruda öğretmen öğrenciden ne istiyor?

Öğretmenin yönergesindeki kritik ifadeler:

- “Size farklı yüzeylere sahip bazı cisimler vereceğim.”
- “Üçerli gruplar hâlinde çalışarak... gözlemleyeceksiniz.”
- “Deney planlamanızı... sonuçları deftere yazmanızı istiyorum.”

Bu üç ifade şunu gösterir:

- Öğrencilere materyal veriliyor (cisimler).
- Öğrenciler grup çalışmasıyla bir etkinliği yürütüyor.
- Öğrenciler gözlem yapıyor, deniyor, keşfediyor, veriyi kayıt altına alıyor.
- Öğretmen henüz “tanım/kuram/anlatım” yapmıyor; öğrencinin deneyimle anlam oluşturmaya alan açıyor.

Bu özellikler, 5E’de doğrudan Keşfetme (Explore) aşamasının işaretidir.

Keşfetme aşamasında:

- Öğrenciler bir olguyu deney, gözlem, etkinlik yoluyla inceler.
- Öğretmen rehberdir; doğrudan bilgi vermez.
- Öğrenciler kanıt toplar: not alır, sınıflandırır, karşılaştırır.
- Amaç: Öğrencinin zihninde “Ben bunu gördüm/denedim; bir şey fark ettim.” düşüncesini oluşturmak.

Soruda da öğrenciler ışığın yüzeylere çarpınca davranışını gözlemleyerek “yansıma” fikrine kendileri yaklaşacaklar. Bu yüzden cevap B.

DOĞRU CEVAP B

7. Soruda açıkça şunu söylüyor:

“Farklı sıcaklıklardaki suyun, şekerin çözünme süresine etkisi araştırılmıştır.”

Bu cümle iki şeyi netleştirir:

- Değiştirilen şey (neden): suyun sıcaklığı
- Sonuç olarak ölçülen şey (etkilenen): şekerin çözünme süresi

Yani deney, “sıcaklık değişirse çözünme süresi nasıl değişir?” sorusuna cevap arıyor.

Bağımsız değişken hangisi?

Bağımsız değişken, araştırmacının bilinçli olarak değiştirdiği değişkendir.

Metinde:

- “Su sıcaklıkları farklı olacak şekilde ayarlanmıştır” deniyor.

Demek ki öğretmen/öğrenciler su sıcaklığını değiştiriyor.

Bağımsız değişken: Su sıcaklığı

Bağımlı değişken hangisi?

Bağımlı değişken, bağımsız değişkene bağlı olarak değişen ve ölçülen sonuçtur.

Metinde:

- “Şekerin tamamen çözünmesi için geçen süre kronometre ile ölçülmüştür.”

Yani ölçülen şey “kaç saniyede/dakikada çözüldü?” sorusunun cevabı.

Bağımlı değişken: Çözünme süresi

Sabit tutulan değişken hangisi?

Sabit tutulan değişken, deney adil olsun diye değiştirilmeyen faktörlerdir.

Metinde:

- “Her bir kaptaki eşit miktarda su kullanılmış”
- “Kaplara aynı miktarda şeker eklenmiş”
- “Şekerin türü ve miktarı değiştirilmemiştir”
- (ölçüm aracı da aynı: kronometre)

Bu sorunun seçeneklerinde sabit tutulan değişken olarak “şeker miktarı” veriliyor; metin de bunu özellikle vurguluyor.

Sabit tutulan değişken: Şeker miktarı (ve türü)

DOĞRU CEVAP C

8. Önce kuralı netleştirelim:

Elif'in hamleleri iki kez sağa (+1, +1) ve bir kez aşağıya (+10) şeklindedir.

Dolayısıyla her adımda sayı toplam +12 artmaktadır.

Ayrıca önemli bir koşul vardır:

İkinci "sağa" hamlesi satır sonu sayılarda (10, 20, 30, ..., 100) yapılamaz.

A) 2 – 14 – 26 – 38

Bu örüntüde her adımda artış 12'dir; bu yönüyle kuralı sağlar. 2'den $3 \rightarrow 4 \rightarrow 14$ ilerlemesi mümkündür çünkü 3 ve 4 satır sonu değildir. 14'ten $15 \rightarrow 16 \rightarrow 26$ adımı sorunsuz şekilde yapılabilir. 26'dan $27 \rightarrow 28 \rightarrow 38$ hamleleri de yüzük tabloda uygundur. Hiçbir adımda ikinci sağ hamlesi satır sonuna denk gelmediği için bu örüntü elde edilebilir.

B) 21 – 33 – 45 – 57

Bu dizide de terimler arasındaki fark her seferinde 12'dir. 21'den $22 \rightarrow 23 \rightarrow 33$ ilerlenebilir çünkü 22 ve 23 satır sonu değildir. 33'ten $34 \rightarrow 35 \rightarrow 45$ adımı rahatlıkla yapılır. 45'ten $46 \rightarrow 47 \rightarrow 57$ de kurala uygundur. Tüm hamleler yüzük tabloya uygun olduğu için bu örüntü elde edilebilir.

C) 62 – 74 – 86 – 98

Burada da her adımda +12 artış görülür. 62'den $63 \rightarrow 64 \rightarrow 74$ ilerlemesi mümkündür. 74'ten $75 \rightarrow 76 \rightarrow 86$ şeklinde hareket edilir ve kural bozulmaz. 86'dan $87 \rightarrow 88 \rightarrow 98$ adımı da başarıyla tamamlanır. Hiçbir aşamada ikinci sağ hamlesi satır sonunda olmadığı için bu örüntü elde edilebilir.

D) 9 – 21 – 33 – 45

Bu örüntüde farklar yine 12'dir ancak kritik hata burada oluşur. 9'dan $10 \rightarrow 11 \rightarrow 21$ ilerlemesi ilk bakışta doğru gibi görünür. Ancak 10, yüzük tabloda satır sonu olduğu için problem başlar. Kural gereği bir sonraki adımda tekrar sağa gidilmesi gerekirken, satır sonundan sağa gidilemez. Bu nedenle örüntü kural kesintiye uğrar ve bu dizinin tamamı aynı kuralla elde edilemez.

E) 41 – 53 – 65 – 77

Bu dizide artış yine 12'dir ve kuralı sağlar. 41'den $42 \rightarrow 43 \rightarrow 53$ ilerlemek mümkündür. 53'ten $54 \rightarrow 55 \rightarrow 65$ adımı sorunsuzdur. 65'ten $66 \rightarrow 67 \rightarrow 77$ hamleleri de satır sonu engeline takılmaz. Bu yüzden bu örüntü elde edilebilir.

DOĞRU CEVAP D

9. Ön bilgi: "Geçici düzey" ne demek?

Geçici düzeydeki öğrenci:

- Sayılara bakar ve sayıları kullanır, yani tamamen "kişisel görüş" düzeyinde değildir.
- Ama bu sayıları tutarlı/sağlam biçimde işleyemez; özellikle toplam, oran, karşılaştırma gibi işlemlerde hata yapabilir.
- "Veriyi gördüm ama yanlış kullandım/eksik kullandım" tipi yorumlar bu düzeyin tipik örneğidir.

Grafikte verilen sayılar:

- Saklambaç: 10
- Futbol: 8
- Seksek: 4
- Körebe: 6
- İp atlama: 2

Toplam öğrenci sayısı = $10 + 8 + 4 + 6 + 2 = 30$.

A) "Teneffüslerde oyun oynayan toplam öğrenci sayısı 30'dur."

Bu ifade, verilerle ilgili bir nicel işlem içerir: toplamı bulma. Geçici düzey öğrenciler sayıları kullanmaya çalışır; bu tür "toplam kaç kişi var?" gibi yorumlar sayı odaklıdır. Bu seçenek doğrudan grafikteki değerlerin birleştirilmesiyle ortaya çıkan bir sonuçtur. Soruda "geçici düzey" denmiş olsa da seçenekler içinde sayı kullanımı içeren ve en temel veri işlemi yapan yorum budur. Bu nedenle geçici düzeyde bir öğrencinin yapması en olası yorum A'dır. (Aynı zamanda doğru bir toplamdır.)

Doğru cevap: A

Not: "Geçici düzey" bazen hatalı/eksik kullanım

içerir; ancak seçenekler içinde geçici düzeye en uygun olan, “verileri işlemeye çalışan ama çok derin analiz yapmayan” yorum A’dır.

B) “Saklambaç en çok oynanan oyundur, çünkü 10 kişi bu oyunu tercih etmiştir.”

Bu yorum veriyi doğru kullanır ve gerekçe sunar. Ayrıca yalnızca bir sayı söylemekle kalmayıp, “en çok” gibi bir karşılaştırma yapmaktadır. Bu tarz yorum, veriyi tutarlı biçimde kullanmaya daha yakındır; çoğu durumda nicel düzeye daha uygundur. Geçici düzey öğrenciler bazen böyle basit karşılaştırma yapabilir ama burada ifade oldukça net ve doğru. Üstelik “en çok” sonucunu destekleyen veri de tamdır; başka oyunların sayılarıyla kıyaslanınca 10 en büyüktür. Bu nedenle B, geçici düzeyden çok nicel düzeye yakın kabul edilir.

C) “Futbol oynayanların sayısı, körebe oynayanlardan 2 kişi fazladır.”

Bu yorum da veriyi doğrudan ve doğru karşılaştırır: $8 - 6 = 2$. İçinde kişisel yargı yoktur; tamamen veriye dayalıdır. Bu, geçici düzeyin “tutarsız/eksik” kullanımından ziyade oldukça tutarlı bir nicel çıkarımdır. Ayrıca tek bir ilişki kurup bitirir; çok yönlü analiz değil ama veriye dayalı doğru karşılaştırmadır. Bu sebeple C de çoğunlukla nicel düzey örneğidir. Geçici düzey için fazla düzgün ve hatasız bir veri kullanımudur.

D) “Ben seksek oynamayı sevmiyorum, bu yüzden çok az kişi seksek oynamıştır.”

Bu seçenek açıkça kişisel beğeniyi veriye sebep gibi gösteriyor. “Ben sevmiyorum → o yüzden az oynanmış” ifadesi veriye dayalı bir gerekçe değildir; öznel ve mantık hatalıdır. Bu, geçici düzeyden bile daha aşağı bir düzeye, yani duruma/kişiye özgü düzeye daha yakındır. Çünkü veri yerine kişinin kendi duygu/düşüncesi merkeze alınmıştır. Grafikte seksek 4 kişi tarafından oynanmış; bunun nedeni “benim sevmemem” olamaz. Dolayısıyla D, geçici düzeyin tipik örneği değildir; daha çok kişisel düzey örneğidir.

E) “İp atlayan öğrenci sayısı, futbol oynayan öğrenci sayısının dörtte biridir.”

Bu yorum oran kurar: Futbol 8, ip 2 → 2, 8’in dört-

te biridir ($8/4=2$). Yani matematiksel olarak doğru ve veriye dayalıdır. Oran kurma, geçici düzeyden daha ileri bir nicel beceridir; çünkü karşılaştırma sadece farkla değil bölme/oran ile yapılmaktadır. Bu da genellikle nicel düzey davranışı kabul edilir. Geçici düzey öğrenciler oranları çoğu zaman karıştırır ya da tutarsız kullanır; burada ise tam isabet vardır. Bu yüzden E geçici düzeye göre daha üst düzey bir yorumdur.

Sonuç

- A: Sayıları kullanıp temel işlem (toplam) yapan, derin analiz içermeyen yorum → geçici düzeye en uygun.
- B, C, E: Veriyi daha tutarlı ve doğru ilişkilendiren yorumlar → nicel düzeye daha yakın.
- D: Veriden kopuk kişisel yargı → duruma/kişiye özgü düzey.

DOĞRU CEVAP A

10. “10. saatin sonunda” ne demektir:

- Başlangıçtaki sayılar 0. saat (henüz artış olmadan) kabul edilir.
- “Her saat sonunda artar” dediği için artışlar 1. saat sonunda, 2. saat sonunda, ..., 10. saat sonunda olmak üzere 10 kez gerçekleşir.
- Yani 10 saat boyunca toplam artış = (saatlik artış) 10.

Bu yorum yapılmazsa bazı öğrenciler 11 kez artış yapıp yanlış sonuca gidebilir (çeldirici mantığı burada çıkar).

A bakterisinin 10. saat sonundaki sayısı

A bakterisi başlangıçta 7, her saat sonunda 5 artırıyor.

- 10 saatte toplam artış:

$$(10 \times 5 = 50)$$

- Başlangıç sayısına ekleyelim:

$$(7 + 50 = 57)$$

A bakterisi 10. saatin sonunda 57 olur.

B bakterisinin 10. saat sonundaki sayısı

B bakterisi başlangıçta 3, her saat sonunda 4 artırıyor.

- 10 saatte toplam artış:

$$(10 \times 4 = 40)$$

- Başlangıç sayısına ekleyelim:

$$(3 + 40 = 43)$$

B bakterisi 10. saatin sonunda 43 olur.

Toplam bakteri sayısı

$$\text{Toplam} = A + B$$

$$57 + 43 = 100$$

$$\text{Toplam} = 100$$

DOĞRU CEVAP D

11. A) 58 kişinin 6 kişilik minibüslerle taşındığı bir gezi için gerekli minibüs sayısı.

1. Bu problemde amaç herkesin taşınmasıdır; kimse dışarıda kalmaz.

2. 58'i 6'ya bölersek: $(58 \div 6 = 9)$ kalan (4).

3. 9 minibüs 54 kişiyi taşır, 4 kişi açığa kalır.

4. Bu 4 kişi için 1 minibüs daha gerekir, yani toplam 10 minibüs gerekir.

5. Burada kalan ihmal edilmez, tam tersine yukarı yuvarlanır.

Bu yüzden A, “kalanın ihmal edildiği” duruma örnek değildir.

B) Bir kalemin 4 TL olduğu bir kırtasiyeden 25 TL ile alınabilecek kalem sayısı. (Doğru)

1. Burada soru “kaç kalem alınabilir?” yani tam adet soruyor.

2. 25 TL ile kalem sayısı: $(25 \div 4 = 6)$ kalan (1).

3. 6 kalem almak 24 TL eder; geriye 1 TL kalır.

4. Bu 1 TL ile bir kalem daha alınamaz, çünkü kalem 4 TL'dir.

5. O hâlde kalan para sonucu artırmaz, yani kalan ihmal edilir ve cevap 6 kalem olur.

Bu nedenle “kalanın ihmal edildiği” duruma en uygun örnek B'dir.

C) 16 litrelik meyve suyunun 4 litrelik şişelere eşit olarak paylaştırıldığında her bir şişeye konacak meyve suyu miktarı.

1. Bu problem bir paylaşım sorusudur ve üstelik tam bölünüyor.

2. $(16 \div 4 = 4)$ ve kalan 0'dır.

3. Kalan olmadığından “kalanı ihmal etme” durumu zaten oluşmaz.

4. Burada yorumlama becerisi değil, doğrudan tam bölme işlemi vardır.

5. Sonuç her şişeye 4 litre olur; kalanla ilgili bir karar gerekmez.

Bu yüzden C, “kalanın ihmal edildiği” duruma örnek olamaz.

D) Üçer kişilik masaların kullanıldığı bir kafede 41 kişinin oturabilmesi için kaç masaya ihtiyaç olduğu.

1. Burada amaç 41 kişinin tamamının oturmasıdır.
2. $(41 \div 3 = 13)$ kalan (2).
3. 13 masa 39 kişiyi oturtur, 2 kişi ayakta kalır.
4. Bu iki kişi için 1 masa daha gerekir; yani toplam 14 masa gerekir.
5. Bu tür "kapasite/yer/araç" problemlerinde kalan ihmal edilmez, yukarı yuvarlanır.

Dolayısıyla D doğru örnek değildir.

E) 15 bilyenin 5 çocuğa eşit olarak paylaştırıldığında her bir çocuğa düşen bilye sayısı.

1. Bu da bir eşit paylaşım problemidir.
2. $(15 \div 5 = 3)$ ve kalan 0'dır.
3. Kalan olmadığı için ihmal etme seçeneği yine devreye girmez.
4. Her çocuğa 3 bilye düşer ve paylaşım tamdır.
5. Burada da "kalanı nasıl yorumlarız?" kazanımını ölçen kritik durum yoktur.

Bu yüzden E de doğru örnek değildir.

DOĞRU CEVAP B

12. Soru, öğretmenin bir konuyu tek bir açıdan değil, öğrencilerin farklı düşünme boyutlarıyla ele almasını sağlayan stratejiyi soruyor. Metinde özellikle "aynı nesne/konu hakkında farklı bakış açıları", "farklı sorular", "rehber öğretmen" gibi ifadeler var. Bu, doğrudan "tek bir ürün" değil; çok yönlü düşünme odaklı bir süreç işaretidir. Ayrıca süreçte öğrenciler farklı türde bilişsel işlemler yapıyor: tanımlama, karşılaştırma, ilişkilendirme, analiz, uygulama ve tartışma. Bu altı boyut, Küpleme'nin klasik yüzleridir. Dolayısıyla yöntemi belirlerken asıl belirleyici unsur, bu 6 farklı düşünme yönünün sistematik biçimde kullanılmasıdır.

Küpleme stratejisinde öğretmen bir konu/nesneyi altı yüz üzerinden ele aldırır. Bu yüzler genellikle şunlardır:

- Tanımlama (neye benziyor / nedir?)
- Karşılaştırma (benzer-farklı yönler)
- İlişkilendirme (neyi çağrıştırıyor / neyle bağlantılı?)
- Analiz (parçaları, yapısı, bileşenleri)
- Uygulama (ne işe yarar / nasıl kullanılır?)
- Tartışma-Değerlendirme (olumlu-olumsuz yönler / savunma)

Sorudaki cümleler bu yüzleri tek tek içeriyor:

- "tanımlamaları" → Tanımlama
- "benzer ve farklı yönlerini" → Karşılaştırma
- "çağrışımlarını ifade etmeleri" → İlişkilendirme
- "parçaları inceleyerek analiz etmeleri" → Analiz
- "günlük hayatta nasıl kullanılabileceğini" → Uygulama
- "olumlu ve olumsuz yönlerini tartışma" → Tartışma

DOĞRU CEVAP A

13. A seçeneğinde 'yakın çevresinde bulunan tarihî mekân ve doğal güzellikleri belirleyebilme' ifadesini içermektedir. Bu Öğrenme çıktısı, "Doğa ve Çevre" öğrenme alanında değil, "Yaşadığım Yer ve Ülkem" öğrenme alanı altında yer alan HB.2.4.1 kodlu öğrenme çıktısına aittir.

DOĞRU CEVAP A

15. Paragrafta, öğrencilerin günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri bazı durumları fark etmeleri, bu durumlar karşısında nasıl hissettiklerini ifade etmeleri ve uygun tepkiler geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Etkinlikte rol oynama, örnek olay inceleme ve sözlü ifade çalışmalarıyla öğrencilerin kendi sınırlarına ilişkin farkındalık kazanmaları ve bu alanı korumaya yönelik davranışlar sergilemeleri beklenmektedir. Tanımadıkları kişilerle iletişim kurmama ve kişisel bilgilerin paylaşılmaması gibi vurgular da bu amaca hizmet etmektedir. Bu yönüyle etkinlik, öğrencilerin doğrudan kendilerine ait alanı tanıma ve buna yönelik davranış geliştirmelerini hedeflemektedir. Dolayısıyla etkinlik, kişisel alanının sınırlarını koruyabilme öğrenme çıktısıyla örtüşmektedir.

D seçeneğinde yer alan "Güvenliğini tehdit eden bir durumla karşılaştığında yapması gerekenleri sorgulayabilme" öğrenme çıktısı ise programda üçüncü sınıf düzeyinde ele alınmaktadır. Soruda verilen etkinlik ikinci sınıf düzeyine yönelik olup, öğrencilerden tehdit durumunu sorgulama ve değerlendirme gibi daha üst düzey bilişsel beceriler beklenmemektedir. Bu nedenle D seçeneği bu etkinlik için uygun değildir.

Bu gerekçelerle doğru cevap E seçeneğidir

DOĞRU CEVAP E

14. Soruda, Doğa ve Çevre öğrenme alanına ait öğrenme çıktılarının sınıf düzeylerine göre doğru eşleştirilmesi beklenmektedir.

"Doğadan yararlanarak yönünü belirleyebilme" öğrenme çıktısı ikinci sınıf düzeyinde yer almaktadır.

"Kroki kullanarak bulunduğu yerin konumunu algılayabilme" öğrenme çıktısı üçüncü sınıf düzeyinde ele alınmaktadır.

"Modeller üzerinden gök cisimlerini karşılaştırabilme" öğrenme çıktısı ise birinci sınıf düzeyinde yer almaktadır.

DOĞRU CEVAP B

16. Soruda, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan zenginleştirme çalışmalarının özellikleri vurgulanmaktadır. Zenginleştirme etkinlikleri; öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini kullanmalarını, araştırma yapmalarını, karşılaştırma, tasarlama ve üretme süreçlerine aktif olarak katılmalarını amaçlamaktadır. Bu tür etkinliklerde öğrencilerin derinlemesine öğrenme sağlamaları ve farklı bakış açıları geliştirmeleri beklenir.

A seçeneğinde öğrencilerin teknolojinin günlük yaşama etkilerini sorgulamaları ve görsel bir ürün ortaya koymaları istenmektedir. Bu durum analiz ve sentez becerilerini içerdiğinden zenginleştirme niteliği taşır.

C seçeneğinde dijital güvenlik kurallarına yönelik bir video tasarlatılması, öğrencilerin hem içerik üretmelerini hem de yaratıcı düşüncelerini gerektirdiği için zenginleştirme kapsamındadır.

D seçeneği, farklı ülkelerde çocukların teknolojiyle ilişkisini karşılaştırmayı içerdiğinden eleştirel ve karşılaştırmalı düşünmeyi destekler ve zenginleştirme amacına uygundur.

E seçeneğinde ise geleceğe yönelik senaryo yazma çalışması yer almakta olup bu etkinlik üst düzey düşünme ve üretme süreçlerini kapsadığı için zenginleştirme özelliği taşımaktadır.

B seçeneğinde öğrencilerden yalnızca kullandıkları teknolojik araçları listelemeleri istenmektedir. Bu etkinlik, temel düzeyde hatırlama ve sınıflama becerisiyle sınırlı kalmakta; araştırma, yorumlama, karşılaştırma veya üretme gibi üst düzey zihinsel süreçleri içermemektedir. Bu nedenle zenginleştirme amacına hizmet etmemektedir. Desteklemeye hizmet eder.

Bu gerekçelerle doğru cevap B seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP B

17. Paragrafta öğretmenin uyguladığı süreç, bir metni anlamayı ve kalıcı öğrenmeyi destekleyen adım adım yapılandırılmış bir okuma stratejisine karşılık gelmektedir. Bu stratejide amaç; öğrencinin okumaya başlamadan önce hazırlık yapması, okurken aktif biçimde anlam kurması ve okuma sonrasında bilgiyi tekrar ederek pekiştirmesidir. Metindeki etkinlikler incelendiğinde süreç SQ3R basamaklarıyla birebir örtüşmektedir.

1) Survey (Gözden geçir):

Öğretmen derse başlamadan önce öğrencilerden metnin başlığına, görsellerine ve alt başlıklarına bakmalarını istiyor. Bu, metnin genel çerçevesini hızlıca kavrama ve konu hakkında ön bilgi oluşturma aşamasıdır. SQ3R'nin ilk adımı olan "inceleme/göz atma" bu şekilde verilmiştir.

2) Question (Soru sor):

Ardından öğrencilerin merak ettikleri noktalara ilişkin sorular oluşturmaları ve bunları deftere yazmaları isteniyor. Bu adım, öğrenciyi pasif okuyucudan çıkarıp "okurken cevap arayan" aktif okuyucuya dönüştürür. Metinde tam olarak bu yapılmaktadır.

3) Read (Oku):

Daha sonra metnin dikkatlice ve sessiz şekilde okunması sağlanıyor. Üstelik öğrenciler okuma sırasında önceden hazırladıkları soruların yanıtlarını metin içinde arıyor. Bu durum SQ3R'nin "okuma" basamağının işlevini açıkça gösterir: amaçlı okuma ve yanıt arama.

4) Recite (Anlat / Tekrarla):

Okuma tamamlandıktan sonra öğrencilerden metinde öğrendiklerini kendi cümleleriyle anlatmaları, bazı öğrencilerin not alması ya da sözlü özet yapması isteniyor. Bu, bilginin yeniden yapılandırılması ve hatırlamayı güçlendiren "anlatma/tekrar etme" aşamasıdır. Ayrıca küçük grup çalışmasında metnin temel fikirlerini posterle ifade etmeleri de bu aşamayı destekleyen bir etkinliktir.

5) Review (Gözden geçir / Tekrar et):

Ders sonunda öğrencilerin başta yazdıkları sorulara yeniden dönüp cevapları kontrol etmeleri is-

teniyor. Ayrıca öğretmen öğrencilerden metni bir gün sonra yeniden incelemelerini talep ediyor. Bu, öğrenmenin kalıcılığı için yapılan tekrar ve gözden geçirme adımıdır. Dolayısıyla paragrafın sonunda açıkça "review" boyutu da bulunmaktadır.

Bu açıklamalar ışığında öğretmenin sırasıyla göz atma-soru oluşturma-okuma-anlatma/özetleme-yeniden gözden geçirme adımlarını uyguladığı görülür. Bu beşli yapı SQ3R stratejisinin temel mantığıdır. Bu nedenle doğru cevap D) SQ3R'dir.

DOĞRU CEVAP D

18. Soruda verilen öğretim süreci incelendiğinde öğretmenin, öğrencileri belirli bir değeri doğrudan aktarmaktan çok olay üzerinden düşünmeye, sorunları tespit etmeye ve çözüm üretmeye yönlendirdiği görülmektedir. Öğrencilerden tarihsel bir olayda ortaya çıkan durumları incelemeleri, bu durumların hangi değerlerle çeliştiğini fark etmeleri ve yaşanan sorunların toplumsal açıdan önemini açıklamaları istenmiştir. Bu yaklaşım, öğrencilerin olayları çok yönlü değerlendirmelerini ve değerlerle ilişkilendirerek akıl yürütmelerini amaçlamaktadır.

Öğretmen, öğrencilerden yalnızca bir doğru davranışı benimsemelerini istememekte; aksine olayda hangi sorunların bulunduğu, bu sorunların neden problem oluşturduğunu ve nasıl çözülebileceğini tartışmalarını sağlamaktadır. Ayrıca geliştirilen çözüm önerilerinin hangi değerlere dayandığının gerekçelendirilmesi istenerek öğrencilerin analiz yapmaları desteklenmektedir. Bu yönüyle süreç, öğrencilerin değerleri sorgulama, karşılaştırma ve akıl yürütme yoluyla anlamlandırmalarını hedeflemektedir.

A seçeneğinde yer alan değer analizi, öğrencilerin bir olay ya da durumdan yola çıkarak değer sorunlarını belirlemelerini, bu sorunlara yönelik çözüm yolları üretmelerini ve bu çözümleri değerlere dayandırmalarını esas alır. Soruda anlatılan öğretim süreci bu özellikleri birebir taşımaktadır.

DOĞRU CEVAP A

19. Soruda verilen öğretim süreci incelendiğinde öğretmenin, öğrencilerin bir toplumun günlük yaşam biçimini, geleneklerini, el sanatlarını, kullandığı araç-gereçleri ve maddi kültür unsurlarını tarihsel süreç içinde tanımlarını amaçladığı görülmektedir. Öğrencilerin belge, eşya, geleneksel kıyafetler ve üretim araçları üzerinden çıkarım yapmaları istenmekte; halkın yaşam tarzını ve kültürel özelliklerini yansıtan örneklerle doğrudan karşılaşmaları hedeflenmektedir. Bu durum, müze gezisinin salt bilgi verme değil, kültürel farkındalık oluşturma amacıyla planlandığını göstermektedir.

Etnografya müzeleri, bir millete ya da topluma ait maddi kültür unsurlarını, halk sanatını, geleneksel yaşam biçimlerini ve folklorik öğeleri yansıtan müzelerdir. Günlük hayatta kullanılan eşyalar, geleneksel kıyafetler, el sanatları ve yaşam alanları bu müzelerin temel içeriğini oluşturur. Soruda anlatılan müze gezisi amacının bu özelliklerle örtüştüğü açıkça görülmektedir.

DOĞRU CEVAP B

20. A seçeneği:

Cümle çözümlene yönteminde öğretmen merkezli bir öğretim süreci hâkimdir. Öğrenme genellikle tekrar, alıştırma ve pekiştirme yoluyla gerçekleştirilir.

B seçeneği:

Ses temelli cümle yöntemi, öğrencinin aktif katılımını ve öğrenme sürecinde sorumluluk almasını esas alır. Öğrenci, ses-harf ilişkilerini keşfederek bilgiyi yapılandırır.

C seçeneği (Yanlış):

Cümle çözümlene yöntemi her ne kadar bütünden parçaya ilerlese de yapılandırmacı yaklaşımla doğrudan örtüşmez. Çünkü bu yöntemde öğrenme, öğrencinin aktif bilgi inşasından çok öğretmen yönlendirmesine dayanır.

D seçeneği:

Ses temelli cümle yöntemi, ses-harf ilişkilerinin anlamlandırılmasını merkeze alır. Bu yönüyle bilişsel yapılandırmacı öğrenme anlayışıyla ilişkilendirilmektedir.

E seçeneği:

Cümle çözümlene yöntemi, davranışçı yaklaşımın tekrar ve pekiştirme ilkeleriyle uyumlu bir yapı gösterir. Doğru tepkilerin sık tekrar edilmesi öğrenmenin temel dayanağını oluşturur.

DOĞRU CEVAP C

21. Soruda, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre ilk okuma yazmaya hazırlık aşamasında yapılan çalışmaların kapsamı açıklanmıştır. Bu aşamanın temel amacı; öğrencilerin henüz okuma-yazma öğretimine geçmeden önce bedensel, zihinsel ve psikomotor açıdan hazır hâle gelmelerini sağlamaktır. Bu nedenle hazırlık aşamasında yapılan çalışmalar destekleyici niteliktedir ve doğrudan okuma-yazma öğretimini içermez.

A seçeneğinde yer alan dinleme eğitimi çalışmaları, öğrencilerin dikkatlerini toplama ve işitsel becerilerini geliştirmeye yönelik olduğu için hazırlık aşaması kapsamındadır.

B seçeneğindeki kalem tutma, boyama ve çizgi çalışmaları, yazmaya hazırlık sürecine temel oluşturur ve hazırlık aşamasında yer alır.

C seçeneğinde yer alan el-göz koordinasyonu çalışmaları, yazma becerisinin gelişimi için gerekli psikomotor becerileri desteklediğinden hazırlık aşamasına uygundur.

D seçeneğindeki doğru nefes alıp verme çalışmaları, konuşma ve seslendirme sürecine hazırlık sağladığı için hazırlık aşaması içinde değerlendirilir.

E seçeneğinde yer alan ses öğretimi ise ilk okuma yazmaya başlama ve ilerleme aşamasında yer alan bir çalışmadır. Bu aşamada öğrenciler, sesleri tanıma ve ayırt etme yoluyla okuma-yazma sürecine doğrudan giriş yaparlar. Bu nedenle ses öğretimi, hazırlık aşamasının kapsamına girmez.

DOĞRU CEVAP E

22. Ses esaslı ilk okuma yazma öğretim yöntemine göre ses öğretimi belirli ve aşamalı bir sıra izlenerek gerçekleştirilir. Bu sıranın temel amacı, öğrencinin sesi yalnızca görerek ya da duyarak tanıması değil; doğru biçimde fark etmesi, ayırt etmesi ve anlamlı örnekler içinde kullanabilmesidir.

İlk aşama sesi hissettirme aşamasıdır. Bu aşamada öğrenciye ses, şarkı, türkü, tekerleme, masal, öykü ve ses senaryoları aracılığıyla sezdirilir. Sesin ağızdan çıkışı mimiklerle desteklenir ve öğrencinin sese yönelik farkındalık kazanması sağlanır. Öğrenci henüz sesin geçtiği sözcükleri ayırt etmeye ya da örnekler üretmeye yönlendirilmez.

İkinci aşama sesi ayırt etme aşamasıdır. Bu aşamada öğrencilerden, görseller arasından öğrenilen sesin geçtiği ve geçmediği sözcükleri ayırt etmeleri istenir. Böylece öğrencinin öğrendiği sesi tanıma ve seçme becerisi geliştirilir. Bu aşama, hissettirilen sesin bilinçli olarak fark edilmesini sağlar.

Üçüncü aşama ise sesi içeren sözcük ve nesnelere örnek verme aşamasıdır. Öğrencilerden, hissedilen ve ayırt edilen sesin bulunduğu sözcükleri ve nesnelere vurgulayarak ifade etmeleri beklenir. Bu aşamada öğrenciler aktif olarak sesi kullanmaya başlar ve ses, anlamlı bağlamlar içinde pekiştirilir.

Seçenekler incelendiğinde yalnızca C seçeneğinde bu üç aşamanın doğru ve programda belirtilen sıraya uygun şekilde verildiği görülmektedir. Diğer seçeneklerde aşamalar yer değiştirmiş ya da ses öğretiminde henüz zamanı gelmemiş uygulamalara yer verilmiştir.

DOĞRU CEVAP C

23. Soruda, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ders kitaplarında yer alacak metinlerin seçiminde dikkate alınması gereken ilkeler sorgulanmaktadır. Programda metinlerin; yazar, tema ve sınıf düzeyi açısından belirli ölçütlere göre seçilmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir. Bu ilkeler, metin çeşitliliğini sağlamak ve öğrencilerin edebî gelişimini dengeli biçimde desteklemek amacı taşımaktadır.

A seçeneğinde, alanında kabul görmüş yazar ve eserlerin seçilmesi ve metinlerin yazarın özgün eserlerinden alınması vurgulanmaktadır. Bu ifade, programda yer alan metin seçimi ilkeleriyle uyumludur.

B seçeneğinde, yazarlar tarafından üretilen metinlerin toplam metin sayısının %10'unu geçmemesi ve metin–tema dağılımının dengeli olması gerektiği belirtilmiştir. Bu durum da programda açıkça yer alan bir ölçüttür.

D seçeneğinde, öğrencilerin duygu ve düşünce dünyasını zenginleştirmek amacıyla aynı yazar ya da şairden en fazla üç metnin seçilebileceği ifade edilmektedir. Bu hüküm, programdaki metin seçimi sınırlamalarına uygundur.

E seçeneğinde, seçilen metnin yalnızca bir sınıf düzeyinde kullanılması ve diğer sınıf düzeylerinde tekrar edilmemesi gerektiği belirtilmiştir. Bu da metinlerin sınıf düzeyine özgü olması ilkesini yansıtmaktadır.

C seçeneğinde ise bir temada aynı kaynak, yazar ya da şairden en fazla iki metin, bir sınıf düzeyinde ise en fazla üç metin alınabileceği ifade edilmiştir. Ancak programda yer alan doğru ilke; bir temada aynı kaynak, yazar veya şairden en fazla bir metin, bir sınıf düzeyinde ise en fazla iki metin alınması yönündedir. Bu nedenle C seçeneğinde verilen ifade program hükümleriyle örtüşmemektedir.

DOĞRU CEVAP C

24. Soruda verilen durumda öğretmenin amacı, öğrencilerin okuma etkinliklerine karşı hissettikleri duyguları, okumaya istekli olup olmadıklarını ve okuma etkinliklerine yaklaşım biçimlerini belirlemektir. Öğretmenin, öğrencilerin okumayı eğlenceli ya da sıkıcı bulmaları, boş zamanlarında kitap tercih etmeleri ve kütüphaneye gitmeye yönelik istekleri gibi duyuşsal özelliklerini ortaya koymak istediği açıkça ifade edilmiştir. Bu yönüyle ölçülmek istenen özellik, öğrencilerin okuma becerisi değil, okumaya yönelik tutumlarıdır.

Paragrafta, öğrencilerin kendilerine sunulan ifadelere belirli dereceler arasında katılım göstermeleri istendiği belirtilmektedir. Bu durum, derecelendirmeye dayalı, genellikle “katılıyorum–katılmıyorum” gibi seçeneklerle oluşturulan ölçeklerin kullanıldığını göstermektedir. Ayrıca elde edilen verilerin, öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanma sürecindeki motivasyon düzeylerini ortaya koymayı hedeflemesi de tutum ölçmeye özgü bir özelliktir.

DOĞRU CEVAP D

25. Soruda verilen açıklamalarda, öğrencilerin dili öğrenirken kuralları kendiliğinden fark ettikleri, daha önce hiç duymadıkları sözcük ve cümle yapıları üretebildikleri vurgulanmaktadır. Ayrıca bu durumun, yetişkinlerden alınan doğrudan öğretimden çok bireyin doğuştan getirdiği zihinsel bir donanım ile ilişkili olduğu belirtilmektedir. Dil gelişiminin biyolojik bir altyapıya dayandığı, bu altyapının öğrenmeyi hızlandırdığı ve dil kurallarının içselleştirilmesini sağladığı ifade edilmektedir.

Soruda yer alan “çevresel etkileşimlerden çok doğuştan gelen zihinsel donanım”, “biyolojik yapı”, “daha önce duyulmamış ifadelerin kuralına uygun şekilde üretilmesi” gibi vurgular, dilin insan beyninde doğuştan var olan bir dil mekanizması sayesinde öğrenildiğini savunan yaklaşımı işaret etmektedir. Yanlış gibi görünen ifadelerin bile dilin kurallarına uygun biçimde üretilmesi, bu yaklaşımda sıklıkla örneklenen bir durumdur.

E seçeneğinde yer alan psikolinguistik yaklaşım (biyolojik temelli) ise dil gelişiminin doğuştan gelen bir biyolojik altyapıya dayandığını, bireyin bu sayede dili hızla ve kurallara uygun biçimde öğrendiğini savunur.

DOĞRU CEVAP E

26. Soruda; dikkat süresi kısa, öğrenme gücü yüksek yaşıyan öğrencilerin görsel sanat etkinliklerine katılımını artırmak için öğretmenin hangi uygulamaları yapması gerektiği sorulmaktadır. Bu tür öğrenciler için temel ilke; yapılandırılmış, çocuk merkezli ve başarı duygusunu destekleyen etkinlikler planlamaktır.

I. Etkinlik sürecini kısa ve net yönergelerle yapılandırılmalıdır.

Doğru

Dikkat süresi kısa olan öğrenciler için uzun ve karmaşık yönergeler uygun değildir. Kısa, açık ve net yönergeler:

- Öğrencinin görevi anlamasını kolaylaştırır,
- Dikkatini etkinlikte tutar,
- Etkinliğe katılımı artırır.

II. Öğrencilerin uzun süre aynı etkinliğe odaklanmalarını zorunlu kılmalıdır.

Yanlış

Bu ifade, öğrencilerin özellikleriyle çelişmektedir.

Dikkat süresi kısa olan öğrenciler için uzun süreli, tekdüze çalışmalar:

- Dikkatin dağılmasına,
- Başarısızlık duygusuna,
- Etkinlikten kopmaya neden olur.

Bu nedenle zorlayıcı ve uzun odaklanma gerektiren uygulamalar uygun değildir.

III. Başarı duygusunu yaşayabilecekleri, bireysel farklılıkları gözeten etkinlikler planlamalıdır.

Doğru

Bu öğrenciler için:

- Yapabildiklerini fark edebilecekleri,
- Kendilerini ifade edebilecekleri,
- Çocuk merkezli ve esnek etkinlikler çok önemlidir.

Başarı duygusu, öğrencinin motivasyonunu ve katılımını artırır.

IV. Etkinliklerde kullanılacak materyal ve seçenekleri tamamen sınırsız bırakılmalıdır.

Yanlış

Tamamen sınırsız bırakılan materyaller:

- Dikkat dağınıklığını artırabilir,
- Öğrencinin ne yapacağını bilememesine yol açabilir.

Bu tür öğrenciler için kontrollü seçenekler sunmak daha etkilidir.

DOĞRU CEVAP B

27. Soruda öğrencilerin (özellikle 8 yaş) çizimlerinde görülen özellikler tek tek verilmiş. Bu ipuçları, çocuk resim gelişiminde Şematik Dönem (yaklaşık 7–9 yaş)'ın tipik göstergeleridir.

1) Yer çizgisinin belirgin kullanılması

Şematik dönemde çocuklar "mekânı" düzenlemeye başlar.

Bu yüzden yer çizgisi (bazen gökyüzü çizgisi de) netleşir ve nesnelere bu çizgiye yerleştirilir.

2) Cinsiyet farklılıklarının ayrıntılarla vurgulanması

Bu dönemde çocuklar insan figürünü daha "tanınır" hâle getirir ve

kız/erkek ayrımını saç, kıyafet, aksesuar gibi ayrıntılarla gösterir (etek–pantolon gibi).

3) Figürlerin geometrik biçimlerle çizilmesi

Şematik dönemde çocukların "şeması" vardır:

- Baş çoğunlukla daire,
- Gövde dikdörtgen/üçgen,
- Ev kare + üçgen çatı gibi basit geometrik kalıplar sık görülür.

4) Ev, ağaç, araba gibi nesnelere her resimde benzer şekilde tekrar edilmesi

Bu, dönemin en güçlü işaretidir: "Şema" demek zaten "kalıp çizim" demektir.

Çocuk, bir kez öğrendiği sembolü (ev şeması, insan şeması) farklı resimlerde tekrarlar.

5) Önemli gördüğü nesnelere orantısız büyük çizmesi

Çocuk bu dönemde gerçekçi oranlardan çok önem göre büyütme yapar.

Örneğin kendini, annesini ya da sevdiği bir şeyi büyük çizebilir.

Bu 5 özellik birlikte görüldüğünde yaşla da uyumlu şekilde Şematik dönem kesinleşir.

DOĞRU CEVAP C

28. Öğretmenin eşli çalışma yöntemini kullandığı açıkça görülmektedir. Çünkü bu yöntemde öğrenciler ikili gruplar hâlinde çalışır ve her öğrencinin süreçte farklı ama tamamlayıcı bir rolü vardır.

Öncelikle öğrenciler, öğretmenlerden öğrendikleri bir beceriyi arkadaşlarıyla birlikte uygulamaktadır. Bu, eşli çalışmanın temel özelliğidir. Her eşte öğrencilerden biri uygulayıcı, diğeri ise gözlemci rolünü üstlenmiştir. Uygulayıcı öğrenci beceriyi gerçekleştirirken, gözlemci öğrenci arkadaşını belirlenen ölçütlere göre izleyip değerlendirir. Bu değerlendirme, genellikle bir ölçüt kartı veya kontrol listesi aracılığıyla yapılır.

Ayrıca öğretmenin rolü doğrudan uygulama yapmak değil, rehberlik etmek, gözlemcilerin sorularını yanıtlamak ve süreci yönlendirmektir. Görselde yer alan iletişim şemasında da uygulayıcı ile gözlemci arasında çift yönlü etkileşim olduğu, öğretmenin ise bu süreci desteklediği görülmektedir. Bu özellikler, eşli çalışmanın ayırt edici unsurlarıdır.

Sonuç olarak; uygulayıcı-gözlemci rollerinin bulunması, öğrencilerin birbirlerinin performansını ölçütlere göre değerlendirmesi ve öğretmenin rehber konumunda olması nedeniyle kullanılan yöntem eşli çalışma yöntemidir.

DOĞRU CEVAP A

29. Soruda, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programına göre 1. sınıfta yer almayan, ancak 2. sınıfta yer alan tema sorulmaktadır.

1. sınıf temaları incelendiğinde şunlar yer almaktadır:

- Hareket Ediyorum
- Oyunu Kuralına Göre Oynuyorum
- Ritimle Hareket Ediyorum
- Fiziksel Aktiviteye Katılıyorum ve Sağlıklı Büyüyorum

2. sınıf temaları arasında ise bunlara ek olarak:

- Hareketimi Geliştiriyorum

temasının bulunduğu görülmektedir.

“Hareketimi Geliştiriyorum” teması, daha çok öğrencilerin temel hareket becerilerini geliştirmeye yönelik olup motor beceri düzeyinin arttığı 2. sınıf düzeyine özgü bir temadır. Bu tema 1. sınıf öğretim programında yer almamaktadır.

DOĞRU CEVAP D

30. Soruda, öğrencilere belirli bir dinin inanç ve ibadet esaslarını benimsetmenin amaçlandığı, öğretimin tek bir dinin hâkim olduğu toplumsal yapılar içinde yürütüldüğü ve farklı dinlerin ele alınsa bile benimsenen dinin bakış açısıyla değerlendirildiği özellikle vurgulanmaktadır. Ayrıca öğrencilerin o dinin mensubu olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Bu özellikler, din öğretiminde inancı kazandırmayı ve benimsetmeyi esas alan dini öğrenme modelinin temel nitelikleridir. Dini öğrenme modelinde öğretim, belirli bir dine bağlılık geliştirmeye yöneliktir ve normatif bir yaklaşım benimsenir.

Diğer seçeneklerde yer alan dinden öğrenme modeli dinden ahlaki ve insani değerler çıkarılmasına, din hakkında öğrenme modeli dinleri nesnel ve betimleyici biçimde tanımaya, dinler arası öğrenme farklı dinler arasında karşılaştırma ve diyalog kurmaya, mezhepler arası öğrenme ise aynı din içindeki mezhepler arasındaki farklılıkları ele almaya yöneliktir. Bu yaklaşımlar soruda belirtilen inancı benimsetme amacını taşımaz.

DOĞRU CEVAP A

31. Soruda, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın (4–8. sınıflar) genel amaçları sorgulanmaktadır. Bu program, din öğretimini bilimsel, betimleyici, çoğulcu ve mezhepler üstü bir anlayışla ele almayı esas alır; öğrencilerin din olgusunu tanımlarını, anlamlandırmalarını ve farklı inançlara saygı geliştirmelerini hedefler.

A seçeneğinde öğrencilerin belirli bir dinin inanç ve ibadet esaslarını benimsemelerinin sağlanması hedeflenmektedir. Bu ifade, "dini öğrenme" yaklaşımını yansıtır ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi programının genel amaçlarıyla örtüşmez.

DOĞRU CEVAP A

32. Soruda verilen etkinlikte sınıf öğretmeni, çocuklara aynı sesi farklı düzeylerde (yüksek ve kısık) dinletmiştir. Ardından çocuklardan, sesin hangi durumda daha güçlü, hangi durumda daha zayıf duyulduğunu fark etmelerini ve ifade etmelerini istemiştir. Bu durum, sesin kaynağına ya da yönüne değil; sesin yüksekliği–alçaklığı, yani şiddeti ile ilgilidir.

DOĞRU CEVAP B

33. Karbon ayak izi, bireylerin günlük yaşamda gerçekleştirdiği faaliyetler sonucu atmosfere salınan sera gazı miktarını ifade eder. Karbon ayak izini azaltmak için enerji tüketimini azaltan, fosil yakıt kullanımını sınırlayan ve çevreyi daha az kirleten davranışlar tercih edilmelidir.

Seçenekler incelendiğinde;

A) Toplu taşıma kullanımı, kişi başına düşen yakıt tüketimini ve karbon salınımını azaltır.

B) Enerji tasarruflu ev aletleri daha az elektrik tükettiğinden karbon salınımını düşürür.

C) Yenilenebilir enerji kaynakları fosil yakıt kullanımını azalttığı için karbon ayak izini azaltmada etkilidir.

E) Gereksiz elektrik kullanımından kaçınmak, enerji tüketimini ve buna bağlı karbon salınımını azaltır.

D seçeneğinde yer alan tek kullanımlık ve uzun mesafeden getirilen ürünlerin tercih edilmesi ise üretim, paketleme ve taşımada daha fazla enerji harcanmasına ve dolayısıyla karbon salınımının artmasına neden olur. Bu nedenle karbon ayak izinin azaltılmasında etkili bir öneri olamaz.

DOĞRU CEVAP D

1. Eğitimde yaratıcı drama süreci genel olarak üç aşamadan oluşur:

1. Isınma–Hazırlık
2. Canlandırma
3. Değerlendirme (Yansıtma ve Transfer)

Drama yönteminde değerlendirme aşaması, öğrencilerin öğrendikleri bilgileri günlük yaşama aktarmalarını, yani transfer etmelerini kapsar. Öğrenilenlerin hayata geçirilmesi bu aşamada gerçekleşir.

Verilen etkinlikte:

- VI. adımda öğrenciler rol paylaşımı yaparak isteklerine göre harcama yapan grup ile ihtiyaçlarına göre harcama yapan grup şeklinde canlandırma çalışması yapmaktadır.

→ Bu durum dramanın canlandırma aşamasına aittir.

- V. adımda ise öğrenciler bir markete giderek hazırladıkları bütçeye göre alışveriş yapmaktadır.

→ Bu durum öğrencilerin öğrendiklerini gerçek yaşama uygulaması, yani transfer etmesi anlamına gelir ve değerlendirme aşamasına karşılık gelir.

Ancak mevcut sıralamada market alışverişi (V) canlandırmadan (VI) önce verilmiştir. Oysa drama sürecine uygun olarak önce canlandırma yapılmalı, ardından öğrenilenlerin hayata geçirilmesi sağlanmalıdır.

Bu nedenle V ve VI numaralı adımlar yer değiştirmelidir.

DOĞRU CEVAP E

2. Bu eğitmeni;

- Drama eğitiminin Türkiye’de öncüsü kabul edilmektedir.
- 1910 yılında Osmanlı Devleti tarafından pedagojik incelemeler yapmak üzere Avrupa’ya gönderilmiştir.
- İngiltere, Almanya, Fransa, Belçika, İsviçre, Danimarka ve İsveç’te eğitim sistemlerini incelemiştir.
- Avrupa’daki eğitim anlayışı ile geleneksel eğitim sistemi arasında köprü kurmaya çalışmıştır.
- 1912 yılında “Talim ve Terbiye’de İnkılâp” adlı eserini yayımlamıştır.
- Özgürlük ve etkinlik ilkelerini savunmuş, eğitimin üretime dönük olması gerektiğini belirtmiştir.
- Bellek doldurmaya dayalı eğitim yerine karakter eğitimi ön plana çıkarmıştır.
- Disiplini özgürlükle birleştirmiştir.
- Sahneyi, insana sevinç ve mutluluk veren bir topluluk yaşantısı olarak tanımlamıştır.

Bu özelliklerin tamamı İsmail Hakkı Baltacıoğlu’na aittir.

DOĞRU CEVAP C

3. Soruda öğretmenin derse bir sırt çantası ve içinden çıkan eşyalarla başladığı görülmektedir. Çantadan çıkan pusula, harita, anahtar ve not gibi nesnelere öğrenciler için bir çıkış noktası oluşturmuştur.

Öğretmen;

- Bu eşyaların kime ait olabileceğini,
- Hangi zaman ve mekânda kullanılmış olabileceğini,
- Notun kim tarafından ve hangi amaçla yazıldığını tartıştırmıştır.
- Ardından öğrencilerden bu nesnelere yola çıkarak bir karakter oluşturmalarını ve bu karakterin yaşam öyküsünü canlandırmalarını istemiştir.

Burada dikkat edilmesi gereken temel nokta, öğretmenin kişisel eşyalardan/nesnelere hareketle karakter oluşturma sürecini başlatmış olmasıdır. Drama yönteminde mektup, çanta, anahtar, harita, kostüm gibi özel eşyalar kullanılarak bir karakterin kimliği, geçmişi ve özellikleri hakkında çıkarımlar yapılması tekniği "Özel Mülkiyet (Özel Eşyalar)" tekniğidir.

DOĞRU CEVAP C

4. Soruda öğretmenin öğrencilerden:

- Bir problem belirlemelerini (hava kirliliği),
- Problemin temel nedenlerini ortaya koymalarını,
- Her temel nedenin alt nedenlerini belirlemelerini,
- Tüm bu neden-alt neden ilişkilerini görsel bir şema hâlinde göstermelerini,
- Problemi başa yazıp, nedenleri yanlara doğru dallandırmalarını istediği belirtilmiştir.

Bu özellikler doğrudan Balık Kılıcı (Neden-Sonuç Diyagramı) tekniğine aittir.

Balık kılıcı diyagramında:

- Problemin kendisi balığın baş kısmına yazılır.
- Ana nedenler, balığın ana kemiklerini oluşturur.
- Alt nedenler ise bu kemiklere bağlı dallar şeklinde gösterilir.
- Amaç, bir problemin tüm nedenlerini sistematik biçimde ortaya koymaktır.

Soruda verilen "ana problemde çıkan dallar", "baş kısmına problemin yazılması" ve "neden-alt neden ilişkileri" ifadeleri açıkça bu tekniği işaret etmektedir.

DOĞRU CEVAP B

5. Soru, STEM etkinliklerinde kullanılan Mühendislik Tasarım Süreci Döngüsü basamaklarının doğru sıralamasını sormaktadır.

Mühendislik tasarım süreci genel olarak şu aşamalardan oluşur:

Problemi Tanımlama (İhtiyaç ya da problemin belirlenmesi)

Olası çözüm yolları geliştirme

En uygun çözümü seçme

Prototip oluşturma

Test etme ve değerlendirme

Sonuçları paylaşma

DOĞRU CEVAP A

6. Soruda öğretmenin laboratuvarında yaptığı uygulamalar incelendiğinde öğrencilerin:

- Dene yapararak veri topladıkları,
- Elde ettikleri verileri tabloya aktardıkları,
- Bu verileri grafiğe dönüştürdükleri,
- Grafik üzerinden ilişkiyi yorumladıkları,
- Son olarak verileri somutlaştırmak için üç boyutlu model oluşturdukları görülmektedir.

Bu süreç doğrudan “Verileri kullanma ve model oluşturma (modelleme)” bilimsel süreç becerisine karşılık gelmektedir.

Verileri kullanma ve model oluşturma becerisi şunları içerir:

- Deneiden elde edilen bilgileri farklı gösterim biçimlerine dönüştürme (tablo, grafik).
- Soyut kavramları model, analogi veya üç boyutlu yapı hâline getirme.
- Verilerden hareketle ilişki kurma ve bu ilişkiyi temsil eden görsel ya da fiziksel modeller geliştirme.

Soruda öğrenciler:

Verileri tabloya aktarmış

Grafiğe dönüştürmüştür

Üç boyutlu model tasarlamış

DOĞRU CEVAP C

7. Soru, 2018 Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı’nda Alana Özgü Beceriler üç başlık altında toplanmaktadır:

1. Bilimsel Süreç Becerileri
2. Yaşam Becerileri
3. Mühendislik ve Tasarım Becerileri

Yaşam Becerileri

- Analitik düşünme
- Karar verme
- Yaratıcı düşünme
- Girişimcilik
- İletişim
- Takım çalışması

Çıkarım yapma Yaşam Becerileri içinde yer almaz.

“Çıkarım yapma” genellikle Bilimsel Süreç Becerileri kapsamında değerlendirilir.

DOĞRU CEVAP C

8. Verilen üç boyutlu yapı incelendiğinde:

- Alt sırada yan yana 3 küp bulunmaktadır.
- Ortadaki alt küpün üzerinde 1 küp daha vardır.
- Toplamda 4 küp bulunmaktadır (3 alta, 1 ortada üstte).

Şimdi Ali'nin çizimlerini inceleyelim:

I. Önden Görünüm

Önden bakıldığında:

- Alta 3 küp yan yana görünür.
- Ortadaki küpün üstünde bir küp olduğu için ortada 2 küp yüksekliğinde bir yapı oluşur.

Yani görünüm:

Alta 3 kare, ortada üstte 1 kare → T şeklinde görünüm.

Ali'nin I numaralı çizimi bu duruma uygundur.

II. Üstten Görünüm

Üstten bakıldığında:

- Üstteki küp, zaten alttaki ortadaki küpün tam üzerindedir.
- Bu nedenle üstten görünüm sadece 3 kare yan yana şeklinde olur.

Ali'nin II numaralı çizimi de doğrudur.

III. Sağdan Görünüm

Sağdan bakıldığında:

- Derinlikte tek sıra vardır.
- Ortadaki küpün üstünde bir küp bulunduğu için yükseklik 2 olur.

Yani sağdan görünüm 2 kare üst üste şeklindedir.

Ali'nin III numaralı çizimi de doğrudur.

DOĞRU CEVAP E

9. Van Hiele Geometrik Düşünme Modeli'nin ilk üç düzeyi şunlardır:

1.Görsel (Tanıma) Düzeyi – Şekiller bütün olarak tanınır.

2.Analiz Düzeyi – Şekillerin özellikleri fark edilir ve listelenir.

3.Sıralama/İlişkilendirme Düzeyi – Şekiller arasındaki ilişkiler anlaşılır (örneğin kare aynı zamanda dikdörtgendir).

Bu üç düzeyde öğrenciler:

- Şekilleri tanıyarak,
- Özelliklerini belirler,
- Özellikler arasında ilişki kurar,
- Sınıflandırma yapar.

Ancak ispat yapma becerisi van Hiele'nin daha ileri düzeylerine (4. düzey – tümdengelimsel düşünme) aittir.

A) Karenin özel bir dikdörtgen olduğunun kavranması → Şekiller arası ilişki kurmadır. 3. düzeye uygundur.

B) Eşkenar dörtgenin özelliklerini belirleme → Şeklin özelliklerini analiz etmektir. 2. düzeye uygundur.

C) Özelliklere göre bir dörtgeni sınıflandırma → İlişkilendirme ve sınıflandırmadır. 3. düzeye uygundur.

D) Paralelkenarın niçin dikdörtgen olmadığını belirleme → Özellik karşılaştırmasıdır. İlk üç düzeyde yapılabilir.

E) Eşkenar dörtgenin özelliklerini ispatlama → Bu, formel tümdengelimsel akıl yürütme gerektirir. İlk üç düzeye uygun değildir. Dördüncü düzeyde yer alır.

DOĞRU CEVAP E

10. Öğretmen, her grubun verilerini çetele tablosu ile göstermesini istemiştir.

Çetele tablosu, kategorik (sayılan) verilerin frekanslarının gösterilmesinde kullanılır. Yani genellikle:

- Tercih sayıları
- Oy sayıları
- Sevilen ürünler
- Sıklık belirten veriler için uygundur.

Grup 1: Sevilen meyveler

Elma 8, Muz 5, Portakal 7, Çilek 10

Kategorik veri

Kaç kişinin hangi meyveyi tercih ettiği sayılıyor

Çetele tablosuna uygundur

Grup 2: Bir öğrencinin sınav puanları

85, 75, 90

Bu bir frekans verisi değildir

Sütun grafiği olabilir.

Çetele tablosu için uygun değildir

Grup 3: Seçimde oy dağılımı

Zeynep 12, Mehmet 9, Ayşe 6

Kategorik veri

Oy sayıları frekans gösterir

Çetele tablosuna uygundur

Grup 4: Bitkinin boy ölçümü

10 cm, 12 cm, 15 cm, 18 cm, 20 cm

Sürekli (nicel) ölçüm verisidir

Frekans değil, zamanla değişimdir. Çizgi grafiği olabilir.

Çetele tablosuna uygun değildir

DOĞRU CEVAP B

11. Soruda küçük boy pastanın $\frac{2}{3}$ 'ü ile büyük boy pastanın $\frac{1}{2}$ 'si karşılaştırılmaktadır.

Öğrenci Efe, yalnızca kesirlerin sayısal büyüklüğünü karşılaştırarak $\frac{2}{3}$ 'ün $\frac{1}{2}$ 'den büyük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ancak burada kesirler farklı bütünlerin parçasıdır. Biri küçük pastanın, diğeri büyük pastanın parçasıdır. Kesirleri karşılandırmadan önce bütünlerin aynı büyüklükte olup olmadığına bakmak gerekir. Eğer büyük pasta küçük pastadan daha büyükse, büyük pastanın yarısı, küçük pastanın üçte ikisinden daha fazla olabilir. Bu nedenle öğretmenin sorması gereken temel soru şudur:

“Bu pastalar aynı büyüklükte mi?”

Bu soru öğrencinin, kesirlerin bağlı olduğu bütün kavramını fark etmesini sağlar.

DOĞRU CEVAP A

12. Soru, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ndeki farklılaştırılmış eğitim vurgusuyla uyumlu biçimde, öğretmenin Türkçe dersinde yazma becerisini geliştirmek için kullandığı öğretim tekniğini sorguluyor. Farklılaştırma; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç, hazırbulunuşluk düzeylerine göre farklı ürünler ortaya koymasına imkân tanır. Bu yüzden soruda "öğrencilerin farklı görevleri üstlenmesi", "yaratıcılık ve dil becerilerini sergilemesi" gibi ifadeler özellikle seçilmiştir.

Metinde öğretmenin öğrencilerden şunları istediği açıkça yazıyor:

- Rol seçmeleri
- Belirlenen bir izleyiciye seslenmeleri
- Uygun bir formatta (mektup, dilekçe, günlük vb.) yazmaları
- Verilen tema doğrultusunda metin oluşturmaları

Bu dört unsur, RAFT'in açılımıyla birebir örtüşür:

- R (Role) = Rol
- A (Audience) = İzleyici / Hedef kitle
- F (Format) = Format / Yazı türü
- T (Topic/Theme) = Konu / Tema

Dolayısıyla öğretmenin yaptırdığı etkinlik, öğrenciden yazma ürününü 4 bileşene göre yapılandırmasını isteyen RAFT Tekniğidir.

Bu yönüyle hem yaratıcı yazma hem de farklılaştırılmış ürün ortaya koyma için çok uygundur. Soruda tam da bunlar hedeflenmiştir.

DOĞRU CEVAP D

13. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'na göre 2. sınıf "Doğa ve Çevre" öğrenme alanında aşağıdaki öğrenme çıktıları yer almaktadır:

- Hava olayları ve mevsimler arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme,
- Doğadan yararlanarak yönünü belirleyebilme,
- Afetlere karşı alınması gereken önlemlere ilişkin bilgi toplayabilme,
- Kaynakları tasarruflu kullanmanın önemini değerlendirebilme.

A, B, C ve D seçeneklerinde yer alan uygulamalar; hava olayları, afet bilinci, yön bulma ve kaynakların tasarruflu kullanılması gibi 2. sınıfta yer alan bu öğrenme çıktılarıyla doğrudan ilişkilidir.

E seçeneğinde yer alan geri dönüştürülebilir atıkları türlerine göre sınıflandırma uygulaması ise 1. sınıf "Doğa ve Çevre" öğrenme alanında yer alan bir öğrenme çıktısıdır. Bu kazanım, 1. sınıf düzeyinde öğrencilerin geri dönüştürülebilir atıkları tanıma ve ayırt etmesine yöneliktir.

Bu nedenle E seçeneği, 2. sınıf Doğa ve Çevre öğrenme alanı kapsamında yer alan bir uygulama değildir.

DOĞRU CEVAP E

14. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'na göre 1. sınıf "Ben ve Okulum" öğrenme alanında yer alan öğrenme çıktıları şunlardır:

- Öğretmeni ve arkadaşlarıyla tanışabilme,
- Okul ortamını tanıyabilme,
- Sınıf ve okul ortamında kurallara uygun davranabilme,
- Fiziksel özelliklerini ve temel duygularını açıklayabilme.

A, B, C ve D seçeneklerinde yer alan uygulamalar, yukarıda sıralanan bu öğrenme çıktılarıyla örtüşmektedir. Bunlar birinci sınıfta yer alan öğrenme çıktılarıdır.

E seçeneğinde yer alan sınıf içi karar alma süreçlerine katılım sağlayabilme ise 2. sınıf düzeyinde yer alan bir öğrenme çıktısıdır. Bu kazanım, öğrencilerin grup içinde görüş bildirme, karar süreçlerine katılma ve sorumluluk alma becerilerini geliştirmeye yöneliktir.

Bu nedenle E seçeneği, 1. sınıf "Ben ve Okulum" öğrenme alanı kapsamında yer almaz.

DOĞRU CEVAP E

15. Bu soruda öğretim süreci otantik öğrenme yaklaşımına göre planlanmıştır. Otantik öğrenmede öğrencilerin gerçek yaşamla ilişki kurmaları, gerçek sorunlar üzerinden araştırma yapmaları, bilgi toplamaları, veri kaydetmeleri, ürün oluşturmaları ve paylaşımları beklenir.

A seçeneğinde öğrenciler, yaşadıkları çevrede karşılaşılabilecek afetlere yönelik önlemleri araştırarak gerçek yaşamla bağlantı kurmaktadır.

B seçeneğinde gözlem, röportaj ve kaynak taraması yoluyla bilgi toplanması ve kaydedilmesi, öğrenme çıktısına ve otantik öğrenmeye uygundur.

C seçeneğinde öğrenciler, ilgili kurum ve kuruluşlardan elde edilen bilgilerle bilgilendirici materyaller hazırlayarak bilgiyi kullanmakta ve yapılandırmaktadır.

E seçeneğinde ise öğrenciler topladıkları bilgileri paylaşarak tartışmakta, bu da aktif katılım ve anlamlandırmayı desteklemektedir.

D seçeneğinde yer alan ders kitabındaki metni temel alarak bilgileri aynen liste hâline getirme etkinliği ise bilgi toplama sürecini gerçek yaşamdan koparmakta, öğrenciyi pasif konuma getirmekte ve yalnızca aktarım düzeyinde bırakmaktadır. Bu nedenle otantik öğrenme yaklaşımıyla örtüşmez.

DOĞRU CEVAP D

16. Senaryoda öğretmen, öğrencilere dürüstlük değerine ilişkin tartışmalı bir durum (ahlaki ikilem) sunmuştur. Öğrencilerden, verilen durumda ne yapılması gerektiğini düşünmeleri istenmiş; bazı öğrenciler dürüstlük ilkesini savunurken, bazıları arkadaşlık ilişkilerini ön planda tutmuştur. Öğretmen bu süreçte hiçbir görüşü doğru ya da yanlış olarak değerlendirmemiş, yalnızca öğrencilerin görüşlerini gerekçeleriyle açıklamalarını istemiştir. Dersin sonunda öğrenciler, kendi düşüncelerini sorgulayarak bireysel ahlaki yargılarını oluşturmuştur.

Bu durum, öğretmenin öğrencilere hazır bir değer dayatmadığını, öğrencilerin ahlaki bir çatışma üzerinde düşünmelerini ve mantıklı gerekçelerle karar vermelerini sağladığını göstermektedir. Öğretmen, farklı görüşlerin ortaya çıkmasına izin vererek öğrencilerin düşünme ve muhakeme becerilerini geliştirmeyi amaçlamıştır.

A) Telkin etme: Öğretmenin doğru davranışı doğrudan söylemesi ve benimsetmesi gerekir. Senaryoda böyle bir yönlendirme yoktur.

B) Ahlaki muhakeme: Öğrenciler ahlaki bir ikilem üzerinde düşünmekte, farklı bakış açılarını değerlendirerek gerekçeli karar vermektedir. Senaryo bu yaklaşımı yansıtmaktadır.

C) Değer analizi: Daha çok toplumsal olayların ve sonuçlarının analiz edilmesine yöneliktir; senaryoda bu yapı yoktur.

D) Değer açıklama: Öğrencilerin kendi değerlerini fark etmeleri ve ifade etmeleri amaçlanır; ancak ahlaki ikilem ve akıl yürütme vurgusu bu yaklaşımın önüne geçmektedir.

E) Karakter eğitimi: Değerlerin uzun süreli davranış hâline getirilmesini hedefler; senaryoda bu tür bir yapılandırılmış program yoktur.

Öğretmen, öğrencilerin ahlaki ikilemler üzerinde düşünmesini, farklı görüşleri tartışmasını ve gerekçeli karar vermesini sağladığı için kullandığı değer öğretim yaklaşımı Ahlaki muhakemedir.

DOĞRU CEVAP B

17. Verilen öğrenme çıktıları tek tek incelendiğinde, bu çıktıların bireyin toplum içinde yaşaması, farklılıklara saygı göstermesi, toplumsal birlik ve beraberliği sürdürmesi gibi temel sosyal yaşama yönelik becerileri kapsadığı görülmektedir.

SB.4.1.1. Sosyal bilgiler dersinin hayatına sunacağı katkıları yorumlayabilme

- a) Örnek olaylardan hareketle sosyal bilgiler dersinin bireysel ve toplumsal katkılarını inceler.
- b) Sosyal bilgiler dersinin bireysel ve toplumsal katkılarına günlük hayattan örnekler verir.
- c) Sosyal bilgiler dersinin bireysel ve toplumsal katkılarını kendi cümleleriyle ifade eder.

SB.4.1.2. Bireysel özelliklere saygı duymanın önemine ilişkin çıkarım yapabilme

- a) İlgi alanlarını, güçlü ve geliştirmesi gereken yönlerini listeler.
- b) Kendisi ile yakın çevresindeki bireylerin ilgi alanlarını, güçlü ve geliştirmesi gereken yönlerini karşılaştırır.
- c) Farklı bireysel özelliklere saygı duymanın önemine ilişkin fikirleri değerlendirir.

SB.4.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik fikir üretebilme

- a) Aile, sınıf ve okul ortamında toplumsal birliği sürdürmenin bir gereklilik olduğunu fark eder.
- b) Aile, sınıf ve okul ortamında toplumsal birliği sürdürmeye katkıda bulunan benzer örnekleri inceler.
- c) Aile, sınıf ve okul ortamında toplumsal birliği sürdürmeye yönelik öneriler geliştirir.

Bu Öğrenme Çıktıları Hangi Öğrenme Alanında Yer Alır?

Yukarıda sıralanan tüm öğrenme çıktıları;

2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı kapsamında

4. sınıf düzeyinde

“Birlikte Yaşamak” öğrenme alanında yer almaktadır.

DOĞRU CEVAP D

18. Etkinlikte öğrencilerden afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik farklı kaynaklara ulaşmaları, bu kaynaklardan elde edilen bilgileri karşılaştırmaları, ayırt etmeleri ve anlamlı bir ürüne dönüştürmeleri istenmiştir. Bu süreç, öğrencilerin bilgiye ulaşma, bilgiyi sorgulama, seçme ve yapılandırma becerilerini kullanmalarını gerektirir. Bu yönüyle etkinlik, doğrudan bilgi okuryazarlığı becerisine hizmet etmektedir.

Ayrıca öğrenciler, elde ettikleri içerikleri afiş, sunu veya video gibi teknolojik araçlar kullanarak ürün hâline getirmekte ve bu ürünleri paylaşmaktadır. Sunum yapma, ürün oluşturma ve geri bildirim alma süreçleri, öğrencilerin teknolojiyi amaçlı ve bilinçli şekilde kullanmalarını gerektirir. Bu durum da dijital okuryazarlık becerisini kapsamaktadır.

Diğer seçeneklerde yer alan kültür, sanat, finans ya da görsel odaklı okuryazarlık türleri etkinliğin temel amacıyla örtüşmemektedir. Etkinliğin odağında araştırma yapma, ürüne dönüştürme ve paylaşma süreci bulunduğundan doğru cevap Bilgi okuryazarlığı – Dijital okuryazarlıktır.

DOĞRU CEVAP A

19. Soruda üç farklı sınıf öğretmenin Sosyal Bilgiler dersine yaklaşımlarına ilişkin açıklamalar verilmiştir. Bu açıklamaların ortak yönü, öğrencilerin kendi yaşantılarından hareketle düşünceleri, sorgulamaları, neden-sonuç ilişkisi kurmaları ve farklı bakış açılarını değerlendirmeleridir. Bu özellikler, “yansıtıcı inceleme olarak sosyal bilgiler” yaklaşımının temel özellikleridir.

- I. öğretmen, öğrencilerin günlük yaşamdan toplumsal sorunları ele almasını, bu sorunların nedenlerini tartışmasını ve kendi düşüncelerini sorgulamasını sağlamaktadır. Bu durum, bireyin yaşantılarından hareketle düşünmesini ve değerlendirme yapmasını içerir.
- II. öğretmen, geçmiş olaylarla günümüz arasında bağlantı kurmakta ve öğrencilerin kendi çıkarımlarını oluşturmasına rehberlik etmektedir. Bu yaklaşım, bilgiyi olduğu gibi

aktarmak yerine öğrencinin düşünme ve yorumlama sürecine katılmasını hedefler.

- III. öğretmen, okul ve çevrede karşılaşılan örnekler üzerinden kuralların neden gerekli olduğunu tartıştırmakta ve öğrencilerin değerlendirme yapmasını sağlamaktadır. Bu da eleştirel ve yansıtıcı düşünmeyi destekler.

Bu özellikler birlikte değerlendirildiğinde öğretmenlerin, öğrencileri pasif bilgi alıcıları hâline getirmedikleri; aksine aktif, sorgulayan ve düşüncelerini temellendiren bireyler olarak yetiştirmeyi amaçladığı görülmektedir.

A) Vatandaşlık aktarımı olarak sosyal bilgiler:

Bu yaklaşımda hazır değerler ve bilgiler doğrudan öğrenciye aktarılır. Sorudaki öğretmenler öğrencileri sorgulamaya teşvik ettiği için uygun değildir.

B) Sosyal bilim olarak sosyal bilgiler:

Bu yaklaşım daha çok bilimsel kavram ve yöntemlerin aktarılmasına odaklanır. Soruda bilimsel yöntem vurgusu yoktur.

C) Yansıtıcı inceleme olarak sosyal bilgiler (Doğru cevap):

Öğrencilerin yaşamdan hareketle düşünmesi, sorgulaması, değerlendirme yapması ve gerekçeli çıkarımlarda bulunması bu yaklaşımın temelidir.

D) Disiplinler arası öğretim yaklaşımı:

Farklı derslerin bir arada ele alınması gerekir; soruda böyle bir durum yoktur.

E) Aktif öğrenme temelli öğretim:

Öğrenci merkezlidir ancak tek başına ahlaki, toplumsal ve yaşamsal sorunları sorgulama boyutunu yeterince karşılamaz.

DOĞRU CEVAP C

20. A) Cümle çözümleme yöntemi:

Bu yöntemde öğretim, genellikle hazır ve kalıp hâlindeki anlamlı cümlelerle başlar. Öğrenciler bu cümleleri ezberleyerek okur, ardından sözcük, hece ve harflere ayırma çalışmaları yapılır. Ancak öğrencilerin kendi yaşantılarının metne dönüşmesi bu yöntemin temel özelliği değildir.

B) Ses temelli cümle yöntemi:

Bu yaklaşımda öğrenme, ses–harf ilişkisiyle başlar ve küçük birimlerden bütüne doğru ilerler. Önce sesler, sonra heceler, kelimeler ve en son cümleler oluşturulur. Sorudaki etkinlikte ise süreç seslerden değil, öğrencilerin oluşturduğu anlamlı cümlelerden başladığı için bu yöntem uygun değildir.

C) Tüm dil yaklaşımı:

Tüm dil yaklaşımında okuma, yazma, dinleme ve konuşma birlikte ele alınır ve anlamlı bütünler ön plandadır. Ancak genellikle gerçek yaşam materyalleri, kitaplar ve doğal dil ortamları kullanılır. Öğrencilerin birebir kendi anlatılarının öğretmen tarafından yazıya dönüştürülmesi bu yaklaşımın temel belirleyicisi değildir.

D) Sözcük yöntemi:

Sözcük yönteminde öğrenme birimi kelimedir ve öğrenciler önce anlamını bildikleri kelimeleri tanıyarak okumaya başlar. Daha sonra bu kelimeler hece ve harflere ayrılarak analiz edilir. Ancak verilen etkinlikte başlangıç noktası tek tek kelimeler değil, öğrencilerin anlattığı bütüncül cümlelerdir.

E) Dil deneyim yaklaşımı (Doğru):

Dil deneyim yaklaşımında öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri öğretimin merkezinde yer alır. Öğrencilerin söyledikleri cümlelerin öğretmen tarafından yazıya aktarılması ve bu metinlerin okuma-yazma çalışmalarında kullanılması bu yaklaşımın temel özelliğidir. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin aynı etkinlik içinde bütüncül olarak yürütülmesi de verilen örnekle birebir örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP E

21. Soruda verilen öğretim sürecinde öğretmenin dil gelişimini desteklerken tekrar, pekiştirme, ödül ve model olma gibi uygulamalara ağırlık verdiği görülmektedir. Öğrenciler doğru sözcük ya da cümle kurduklarında gülümseme, alkışlama, “aferin” gibi olumlu geri bildirimlerle ödüllendirilmekte; yanlış ifadelerde ise doğru biçim öğretmen tarafından gösterilerek yeniden söylenmektedir. Bu durum, öğrenmenin uyarıcı–tepki–pekiştirme ilişkisi içinde gerçekleştiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Ayrıca öğrencilerin çevrelerinden duydukları ifadeleri sık sık yinededikleri, bu tekrarlar sonucunda ifadelerin kalıcı hâle geldiği belirtilmektedir. Öğretmenin öğrenmenin adım adım gerçekleştiğini ve tekrarın önemli olduğunu düşünmesi de öğrenmeyi davranış değişikliği olarak ele alan bir yaklaşımı işaret etmektedir. Bu özellikler, dilin taklit yoluyla öğrenildiğini ve doğru davranışların pekiştirildiğini savunan yaklaşımla örtüşmektedir.

Soruda anlatılan öğretim süreci; taklit, tekrar, doğru tepkilerin ödüllendirilmesi ve yanlışların düzeltilmesi gibi temel özellikleriyle davranışçı yaklaşıma dayanmaktadır.

DOĞRU CEVAP C

22. Fonemik farkındalık; öğrencinin bir sözcüğü oluşturan sesleri fark etmesi, ayırt etmesi ve bu sesler üzerinde işlem yapabilmesi olarak tanımlanmaktadır. Soruda öğretmenin özellikle sesleri tanıma görevine yönelik bir etkinliği belirlemek istediği ifade edilmiştir. Sesleri tanıma, sözcüklerde aynı sesin bulunduğunu fark etme ve bu sesi ayırt edebilme becerisini kapsar.

A seçeneğinde öğrencilerden verilen sözcüklerin ilk seslerini söylemeleri istenmektedir. Bu etkinlik, Her sözcüğün ilk sesi aynı olmadığı için yani farklı olduğu için sesleri ayırtetmeye yöneliktir.

B seçeneğinde yer alan etkinlikte öğrencilerden “balon, bilezik ve bardak” sözcüklerinde bulunan ortak sesi söylemeleri beklenmektedir. Aslında her sözcüğün ilk sesi soruluyor. Bu durum, öğrencinin sözcüklerdeki aynı sesi fark etmesini ve tanımasını gerektirir. Dolayısıyla bu etkinlik sesleri tanıma görevine yöneliktir.

C seçeneğinde sözcüklerin söyleniş benzerliğini belirleme söz konusudur; bu etkinlik uyak(kafiye) farkındalığıdır.

D seçeneğinde verilen sesleri birleştirerek sözcük oluşturma istenmektedir; bu sesleri birleştirme becerisidir.

E seçeneğinde ise bir sözcüğü oluşturan seslerin sırayla söylenmesi istenmektedir; bu sesleri ayırma becerisine yöneliktir.

Bu nedenle sesleri tanıma görevine yönelik etkinlik B seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP B

23. Soruda, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre ses esaslı ilk okuma yazma öğretiminde sözcük ve cümle oluşturma sürecinde uyulması gereken ilkelere ilişkin ifadeler verilmiştir. Hangi ifadenin yanlış olduğu sorgulanmaktadır.

A seçeneğinde, “Heceler birleştirilerek ulaşılan sözcüklerde ve sözcükler birleştirilerek oluşturulan cümlelerde hece ve sözcükler farklı renkle yazılmalıdır.” denilmektedir. Oysa öğretim programında, öğrencinin heceleyerek okumasına neden olmamak için hece ve sözcüklerin farklı renkte yazılmaması gerektiği özellikle vurgulanmaktadır. Bu nedenle A seçeneği program ilkelerine aykırıdır.

B seçeneğinde, sözcükler arasında küçük harf yazımında “e”, büyük harf yazımında ise “E” kadar boşluk bırakılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu ilke, yazı düzenini ve okunabilirliği desteklediği için doğrudur.

C seçeneğinde, henüz okunuşu ve yazılışı öğretilmemiş harflerin geçtiği sözcükler yerine görsel kullanılmaması gerektiği belirtilmiştir. Programda bu hususa dikkat çekilmektedir; ifade doğrudur.

D seçeneğinde, harfin büyük yazılışının cümle başlarında, özel isimlerde ve başlıklarda vurgulanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu da program ilkeleriyle uyumludur.

E seçeneğinde ise öğrenci için anlamlı olmayan cümlelerden metin oluşturulmaması gerektiği, tekerleme, bilmece, sayışma, mani ve ninnilerin bu kapsam dışında tutulduğu belirtilmiştir. Bu ifade de programla örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP A

24. Soruda anlatılan etkinlikte öğretmenin amacı, öğrencilerin metindeki satır aralarını fark etme, yani metinde açıkça verilmeyen bilgileri ipuçlarından yararlanarak ortaya çıkarma becerilerini geliştirmektir. Öğrencilerden, öyküde doğrudan belirtilmeyen ancak metin içinde sezdirilen durumları bulmaları istenmiştir. Bu durum, öğrencilerin metni dikkatle incelemesini ve metnin sunduğu sınırlar içinde düşünmesini gerektirmektedir.

Soruda özellikle şu noktalar vurgulanmaktadır:

- Cevaplar metnin içinde açıkça yer almamaktadır.
- Öğrenciler, metindeki ipuçlarına dayanarak çıkarım yapmaktadır.
- Yapılan çıkarımlar metin dışı kişisel yaşantılara değil, doğrudan metnin anlam evrenine dayanmaktadır.
- Öğrenciler düşüncelerini metinden kanıtlar göstererek temellendirmektedir.

Bu özellikler, soruların cevabının metin dışı bilgiye ya da kişisel yoruma değil; metnin kendisine dayalı olarak, çıkarım yoluyla bulunmasını gerektirdiğini göstermektedir.

Metinsel kapalı sorular, cevabı metinde birebir verilmemiş olsa bile, yalnızca metinden hareketle ve metnin sunduğu ipuçlarına dayanarak yanıtlanan sorulardır. Yanıtlar metinle sınırlıdır ve kişisel deneyim ya da serbest yorum gerektirmez.

DOĞRU CEVAP B

25. Soruda anlatılan etkinlik, okuma çemberi (literatür çemberi) kapsamında öğrencilere verilen rollerden birini tanımlamaktadır. Bu nedenle çözümde, öğrencilerin ne yaptığına odaklanmak gerekir.

Metinde öğrencilerin yaptığı çalışmalar incelendiğinde:

- Öğrenciler metinden kendilerini en çok etkileyen bölümü seçmektedir.
- Seçilen bölüm;
 - o duygusal,
 - o şaşırtıcı,
 - o ilgi çekici ya da
 - o dikkat uyandırıcı bulunmuştur.
- Öğrenciler bu bölümü grup arkadaşlarıyla paylaşmakta ve
- “Neden bu kısmı seçtiklerini” açıklamaktadır.
- Amaç, metindeki önemli ve dikkat çekici unsurları fark ettirmek ve bu unsurlar üzerinden kısa tartışmalar başlatmaktır.

Bu özellikler, okuma çemberindeki Okuma Aydınlatıcısı (D) rolüyle bire bir örtüşmektedir.

Okuma Aydınlatıcısının Özelliği:

- Metindeki ilginç, güçlü, şaşırtıcı, eğlenceli veya önemli bölümleri seçer.
- Bu bölümleri gruba sunar.
- Seçiminin nedenini açıklar.
- Grup içinde tartışma başlatılmasına katkı sağlar.

DOĞRU CEVAP D

26. Lowenfeld'in çizgisel gelişim kuramına göre şema öncesi dönem, yaklaşık 4-7 yaş aralığını kapsar. Bu dönemde çocukların çizimleri; algı, bilgi ve duygularının henüz tam olarak yapılandırılmadığını gösteren belirgin özellikler taşır.

I. İnsan figürlerinde baş genellikle vücuda oranla daha büyük çizilir.

Doğrudur.

Şema öncesi dönemde çocuklar, kendileri için önemli olan bölümleri (özellikle yüz ve baş) oranlı biçimde büyük çizerler. Bu, gerçeğe uygunluk değil, algısal önem temellidir.

II. Nesnelere, çocuğun bilgi düzeyine göre şeffaf biçimde (içi görünür) resmedilebilir.

Doğrudur.

Bu dönemde çocuk, bildiğini çizer. Ev, araba gibi nesnelere iç ve dışını aynı anda gösterebilir. Bu "şeffaflık" özelliği şema öncesi dönemin ayırt edici göstergelerindedir.

III. Nesnelere çoğunlukla gerçeğe uygun renklerle boyanır.

Yanlıştır.

Gerçeğe uygun renk kullanımı daha çok şematik dönem özelliğidir. Şema öncesi dönemde renkler, nesnenin gerçek rengine değil çocuğun tercihlerine göre seçilir.

IV. Çizimde çizgi ile birlikte boya lekeleri ya da karalamalar birlikte görülebilir.

Doğrudur.

Şema öncesi dönemde karalama döneminden tam olarak çıkmamıştır. Bu yüzden çizgi, leke ve karalama bir arada bulunabilir.

DOĞRU CEVAP D

27. Soruda, sürekli aynı kalıpla (şema) ev çizen bir çocuğun bu kalıplaşmış çizimden uzaklaştırılması ve yaratıcılığının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu tür sorular, çocuk resminde yaratıcılığı destekleyen öğretmen tutumlarını sorgular.

Çocuk resminde temel ilke şudur:

Çocuğa modeli çizdirerek ya da kopya ettirerek değil; gözlem, deneyim ve farkındalık kazandırarak rehberlik etmek gerekir.

A) Çocuğa farklı mimari yapılara ait fotoğraflar gösterilip bu yapılar hakkında sohbet edilmelidir.

Doğrudur.

Bu seçenek, çocuğun görsel dağarcığını genişletir, farklı ev türlerini fark etmesini sağlar ve doğru dan kopyaya yönlendirme yapmaz. Çocuk gözlem yoluyla kendi çizimini zenginleştirir.

Yaratıcılığı destekleyen en uygun yaklaşımdır.

B) Çocuğun ev çizimleri için hazır boyama kitaplarından yararlanması sağlanmalıdır.

Yanlıştır.

Boyama kitapları çocuğu hazır kalıplara mahkûm eder ve yaratıcılığı sınırlar.

C) Öğretmen, çocuğa ev çizimini tahtada adım adım kendisi çizerek göstermelidir.

Yanlıştır.

Bu durum çocuğun öğretmeni model olarak kopya etmesine neden olur ve özgünlüğü azaltır.

D) Öğretmen, sınıftaki başka bir öğrencinin ev çizimini örnek olarak sunmalıdır.

Yanlıştır.

Başka bir öğrencinin çizimini örnek göstermek, karşılaştırma ve taklide yol açar.

E) Öğretmen, çocuğa evlerin mutlaka belirli aşamalarla çizilmesi gerektiğini anlatmalıdır.

Yanlıştır.

Aşamalı çizim dayatması, çocuğu şemaya daha da sabitler ve yaratıcılığı bastırır.

SONUÇ

Çocuğu kalıplaşmış çizimden uzaklaştırmanın en doğru yolu,

Gözlem yapmasını sağlamak,

Farklı örneklerle karşılaşmasına olanak tanımak,

Kopya yerine keşfi teşvik etmektir.

DOĞRU CEVAP A

28. Bu etkinlikte öğretmenin kullandığı yöntem yönlendirilmiş buluştur. Çünkü yönlendirilmiş buluşta öğretmen bilgiyi doğrudan aktaran kişi değildir; öğrenciyi doğru bilgiye ulaştırmak için planlı sorular, ipuçları ve geri bildirimler kullanır.

Soruda ve görselde öğretmen, öğrencinin beceriyi deneme-yanıtlama ile değil;

- sorularla düşünmesini sağlayarak,
- yanıtlara anında dönüt vererek,
- ipuçlarıyla doğru harekete yönlendirerek

öğrenmesini sağlamaktadır.

Öğrenci, “Topu uzağa nasıl atarız?” sorusuna verilen yönlendirmeler sayesinde tek doğru çözüme kendi zihinsel süreciyle ulaşmaktadır. Bu durum, yönlendirilmiş buluş yönteminin en ayırt edici özelliğidir.

DOĞRU CEVAP E

29. 3. sınıf temaları:

- İş Birlikli Oyunlarla Hareket Ediyorum
- Oyunun Kurallarını Yeniden Oluşturuyorum
- Farklı Ritimlerle Hareket Ediyorum
- Sağlığım İçin Fiziksel Aktiviteye Katılıyorum
- Hareket Ederek Çevremi Keşfediyorum
- Kültürel Birikimlerimiz ve Geleneksel Oyunlar
- C seçeneğinde yer alan “Hareket Engeli Tanımaz” teması, 4. sınıf programında bulunan, engelli farkındalığı ve kapsayıcı hareket anlayışını geliştirmeye yönelik bir temadır. 3. sınıf programında yer almaz.

DOĞRU CEVAP C

30. Soruda Allah’ın hiçbir şeye muhtaç olmaması, varlığının kendinden olması, mekân ve zamana ihtiyaç duymaması ve bütün varlıkların O’na muhtaç olması vurgulanmıştır. Bu ifadeler, Allah’ın var olmak için başka bir sebebe/yardıma gereksinim duymadığını anlatır. Bu tanım Kıyam bi-nefsihî (Allah’ın zatıyla kaim olması, hiçbir şeye muhtaç olmaması) sıfatının karşılığıdır. Bu nedenle doğru cevap E’dir.

A) Vücûd:

Vücûd, Allah’ın var olması demektir. Allah vardır ve yokluğu düşünülemez. Ancak bu seçenek “Allah’ın varlığı”nı söyler; soruda ise özellikle “başkasına muhtaç olmama” ve “varlığın kendinden olması” vurgulanmıştır. Bu yüzden A doğru değildir.

B) Kıdem:

Kıdem, Allah’ın başlangıcının olmaması, yani ezeli olmasıdır. “Allah’ın varlığı sonsuzun öncesine uzanır” anlamını taşır. Soruda başlangıçsızlık değil, muhtaç olmama ve kendinden var olma anlatıldığı için B doğru değildir.

C) Bekâ:

Bekâ, Allah’ın sonunun olmaması, yani ebedî olmasıdır. “Allah hiç yok olmayacaktır” anlamına gelir. Soruda Allah’ın ebedî oluşu değil, ihtiyaçsız oluşu ve her şeyin O’na muhtaç olması öne çıkarılmıştır. Bu nedenle C doğru değildir.

D) Vahdaniyet:

Vahdaniyet, Allah’ın bir ve tek olması, ortağının ve benzerinin bulunmamasıdır. Soruda “tek oluş” değil, “hiçbir şeye muhtaç olmama” anlatıldığı için D doğru değildir.

E) Kıyam bi-nefsihî:

Kıyam bi-nefsihî, Allah’ın zatıyla var olması, hiçbir şeye muhtaç olmaması, her şeyin ise O’na muhtaç olması demektir. Sorudaki “mekâna, zamana muhtaç değildir; varlığı kendindedir; bütün varlıklar O’na muhtaçtır” ifadeleri bu sıfatı doğrudan karşılar.

DOĞRU CEVAP E

31. Soruda bir duada üç temel unsurun birlikte yer aldığı açıkça belirtilmektedir:

1. Dünya hayatı için iyilik isteme,
2. Ahiret hayatı için iyilik isteme,
3. Cehennem azabından Allah'a sığınma.

Bu üç unsurun aynı anda ve birlikte yer aldığı dua, Kur'an-ı Kerim'de geçen Rabbena Âtinâ Duasıdır. Bu duada insan; dünya ve ahiret dengesini gözeterek hem dünyaya hem ahirete yönelik hayır talep etmekte, aynı zamanda cehennem azabından korunmayı istemektedir. Bu nedenle doğru cevap C seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP C

32. Bu soruda bir sınıf öğretmeni, öğrencilerinin ekosistemin yapısının bozulması sonucunda ortaya çıkabilecek durumları fark etmelerini istemektedir. Verilen her bir öncül bu açıdan tek tek değerlendirilmelidir.

I. Ormanlık alanların yerleşim yerlerine dönüştürülmesi bu bölgedeki canlıları olumsuz etkiler.

Bu ifade doğrudur.

Ormanların yok edilmesi, canlıların yaşam alanlarının daralmasına, besin bulmalarının zorlaşmasına ve bazı türlerin yok olmasına neden olur. Bu durum ekosistemin doğal dengesini bozar.

Ekosistem bozulmasının doğrudan bir sonucudur.

II. Havalimanlarının yapımı, kuş göç yollarının değişmesine neden olabilir.

Bu ifade de doğrudur.

Havalimanları gibi büyük yapılar, kuşların doğal göç yollarını kesebilir veya değiştirebilir. Gürültü, ışık ve insan faaliyetleri kuşların yön bulmasını zorlaştırır.

Ekosistemin insan etkisiyle bozulmasına örnektir.

III. Atmosfere salınan kloroflorokarbon gazları, ozon tabakasının incelmeye sebep olarak canlı yaşamını tehlikeye sokar.

Bu ifade doğrudur.

Kloroflorokarbon (CFC) gazları ozon tabakasına zarar verir. Ozon tabakasının incelmeye, Güneş'ten gelen zararlı ışınların yeryüzüne daha fazla ulaşmasına ve canlıların zarar görmesine neden olur.

Küresel ölçekte ekosistem dengesini bozan bir etkidir.

DOĞRU CEVAP E

33. Bu soruda bir sınıf öğretmeni, öğrencilerinden ekolojik sürdürülebilirliğin göz ardı edilmesi durumunda uzun vadede ortaya çıkabilecek sonuçları değerlendirmelerini istemektedir. Ekolojik sürdürülebilirlik; doğal kaynakların korunması, ekosistem dengesinin sürdürülmesi ve canlıların yaşam koşullarının devamlılığının sağlanması anlamına gelir. Bu anlayışın önemsenmemesi, doğrudan çevresel sorunların artmasına yol açar.

Seçenekler tek tek incelendiğinde:

A) Hızlı ve dengeli ekonomik büyüme ile küresel refahın artması

Yanlıştır. Doğal kaynaklar korunmazsa ekonomik büyüme kısa süreli olur, uzun vadede denge bozulur.

B) Artan biyoçeşitlilik ve doğal kaynakların kendini yenileme kapasitesinin güçlenmesi

Yanlıştır. Ekolojik sürdürülebilirliğin ihmal edilmesi biyoçeşitliliği artırmaz, tam tersine azaltır.

C) Ekosistemlerin bozulması, biyoçeşitlilik kaybı, doğal kaynak kıtlığı ve iklim değişikliği gibi çevresel krizlerin derinleşmesi

Doğrudur. Doğa korunmadığında ekosistemler zarar görür, canlı türleri azalır, kaynaklar tükenir ve iklim sorunları artar. Bu, sürdürülebilirliğin ihmal edilmesinin en olası sonucudur.

D) İnsan sağlığı ve yaşam kalitesinde genel bir iyileşme ile sosyal adaletin sağlanması

Yanlıştır. Çevresel bozulmalar insan sağlığını ve yaşam kalitesini olumsuz etkiler.

E) Uluslararası ticaretin ve küresel işbirliğinin güçlenerek çatışmaların azalması

Yanlıştır. Kaynak kıtlığı ve çevresel sorunlar, genellikle çatışmaları artırır.

DOĞRU CEVAP C

1. Soruda öğretmen, öğrencilerine bir hikâye metni sunmaktadır. Metin belirli bir noktaya kadar ilerlemekte ancak en kritik yerde kesilmektedir. Devamı verilmemiştir. Öğretmen öğrencilerden:

- Hikâyenin nasıl devam edebileceğini düşüncelerini,
- Olası olay örgüleri oluşturmalarını,
- Kurguladıkları süreci canlandırmalarını,
- Farklı sonlar üretmelerini,
- Metnin neden bu noktada bırakılmış olabileceğini tartışmalarını istemektedir.

Burada temel özellik, tamamlanmamış bir içerikten yola çıkılması ve öğrencilerin bu içeriği tamamlaması ya da eksikliği gidermesidir. Drama yönteminde; yazı, resim, hikâye, mektup, şema ya da herhangi bir nesne belirli bir yerde bırakılır ve öğrencilerden bunu tamamlamaları ya da eksik kalma nedenini çözmeleri beklenir.

Bu teknik “Yarım kalmış materyal” olarak adlandırılır.

DOĞRU CEVAP C

2. Soruda öğretmen, bir öğrenciyi kaplumbağa rolüne seçmektedir. Diğer öğrenciler ise iki sıra hâlinde karşılıklı dizilerek aralarında bir yol oluşturmaktadır. Kaplumbağa bu yolun içinden yavaşça yürürken diğer öğrenciler ona çeşitli düşünceler fısıldamaktadır.

Dikkat edilmesi gereken temel noktalar şunlardır:

- Sınıf iki sıra hâlinde karşılıklı durmaktadır.
- Ortada bir karar verme durumunda olan karakter bulunmaktadır.
- Yol boyunca karaktere hem olumlu hem olumsuz görüşler iletilmektedir.
- Karakter, farklı bakış açılarını dinledikten sonra bir karar vermektedir.
- Süreç sonunda kararın nedenleri tartışılmaktadır.

Bu uygulama, yaratıcı dramada karar verme sürecindeki bir karakterin iç seslerini ya da çevresindeki farklı görüşleri dinlemesini sağlayan tekniktir. Öğrenciler bir koridor oluşturur ve karakter bu kordordan geçerken farklı düşüncelerle karşılaşır.

Bu özellikler “Bilinç koridoru” tekniğine aittir.

DOĞRU CEVAP C

3. Soruda öğretmen, öğrencileri tarihi bir kervansaray gezisine götürmektedir. Öğrenciler mekânı inceleyerek bilgi toplamakta ve geçmişte kimler tarafından, hangi amaçlarla kullanılmış olabileceğini araştırmaktadır. Ardından bu bilgiler doğrultusunda;

- Geçmişteki bir günü hayal etmeleri,
- Tüccar, yolcu, bekçi gibi roller üstlenmeleri,
- Mekânın işlevini dikkate alarak olay kurgulamaları,
- Tarihsel gerçeklikten uzaklaşmamaları,
- Araştırma verilerini canlandırmaya yansıtmaları istenmektedir.

Bu süreçte öğretmen, canlandırma aşamasında rol, mekân, zaman ve dramatik durum gibi drama bileşenlerinin kullanılmasını sağlamaktadır. Ayrıca öğrenciler doğaçlama yaparken araştırdıkları tarihsel bilgilere bağlı kalmaktadır. Yani kurgu tamamen hayal ürünü değildir; aksine gerçek bilgilere dayanmaktadır. Ancak soruda yapılan canlandırmalar, tarihsel gerçekliğe dayalıdır ve araştırılan bilgiler üzerine kuruludur. Bu nedenle tamamen hayal ürünü değildir.

DOĞRU CEVAP D

4. Şeker çayın içinde erir. (Kavram yanlışlığı)

Doğru bilgi: Şeker çayda erimez, çözünür.

Erime hâl değişimidir (katıdan sıvıya geçiş).

Şekerin çayda gerçekleşen olayı ise çözünme olayıdır.

Atom serttir, küreye benzer kesin bir şekli vardır. (Kavram yanlışlığı)

Doğru bilgi: Atomu genellikle küre şeklinde modelleriz, ancak atomun kesin bir şekli yoktur.

Bu nedenle “kesin küre şeklindedir” ifadesi bilimsel olarak doğru değildir.

Hiçbir mikroskop teknolojisi atomları gözlemlemek için yeterli değildir. (Kavram yanlışlığı değildir)

“Şu anda hiçbir mikroskop teknolojisi atomları gözlemlemek için yeterli değildir.”

Dolayısıyla bu seçenek bilimsel olarak doğru bir ifadedir ve kavram yanlışlığı değildir.

Doğru cevap: C

Su buz hâlindeyken molekülleri daha soğuktur. (Kavram yanlışlığı)

Doğru bilgi: Moleküllerin “sıcak” veya “soğuk” olması şeklinde bir yorum yapılamaz.

Sıcaklık, moleküllerin ortalama kinetik enerjisiyle ilgilidir.

Atom daha küçük parçalara ayrılamaz. (Kavram yanlışlığı)

Doğru bilgi: Atom bombaları atomların parçalanmasıyla yapılır.

Bu da atomun daha küçük parçalara ayrılabilirliğini gösterir.

DOĞRU CEVAP C

5. Havanın kütlesi yoktur ve boşlukta yer kaplamaz. (Kavram yanılığı)

Doğru bilgi: Hava da bir maddedir; maddelerin kütleleri ve hacimleri vardır.

Yani hava kütleyle sahiptir ve yer kaplar (hacmi vardır).

Bu yüzden A seçeneği kavram yanılığıdır.

Katı bir madde gaz hâline geçerken kütlesi azalır. (Kavram yanılığı)

Bu düşünce, maddenin hâl değiştirirken “kaybolduğu” yanılığından kaynaklanır.

Doğru bilgi : Kütle hiçbir şekilde azalmaz.

Hâl değişiminde madde tanecikleri dağılır/yer değiştirir; ancak kütle korunur.

Dolayısıyla B de kavram yanılığıdır.

Hava da bir maddedir. Maddelerin kütleleri ve hacimleri vardır.(Kavram yanılığı değildir)

Havanın maddesel özellikleri vardır:

- Kütlesi vardır (terazide ölçülebilir).
- Hacmi vardır (bulunduğu ortamı doldurur, yer kaplar).

Bu nedenle C seçeneği bilimsel olarak doğru olup kavram yanılığı değildir.

Doğru cevap: C

Pas, demire sonradan yapışan ayrı bir maddedir. (Kavram yanılığı)

Bu ifade görselde “Pas farklı bir maddedir ve gelip demire yapışır.” şeklinde yanılığı olarak verilmiştir.

Doğru bilgi: Paslanma oksitlenme sonucu oluşan bir durumdur; ayrı bir madde değildir.

Yani pas, demirle oksijenin tepkimesi sonucunda oluşur; “dışarıdan yapışan” bir şey değildir.

Bu yüzden D kavram yanılığıdır.

İçerisinde hidrojen bulunan her madde asittir. (Kavram yanılığı)

Doğru bilgi:

- NH_3 (amonyak) hidrojen içerir ama bazdır.
- $\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$ (şeker) hidrojen içerir ancak asit değildir.

Demek ki bir maddenin içinde hidrojen bulunması onu otomatik olarak asit yapmaz.

Bu nedenle E de kavram yanılığıdır.

DOĞRU CEVAP C

6. Soruda, metro henüz görünmeden önce raylardan gelen “tıkırtı” sesinin duyulduğu, metronun asıl gürültüsünün ise daha sonra işitildiği belirtilmiştir. Metinde verilen açıklamada ise bunun nedeninin “raylarda yayılan sesin havada yayılan sestene daha yavaş olması” olduğu söylenmiştir. Ancak bu ifade bilimsel olarak yanlıştır.

Bilimsel bilgiye göre:

- Sesin yayılma hızı ortama bağlıdır.
- Ses katılarda en hızlı,
- Sıvılarda daha yavaş,
- Gazlarda (havada) en yavaş yayılır.

Raylar bir katıdır, hava ise bir gazdır.

Bu nedenle metronun oluşturduğu titreşimler raylar boyunca havaya göre daha hızlı yayılır. Bu yüzden raylardan gelen titreşim (tıkırtı) önce duyulur, metronun havada yayılan sesi ise daha sonra ulaşır.

DOĞRU CEVAP E

7. Toulmin'in argüman modelindeki bazı temel bileşenler:

- Veri : İddiayı destekleyen kanıt, gözlem veya bilgi
- İddia : Savunulan ana düşünce
- Çürütme : İddiayı sınırlandıran veya karşı durumu belirten ifade

Metin incelendiğinde:

İddia

"Bu durum, telefonu sürekli kontrol etme davranışımızın evrimsel kökenli olabileceğini düşündürmektedir."

Bu ifade, savunulan ana düşüncedir. Dolayısıyla iddia bulunmaktadır.

Veri

- Geçmişte ani değişimleri fark eden bireylerin hayatta kalma avantajı sağlaması
- Bilimsel makalelerde telefon bildirimlerinin beyinde ani uyarıcılar gibi algılandığının belirtilmesi

Bu ifadeler, iddiayı destekleyen kanıt niteliğindedir. Dolayısıyla veri de bulunmaktadır.

Çürütme

Metinde "ancak, fakat, her zaman böyle değildir, şu durumda geçerli olmayabilir" gibi iddiaya karşı bir durumu gösteren herhangi bir ifade yoktur.

Bu nedenle çürütme bileşeni yer almamaktadır.

DOĞRU CEVAP C

8. Soru kökünde verilen açıklamalarda öğretmenin;

- Deneyle ilgili yönerge (talimat) verdiği,
- Kullanılacak araç-gereçleri belirlediği,
- Uygulama adımlarını açıkça sıraladığı,
- Öğrencilerden bu adımları aynen uygulamalarını beklediği ifade edilmektedir.

öğretmen;

- Deney sürecine,
- Problem durumuna,
- Yöntem ve materyal belirleme sürecine,
- Sonuca

hakim durumdadır.

Bu özellikler, yapılandırılmış sorgulama basamağına aittir.

Yapılandırılmış sorgulamada:

- Problem ve yöntem öğretmen tarafından verilir.
- Deney basamakları öğretmen tarafından belirlenir.
- Öğrenciler verilen yönergeleri takip ederek sonuca ulaşır.

Dolayısıyla burada öğretmenin uyguladığı araştırmaya dayalı laboratuvar türü:

Yapılandırılmış sorgulamadır.

DOĞRU CEVAP B

9. Metinde, Amerikalı bisiklet tamircileri Orville Wright ve Wilbur Wright'ın resmî bir mühendislik eğitimi almadan yaptıkları deney ve gözlemlerle ilk kontrollü motorlu uçuşu gerçekleştirdikleri belirtilmiştir. Ayrıca bu başarının sonraki havacılık çalışmalarına öncülük ettiği ifade edilmiştir.

Bu bilgiler bilimin doğası açısından incelendiğinde:

I. Bilimsel çalışmalara katkı sağlamak için mutlaka resmî bir eğitim almak gerekmez.

Metinde Wright Kardeşler'in resmî bir mühendislik eğitimi olmamasına rağmen önemli bir bilimsel/teknolojik başarı elde ettikleri belirtilmiştir.

Bu yargı metinden çıkarılabilir.

II. Bilimsel gelişmeler başka bilimsel ve teknolojik gelişmelere zemin hazırlayabilir.

Metinde yapılan ilk uçuşun "daha sonraki havacılık çalışmalarına öncülük ettiği" ifade edilmiştir.

Bu, bilimsel gelişmelerin yeni gelişmelere zemin hazırladığını gösterir.

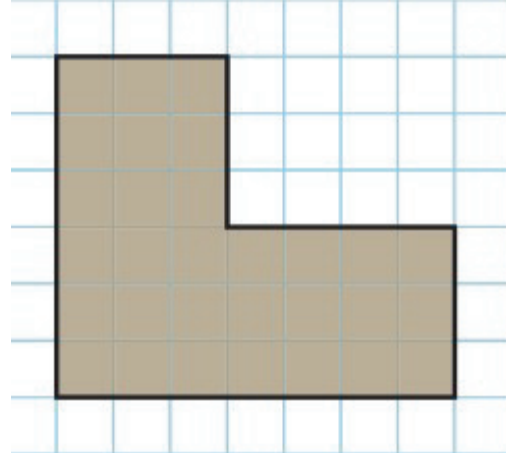
III. Bilimsel bilgi yalnızca laboratuvar ortamında üretilir.

Metinde böyle bir ifade yoktur. Aksine çalışmalar deney ve gözleme dayalıdır ve laboratuvar zorunluluğu vurgulanmaz.

Bu yargı metinden çıkarılamaz.

DOĞRU CEVAP C

10.

Verilen boyalı L şeklindeki bölge $\frac{5}{6}$ kesrini göstermektedir.

Öncelikle boyalı alanın kaç birim kare olduğunu bulalım.

Sol dikdörtgen:

$$3 \times 6 = 18 \text{ birim kare}$$

Alt yatay dikdörtgen:

$$7 \times 3 = 21 \text{ birim kare}$$

Orta kısım iki kez sayıldığı için çıkarılır:

$$3 \times 3 = 9 \text{ birim kare}$$

Toplam boyalı alan:

$$18 + 21 - 9 = 30 \text{ birim kare}$$

Yani

$$\frac{5}{6} = 30 \text{ birim karedir.}$$

Buna göre bütün:

$$\frac{5}{6} 30 \text{ birim ise } \frac{6}{6} \text{ ise } 36 \text{ birim eder.}$$

Bütün şeklin alanı 36 birim kare olmalıdır.

A seçeneğinde 36 birim kare vardır.

DOĞRU CEVAP A

11. Mustafa Öğretmen üç görselin “üçgen olup olmadığını” soruyor; öğrenciler ise yalnız I demiştir. Bu durum öğrencilerin şekli, özelliklerine göre değil görünüşüne/alıştıkları kalıba göre değerlendirdiğini gösterir.

Öğrencilerin kullandığı hatalı düşünme biçimi şudur:

- “Üçgen” deyince akıllarına düz duran, klasik konumda görünen şekil geliyor.
- Diğer şekiller aynı özellikte olsa bile farklı konum/algı nedeniyle kabul etmiyorlar.

Aynı düşünme biçimini dikdörtgenlere uygularsak:

- I kare görünümündedir → öğrenciler genellikle “kare ayrı bir şekildir, dikdörtgen değildir” yanılgısıyla seçmez.
- III eğik (döndürülmüş) dikdörtgendir → öğrenciler “dikdörtgen düz durmalı” yanılgısıyla seçmez.
- II ise klasik biçimde duran (yatay) dikdörtgendir → öğrencilerin kalıbına uyan tek şekildir.

Bu nedenle öğrenciler yalnız II’yi tercih eder.

DOĞRU CEVAP B

12. Zeynep’in ifadeleri incelendiğinde:

- “Tüm kareler aynı zamanda dikdörtgendir.” diyerek şekiller arasında hiyerarşik ilişki kurmaktadır.
- Kare ve dikdörtgenin özelliklerini karşılaştırarak (dört dik açı, kenar özellikleri) açıklama yapmaktadır.
- Şekiller arasındaki kapsama ilişkisini özelliklere dayalı gerekçelendirmektedir.

Zeynep hem özellikleri kullanmakta hem de kare-dikdörtgen arasındaki kapsama ilişkisini açıklamaktadır. Bu durum 3. Van Hiele Düzeyine karşılık gelir.

DOĞRU CEVAP C

13. Elif’in açıklaması incelendiğinde kesirleri karşılaştırırken ‘bir bütüne yakınlık’ stratejisini kullandığı görülmektedir.

Her iki kesir de 1’e yakındır. Elif kesirleri, bütünden ne kadar eksik olduklarına göre değerlendirmiştir.

$$7/8 = 1 - 1/8$$

$$9/10 = 1 - 1/10$$

1/10, 1/8’den daha küçük olduğu için 9/10 bütüne daha yakındır ve daha büyüktür.

Sonuç olarak Elif’in kullandığı strateji: ‘Bir bütüne yakın olma’ stratejisidir.

Doğru Cevap: E) Bir bütüne yakın olma

DOĞRU CEVAP E

14. Küpleme stratejisi, öğrencilerin bir kavramı ya da konuyu farklı düşünme becerileri ile ele almalarını sağlar. Bu strateji;

- tanımlama,
- karşılaştırma,
- ilişkilendirme,
- analiz etme,
- uygulama,
- değerlendirme / tartışma

gibi üst düzey bilişsel süreçleri harekete geçirir. Öğrencinin konuyu ezberlemesi değil; farklı açılardan düşünmesi, sorgulaması ve anlamlandırması beklenir. Bu yönüyle farklılaştırılmış eğitim yaklaşımıyla birebir uyumludur.

I. Konuyu başka bir kavram ya da durumla ilişkilendirmeleri

Küpleme stratejisinde yer alan temel görevlerden biri ilişkilendirmedir.

Öğrencinin ele alınan konuyu daha önce öğrendiği bilgilerle, günlük yaşamla ya da farklı kavramlarla bağ kurması beklenir.

Bu görev, küpleme tekniğinin amacına doğrudan uygundur.

Doğru

II. Konuya ait bilgileri ezberleyerek tekrar etmeleri
Ezberleme ve tekrar, daha çok bilgiyi hatırlama düzeyinde kalan düşük düzey bilişsel süreçlerdir.

Küpleme stratejisinde öğrenciden; düşünmesi, karşılaştırması, sorgulaması ve üretmesi istenir.

Bu nedenle salt ezbere dayalı tekrar, küpleme stratejisinin yüzeylerinde yer alması beklenen bir görev olamaz.

Yanlış

III. Konunun benzer ve farklı yönlerini karşılaştırmaları

Karşılaştırma, küpleme stratejisinin en temel görev türlerinden biridir.

Öğrenci; kavramlar arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirleyerek analiz yapar ve kavramsal derinlik kazanır.

Bu görev, küplemenin hedeflediği çok boyutlu düşünme ile örtüşmektedir.

Doğru

IV. Konuyu gerçek yaşam durumlarına uygulamaları

Küpleme stratejisinde yer alan bir diğer önemli görev türü uygulamadır.

Öğrencinin öğrendiği bilgiyi yeni bir duruma transfer etmesi, öğrenmenin kalıcılığını artırır.

Gerçek yaşamla ilişkilendirme ve uygulama, farklılaştırılmış öğretimin de temel unsurlarındandır.

Doğru

DOĞRU CEVAP D

15. Yakın çevresindeki doğadaki varlıkları gözlemleyebilme kazanımı 1. sınıfta, doğadan yararlanarak yönünü belirleyebilme kazanımı 2. sınıfta, krokiyi kullanarak bulunduğu yerin konumunu algılayabilme kazanımı ise 3. sınıfta yer almaktadır. Öğrenme çıktıları basitten karmaşığa doğru yapılandırıldığı için doğru sıralama 1. sınıf – 2. sınıf – 3. sınıf şeklindedir.

DOĞRU CEVAP A

16. Soruda 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'na göre farklılaştırma kapsamında yer alan zenginleştirme uygulamaları sorgulanmaktadır. Zenginleştirme; öğrencinin ilgi ve yeteneklerine göre öğrenmeyi derinleştiren, öğrenciyi araştırmaya yönelten, üst düzey düşünmeyi (analiz, karşılaştırma, çıkarım, değerlendirme) destekleyen ve öğrencinin ürün ortaya koymasını sağlayan etkinliklerle gerçekleştirilir. Bu tür etkinliklerde öğrenci pasif alıcı değil; bilgiye ulaşan, bilgiyi işleyen, yorumlayan ve yeni ürün oluşturan aktif bir rodedir.

A seçeneği öğrencilerin teknolojik ürünlerin geçmişten günümüze değişimini araştırmasını ister. Araştırma ve karşılaştırma içerdiği için bilgiye ulaşma, değişimi analiz etme ve sonuç çıkarma gibi üst düzey becerileri destekler. Bu nedenle zenginleştirme kapsamındadır.

B seçeneği teknoloji ve sanat ilişkisini günlük yaşamdaki örnekler üzerinden inceletir. Öğrenci örnekleri analiz eder, ilişki kurar ve genelleme yapar. Bu da öğrenmeyi derinleştirir; zenginleştirmeye uygundur.

C seçeneği öğrenciden bir teknolojik ürünü tasarlayıp sunmasını bekler. Tasarım yapmak, yaratıcı düşünme ve ürün geliştirme gerektirir. Aynı zamanda öğrencinin kendini ifade etmesini ve farklı çözüm yolları üretmesini sağlar. Bu nedenle zenginleştirme etkinliğidir.

D seçeneği teknoloji kullanımına ilişkin özgün fikirler geliştirip afiş/dijital sunum hazırlar. Özgün fikir üretme, gerekçelendirme, görselleştirme ve paylaşma süreçleri içerdiği için öğrenciyi üretken ve aktif hâle getirir. Zenginleştirme amacına hizmet eder.

E seçeneğinde ise bilim ve teknolojiyle ilgili kavramlar hazır olarak verilmekte ve öğrencilerden yalnızca deftere yazmaları istenmektedir. Bu uygulama öğrenciyi araştırmaya, sorgulamaya, üretmeye veya derinlemesine düşünmeye yöneltmez; daha çok düz anlatım ve kopyalama niteliğindedir. Dolayısıyla zenginleştirme değil, pasif ve tek düzeyli bir öğretim uygulamasıdır.

Bu gerekçelerle zenginleştirme kapsamında kullanılmayacak seçenek E'dir.

DOĞRU CEVAP E

17. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'na göre 2. sınıf "Yaşadığım Yer ve Ülkem" öğrenme alanında, öğrencilerin yaşadıkları çevreyi tanımaları, yaşadıkları yere ait tarihî ve doğal unsurları fark etmeleri, yönetim birimlerini tanımaları ve millî-manevî değerlere yönelik bilinç geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Bu süreçte öğrencilerden gözlem yapmaları, bilgi toplamaları ve edindikleri bilgileri yorumlamaları beklenir.

A, B, C ve D seçeneklerinde yer alan etkinlikler; yaşanılan çevreyi tanıma, millî bayramların önemini kavrama, tarihî kişilikleri ve değerleri fark etme gibi bu öğrenme alanının hedefleriyle doğrudan ilişkilidir.

E seçeneğinde yer alan yaşanılan ilin ekonomik faaliyetlerine ait ayrıntılı istatistikleri tablo ve grafikler hâlinde analiz etme çalışması ise öğrencilerden üst düzey veri çözümlene ve istatistiksel analiz becerileri beklemektedir. Bu tür çalışmalar 2. sınıf Hayat Bilgisi dersinin gelişim düzeyi ve bu öğrenme alanının kapsamı ile örtüşmemektedir.

DOĞRU CEVAP E

18. Soruda 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi 4. sınıf "Evimizi Dünya" öğrenme alanı kapsamında verilen bilgilerden hangisinin yanlış olduğu sorgulanmaktadır.

- A seçeneği doğrudur. Merak, sorumluluk, oyunseverlik ve yaratıcılık bu öğrenme alanında eğilimler arasında yer alır. Programda "Evimizi Dünya" öğrenme alanı, öğrencilerin merak duygusunu canlı tutmayı ve sorumluluk bilincini geliştirmeyi hedefler.
- B seçeneği doğrudur. Çözümleme, bu öğrenme alanında yer alan kavramsal becerilerden biridir. Öğrencilerin yaşadıkları çevreyi ve karşılaştıkları durumları analiz etmeleri beklenir.
- C seçeneği doğrudur. Duyarlılık, estetik, merhamet, sağlıklı yaşam, sorumluluk, temizlik ve vatanseverlik programda bu öğrenme alanı kapsamında kazandırılması amaçlanan değerler arasında bulunmaktadır.
- D seçeneği doğrudur. "Evimizi Dünya" öğrenme alanında Fen Bilimleri ve Hayat Bilgisi dersleriyle disiplinler arası ilişki kurulması beklenir. Çevre, doğa ve afet konuları bu derslerle doğrudan ilişkilidir.
- E seçeneği yanlıştır (doğru cevap). Bu öğrenme alanında kazandırılması hedeflenen okuryazarlık becerileri bilgi okuryazarlığı ve görsel okuryazarlıktır.

Finansal okuryazarlık, "Evimizi Dünya" öğrenme alanının hedeflediği temel beceriler arasında yer almaz.

DOĞRU CEVAP E

19. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı kapsamında 4. sınıf "Hayatımızdaki Ekonomi" öğrenme alanında yer alan "Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili grafik yorumlayabilme" öğrenme çıktısının bileşenleri sorulmaktadır. Bu nedenle seçeneklerin, SB.4.5.1 kodlu öğrenme çıktısının alt bileşenleriyle örtüşüp örtüşmediği incelenmelidir.

Programda SB.4.5.1. Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili grafik yorumlayabilme öğrenme çıktısının alt bileşenleri şunlardır:

- Grafikteki simgelerin neyi ifade ettiğini tanıma
- Grafiği çözümleme
- Zaman içinde değişen tüketim oranlarını karşılaştırma
- Kaynaklar ile tüketim arasındaki ilişkiye yönelik çıkarımda bulunma

SB.4.5.1. Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili grafik yorumlayabilme

a) Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili verilen grafik üzerindeki simgelerin karşılık geldiği ifadeleri tanıtır.

b) Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili verilen grafiği çözümler.

c) Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili verilen grafikteki zaman içinde değişen tüketim oranlarını karşılaştırır.

ç) Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili verilen grafikte kaynaklar ve tüketim arasındaki ilişkiye yönelik çıkarımda bulunur.

SB.4.5.2. İstek ve ihtiyaçları arasındaki bilinçli seçimleri hayatına yansıtabilme

a) İstek ve ihtiyaç kavramlarına ilişkin deneyimleri inceler.

b) İstek ve ihtiyaçları arasında bilinçli seçim yapmaya yönelik çıkarımda bulunur.

c) İstek ve ihtiyaçları arasında yaptığı seçimleri değerlendirir.

SB.4.5.3. Bir ürünün üretim, dağıtım ve tüketim süreçlerini çözümler

a) Bir ürünün geçirdiği yolculuğun süreçlerini belirler.

b) Ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim süreçleri arasındaki ilişkileri belirler.

• A seçeneği, grafikte yer alan simgeleri tanıma yöneliktir. Bu durum doğrudan SB.4.5.1.a alt bileşenine uygundur.

• B seçeneği, verilen grafiği çözümlemeye yöneliktir. Bu ifade SB.4.5.1.b alt bileşeniyle birebir örtüşmektedir.

• C seçeneği, tüketim oranlarının zaman içindeki değişimini karşılaştırmaya yöneliktir. Bu, SB.4.5.1.c alt bileşenine karşılık gelir.

• D seçeneği, grafik üzerinden kaynaklar ile tüketim arasındaki ilişkiye yönelik çıkarım yapmayı içerir. Bu da SB.4.5.1.ç alt bileşenidir.

• E seçeneği ise istek ve ihtiyaç kavramlarına ilişkin deneyimlerin incelenmesini ifade etmektedir. Bu içerik, SB.4.5.2 İstek ve ihtiyaçlar arasındaki bilinçli seçimleri hayatına yansıtabilme öğrenme çıktısına aittir ve grafik yorumlama ile ilgili değildir.

DOĞRU CEVAP E

20. Bu soruda öğretmenin yaptığı uygulamalar incelenerek, öğrencilerde geliştirilmesi hedeflenen beceri belirlenmektedir. Etkinliklerin ortak yönü, öğrencilerin aynı mekânın farklı zamanlardaki durumlarını karşılaştırmaları ve bu değişimi fark etmeleridir.

- Öğrenciler, yaşadıkları çevrenin eski ve güncel fotoğraflarını inceleyerek zaman içinde çevrede meydana gelen farklılıkları gözlemlemektedir.
- Tarım alanlarının yerleşim alanına dönüşmesi gibi örnekler, çevredeki değişimi doğrudan ortaya koymaktadır.
- Bununla birlikte, bazı yapıların veya doğal unsurların değişmeden korunduğunun fark edilmesi sağlanmaktadır.
- Öğrenciler, hem değişen hem de süreklilik gösteren unsurları birlikte ele alarak neden-sonuç ilişkisi kurmaktadır.

Bu süreç, öğrencilerin yalnızca mekânı tanımalarından öte, zaman içinde gerçekleşen değişimleri ve sürekliliği birlikte algılamalarını gerektirmektedir.

- A) Mekânı Algılama: Mekânı tanımaya yöneliktir; ancak zaman boyutunu doğrudan kapsamaz.
- B) Zaman ve Kronoloji Kullanma: Kronolojik sıralama vardır fakat temel vurgu değişim-süreklilik ilişkisi değildir.
- C) Sorun Çözme: Bir problem durumu ve çözüm üretme süreci yer almamaktadır.
- D) Değişim ve Sürekliliği Algılama: Zaman içinde çevredeki farklılıkları ve devam eden unsurları birlikte ele almayı kapsar. Etkinliklerin tamamı bu beceriye yöneliktir.
- E) Harita Okuma: Harita kullanımına yönelik bir etkinlik bulunmamaktadır.

DOĞRU CEVAP D

21. Bu etkinlikte öğretmenin temel amacı, öğrencilere belirli bir değeri doğrudan dikte etmek değil, onların kendi değerlerini fark etmelerini sağlamaktır.

Öğretmen, öğrencilere seçenekler sunmakta ve onların hangi davranışı neden seçtiklerini açıklamalarına fırsat tanımaktadır. Bu durum, bireyin kendi inançlarını, düşüncelerini ve değerlerini açığa çıkarma ve fark etme sürecine yöneliktir.

Etkinlik süresince öğretmen yargılayıcı bir tutum sergilememekte, doğru-yanlış ayrımı yapmamakta ve öğrencilerin içsel değerlendirme yapmalarına rehberlik etmektedir. Bu özellikler, değer açıklama yaklaşımının temel özellikleridir.

DOĞRU CEVAP C

22. A) Ses temelli cümle yöntemi:

Bu yöntemde öğretim ses-harf ilişkileriyle başlar ve küçük birimlerden bütüne doğru ilerler, verilen örnekte ise süreç bütünden parçaya doğrudur.

B) Tüm dil yaklaşımı:

Bu yaklaşımda öğrencinin anlam kurması, doğal dil kullanımı ve iletişim ön plandadır; ezber, tekrar ve öğretmen merkezli yapı temel değildir.

C) Sözcük yöntemi:

Sözcük yöntemi kelimeyi öğrenme birimi olarak alır, ancak öğretimin başlangıç noktası cümle değildir.

D) Cümle çözümlene yöntemi (Doğru):

Bu yöntemde öğretim, anlamlı ve hazır cümlelerle başlar. Öğrenciler bu cümleleri tekrar ederek okur ve ezberler. Daha sonra cümle, sözcük, hece ve seslere ayrılarak öğretim sürdürülür.

E) Dil deneyim yaklaşımı:

Bu yaklaşımda metinler öğrencilerin kendi yaşantılarından oluşur, öğretmenin sunduğu hazır yapıların çözümlenmesi esas değildir.

DOĞRU CEVAP D

23. Soruda verilen durum incelendiğinde, öğrencilerin problem çözerken yüksek sesle düşünmeyi bıraktıkları, çözüm adımlarını sessizce planladıkları ve düşünme süreçlerini zihinsel olarak yönettikleri vurgulanmaktadır. Öğrencilerin artık öğretmenin ya da arkadaşlarının yönlendirmesine ihtiyaç duymadan kendi düşüncelerini düzenleyebilmeleri, konuşmanın dışsal bir araç olmaktan çıkıp zihinsel bir sürece dönüştüğünü göstermektedir.

Vygotsky'ye göre çocukların dil gelişimi ve düşünme süreçleri belirli aşamalar hâlinde ilerler. Başlangıçta çocuk, çevresiyle dıştan konuşma yoluyla iletişim kurar. Daha sonra problem çözme sırasında kendine yönelik, yüksek sesle yaptığı özel konuşma görülür. Bu aşamada konuşma, davranışı yönlendiren bir araçtır. Zamanla bu konuşma içselleştirilir ve sessiz hâle gelerek içsel konuşmaya dönüşür. İçsel konuşma, bireyin kendi davranışlarını ve düşünme sürecini zihinsel olarak düzenlemesini sağlar.

Soruda da öğrencilerin, artık yüksek sesle konuşmadan çözüm adımlarını planladıkları, düşüncelerini zihin içinde yönettikleri ve konuşmanın düşünmenin bir parçası hâline geldiği ifade edilmektedir. Bu özellikler, Vygotsky'nin tanımladığı içsel konuşma kavramıyla birebir örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP D

24. Soruda öğretmenin yaptığı gözlemler, öğrencilerin ilk okuma yazmaya hazırlık sürecinde kazandıkları farkındalık türlerini ortaya koymaktadır. Maddeler tek tek incelendiğinde hangi becerilerin desteklendiği açıkça görülmektedir.

I. maddede öğrencilerin yatay, dikey ve eğik çizgileri ayırt ederek çizebilmesi, grafik farkındalığına işaret eder. Bu beceri, ayrıca yazıya hazırlık kapsamında yazı farkındalığı kapsamında da yer alır.

II. maddede yazının soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru ilerlediğinin fark edilmesi, yazı farkındalığı kapsamındadır. Öğrenci yazının yönünü ve düzenini tanımaktadır.

III. maddede “kalem” sözcüğünün “kalemler” biçimine dönüşmesinde sözcüğe ek geldiğinin fark edilmesi, sözcük yapısına ilişkin bir farkındalık olup morfolojik farkındalık örneğidir.

IV. maddede ise öğrencinin “Ali Beyaz topu attı.” ve “Ali ak topu attı.” cümlelerinde sözcüklerin yer değiştirmesine rağmen anlamın değişmediğini düşünmesi dikkat çekmektedir. Burada eş anlamlı sözcüklere ve anlam kavramına giriliyor. Bu da semantik farkındalıkla ilgilidir. Sentaktik farkındalık cümledeki sözcüklerin yerlerinin değişmesi ve bunun anlama etkisine bakılır. Burada eş anlam var. Sentaktik farkındalık burada söz konusu değildir.

Hepsi zaten fonolojik farkındalık ile ilgilidir.

DOĞRU CEVAP D

25. Soruda, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre ilk okuma yazma sürecinde noktalama işaretlerinin aşamalı ve bilinçli biçimde kullanımına ilişkin ilkeler sorgulanmaktadır. Hangi ifadenin yanlış olduğu belirlenmelidir.

A seçeneğinde, ilk cümle oluşturulduğunda nokta işaretinin kullanılması gerektiği belirtilmiştir. Programda, öğrenciler ilk anlamlı cümleyi oluşturduklarında nokta işaretinin kazandırılması gerektiği vurgulanmaktadır; bu ifade doğrudur.

B seçeneğinde, soru işaretinin ilk harf grubu itibarıyla kullanılacağı ifade edilmiştir. Ancak öğretim programına göre soru işareti ilk harf grubunda değil, ikinci harf grubu itibarıyla kullanılmalıdır. Bu nedenle B seçeneği programla uyumlu değildir.

C seçeneğinde, cümlede sıralı sözcükler kullanıldığında bunları ayırmak için virgül kullanılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu ilke programda açıkça yer almakta olup doğrudur.

D seçeneğinde, sınıf düzeyleri dikkate alınarak cümlenin ve bazı kısaltmaların sonunda, sayılardan sonra sıra bildirmek için ve tarihlerde gün-ay-yıl ayırımında nokta işaretinin kullanılması gerektiği belirtilmiştir. Bu kullanım alanları programla örtüşmektedir.

E seçeneğinde, ünlem işaretinin son harf grubunda gösterilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu da öğretim programında yer alan bir ilkedir ve doğrudur.

Bu açıklamalar doğrultusunda, öğretim programına aykırı olan ifade B seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP B

26. Soruda öğretmenin yönelttiği soruların özellikleri dikkatle incelendiğinde, öğrencilerden cevapları doğrudan metnin içinde bulunan bilgileri bulmaları istendiği açıkça görülmektedir. Metinde özellikle şu vurgular yapılmaktadır:

- Soruların her birinin cevabı metin içinde yer almaktadır.
- Öğrenciler, soruları yanıtlamak için metindeki ayrıntıları yeniden okuyarak cevap bulmaktadır.
- Öğretmen, temel düşüncüyü ve önemli detayların fark edilip edilmediğini ölçmeyi amaçlamaktadır.

Bu özellikler, soruların yorum, çıkarım veya metin dışı bilgi gerektirmediğini, yalnızca metinde açıkça verilen bilgilerin bulunmasına dayandığını göstermektedir.

Metinsel açık sorular, cevabı doğrudan metinde yer alan, öğrencinin metni dikkatle okuyarak birebir ya da çok yakın biçimde bulabildiği soru türleridir. Soruda belirtilen soru özellikleri bu tanımla birebir örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP D

27. Soruda anlatılan okuma çemberi etkinliğinde öğrencilerden beklenen davranışlara dikkat edildiğinde, metin ile öğrencinin kendi yaşamı arasında ilişki kurma vurgusu açıkça görülmektedir.

- Öğrencilerden, okudukları bölümdeki olayları kendi deneyimleriyle karşılaştırmaları istenmiştir.
- Metindeki karakterlerin yaşadığı durumlara kendi hayatlarından örnekler vermeleri beklenmiştir.
- Öğrenciler, metnin kendilerine neyi hatırlattığını grup içinde paylaşmıştır.
- Metindeki durumlar ile öğrencilerin çevrelerinde gözlemledikleri olaylar arasında bağlantı kurulmuştur.

Bu özelliklerin tamamı okuma çemberindeki “Bağ Kurucu” rolünün temel görevleridir.

Bağ kurucu, metinde anlatılan olayları; öğrencinin kendi yaşamı, çevresi, önceki deneyimleri, toplumsal olaylar veya başka metinlerle ilişkilendirmesini sağlar.

Metni öğrencinin kendi yaşamı ve çevresiyle ilişkilendirmeyi amaçlayan bu etkinlik, okuma çemberinde Bağ Kurucu rolüne karşılık gelir.

DOĞRU CEVAP E

28. İlkokul döneminde görsel sanatlar eğitiminin temel amacı, çocukların yaratıcılıklarını, özgün ifade becerilerini ve kendilerini ifade etme yollarını desteklemektir. Bu dönemde çocuklardan beklenen; ortaya “doğru” bir ürün koymaları değil, sürece aktif katılmaları ve kendi düşüncelerini yansıtma olmalarıdır. Yetişkinleri memnun etmek için de ürün ortaya koymak çok da doğru değildir.

Seçenekler tek tek incelendiğinde:

A) Hazır boyama sayfaları kullanmak çocuğu sınırlayan, yaratıcılığı ve özgün düşünmeyi engelleyen bir uygulamadır.

B) Öğretmenin yaptığı resmi kopya ettirmek çocuğu taklide yönlendirir, sanatsal gelişimi desteklemez.

C) Hangi araç ve rengin kullanılacağını öğretmenin belirlemesi çocuk merkezli değildir ve özgür ifade alanını daraltır.

D) Çocukların yaptıkları çalışmalarını sergilemeleri ve arkadaşlarına anlatmaları; özgüvenlerini artırır, ifade becerilerini geliştirir ve sanatsal gelişimi destekler. Bu uygulama erken çocukluk sanatı açısından doğrudur.

E) Tüm çocukların aynı anda başlayıp bitirmesini istemek bireysel hız ve farklılıkları yok sayar.

DOĞRU CEVAP D

29. Soruda anlatılan etkinlikte sınıf öğretmeni, öğrencilerden elma, armut ve seramik bir sürahi gibi cansız nesnelere konu alan bir düzenlemeyi çizmelerini istemiştir. Bu çalışmada insan, hayvan ya da bir manzara yer almamakta; yalnızca canlı olmayan nesnelere resme konu edilmektedir. Ayrıca öğretmenin ışık, gölge ve nesnelere konumu üzerinde durması da bu türün temel özellikleriyle örtüşmektedir.

Seçenekler incelendiğinde:

- A) Peyzaj: Manzara resmidir, doğa görünümünü içerir.
- B) Portre: İnsan yüzü veya insan figürü ön plandadır.
- C) Panorama: Geniş açıyla bir çevrenin tamamını gösterir.
- D) Natüramort: Canlı olmayan nesnelere (meyve, kap, bardak vb.) resmedildiği resim türüdür.
- E) İllüstrasyon: Genellikle kitap, metin ya da bir anlatımı görselleştirme amacı taşır.

DOĞRU CEVAP D

30. Bu soruda öğretmenin derste uyguladığı yöntem, verilen ipuçlarına göre belirlenmelidir. Metinde öğretmenin öğrencilere hazır bir çözüm yolu sunmadığı, tek bir doğru yol belirtmediği ve öğrencilerden karşılaştıkları güçlükleri aşmak için kendi stratejilerini geliştirmelerini istediği açıkça görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin deneme-yanılma yapmaları, farklı yollar denemeleri ve etkinlik sonunda hangi yolu neden seçtiklerini açıklamaları istenmiştir.

Bu durumlar problem çözme yaklaşımının temel özellikleridir. Çünkü problem çözme yönteminde:

- Öğrenci bir problem durumu ile karşı karşıya bırakılır,
- Belirsizlik ve uyumsuzluk vardır,
- Birden fazla çözüm yolu bulunabilir,
- Öğrenci aktif olarak düşünür, dener ve karar verir,
- Öğretmen rehberdir, doğrudan çözüm vermez.

Öğrencilerin karşılaştıkları güçlükleri aşmak için farklı stratejiler geliştirmeleri ve birden fazla çözüm yolu üretmeleri istendiğinden, öğretmenin kullandığı yöntem Problem çözmedir.

DOĞRU CEVAP E

31. Soruda, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında Beden Eğitimi ve Oyun Dersinde; öğrencilerin kurallara uyma, derse aktif katılım sağlama, başkalarına saygı gösterme, iş birliği yapma ve kazanılan davranışları ders dışı yaşama aktarabilme özelliklerinin özellikle vurgulandığı görülmektedir. Ayrıca fiziksel etkinliklerin yalnızca beceri geliştirme amacıyla değil, öğrencilerde değer, tutum ve sorumluluk bilinci kazandırmak için bir araç olarak kullanıldığı ifade edilmiştir.

Bu özellikler, öğrencinin kendi davranışlarından sorumluluk almasını, başkalarının haklarına saygı duymasını ve sosyal sorumluluk geliştirmesini esas alan bireysel ve sosyal sorumluluk modelinin temel hedefleriyle doğrudan örtüşmektedir.

Diğer seçeneklerde yer alan spor eğitimi, taktiksel oyun, akran öğretimi ve iş birlikli öğretim modelleri; daha çok spor kültürü, oyun stratejileri, öğrenenin öğretici rolü ya da grup çalışması üzerine odaklanırken, soruda vurgulanan değer aktarımı ve sorumluluk gelişimini merkezine almaz.

DOĞRU CEVAP C

32. Soruda tanıtılan duada birden fazla temel unsurun birlikte yer aldığı açıkça görülmektedir. Bunlar; Allah'a içten bir yöneliş ve yakarıшта bulunması, kişinin kendisi için bağışlanma dilemesi, anne ve babası için dua etmesi, tüm müminleri kapsayan bir yakarıшта bulunması ve hesap gününe (ahiret bilincine) vurgu yapılmasıdır.

Bu özellikler Kur'an-ı Kerim'de yer alan ***"Rabbenâ'ğfirli Duası"***nın anlam içeriğiyle birebir örtüşmektedir. Bu dua; "Rabbim! Beni, ana-babamı ve bütün müminleri, hesap görüleceği günde bağışla." anlamını taşır. Soruda belirtilen tüm unsurlar bu duada açık biçimde yer almaktadır.

DOĞRU CEVAP D

33. Soruda Allah'ın;

- hiçbir şeye muhtaç olmadığı,
- mekân ve zamana bağlı bulunmadığı,
- varlığının kendisinden olduğu (zatiyla kaim olduğu)
- ve bütün varlıkların O'na muhtaç olduğu

özellikle vurgulanmıştır.

Bu ifadeler, Allah'ın var olmak için başka bir varlığa ihtiyaç duymadığını anlatan Kıyam bi-nefsihî zâtî sıfatının tanımıdır. Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

A) Vücûd:

Vücûd, Allah'ın var olması demektir; O'nun yokluğu düşünülemez. Ancak "var olmak" ile "başkasına muhtaç olmadan var olmak" aynı şey değildir. Soruda sadece varlık değil, özellikle ihtiyaçsızlık ve zatiyla var olma vurgulandığı için A doğru değildir.

B) Kıdem:

Kıdem, Allah'ın başlangıcının olmaması, yani ezeli olmasıdır. "Allah doğmamıştır, varlığı sonsuzun öncesine uzanır" anlamı taşır. Soruda başlangıçsızlık anlatılmamakta; muhtaç olmama üzerinde durulmaktadır. Bu yüzden B doğru değildir.

C) Bekâ:

Bekâ, Allah'ın sonunun olmaması, yani ebedî olmasıdır. "Allah hiç yok olmayacaktır" anlamını ifade eder. Soruda Allah'ın sonsuzluğu (ebedî oluşu) değil; mekân-zamana muhtaç olmaması ve hiçbir şeye ihtiyaç duymaması vurgulanmıştır. Bu nedenle C doğru değildir.

D) Muhalefetün li'l-havâdis:

Bu sıfat, Allah'ın yaratılmışlara benzememesi demektir; O'nun zâtı ve sıfatları mahlûkatla kıyaslanamaz. Soruda "benzemezlik" değil, "ihtiyaçsızlık/başkasına muhtaç olmama" anlatıldığı için D doğru değildir.

E) Kıyam bi-nefsihî:

Kıyam bi-nefsihî, Allah'ın zatiyla kaim olması, hiçbir şeye muhtaç olmaması, mekân ve zamana ihtiyaç duymaması; buna karşılık her şeyin O'na muhtaç olması demektir. Sorudaki tüm ifadeler bu sıfatı doğrudan karşılar.

DOĞRU CEVAP E

34. Soruda bir sınıf öğretmeni, Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerinden su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi için en öncelikli adımı belirlemelerini istemektedir. Burada temel amaç; su ekosistemlerinin korunması ve gelecek nesillerin su ihtiyacını güvence altına alınmasıdır. Bu nedenle çevreyi koruyan, uzun vadeli ve bütüncül çözümler değerlendirilmelidir.

Seçenekler tek tek incelendiğinde:

A) Yeraltı sularını maksimum kapasitede kullanmak

Yanlıştır. Yeraltı sularının aşırı kullanımı su kaynaklarının tükenmesine ve ekolojik dengenin bozulmasına yol açar.

B) Endüstriyel atıkları arıtmadan su kaynaklarına boşaltmak

Yanlıştır. Bu durum su kirliliğine neden olur ve su ekosistemlerini ciddi biçimde zarar görür.

C) Yağmur suyu hasadı, verimli sulama yöntemleri ve atık su arıtma tesisleri kurmak

Doğrudur. Bu uygulamalar suyun korunmasını sağlar, israfı önler, su kirliliğini azaltır ve suyun yeniden kullanılmasına imkân tanır. Aynı zamanda hem günümüz hem de gelecek kuşaklar için sürdürülebilir bir çözümdür.

D) Su kaynaklarını özelleştirmek

Yanlıştır. Özelleştirme, suya erişimde eşitsizliğe ve çevresel denetimlerin zayıflamasına neden olabilir.

E) Su fiyatlarını çok yükseltmek

Yanlıştır. Tüketimi azaltabilir ancak tek başına ekosistemi korumaz ve sosyal sorunlara yol açabilir.

DOĞRU CEVAP C

35. Soruda, ülkemizde biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik çalışmalar sorgulanmaktadır. Bu nedenle her öncül, canlı türlerini ve ekosistemleri koruma açısından değerlendirilmelidir.

I. öncül:

Endemik ve nesli tehlike altında bulunan türlerin yaşadığı alanların belirlenmesi ve bu alanlarda koruma önlemlerinin artırılması, biyolojik çeşitliliğin devamını sağlar. Bu çalışma doğrudan türlerin yok olmasını önlemeye yöneliktir. Doğrudur.

II. öncül:

Organik tarım uygulamaları, kimyasal gübre ve ilaç kullanımını azaltarak toprağı, suyu ve canlıları korur. Bu durum ekosistemlerin zarar görmesini engellediği için biyolojik çeşitliliğin korunmasına katkı sağlar. Doğrudur.

III. öncül:

Zarar görmüş ekosistemlerin onarılması ve eski hâline getirilmesi, kaybolan türlerin yeniden yaşam alanı bulmasını sağlar. Restorasyon çalışmaları biyolojik çeşitliliğin artmasına yardımcı olur. Doğrudur.

DOĞRU CEVAP E

1. Soruda öğretmenin uyguladığı drama yaklaşımı dikkatle incelendiğinde, öğrencilerin bir problemi uzman rolü üstlenerek çözmeleri istenmektedir. Öğrenciler çevre sorunu üzerine çalışırken bilim insanı, şehir plancısı ve çevre uzmanı gibi roller üstlenmektedir. Süreçte öğrenciler veri toplamakta, rapor hazırlamakta, toplantı yapmakta ve gerekçeli kararlar almaktadır.

Öğretmen, çocukları sıradan bir rol oynayan bireyler gibi değil, alanında yetkin uzmanlar gibi düşünmeye yönlendirmektedir. Ayrıca bu yöntemi açıkça “Uzman Mantosu” olarak adlandırmaktadır.

“Uzman Mantosu” yaklaşımı, öğrencilerin hayali bir bağlam içinde sorumluluk üstlenerek uzman rolüyle problem çözmelerini temel alır. Bu yaklaşımın öncüsü ve kuramsal temellerini geliştiren kişi Dorothy Heathcote’dur. Heathcote, dramayı bir öğretim yöntemi olarak ele almış ve öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif, sorumluluk alan bireyler olmalarını savunmuştur.

Diğer seçeneklerde yer alan isimler drama ve eğitim alanında önemli kişiler olmakla birlikte, Uzman Mantosu yaklaşımı doğrudan Dorothy Heathcote ile ilişkilidir.

DOĞRU CEVAP E

2. Soruda aynı drama planının üç farklı sınıfta uygulanmasına rağmen ortaya çıkan canlandırmaların birbirinden farklı olduğu belirtilmektedir. Öğretmenler aynı kazanımları, aynı yönergeleri ve aynı planı kullanmalarına rağmen;

- Sahneler farklı gelişmiştir.
- Olay örgüleri çeşitlilik göstermiştir.
- Öğrenciler farklı temalara (ekonomik nedenler, savaş, doğal afet vb.) vurgu yapmıştır.
- Karakterler ve diyaloglar değişiklik göstermiştir.
- Sınıf dinamikleri süreci etkilemiştir.
- Öğrenciler kendi yaşantı ve deneyimlerinden yola çıkarak yorum geliştirmiştir.

Bu durum, dramanın katılımcı merkezli bir yöntem olmasından kaynaklanmaktadır. Drama; öğrencilerin yaşantılarını, deneyimlerini, düşüncelerini ve bakış açılarını sürece kattıkları bir grup etkinliğidir. Bu nedenle aynı plan uygulansa bile her grup kendi birikimi doğrultusunda farklı ürünler ortaya koyar.

DOĞRU CEVAP A

3. Soruda öğretmen, drama süreci devam ederken öğrencilerden donmalarını istemektedir. Ardından eline bir konuşma balonu alarak öğrencinin başının üzerinde tutmakta ve o anda karakterin ne düşündüğünü söylemesini istemektedir. Ayrıca bazı öğrencilerin omzuna hafifçe dokunarak onların iç dünyalarını ifade etmelerini sağlamaktadır.

Burada amaç, karakterlerin söylenmeyen düşüncelerini ortaya çıkarmak ve izleyicilere karakterin iç dünyasını göstermektir. Yani dışa vurulmayan duygu ve düşünceler görünür hâle getirilmektedir.

Bu uygulama özellikleri şunlardır:

- Canlandırma durdurulur (donma anı).
- Öğrenciler hareket etmeden düşüncelerini ifade eder.
- Öğretmen konuşma balonu ya da dokunma yoluyla söz hakkı verir.
- Karakterin iç sesi ortaya çıkarılır.
- Söylenemeyen düşünceler görünür olur.

Bu özellikler, dramada Düşünce İzleme Tekniği (Düşünce Takibi) olarak adlandırılan tekniğe aittir.

DOĞRU CEVAP B

4. Bitkiler fotosentez yaptıkları zamanda da solunum yaparlar.

Bu ifade kavram yanılığı değildir, bilimsel olarak doğrudur.

- Bitkiler yalnızca gece solunum yapmaz.
- Fotosentez yaptıkları zamanlarda da (gündüz) solunum devam eder.

Çünkü solunum, canlıların enerji üretmesi için sürekli gerçekleşen temel bir yaşamsal olaydır.

Bu nedenle doğru cevap A'dır.

Dünya dolanma hareketini saat yönünde yapar. (Kavram yanılığı)

- Dünya dolanma hareketini saat yönünün tersine yapar.

Bu yüzden "saat yönünde" ifadesi yanlıştır ve kavram yanılığıdır.

Doğrusu: Dünya, Güneş etrafında saat yönünün tersine dolanır.

Güneş kendi eksenini etrafında saat yönünde döner. (Kavram yanılığı)

- Güneş kendi eksenini etrafındaki dönme hareketini saat yönünün tersine yapar.

Bu nedenle bu seçenek yanlıştır.

Doğrusu: Güneş kendi eksenini etrafında saat yönünün tersine döner.

Mıknatıslar tüm metalleri çeker (Kavram yanılığı)

- Mıknatıslar her metali çekmez.
- Özellikle demir, nikel, kobalt gibi maddeleri çeker.
- Bakır ve alüminyum gibi metallere ise etki etmez (görselde bu şekilde verilmiş).

Doğrusu: Mıknatıslar demir, nikel, kobalt gibi bazı metalleri çeker; her metali çekmez.

Mevsimler Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığına bağlı olarak oluşur. (Kavram yanılığı)

- Mevsimler yakınlık-uzaklıkla ilgili değildir.
- Mevsimlerin temel nedeni Dünya'nın eksen eğikliğidir.
- Ayrıca görselde belirtildiği gibi: Kuzey Yarımküre'de kış yaşanırken Dünya Güneş'e daha yakındır.

Doğrusu: Mevsimler Dünya'nın eksen eğikliği nedeniyle oluşur.

DOĞRU CEVAP A

5. Soruda “kavram yanlışlarından değildir” denildiği için, seçenekler içinde bilimsel olarak doğru olan ifade aranır.

‘Ay doğal ışık kaynağıdır.’ ifadesi kavram yanlışlığıdır. ; Doğru bilgi ise ‘Ay, Güneş’ten aldığı ışığı yansıtır.’ şeklindedir. Bu nedenle A seçeneği kavram yanlışlığı değildir (doğrudur).

Doğru cevap: A) Ay Güneş’ten aldığı ışığı yansıtır.
Ay Güneş’ten aldığı ışığı yansıtır.

- Bu ifade kavram yanlışlığı değildir, bilimsel olarak doğrudur.
- Doğru bilgi : Ay, Güneş’ten aldığı ışığı yansıtır.

Ay doğal ışık kaynağıdır. (Kavram yanlışlığı)

- Öğrenciler Ay’ı “ışık üreten” bir kaynak sanabilir.
- Doğru bilgi : Ay ışık üretmez, Güneş’ten aldığı ışığı yansıtır.

Görme, gözden ışığın çıkarak nesneye çarpması ile oluşur.(Kavram yanlışlığı)

- Bu, “göz ışık gönderir” şeklindeki yaygın yanılıştır.
- Doğru bilgi : Görme; ışık kaynağından gelen ışığın nesneye çarpması ve yansıyan ışığın göze ulaşmasıyla gerçekleşir.

Herhangi bir hücreyi çıplak gözle göremeyiz. (Kavram yanlışlığı)

- “Hücre mutlaka mikroskopla görülür” genellemesi yanılıştır.
- Doğru bilgi: Yumurta bir hücredir ve çıplak gözle görülebilir (her hücre değil ama bazı hücreler görülebilir).

Dönme ve dolanma hareketi aynıdır.(Kavram yanlışlığı)

- Dönme ile dolanmayı aynı sanmak sık görülen bir yanılıştır.
- Doğru bilgi :
o Dönme: Dünya’nın kendi eksenini etrafında hareketi
o Dolanma: Dünya’nın Güneş etrafında hareketi

DOĞRU CEVAP A

6. Metinde;

- Öğretmen deney için gerekli malzemeleri kendisi vermiştir (fasulye, toprak, su, ışıklı–karanlık ortam).
- Deney basamakları yazılı olarak verilmiştir.
- Öğrencilerden bu basamakları takip ederek deneyi yapmaları istenmiştir.
- Öğrenciler gözlem yapmış ve soruları cevaplandırmıştır.
- Ancak hipotez kurma, problem belirleme ya da deney planını oluşturma öğrencilere bırakılmamıştır.

Bu durumda; Öğretmen hem problemi hem yöntemi belirlemiş, öğrenciler verilen yönergeyi uygulamıştır. Bu durum: Yapılandırılmış (laboratuvar türüdür).

DOĞRU CEVAP B

7. Metinde, Orville Wright ve Wilbur Wright’ın resmî mühendislik eğitimi almamalarına rağmen deney ve gözlemler yaparak ilk kontrollü motorlu uçuşu gerçekleştirdikleri belirtilmektedir. Ayrıca bu başarının sonraki havacılık çalışmalarına öncülük ettiği ifade edilmektedir.

I. Bilimsel çalışmalara katkı sağlamak için mutlaka resmî bir eğitim almak gerekmez.

Metinde Wright kardeşlerin resmî mühendislik eğitimi almadan bu başarıyı gerçekleştirdikleri belirtilmiştir. Bu yargıya ulaşılabılır.

II. Bilimsel gelişmeler başka bilimsel ve teknolojik gelişmelere zemin hazırlayabilir.

Metinde bu başarının daha sonraki havacılık çalışmalarına öncülük ettiği söylenmiştir. Bu yargıya ulaşılabılır.

III. Bilimsel bilgi yalnızca laboratuvar ortamında üretilir.

Metinde böyle bir ifade yoktur. Aksine deney ve gözlem yoluyla üretildiği anlaşılmaktadır. Bu yargıya ulaşılamaz.

DOĞRU CEVAP C

8. Bir şeklin küp açılımı olabilmesi için katlandığında:

- 1 kare taban olur,
- tabana bağlı karelerden 4 tanesi yan yüzleri oluşturur,
- kalan 1 kare de üst yüz olur,
- hiçbir iki kare aynı yüzün üzerine gelerek çakışmamalıdır.

I. Şekil “zikzak” biçiminde 6 kareden oluşuyor. Ortadaki kareyi taban seçtiğimizde, tabana komşu kareler yan yüzlere doğru kalkar; uçtaki kare de kapanınca üst yüzü tamamlar. Katlanınca kareler üst üste binmez, boşluk kalmaz. Ayrıca açılımı verilen 11 küpten birisidir.

II. I ile aynı mantıkta, sadece zikzak yönü farklı. Yine ortadan bir kareyi taban alıp katladığımızda 4 yan yüz oluşur ve kalan kare üst yüz olarak kapanır. Çakışma oluşmaz. Ayrıca açılımı verilen 11 küpten birisidir.

III. Bu şekil, “orta bölgede birleşen” kollara sahip. Ortadaki kare taban alınır:

- çevresindeki kareler 4 yan yüz gibi kalkar,
- kalan kare de üst yüzü kapatır.

Katlanınca yüzler birbirini kapatmadan düzgün kapanır.

- Ayrıca açılımı verilen 11 küpten birisidir.

V. Bu zaten en bilinen küp açırımlarından biridir (T şeklindeki açırıım).

- Ortadaki kare taban seçilir,
- üçlü sıra + aşağı doğru inen kareler katlanınca yan yüzler ve üst yüz tamamlanır.

Çakışma yoktur.

- Ayrıca açırıımı verilen 11 küpten birisidir.

IV. IV’te 5 kare art arda aynı doğrultuda (uzun bir şerit) var. Küpte yan yüzler bir “kemer” gibi en fazla 4 karelik dolaşım oluşturur. Bu şekli katlamaya çalışınca şeridin uçlarına yakın karelerden ikisi aynı yüzün üzerine gelmeye zorlanır ve üst üste çakışır (küp kapanamaz). L Şeklinde bir açırıımı verilen küp olmamaktadır.

DOĞRU CEVAP D

9. GEOMETRİ alt öğrenme alanları incelendiğinde:

- Geometrik Cisimler ve Şekiller (I) → 1, 2, 3 ve 4. sınıfların tamamında bulunmaktadır.
- Uzamsal İlişkiler (II) → 1, 2, 3 ve 4. sınıfların tamamında yer almaktadır.

Ancak;

- Geometrik Örüntüler (III) → 4. sınıfta yer almamaktadır.
- Geometride Temel Kavramlar (IV) → Sadece 3 ve 4. sınıflarda bulunmaktadır.

Dolayısıyla her sınıf düzeyinde (1–4) yer alan alt öğrenme alanları yalnızca I ve II’dir.

DOĞRU CEVAP A

10. Öğrenci verilen işlemdeki sayıları zihinden hesaplamayı kolaylaştıracak şekilde birbirine uygun (yuvarylak) sayılarla eşleştirmiştir.

- $47 + 52 \cong 100$

(Çünkü 47 ve 52 birbirini 100’e tamamlayan uygun sayılardır.)

- $98 + 103 \cong 200$

(98 sayısı 100’e, 103 sayısı da 100’e yakındır; toplamaları yaklaşık 200’dür.)

Daha sonra:

$100 + 200 = 300$ şeklinde işlemi kolayca tahmin etmiştir.

Zihinden kolay toplanabilen, birbirine uyumlu (100 ve 200 gibi) sayılar oluşturmuştur. Bu strateji matematikte Uygun sayılar kullanma (Uyusan sayıları kullanma) olarak adlandırılır.

DOĞRU CEVAP C

11. Öğretmen, 12 dilimlik bir pizzanın 3 dilimini ayırarak öğrencilere göstermiştir.

Burada:

- Pizza bütünü (12 dilim) temsil etmektedir.
- Ayrılan 3 dilim ise bu bütünün bir parçasını göstermektedir.
- Öğretmen “3/12 pizzanın hangi kısmını gösterir?” sorusuyla, parçanın bütüne oranını sorgulamaktadır.

Yani kesir: 3/12 ifadesinde:

- Pay (3) → alınan parça sayısını,
- Payda (12) → bütünün kaç eş parçaya bölündüğünü göstermektedir.

Bu durum kesrin parça-bütün anlamına karşılık gelir.

DOĞRU CEVAP A

12. Öğretmen;

- öğrencilerin ilgi, hazırbulunuşluk ve öğrenme profillerini dikkate alıyor,
- sınıf içinde farklı alanlarda etkinlik istasyonları/merkezler kuruyor,
- her istasyonda yönergeler ve görevler belirliyor,
- öğrencilerin bireysel veya küçük gruplarla çalışmasına izin veriyor,
- bazı merkezlerde temel düzey, bazılarında derinleşme fırsatı sunuyor,
- ürünleri farklılaştırıyor ve seçenek çeşitliliği sağlıyor (drama, grafik düzenleyici, model vb.).

Bu anlatım, doğrudan Öğrenme Merkezleri Stratejisinin özellikleridir.

“Sınıf içinde farklı alanlarda etkinlik istasyonları oluşturmuştur.”

→ Öğrenme merkezleri demek, sınıfta birden fazla “çalışma alanı/istasyon” kurmak demektir.

“Her istasyonda öğrencilerden beklenen görevler açık biçimde belirtilmiştir.”

→ Merkezlerde görev yönergeleri net olur; öğrenciler merkeze gidince ne yapacağını bilir.

“Bireysel ya da küçük gruplar hâlinde çalışabilme”

→ Merkezler esnek çalışmayı destekler (tek başına, ikili, grup).

“Temel kazanımlar + derinleşmek isteyenler için ek merkezler”

→ Merkezlerde düzeye göre farklılaşan görevler ve “zenginleştirme” istasyonları olabilir.

“Drama, grafik düzenleyici, model oluşturma”

→ Aynı hedefe farklı ürünlerle ulaşma: merkezler çoklu etkinlik/ürün seçenekleri sunar.

DOĞRU CEVAP D

13. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'na göre sağlıklı büyüme ve gelişme için yapılması gerekenleri belirleyebilme, kişisel alanın sınırlarını belirleyebilme, temel trafik kurallarına uygun davranabilme ve acil durumlarda yapılması gerekenleri belirleyebilme öğrenme çıktıları birinci sınıfta yer alan öğrenme çıktılarıdır. Bu kazanımlar, öğrencilerin temel güvenlik ve sağlık farkındalığını geliştirmeye yöneliktir ve gelişim düzeylerine uygundur.

E seçeneğinde yer alan trafik kurallarına uymanın önemine ilişkin özgün ürünler oluşturabilme kazanımı ise öğrencilerden üst düzey düşünme, üretme ve tasarlama becerileri beklemektedir. Bu yönüyle söz konusu kazanım üçüncü sınıfta yer alan bir öğrenme çıktısıdır.

Bu nedenle E seçeneği, 1. sınıf “Sağlığım ve Güvenliğim” öğrenme alanı kapsamında yer alan bir uygulama değildir.

DOĞRU CEVAP E

14. Etkinlikte öğrencilerden, yaşadıkları çevrede doğayı korumaya yönelik uygulamaları incelemeleri, bu uygulamalarla ilgili yazılı ve görsel materyalleri kullanmaları, yerel yönetim ve kuruluşların çalışmalarını araştırmaları beklenmektedir. Öğrencilerin elde ettikleri bilgileri not almaları, tablo ve kavram haritası hâline getirmeleri ve sınıf içinde sunmaları, sürecin araştırmaya ve bilgiye ulaşmaya dayalı olduğunu göstermektedir.

Bu yönüyle etkinlik, öğrencilerin belirli bir alana ilişkin çeşitli kanallardan bilgi edinmelerini ve bu bilgileri düzenlemelerini amaçlamaktadır. A, B, C ve E seçenekleri ise yön bulma, afet bilgisi ya da yorumlama gibi farklı becerileri ön plana çıkarmaktadır.

Bu nedenle söz konusu etkinliklerin öncelikli olarak kazandırmayı amaçladığı öğrenme çıktısı “Çevresel sürdürülebilirliğe yönelik kaynaklardan bilgi toplayabilme”dir.

DOĞRU CEVAP D

15. Soruda öğretmen, Hayat Bilgisi dersinde öğrencilerine günlük yaşamdan alınmış bir durum sunmakta ve bu durumla ilgili olarak “Bu durumda siz olsaydınız ne yapardınız?” sorusunu yöneltmektedir. Öğrencilerden istenen, verilen olay üzerinden kendi düşüncelerini üretmeleri ve farklı çözüm yolları geliştirmeleridir.

Bu özellikler, öğretmenin örnek olaya dayalı öğrenme yöntemini kullandığını göstermektedir. Çünkü örnek olayda öğrenciler gerçek hayata benzer bir durumla karşı karşıya bırakılır ve olay üzerinde düşünmeleri sağlanır. Ayrıca öğrencilerin tek bir doğruya bağlı kalmadan özgün ve farklı çözümler geliştirmeleri beklenmektedir.

Bu süreçte geliştirilmeye çalışılan düşünme becerisi yaratıcı düşünmedir. Öğrenciler olay karşısında yeni fikirler üretmekte, alternatif çözüm yolları düşünmekte ve kendi bakış açılarını ortaya koymaktadır. Bu nedenle doğru seçenek Örnek olay – Yaratıcı düşünme eşleştirmesinin yer aldığı E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

16. Bu soruda öğretmenin etkinliği iki boyutta incelenmelidir:

1. Değer öğretim yaklaşımı,
2. Kazandırılmak istenen beceri.

1. Değer öğretim yaklaşımının belirlenmesi

Etkinlikte öğretmen;

- Öğrencilere hazır doğru–yanlış yargıları sunmamış,
- Reklam içerikleri üzerinden bir sorun durumu ortaya koymuş,
- Öğrencilerden verilen bilgilerin doğruluğunu sorgulamalarını,
- İhtiyaç–istek ayrımı yapmalarını,
- Reklamların yönlendirici etkisini gerekçeleriyle tartışmalarını istemiştir.

Bu süreçte öğrenciler bir değeri analiz ederek, farklı verileri karşılaştırmış, sonuçlara akıllı yürütme yoluyla ulaşmıştır. Öğretmen telinde bulunmamış ya da değeri doğrudan aktarmamıştır.

Bu özellikler değer analizi yaklaşımının temel nitelikleridir.

Bu nedenle değer öğretim yaklaşımı değer analizidir.

2. Kazandırılmak istenen becerinin belirlenmesi

Etkinlik boyunca öğrenciler;

- Televizyon ve internet reklamlarını incelemiş,
- Mesaj, görsel ve vaatleri çözümlenmiş,
- Farklı kaynaklardan elde edilen bilgileri karşılaştırmış,
- Reklam içeriklerinin tüketici davranışları üzerindeki etkisini değerlendirmiştir.

Bu durum, öğrencilerin medya içeriklerini sorgulama, çözümlenme ve bilinçli değerlendirme becerilerini geliştirmeye yöneliktir.

Bu beceri medya okuryazarlığıdır.

DOĞRU CEVAP B

17. Bu etkinlikte öğrenciler, geçmişe yönelik bilgileri yazılı kaynaklardan değil, aile büyükleri ve çevrede yaşayan kişilerle görüşerek edinmiştir. Öğrencilerin tanıklara soru sorması, anlatılanları dinlemesi, aktarılan bilgileri derlemesi ve sınıfta paylaşması söz konusudur.

Ayrıca geçmiş yaşam koşulları ve bugünkü durum arasında karşılaştırma yapılması, bireylerin deneyimlerinden yararlanılması sözlü tarih yönteminin temel özellikleridir. Diğer seçeneklerde yer alan yöntemler bu tür doğrudan tanıklık ve görüşmeye dayalı veri toplama sürecini içermemektedir.

Bu nedenle öğretmenin uyguladığı etkinlik sözlü tarih örneğidir.

DOĞRU CEVAP C

18. Soruda, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı 4. sınıf “Yaşayan Demokrasimiz” öğrenme alanı kapsamında verilen etkinliklerden hangisinin destekleyici etkinlik niteliği taşıdığı sorulmaktadır.

Programda yer alan farklılaştırılmış etkinlikler iki başlık altında ele alınır:

- Zenginleştirme
- Destekleme

I. öncül:

Öğrencilerin hikâye yazmaları istenmektedir. Bu tür etkinlikler, üst düzey düşünme, yaratıcılık ve üretkenliği geliştirmeye yönelik olduğu için zenginleştirme etkinliği kapsamındadır.

II. öncül:

Fotoğraflar kullanılarak dijital ortamda kolaj çalışması yapılması, öğrencilerin ürün tasarlamasını ve içeriği çok boyutlu ele almasını sağlar. Bu da yine zenginleştirme etkinliği niteliği taşır.

III. öncül:

Cumhuriyetin ilanına giden süreçte yaşanan fedakârlıkları ve kazanımları ele alan belgesel izletilmesi, öğrencilerin temel bilgileri anlamasını ve pekiştirmesini amaçlar. Bu yönüyle programda destekleyici etkinlik olarak tanımlanmaktadır.

I ve II → Zenginleştirme

III → Destekleme

DOĞRU CEVAP C

19. SB.4.6.1. Çevrim içi ortamda uyulması gereken güvenlik kurallarını eylemlerine yansıtabilme

- Çevrim içi ortamdaki deneyimleri güvenlik kuralları çerçevesinde gözden geçirir.
- Çevrim içi ortamda uyulması gereken güvenlik kurallarına ilişkin çıkarım yapar.
- Çevrim içi ortamda uyulması gereken güvenlik kurallarına ilişkin çıkarımları değerlendirir.

SB.4.6.2. Bilim insanlarının çocukluk hayatı ile kendi yaşamı arasında bağlantı kurabilme

- Bilim insanlarının çalışmalarını kanıtlara dayalı olarak inceler.
- Bilim insanlarının çocukluk dönemi koşullarını fark eder.
- Bilim insanlarının çocukluk dönemi koşulları ile günümüz koşullarını karşılaştırır.
- Bilim insanlarının çocukluklarını dönemin koşulları içerisinde açıklar.

Soru, "Bilim insanlarının çocukluk hayatı ile kendi yaşamı arasında bağlantı kurabilme" öğrenme çıktısının bileşenlerinden olmayan ifadeleri sormaktadır.

- I. ifade, bilim insanlarının çalışmalarını kanıtlara dayalı incelemeyi içerir ve SB.4.6.2.a bileşenine uygundur.
- II. ifade, bilim insanlarının çocukluk dönemi koşullarını fark etmeye yöneliktir ve SB.4.6.2.b bileşeniyle örtüşür.
- III. ve IV. ifadeler ise çevrim içi ortamdaki güvenlik kurallarına yönelik çıkarım yapma ve deneyimleri değerlendirme ile ilgilidir. Bu ifadeler SB.4.6.1 numaralı öğrenme çıktısına aittir.

Dolayısıyla III ve IV, soruda verilen öğrenme çıktısının bileşeni değildir.

DOĞRU CEVAP D

20. Bu öğretim sürecinde öğretmen, öğrencilerin günlük yaşamlarında sıkça karşılaştıkları anlamlı kelimeleri merkeze alarak okumaya başlamaktadır. Öğrencilerin yazılı birimleri bütün hâlinde tanıması, okuması ve tekrar etmesi, sözcük yönteminin temel özelliğidir. Okuma sürecinde anlamın merkezde yer alması ve kelime dağarcığını geliştirme hedefi bu yöntemi açıkça işaret etmektedir. Daha sonra bu kelimelerin hece ve harflere ayrılarak incelenmesi, bütünden parçaya ilerleyen tümdengelim anlayışına uygundur. Öğrencilerin bütünü oluşturan alt birimler arasındaki ilişkiyi fark etmeleri, sözcük yönteminde öne çıkan bir öğrenme sürecidir. Sürecin başında ses ya da cümle değil, kelime öğrenme birimi olarak alınmıştır. Bu nedenle anlatılan öğretim süreci, sözcük yöntemiyle örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP C

21. Soruda öğrencinin, serbest oyun sırasında yaptığı işi planlarken kendi kendine yüksek sesle konuştuğu, bu konuşmaların çevreyle iletişim amacı taşımadığı ve öğrencinin davranışlarını yönlendirmeye hizmet ettiği belirtilmektedir. Öğrencinin “Önce resmi boyayayım, sonra keserim. Makasım nerede?” gibi ifadeleri, yaptığı etkinliğin adımlarını düzenleme ve dikkatini sürdürme amacıyla kullandığı görülmektedir. Bu özellikler, konuşmanın sosyal bir iletişim aracı değil, düşünmeyi ve eylemi düzenleyen bir araç olduğunu göstermektedir.

Vygotsky'nin sosyokültürel gelişim kuramına göre özel konuşma, çocuğun bir görevi yerine getirirken kendi kendine rehberlik etmesini sağlar. Çocuk, daha önce yetişkinlerden veya çevreden öğrendiği yönergeleri içselleştirme sürecindedir ve bu süreçte dili, yaptığı işi planlamak ve sürdürmek için kullanır. Özel konuşma, çocuğun bilişsel kontrol kazandığının ve düşünme sürecini yapılandırdığının önemli bir göstergesidir.

A seçeneğinde yer alan başkalarının düşüncelerini anlayamama, Piaget'nin benmerkezilik anlayışıyla ilişkilidir; Vygotsky bu konuşmaları bilişsel yetersizlik olarak değerlendirmez.

B seçeneğinde belirtilen sosyal etkileşimden kaçınma, özel konuşmanın nedeni değildir; çocuk bu konuşmayı bilinçli bir kaçınma amacıyla yapmaz.

C seçeneğinde ifade edilen yakınsal gelişim alanının dışında kalan görevler, özel konuşmayla doğrudan açıklanmaz; özel konuşma görevle başa çıkma sürecinde ortaya çıkar.

D seçeneğindeki benmerkezci davranışlar, Piaget'ye ait bir kavramdır ve Vygotsky'nin özel konuşma açıklamasıyla örtüşmez.

E seçeneğinde yer alan “yapabildiklerini düşünerek kendi kendine rehberlik etmesi”, özel konuşmanın temel işlevini doğru biçimde ifade etmektedir. Çocuk, özel konuşma yoluyla kendi davranışlarını yönlendirmekte ve düşünme sürecini düzenlemektedir.

DOĞRU CEVAP E

22. Soruda verilen etkinlikler incelendiğinde öğretmenin, öğrencilerin sözcüklerin içindeki seslere dikkat etmelerini ve bu sesleri ayırt edebilmelerini hedeflediği görülmektedir. Aynı sesle başlayan sözcükleri buldurma, söylenen sözcüklerdeki ortak sesleri ayırt etme ve tekerlemeler yoluyla seslere odaklanma ve tekrar yapma çalışmaları, doğrudan ses birimlerine yönelik farkındalık kazandırmayı amaçlamaktadır.

Bu tür etkinlikler, öğrencilerin sesleri tanıma, ayırt etme ve ses benzerliklerini fark etme becerilerini geliştirmeye yöneliktir. Okuma yazma öğretimine geçmeden önce kazandırılması gereken bu beceriler, erken okuryazarlık kapsamında yer alır ve ses temelli bir farkındalık oluşturur.

A seçeneğinde yer alan fonolojik farkındalık, bireyin sözcükleri oluşturan sesleri fark etmesi, ayırt etmesi ve bu sesler üzerinde zihinsel işlemler yapabilmesidir. Soruda verilen tüm etkinlikler bu tanımla birebir örtüşmektedir.

B seçeneğindeki yazı farkındalığı, yazının yönü, işlevi ve biçimsel özellikleriyle ilgilidir.

C seçeneği olan alfabe bilgisi, harflerin adlarını ve şekillerini tanımayı kapsar.

D seçeneğinde yer alan sözcük bilgisi, sözcüklerin anlamlarıyla ilgilidir.

E seçeneğindeki okuma farkındalığı, okumanın amaç ve işlevine yönelik genel bir farkındalıktır.

DOĞRU CEVAP A

23. Soruda, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre ilk okuma yazma sürecinde yazım ve noktalama kurallarının aşamalı olarak ele alınması esas alınmıştır. Hangi kuralın bu süreçte yanlış biçimde ifade edildiği sorgulanmaktadır.

A seçeneğinde, kesme işaretinin yalnızca özel isme gelen ekleri ayırırken gösterilmesi gerektiği belirtilmiştir. Programda, ilk okuma yazma sürecinde kesme işaretinin bu sınırlı kullanımına yer verilmesi uygun görülmektedir; ifade doğrudur.

B seçeneğinde, kısa çizginin satır sonuna sığmayan sözcükleri hecelerine bölmek için gösterilmesi, diğer kullanımlarının gösterilmemesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu yaklaşım da program ilkeleriyle uyumludur.

C seçeneğinde, "mı" soru edatının ayrı yazılması kuralının öğrencilere gösterilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Oysa öğretim programına göre, ilk okuma yazma sürecinde "mi/mı/mu/mü" soru edatının ayrı yazımı bir kural olarak doğrudan öğretilmemelidir. Bu ayırım, yeri geldikçe örnekler üzerinde sezdirilerek gösterilir; kuralın açık öğretimi yapılmaz. Bu nedenle C seçeneği yanlıştır.

D seçeneğinde, cümle başlarında, özel isimlerde ve başlıklarda büyük harf kullanımının vurgulanması gerektiği belirtilmiştir. Bu, programda yer alan temel yazım ilkelerindedir ve doğrudur.

E seçeneğinde, noktalama işaretlerinin kullanımı gösterildikten sonra pekiştirme etkinlikleri yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu yaklaşım öğrenmenin kalıcılığı açısından uygundur ve doğrudur.

Bu açıklamalar doğrultusunda yanlış ifade C seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP C

24. Soruda öğretmenin öğrencilerine yönelttiği sorular incelendiğinde, iki farklı soru türünün birlikte kullanıldığı görülmektedir.

Öncelikle öğretmenin sınıfta paylaştığı araştırma metni vardır. Bu metinde lise öğrencilerinin çevrim içi ders videolarına ilişkin tercihleri ve dikkat durumları açıkça belirtilmiştir. Öğretmenin bu metne dayalı olarak sorduğu soruların bir kısmı, öğrencilerin metinde verilen bilgileri anlamasını ve yorumlamasını amaçlamaktadır.

- "Uzun videolarda dikkatinizin dağılmasına neler sebep oluyor olabilir?"
- "Uzun videoları izlerken konuyu anlamakta zorlanıyor musunuz?"

Bu tür sorular, cevabı metnin sunduğu bilgilerden hareketle doğrudan ya da metin temelli biçimde ele alınabilir. Dolayısıyla bu sorular metinsel açık soru (I) kapsamındadır.

Ayrıca öğretmenin sorduğu şu sorular dikkat çekicidir:

- "Çevrim içi ders videolarını izlemenin avantajları sizce nelerdir?"
- "Ders çalışırken kısa video mu yoksa uzun video mu tercih edersiniz? Neden?"

Bu soruların yanıtları metinde yer almamaktadır. Öğrencilerden kendi önceki deneyimlerini, alışkanlıklarını ve kişisel tercihlerini kullanarak cevap vermeleri beklenmektedir. Bu nedenle bu sorular geçmiş bilgi ve deneyimlere dayanan sorular (III) niteliğindedir.

Buna karşılık:

- Metinsel kapalı sorular (II), cevabı metinden çıkarım yoluyla ama yalnızca metne dayanarak bulunan sorulardır. Bu etkinlikte bu tür sorulara yer verilmemiştir.

Sonuç olarak öğretmenin etkinliğinde:

- I. Metinsel açık soru
- III. Geçmiş bilgi ve deneyimlere dayanan soru türlerine yer verilmiştir.

DOĞRU CEVAP D

25. Soru, okuma çemberinde yer alan roller ile bu rollere ait açıklamaların doğru eşleştirilip eşleştirilmediğini sorgulamaktadır. Bu nedenle her seçenekteki rolün temel görevi dikkate alınarak değerlendirme yapılmalıdır.

Okuma çemberi rolleri:

- Okuma Aydınlatıcısı:

Metinde ilginç, dikkat çekici, şaşırtıcı veya önemli bulunduğu bir cümleyi/bölümü seçer ve neden önemli olduğunu açıklar. Metindeki genel düşüncüyü yorumlamak onun görevi değildir.

- Sorgulayıcı:

Metne yönelik neden, nasıl, acaba gibi sorular üretir.

- Bağ Kurucu:

Metin ile kendi yaşamı, deneyimleri, toplum, başka metinler arasında ilişki kurar.

- Araştırmacı:

Metinde geçen bir kavram, olay ya da durumla ilgili metin dışı araştırma yapar.

- Sözcük Avcısı:

Metindeki önemli veya dikkat çeken kelimelerin anlamlarını, bağlam içi kullanımlarını inceler.

A) Okuma Aydınlatıcısı – Yazarın, insanların davranışlarının ardındaki düzeni çözmeye çalıştığını belirtiyor.

Yanlıştır.

Bu açıklama, metnin ana düşüncesini yorumlama ve yazarın zihinsel sürecini çözümlenme içerir.

Ancak Okuma Aydınlatıcısı, metinde dikkat çeken bir cümle ya da bölümü seçip neden önemli olduğunu açıklamakla sorumludur; genel yorum yapmaz. Bu nedenle rol–açıklama uyumsuzdur.

B) Sorgulayıcı – Metindeki “belirli alışkanlıkları hiç değiştirmemek” ifadesinin nedenini merak ediyorum.

Doğru.

Metne yönelik neden sorusu üretildiği için sorgulayıcı rolüyle uyumludur.

C) Bağ Kurucu – Bu düşünceleri, benim de bazı

rutinlerin neden hep aynı olduğunu sorguladığım zamanlarla ilişkilendiriyorum.

Doğru.

Metin ile kişisel deneyim arasında bağ kurulmuştur.

D) Araştırmacı – Metindeki alışkanlık kavramının psikolojik olarak nasıl açıklandığını incelemeye odaklanıyorum.

Doğru.

Metin dışına çıkılarak bilimsel/akademik bilgi araştırılmaktadır.

E) Sözcük Avcısı – “Alışkanlık” kelimesinin metindeki bağlamına bakarak farklı kullanım alanlarını açıklıyorum.

Doğru.

Kelimenin anlamı ve kullanım bağlamı incelendiği için sözcük avcısına uygundur.

DOĞRU CEVAP A

26. Soruda anlatılan etkinlikte bir sınıf öğretmeni, öğrencilerden okunan hikâye/metindeki olayları ve karakterleri resim yoluyla anlatmalarını istemektedir. Yapılan resimlerin metni açıklayıcı, destekleyici ve tamamlayıcı olması özellikle vurgulanmıştır. Ayrıca çizilen görsellerin kitabın içine yerleştirilebilecek nitelikte olması ve metne hizmet etmesi beklenmektedir.

Bu özellikler, yapılan çalışmanın bağımsız bir resim türü olmadığını; aksine bir metni görsellerle açıklama ve güçlendirme amacı taşıdığını göstermektedir. İşte bu durum, illüstrasyonun temel özelliğidir.

İllüstrasyon, kitaplarda, hikâye ve metinlerde anlatılanları görsel olarak destekleyen, açıklayan ve tamamlayan resimlerdir. Metinden ayrı düşünülmez ve metnin anlamını güçlendirir.

DOĞRU CEVAP C

27. Soruda verilen resim betimlemesi dikkatle incelendiğinde öğrencinin çiziminde kalıplaşmış ve ezbere dayalı biçimlerin yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. Dağların “M” şeklinde çizilmesi, kuşların yine “M” harfi biçiminde gösterilmesi ve tavşanın “69” rakamından oluşturulması, öğrencinin nesnelere gerçek gözleme dayalı olarak değil, öğrenilmiş semboller üzerinden resmettiğini göstermektedir.

Evin kare gövde–üçgen çatı şeklinde çizilmesi, bacadan kıvrımlı duman çıkması, insan figürünün çöp adam biçiminde olması da çocuk resimlerinde sık rastlanan şematik ve kalıp anlatım örnekleridir. Resimde nesnelere ön cepheden, derinlik ve perspektif kaygısı olmadan verilmiştir. Yer çizgisinin net biçimde kullanılması ve nesnelere bu çizgi üzerine dizilmesi de şematik düzenlemeye işaret etmektedir.

Bu özellikler, resmin araştırmaya, gözleme ya da deneme–yanılma sürecine dayalı olmadığını; öğrencinin daha önce gördüğü ve öğrendiği hazır görsel kalıpları tekrar ettiğini göstermektedir. Bu nedenle resmin yaratıcı ve özgün bir çalışmadan ziyade kalıp ve ezbere dayalı çizimlerle oluşturulduğu söylenebilir.

DOĞRU CEVAP D

28. Soruda anlatılan ders sürecinde öğretmen, öğrencilerin yapacağı hareketlerin ne zaman başlayacağını, ne zaman biteceğini, hangi yönde ve hangi hızda yapılacağını tamamen kendisi belirlemektedir. Öğrencilerden beklenen ise öğretmenin verdiği sözlü komutları aynen ve aynı anda uygulamalarıdır. Ders sırasında öğrencilerin bireysel tercihlerine, farklı denemeler yapmalarına ya da kendi hızlarını belirlemelerine yer verilmemiştir.

Bu özellikler incelendiğinde:

- Öğretmen tüm kararları verir.
- Öğrenciler komutlara uyar.
- Grup hâlinde ve eş zamanlı hareket edilir.
- Başla–dur, yön, tempo ve ritim öğretmen tarafından kontrol edilir.

Bu durum komut yönteminin temel özellikleridir. Komut yönteminde öğretmen otoritesi ön plandadır ve öğrenciler öğretmenin verdiği yönergeler doğrultusunda hareket eder.

DOĞRU CEVAP B

29. Soruda beden eğitimi dersinde öğrencilerin oyunu oynarken ortaya çıkan problemleri fark etmeleri, oyun içinde doğru kararlar almaları ve teknik becerileri gerçek oyun bağlamı içinde geliştirmeleri vurgulanmaktadır. Ayrıca derse basitleştirilmiş oyun durumlarıyla başlanması, öğrencilerin oyun sonrası tartışmalarla stratejileri keşfetmeleri ve öğretmenin yönlendirici sorular kullanması dikkat çekmektedir.

Bu özellikler, öğrenmenin oyun içindeki taktiksel problemlere çözüm üretme süreciyle gerçekleştiğini savunan taktiksel oyun modelinin temel ilkelelerini yansıtmaktadır. Bu modelde “önce oyun, sonra teknik” anlayışı benimsenir ve öğrencinin oyun zekâsı ile karar verme becerilerinin geliştirilmesi amaçlanır.

Diğer seçeneklerde yer alan spor eğitimi modeli uzun süreli sezon yapısını ve spor kültürünü; bireysel ve sosyal sorumluluk modeli değer ve sorumluluk gelişimini; akran öğretimi modeli öğrencilerin öğretici rolünü; iş birlikli öğretim modeli ise grup çalışmasını merkeze almaktadır. Soruda bu özellikler ön planda değildir.

DOĞRU CEVAP B

30. Soruda Allah'ın;

- karanlıkta kalan en küçük canlıyı bile gördüğü,
- hiçbir davranışın ve niyetin O'ndan gizli kalmadığı,
- görmesinin göz, ışık ve mesafe gibi sınırlara bağlı olmadığı

özellikle vurgulanmaktadır. Bu ifadeler, Allah'ın her şeyi eksiksiz ve sınırsız biçimde görmesini ifade eden Basar sıfatının tanımıdır. Bu nedenle doğru cevap D) Basardır.

A) Hayat:

Hayat, Allah'ın diri ve canlı olmasıdır. Soruda Allah'ın diri oluşu değil, her şeyi görmesi anlatılmaktadır.

B) İlim:

İlim, Allah'ın her şeyi bilmesi demektir. Soruda “bilme” değil, özellikle görme vurgusu yapılmıştır.

C) Semî:

Semî, Allah'ın her şeyi işitmesidir. Soruda işitmeden değil, gözle görülemeyecek şeyleri dahi görmesinden söz edilmektedir.

D) Basar:

Basar, Allah'ın açık-gizli her şeyi görmesi, görmesinin hiçbir sınırla kayıtlı olmamasıdır. Sorudaki tüm açıklamalar bu sıfatla birebir örtüşmektedir.

E) İrade:

İrade, Allah'ın dilediğini dilediği şekilde yapmasıdır. Soruda tercih ve dileme değil, görme özelliği anlatılmıştır.

DOĞRU CEVAP D

31. Soruda namazın sağlıklı ve kabul edilebilir olması için namaza başlamadan önce yerine getirilmesi gereken şartlar, yani namazın dışındaki farzlar sorgulanmaktadır. Namazın dışındaki farzlar; hadesten taharet, necasetten taharet, setr-i avret, istikbâl-i kible, vakit ve niyettir.

A) Kıyam

Namazın içindeki farzlardandır. Ayakta durmayı ifade eder ve namaza başladıktan sonra yerine getirilir. Bu nedenle hazırlık şartı değildir.

B) Kıraat

Namaz esnasında Kur'an okumaktır. Bu da namazın içindeki farzlar arasında yer alır, namaza başlamadan önce yapılmaz.

C) Setr-i avret

Setr-i avret, namazda örtülmesi gereken yerleri örtmektir. Erkek için göbekte diz arası, kadın için yüz ve eller hariç tüm beden örtülmesi gerekir. Namaza başlamadan önce yerine getirilmesi zorunludur ve namazın dışındaki farzlardandır. Bu nedenle doğru cevaptır.

D) Rükû

Namaz sırasında eğilerek yapılan bir harekettir ve namazın içindeki farzlar arasında yer alır.

E) Kade-i ahîre

Namazın sonunda teşehhüd miktarı oturuştur. Bu da namazın içindeki farzlardandır.

DOĞRU CEVAP C

32. I. Gelecekte insanların besin ihtiyaçlarının karşılanması

Doğrudur.

Gen bankalarında tarım bitkilerinin tohumları ve genetik materyalleri saklanır. Bu sayede ileride yaşanabilecek kıtlıklar, iklim değişiklikleri ya da verim kayıpları karşısında yeni ve dayanıklı türler geliştirilebilir. Bu durum, insanların gelecekteki besin ihtiyacını karşılamaya katkı sağlar.

II. İlaç yapımında kullanılması

Doğrudur.

Bazı bitki ve mikroorganizmalar tıbbi amaçlarla kullanılabilir genetik özelliklere sahiptir. Gen bankaları, bu canlıların genetik yapısını koruyarak ilaç geliştirme çalışmalarına kaynak oluşturur.

III. Gelecek nesillere türlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması

Doğrudur.

Gen bankalarının en temel amaçlarından biri, nesli tehlike altında olan türlerin genetik çeşitliliğini koruyarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlamaktır. Bu da biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesi açısından büyük önem taşır.

IV. Deneylerde kullanılması

Doğrudur.

Gen bankalarında saklanan genetik materyaller, bilimsel araştırmalar ve kontrollü deneylerde kullanılabilir. Bu çalışmalar canlıların özelliklerini anlamaya ve yeni çözümler üretmeye yardımcı olur.

DOĞRU CEVAP E

33. I. “Doğal kaynakların dünyada devamlılığını sağlar.”

Bu ifade doğrudur.

Sürdürülebilirlik; doğal kaynakların bilinçli, dengeli ve uzun vadeli kullanılarak tükenmeden gelecek kuşaklara aktarılmasını amaçlar. Yani doğal kaynakların devamlılığını sağlamayı hedefler.

II. “Gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılamak için atılmış önemli bir adımdır.”

Bu ifade de doğrudur.

Sürdürülebilirliğin temel tanımı, bugünün ihtiyaçlarını karşılarken gelecek nesillerin ihtiyaçlarını tehlikeye atmamaktır. Bu nedenle II. öncül sürdürülebilirlik anlayışıyla tamamen uyumludur.

III. “İnsanların doğadaki canlı kaynaklar üzerindeki olumsuz etkisini artırır.”

Bu ifade yanlıştır.

Sürdürülebilirlik, insanların doğaya verdiği zararı artırmayı değil, aksine azaltmayı, canlı yaşamını korumayı ve ekosistem dengesini gözetmeyi amaçlar.

I → Doğru

II → Doğru

III → Yanlış

Yanlış olan yalnızca III. ifadedir.

DOĞRU CEVAP A

1. Soruda öğretmen;

- Bir masalı yüksek sesle okumaktadır.
- Okuma sırasında bazı öğrenciler anlatılan olayları eş zamanlı olarak canlandırmaktadır.
- Bir öğrenci anlatıcı rolündedir, diğer öğrenciler karakterleri oynamaktadır.
- Metin yavaş ve planlı biçimde okunmaktadır.
- Özellikle dramaya yeni başlayan öğrenciler için tercih edildiği belirtilmektedir.
- Sürecin kurallı ve formal bir yapıda ilerlediği vurgulanmaktadır.

Bu özellikler, yaratıcı dramada anlatı tekniğinin temel özellikleridir.

Anlatı tekniğinde:

- Öykü okunur veya anlatılırken eş zamanlı olarak canlandırılır.
- Bir anlatıcı bulunur.
- Küçük yaş grupları ve dramaya yeni başlayanlar için uygundur.
- Doğaçlamaya hazırlık niteliği taşır.

DOĞRU CEVAP D

2. Soruda öğretmenin uyguladığı süreç dikkatle incelendiğinde, çalışmanın farklı zaman dilimleri arasında gidip gelme üzerine kurulduğu görülmektedir.

Öğrenciler önce çiftin şu anki tartışma sahnesini canlandırmaktadır. Ardından ilişkinin başlangıcındaki mutlu anlar sahnelenmektedir. Daha sonra evlilik sürecindeki önemli dönüm noktaları sırasıyla gösterilmektedir. Karakterler, geçmişte yaşanan olayların bugünkü duruma nasıl zemin hazırladığını ortaya koymaktadır. Ayrıca isterlerse ileride oluşabilecek tabloyu da canlandırmaktadırlar. Böylece geçmiş, şimdi ve olası gelecek arasında bağlantı kurulmaktadır.

Bu teknik;

- Karakterlerin yaşadığı kritik anları farklı zaman dilimlerinde göstermeyi,
- Geçmiş yaşantılar ile mevcut durum arasında bağ kurmayı,
- Karakterleri geçmişteki önemli sahnelerle yüzleştirmeyi,
- Neden-sonuç ilişkisini görünür hâle getirmeyi amaçlar.

Bu özellikler Geriye dönüş tekniğine aittir. Bu teknik, karakterlerin geçmişte yaşadıkları belirleyici anların sahnelenmesiyle şimdiki durumun anlaşılmasını sağlar.

DOĞRU CEVAP C

3. Soruda verilen bilgiler dikkatle incelendiğinde bahsedilen düşünürün özellikleri açıkça görülmektedir:

- Dramayı ilk başlatan kişilerden biri olarak kabul edilmektedir.
- Açık hava festivalleri önererek dramayı yaygınlaştırmak istemiştir.
- Katılımcı dramaya önem vermiştir.
- Oyunda gerçek duyguların yaşanması gerektiğini savunmuştur.
- Drama uygulamalarında duyuların geliştirilmesini vurgulamıştır.
- “Emil” adlı eserinde eğitimin deneyim yoluyla gerçekleşmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Bu özellikler Jean Jacques Rousseau’ya aittir. Rousseau, doğalcı eğitim anlayışıyla tanınmış; çocuğun öğrenme sürecinde aktif olması gerektiğini savunmuş ve “Emil” adlı eserinde yaşantıya dayalı eğitimi temellendirmiştir. Dramayı doğaya ve gerçek yaşantıya dayalı bir öğrenme ortamı olarak değerlendirmiştir.

DOĞRU CEVAP A

4. Soruda “fen öğretimi ile ilgili kavram yanlışlarından değildir” ifadesi sorulmaktadır.

Yani yanlış olan ifadeler değil, bilimsel olarak doğru olan ve kavram yanlışlığı içermeyen ifade aranıdır.

Sıcaklık bir maddeden başka bir maddeye geçebilir.(Kavram Yanılgısı)

Yanılgı: Sıcaklığın geçebileceği düşünülür.

Doğru bilgi: Sıcaklık geçmez, ısı geçer.

Isı, maddeler arasında enerji transferidir.

Sıcaklık ise maddenin taneciklerinin ortalama kinetik enerjisinin göstergesidir ve transfer edilmez.

Kazaklar insanı ısıtır.(Kavram Yanılgısı)

Yanılgı: Kazanın bir ısı kaynağı olduğu düşünülür.

Doğru bilgi: Kazak, kaşkol vb. giysiler ısı üretmez.

Sadece yalıtım görevi görerek vücuttaki ısının dış ortama geçişini azaltır.

Vücudu sıcak tutan şey kazak değil, vücudun kendi ısı üretimidir.

İki maddeden sıcaklığı yüksek olanın ısı da yüksektir.(Kavram Yanılgısı)

Yanılgı: Sıcaklık ile ısının aynı şey olduğu düşünülür.

Doğru bilgi: Isı ve sıcaklık farklı kavramlardır.

Isı, enerji türüdür ve doğrudan ölçülemez; maddeler arasında kıyas yapılamaz.

Bir maddenin sıcaklığı yüksek olabilir ama ısı (enerji miktarı) hacmine ve kütesine bağlıdır.

Soğuk bir ortamda metal cisimlerin sıcaklığı plastikten daha düşüktür.(Kavram Yanılgısı)

Yanılgı: Aynı ortamda farklı maddelerin sıcaklıklarının farklı olduğu düşünülür.

Doğru bilgi: Aynı ortamda bulunan maddelerin sıcaklıkları eşittir.

Burada hissedilen fark, maddelerin ısı iletkenliğinin farklı olmasından kaynaklanır.

Metal, ısıyı daha hızlı iletmediği için daha soğuk hissedilir.

Beyaz kedi karanlıkta gözükmez.(Kavram Yanılgısı Değildir – Doğru İfade)

Yanılgı olan görüş: “Beyaz kedi karanlıkta görülebilir.”

Çünkü rengin açık olması onu görünür kılar sanılır.

Doğru bilgi: Bir maddenin görülebilmesi için maddeden göze ışık gelmesi gerekir.

Işık olmayan ortamda hiçbir nesne, rengi ne olursa olsun görülemez.

Dolayısıyla “Beyaz kedi karanlıkta gözükmez” ifadesi bilimsel olarak doğrudur ve kavram yanlışlığı değildir.

DOĞRU CEVAP E

5. Metinde Zeynep;

- Bahçede iki farklı bölge olduğunu fark ediyor: biri solmuş/sararmış, diğeri sağlıklı.
- Musluğa yakın bölgede toprağın köpüklü ve farklı kokulu olduğunu gözlüyor.
- Bahçivanın sabunlu suyu o bölgeye döktüğünü görüyor.
- Sabunlu su dökülen yerdeki bitkilerin zamanla daha çok solduğunu belirliyor.
- Sağlıklı olanlarla solanları karşılaştırıyor.
- Sonunda “sabunlu su bitkilerin solmasına neden oluyor” sonucuna ulaşıyor.

Bu süreçte Zeynep bir “deney yapıp kanıtı ölçerek” değil, gözlemlerini birleştirip neden-sonuç ilişkisi kurarak sonuca ulaşmıştır. İşte bu, bilimsel süreç becerilerinde çıkarım yapmadır.

Sınıflama

Sınıflama; nesnelere/olayları belirli ölçütlere göre gruplandırmaktır (renk, şekil, tür vb.).

Tahmin etme

Tahmin, olay gerçekleşmeden önce “ne olabilir?” diye öngöründe bulunmaktır.

Zeynep “sabunlu su dökülürse solabilir” diye baştan bir öngörü sunmuyor.

Tam tersine, önce gözlem yapıyor, sonra sonuca ulaşıyor.

Bu nedenle yaptığı şey tahmin değil, çıkarımdır.

Ölçme

Ölçme; sayısal veri toplamak demektir (uzunluk, kütle, sıcaklık, zaman vb.).

Metinde Zeynep’in sıcaklık ölçmesi, miktar belirlemesi, sayı kullanması yoktur.

Sadece gözlem ve karşılaştırma vardır.

Bu yüzden ölçme seçeneği uygun değildir.

Deney tasarlama

Deney tasarlama; değişkenleri belirleyip kontrollü koşullarda test yapmayı gerektirir.

Zeynep sabunlu suyu kontrollü biçimde bir bölge-

ye verip diğere vermeyerek deney kurmamıştır.

Sadece mevcut durumu gözlemlemiş ve yorumlamıştır.

Bu yüzden deney tasarlama değildir.

DOĞRU CEVAP D

6. 5E modeli şu aşamalardan oluşur:

1. Girme (Engage)
2. Keşfetme (Explore)
3. Açıklama (Explain)
4. Derinleştirme (Elaborate)
5. Değerlendirme (Evaluate)

Öğretmen:

- Öğrencileri gruplara ayırmaktadır.
- Onlara pil, ampul ve kablolardan oluşan bir düzenek vermektedir.
- Öğrencilerden ampulü yakacak devreyi kendilerinin kurmalarını istemektedir.
- Öğretmen doğrudan açıklama yapmamaktadır.
- Süreçte yalnızca rehberlik etmekte ve yönlendirici sorular sormaktadır.
- Öğrenciler deneme-yanılma yoluyla çözüm üretmektedir.

Bu özellikler 5E modelinin Keşfetme aşamasının tipik özellikleridir.

Keşfetme aşamasında:

- Öğrenciler aktif rol alır.
- Deney yapar, gözlem yapar.
- Materyallerle etkileşime girer.
- Öğretmen doğrudan bilgi vermez.
- Kavramı öğrenciler yapılandırmaya başlar.

Soruda da öğretmen açıklama yapmamakta, öğrencilerin devreyi deneyerek keşfetmesini sağlamaktadır. Bu durum doğrudan Keşfetme aşamasına karşılık gelir.

DOĞRU CEVAP B

7. Öğrenme Halkası Modeli (3 E MODELİ) 3 aşamalıdır:

1.Keşfetme

2. Kavram Tanıtımı / Açıklama

3. Kavramı Uygulama / Derinleştirme

5E modeli ise öğrenme halkasının geliştirilmiş ve genişletilmiş hâlidir.

Keşfetme

- Öğretmen öğrencilerin ön bilgilerini ortaya çıkarıyor.
- Dene yapılıyor (kap, su, yoğunlaşma gözlemi).
- Öğrenciler gözlem yaparak kavramı kendileri keşfetmeye çalışıyor.

Bu bölüm keşfetme aşamasıdır.

Kavram Tanıtımı / Açıklama

- Öğrenciler buharlaşma ve yoğunlaşma kavramlarını tartışıyor.
- Öğretmen kavramların doğru bilimsel açıklamasını netleştiriyor.

Bu aşama kavramın açıklanmasıdır.

Kavramı Uygulama (Derinleştirme)

- Öğrenciler su döngüsü modeli çiziyor.
- Günlük yaşamla ilişkilendirerek genelleme yapıyorlar.

Bu da uygulama/derinleştirme aşamasıdır.

Süreç 3 aşamalı Öğrenme Halkası Modeline uygundur.

DOĞRU CEVAP C

8. Verilen grafikte günlere göre sıcaklık değişimi çizgilerle gösterilmiştir. Noktalar birleştirilerek artış ve azalışlar ifade edilmiştir. Bu tür grafiklere çizgi grafiği denir.

Seçenekleri inceleyelim:

A) “Bu grafik sütun grafiğine dönüştürülemez.”

Bu grafikte günlere göre sıcaklık değişimi çizgi grafiği ile gösterilmiştir. Çünkü sıcaklık gün içinde yavaş yavaş artar ya da azalır. Bir anda 10 °C’den 25 °C’ye zıplamaz. Arada 11, 12, 13... gibi pek çok değer vardır. Yani sıcaklık sürekli değişen bir büyüklüktür.

Çizgi grafiği:

- Değişimin yönünü gösterir.
- Artış ve azalışları görmemizi sağlar.
- Sürekli değişen durumları daha doğru anlatır.

Sıcaklık gibi zaman içinde yavaş yavaş değişen değerler için çizgi grafiği kullanmak daha uygundur.

B) “Şekil grafiği kullanılmıştır.”

Yanlıştır. Çünkü grafikte sembollerle gösterim yoktur. Günlere karşılık sıcaklık değerleri noktalarla işaretlenmiş ve bu noktalar çizgi ile birleştirilmiştir. Bu bir çizgi grafiğidir, şekil grafiği değildir.

C) “Perşembe ve Cuma arasındaki sıcaklık farkı en fazladır.”

Grafikte Perşembe yaklaşık 10 °C, Cuma yaklaşık 25 °C’dir. Fark 15 °C’dir ve en büyük artış bu aradadır. Doğrudur.

D) “Pazartesi ve Perşembe günlerinin sıcaklıkları aynıdır.”

Her iki gün de yaklaşık 10 °C’dir. Doğrudur.

E) “En sıcak gün Cuma günüdür.”

Grafikte en yüksek nokta Cuma gününe aittir. Doğrudur.

DOĞRU CEVAP B

9. Üstten görünüşte:

- Solda L şeklinde bir uzantı,
- Ortada birleşen kareler,
- Sağ tarafta bir uzantı bulunmaktadır.

Üstten görünüşte dikkat edilmesi gereken önemli nokta şudur:

Üstten bakıldığında sadece tabandaki yerleşim görülür, yükseklik (kaç kat olduğu) önemli değildir. Yani üst üste duran küpler tek kare olarak görünür.

B seçeneğinde tabandaki küplerin dizilişi verilen üstten görünüşle birebir örtüşmektedir. Yükseklikler farklı olsa da üstten bakışta sadece kapladıkları alan önemlidir.

DOĞRU CEVAP B

10. Her adımda beş artış oluyor o zaman: $5n$ birinci adımda 7 olması için $+2$ olmalı.

O zaman $5n+2$

8. adımda

$5 \times 8 = 40$ $40 + 2 = 42$ olacak .

DOĞRU CEVAP B

11. Grafiği inceleyelim:

	4x	5x	7x	6x	4x
Saat 10.00	4 kare var		4 katı olabilir.	40	
Saat 11.00	5 kare var		5 katı olabilir.	50	
Saat 14.00	7 kare var		7 katı olabilir.	70	
Saat 15.00	6 kare var		6 katı olabilir.	60	
Saat 16.00	4 kare var.		4 katı olabilir.	40	

DOĞRU CEVAP A

12. Soruda, Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde vurgulanan farklılaştırılmış eğitim anlayışı kapsamında, sınıf öğretmenin dersinde kullandığı SCAMPER tekniğinin hangi aşamasına yönelik sorular sorduğu ölçülmektedir. Bu nedenle soruda yer alan öğretmen sorularının içeriğine ve amacına bakılması gerekir.

Öğretmenin yönelttiği sorular şunlardır:

- “Okul sırasının üst bölümü tamamen kaldırılmış olsaydı ne olurdu?”
- “Sıranın yalnızca oturma kısmı kalsaydı hangi işlevlerini kaybederdi?”
- “Bu sırada bulunan bazı parçalar çıkarılsaydı kullanım amacı nasıl değişirdi?”
- “Sıranın üzerindeki gereksiz bölümler kaldırıldığında ihtiyaçlar nasıl etkilenirdi?”

Bu soruların tamamında:

- Nesnenin tamamı ya da bazı parçalarının ortadan kaldırılması,
- Bir bölümün çıkarılmasıyla işlevin nasıl değişeceği,
- Gereksiz görülen parçaların yok edilmesi üzerinde durulmaktadır.

SCAMPER tekniğinde:

Yer değiştirme: Yerine ne kullanılabilir?

Birleştirme: Başka neyle birleştirilebilir?

Uyarlama: Farklı koşullara nasıl uyarlanır?

Değiştirme: Büyütme, küçültme, biçim değiştirme

Yok etme / Çıkarma: Bir parça çıkarılırsa ne olur?

Gereksiz olan nedir?

Sorudaki tüm sorular nesnenin bir bölümünün çıkarılması veya yok edilmesi üzerine kurgulanmıştır.

Bu da doğrudan “Yok etme / Çıkarma” aşamasını işaret eder.

DOĞRU CEVAP A

13. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın özel amaçları şunlardır:

1. Fiziksel ve duygusal özelliklerini fark ederek kendilerini tanımaları,
2. Yeteneklerini ve gelişime açık alanlarını keşfetmeleri,
3. Okula uyum sağlamaları,
4. Kişisel alanların önemini kavramaları,
5. Trafik kurallarına uygun davranmaları,
6. Sağlıklı ve güvenli yaşam becerilerini kazanmaları,
7. Aile bütünlüğünün ve ailenin toplumsal yaşam için önemini fark etmeleri,
8. Çocuk olarak haklarını fark etmeleri ve sorumluluklarını yerine getirmeleri,
9. Yakın çevrelerinden başlayarak ülkelerini ve dünyayı tanımaları,
10. Afet bilinci kazanmaları ve afetlerde yaşam becerilerini uygulamaları,
11. İnsan ve çevre arasındaki ilişkileri keşfetmeleri,
12. Sürdürülebilir çevre bilincini yaşamlarına yansıtmaları,
13. Bilim, teknoloji ve sanatın insan hayatındaki yerini kavramaları,
14. Millî ve manevî değerleri yaşamlarına yansıtmaları,
15. Temel yaşam becerilerini geliştirmeleri,
16. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanmaları.

Bu listede "insan, ekonomi ve çevre arasındaki ilişkileri keşfetmeleri" ifadesi yer almamaktadır.

Programda bunun yerine "insan ve çevre arasındaki ilişkileri keşfetmeleri" ve "sürdürülebilir çevre bilincini yaşamlarına yansıtmaları" özel amaçları yer almaktadır.

Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

14. Soru, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı kapsamında 3. sınıf "Bilim, Teknoloji ve Sanat" öğrenme alanında yer alan öğrenme çıktıkları ve süreç bileşenleri düşünülmüş olarak cevaplanmalıdır. Bu nedenle seçeneklerde yer alan uygulamaların, ilgili öğrenme alanındaki öğrenme çıktıklarıyla örtüşüp örtüşmediği incelenmelidir.

Bilim, Teknoloji ve Sanat Öğrenme Alanı

3. Sınıf Öğrenme Çıktıkları ve Süreç Bileşenleri

HB.3.6.1. Bilimsel gelişmelerin günlük yaşama etkisini yorumlayabilme

- a) Bilimsel gelişmelerin günlük yaşama etkisini inceler.
- b) Bilimsel gelişmelerin günlük yaşama etkisini ifade eder.

HB.3.6.2. Teknolojik gelişmelerin günlük yaşama etkisini çözümleyebilme

- a) Teknolojik gelişmelerin günlük yaşama etkisini belirler.
- b) Teknolojik gelişmelerle günlük yaşam arasında ilişki kurar.

HB.3.6.3. Sanatçıların sanata katkılarını yönelik verilen kaynaklardan bilgi toplayabilme

- a) Sanatçıların sanata katkılarını yönelik bilgileri bulur.
- b) Sanatçıların sanata katkılarını yönelik bilgileri kaydeder.

A) Ünlü ressam ve müzisyenler hakkında verilen kitap, dergi ve güvenilir internet sitelerinden yararlanarak sanatçıların sanata katkılarını ilişkin bilgileri araştırmalarını isteme

Bu uygulama:

- sanatçıları merkeze almakta,
- kaynaklardan bilgi bulma ve kaydetme becerisini içermekte,
- HB.3.6.3 kodlu öğrenme çıktısıyla doğrudan örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP A

15. Metinde bilim insanına ilişkin şu özellikler vurgulanmaktadır:

- Çocuğun doğasına uygun eğitim anlayışını savunması
- Öğrenmenin doğrudan deneyim, doğa ve duyu yoluyla gerçekleşmesi gerektiğini belirtmesi
- Çocuklara yaş ve gelişim düzeyine uygun olmayan bilgilerin zorla verilmesine karşı çıkması
- Eğitimin çocuğun doğal gelişim sürecine göre yapılandırılması gerektiğini ifade etmesi
- Emile adlı eseriyle tanınması
- Bu görüşleriyle Hayat Bilgisi dersinin kurulmasına katkı sunması

Bu ipuçları birlikte değerlendirildiğinde, çocuk merkezli ve doğaya dayalı bir eğitim anlayışı açıkça görülmektedir.

Hayat Bilgisi dersi ile ilişki

Hayat Bilgisi dersi;

- çocuğun yaşantısından hareket eder,
- günlük yaşam, doğa, çevre ve toplum ile doğrudan ilişkilidir,
- yaparak–yaşayarak öğrenme esasına dayanır.

Bu özellikler, eğitimin çocuğun doğasına uygun olması gerektiğini savunan ve doğayı temel öğrenme kaynağı olarak gören eğitim felsefesiyle örtüşmektedir.

Jean Jacques Rousseau,

- “Çocuk doğası gereği iyidir” görüşünü savunmuştur.
- Eğitimin toplumsal kalıplarla değil, doğal gelişim aşamalarına göre düzenlenmesi gerektiğini ifade etmiştir.
- Emile adlı eserinde; çocuğun dünyayı doku-narak, yaşayarak ve deneyimleyerek öğrenmesi gerektiğini vurgulamıştır.
- Bu yaklaşım, Hayat Bilgisi dersinin çocuğun yaşamına dayalı, somut ve deneyim temelli yapısının düşünsel temelini oluşturmuştur.

Bu nedenle soruda anlatılan bilim insanı Jean Jacques Rousseau’dur.

DOĞRU CEVAP C

16. Soruda istenen, öğrencinin tarihsel empati aşamalarından hangisinde olduğunun belirlenmesidir. Verilen bilgiye göre ilkökul dördüncü sınıf öğrencisi, tarihi olayları ve kişileri değerlendirirken kendi bugünkü düşünce tarzını ve değerlerini esas almakta, geçmişin koşullarını dikkate almamaktadır.

Bu durum, öğrencinin geçmişte yaşayan insanları bugünün bakış açısıyla yorumlaması anlamına gelir. Öğrenci, tarihsel olayları değerlendirirken “ben olsaydım ne hissederdim, ne yapardım” düşüncesinden uzaklaşmamakta, geçmişin sosyal, kültürel ve tarihsel şartlarını hesaba katmamaktadır.

Bu özellikler, tarihsel empati aşamalarından “Günlük empati” düzeyini tanımlar. Günlük empatide birey, kendi güncel duygu, düşünce ve değerlerini geçmişe taşıyarak yorum yapar; henüz tarihsel bağlamı tam olarak kavrayamaz.

Bu nedenle doğru cevap: Günlük empati

DOĞRU CEVAP A

- 17.
- Nekronoloji, bir kişinin vefatından hemen sonra yazılan ve o kişinin erdemlerini, başarılarını ve topluma katkılarını anımsatmayı amaçlayan metinlerdir.
 - Soruda kullanılan gazete kupürleri ve dergi yazıları, ölüm sonrası kaleme alınmış değerlendirme yazılarını ifade etmektedir.
 - Metinlerde bilim insanının yaşamı boyunca yaptıkları, kişiliği ve toplum üzerindeki etkileri öne çıkarılmıştır.

Bu özellikler, biyografi ya da sözlü tarih çalışmasından ziyade ölüm sonrası yazılan anma yazıları olan nekronoloji kavramıyla örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP D

18. Metinde yer alan ders sürecinde öğretmen, öğrencilerle birlikte günlük yaşamda yapılan seçimler üzerine bir etkinlik yürütmektedir. Çocukların okula gelirken yanlarına aldıkları eşyaları paylaşmaları, bazı eşyaların yaşamlarını sürdürmek için gerekli olduğunun, bazılarının ise sadece mutluluk verdiğinin fark edilmesi bu kazanıma doğrudan işaret etmektedir.

Ders boyunca öğretmen, alışveriş sırasında her görülen ürünün alınmasının zorunlu olup olmadığını sorgulatarak öğrencilerin bilinçli tercih yapma süreçlerini desteklemiştir. Aile bütçesinin sınırlı olması, önceliklerin belirlenmesi ve karar verirken başkalarını da düşünme vurgusu, öğrencilerin yaptıkları seçimleri değerlendirmelerini sağlamaktadır.

Bu yönüyle etkinlik, öğrencilerin deneyimlerinden hareketle seçimlerini sorgulamalarını, sonuçlarını fark etmelerini ve günlük yaşamlarına yansıtma- larını amaçlamaktadır. Bu durum, "İstek ve ihtiyaçları arasındaki bilinçli seçimleri hayatına yansıtabilme" öğrenme çıktısının (SB.4.5.2) tüm alt bileşenleriyle örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP B

19. Metinde öğrencilerden aile tarihini anlatan bir ürün oluşturmaları istenmiştir. Bu süreçte görsellerin seçimi, renk uyumu, düzen ve sunum biçimi ön plana çıkmaktadır. Öğrencilerin hazırladıkları çalışmaların görsel bütünlüğüne, düzenine ve özenine dikkat etmeleri özellikle vurgulanmıştır. Ürünlerin sergilenmesi ve estetik bir bütün oluşturması da bu durumu desteklemektedir. Bu nedenle etkinlik, öğrencilerde güzellik, düzen ve görsel uyum bilinci kazandırmayı hedeflemektedir. Bu özellikler 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde estetik değeri ile ilişkilidir. Dolayısıyla doğru cevap D seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP D

20. Bu yaklaşımda dil, öğrencilerin günlük yaşamlarıyla ilişkili ve anlamlı bağlamlar içinde öğrenilir. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileri ayrı ayrı değil, bütüncül biçimde birlikte yürütülür. Gerçek yaşamdan alınmış metinlerin kullanılması, tüm dil yaklaşımının temel özelliklerinden biridir. Dilin bir kurallar bütünü değil, iletişim aracı olarak ele alınması bu yaklaşımı açıkça yansıtmaktadır. Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini özgürce ifade etmeleri ve anlamı kendi deneyimleriyle kurmaları desteklenir. Ezbere dayalı çalışmalardan kaçınılması ve doğal öğrenme ortamlarının vurgulanması yine bu anlayışla örtüşür. Bu nedenle paragrafta anlatılan öğretim süreci, tüm dil yaklaşımına uygundur.

DOĞRU CEVAP D

21. Soruda öğretmenin, dil öğreniminin doğuştan gelen bir yetiye dayandığını, çocukların beyinlerinde dili edinmeye yönelik doğal bir mekanizma bulunduğunu kabul ettiği belirtilmektedir. Ayrıca dilin yalnızca tekrar, ödül ve pekiştirme yoluyla değil, içsel bir öğrenme süreciyle edinildiği vurgulanmaktadır. Bu açıklamalar, dil gelişimini biyolojik temele dayandıran psikolinguistik kuramın temel varsayımlarıyla örtüşmektedir.

Psikolinguistik kurama göre çocuklar, çevreden aldıkları dil girdilerini zihinsel olarak işler, dilin kurallarını kendiliğinden keşfeder ve daha önce duymadıkları ifadeleri bile kurallı biçimde üretebilirler. Bu nedenle öğretmenin temel görevi, dili doğrudan ezberletmek ya da sürekli düzeltmek değil; öğrencilerin doğal ve zengin dil girdileriyle karşılaşmasını sağlamak olmalıdır. Böylece çocuklar, sahip oldukları biyolojik dil mekanizmasını aktif biçimde kullanarak dili edinirler.

D seçeneğinde öğretmenin, öğrencilere zengin dil girdileri sunarak dili doğal ortamda keşfetmelerine fırsat vermesi ifade edilmektedir. Bu uygulama, doğuştan gelen dil edinme mekanizmasının etkinleşmesini desteklediği için psikolinguistik kuramla doğrudan uyumludur.

DOĞRU CEVAP D

22. Soruda öğrencilerin okuma sırasında sergiledikleri özellikler, Frith'in okuma gelişimi evrelerine göre değerlendirilmektedir. Frith'e göre okuma gelişimi temel olarak logografik, alfabetik ve ortografik olmak üzere üç dönemden oluşur.

- Cem ile ilgili açıklamada, öğrencinin çevresindeki tabela, logo ve bazı kelimeleri şekillerinden tanıdığı, ancak bu kelimelerin hangi harflerden oluştuğunu açıklayamadığı belirtilmektedir. Bu durum, kelimelerin görsel bütün olarak tanındığı, harf-ses ilişkisinin kurulmadığı logografik dönemin tipik özelliğidir.
- Buse için kelimeleri okurken ses-harf ilişkisini kurduğu, heceleyerek okuduğu ve yeni kelimeleri çözümleyerek anlamlandırdığı ifade edilmektedir. Bu özellikler, okumanın harf-ses eşleştirmesi yoluyla gerçekleştiği alfabetik döneme aittir.
- Ali ise sık karşılaştığı kelimeleri harf harf çözümlenmeden tanımakta, okuma hızının arttığı ve yazımda yazı örüntülerine dikkat ettiği belirtilmektedir. Bu durum, kelimelerin bütün olarak tanındığı, akıcı okumanın geliştiği ve yazım örüntülerinin fark edildiği ortografik döneme karşılık gelir.

Bu değerlendirmelere göre:

- Ali → Ortografik dönem
- Buse → Alfabetik dönem
- Cem → Logografik dönem

Bu sıralama B seçeneğinde doğru olarak verilmiştir.

DOĞRU CEVAP B

23. Soruda, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre ilk okuma yazma sürecinde noktalama işaretlerinin öğretimine ilişkin uygulamaların hangilerinin doğru olduğu sorgulanmaktadır. Maddeler tek tek değerlendirildiğinde program ilkeleriyle örtüşen ve örtüşmeyen durumlar açıkça görülmektedir.

I. madde

Ünlem işaretinin son harf grubunda gösterilmesi ve "Ah, elim acıdı!" örneğiyle sınırlandırılması, programda belirtilen aşamalı öğretim ilkesine uygundur. İlk okuma yazmada ünlem işareti, erken dönemde sınırlı ve örnekle gösterilir. Bu madde doğrudur.

II. madde

Kesme işaretinin yalnızca özel isimlere gelen ekleri ayırmak amacıyla gösterilmesi ve "Nil'e, Nalan'a, Nail'e" örneklerinin kullanılması, programda açıkça yer alan bir ilkedir. Kesme işaretinin diğer kullanımları bu aşamada kapsam dışındadır. Bu madde doğrudur.

III. madde

Cümlede sıralı sözcüklerin ayrılması için virgül işaretinin kullanılması ve "Kemal elma, erik, limon al." örneğinin verilmesi, sınıf düzeyi dikkate alınarak yapılan uygun bir uygulamadır. Program bu kullanımın gösterilmesini öngörmektedir. Bu madde doğrudur.

IV. madde

Kesme işaretinin saat ve sayılardan sonra da kullanılması gerektiğinin öğretilmesi, ilk okuma yazma süreci için programda yer almamaktadır. Bu tür ayrıntılı kullanım bilgileri ileri sınıflara bırakılmalıdır. Bu madde yanlıştır.

Bu değerlendirmeye göre doğru kabul edilen uygulamalar I, II ve III'tür.

DOĞRU CEVAP C

24. Soru, öğrencilerin okudukları bir metni “metin-dışı-na taşıyarak” etkinlik yapmalarını amaçlayan kazanımı sormaktadır. Buradaki temel ölçüt, öğrencinin yalnızca metnin içinde kalan bilgilerle değil; metin dışı kaynaklar, bağlam ve arka plan bilgileriyle çalışmasıdır.

Seçenekler incelendiğinde:

A) Ana fikri belirleme, tamamen metin içi bir çalışmadır.

B) Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt etme, yine metnin kendi içeriğine dayanır.

C) Örtük anlamları çıkarma, metin içinden çıkarım yapmayı gerektirir; metin dışına taşmaz.

E) Olayların oluş sırasını belirleme, metnin yapısını anlamaya yönelik metin içi bir beceridir.

D) Metnin yazarı, oluşturulduğu dönem veya türü hakkında bilgi edinir ifadesi ise öğrencinin metnin dışına çıkarak, yazar, dönem, tür gibi bağlamsal ve tarihsel bilgiler araştırmasını gerektirir. Bu kazanımda öğrenci, metni çevreleyen unsurlarla ilişki kurar ve etkinliği metin-dışı düzeye taşır.

DOĞRU CEVAP D

25. Soru, zayıf/yetersiz okuyuculara yardım etmek isteyen bir öğretmenin “uygun olmayan” müdahalesini soruyor. Parçada özellikle şu ilke vurgulanıyor:

- Öğrenci okuma sürecine aktif katılmalı,
- Öğretmen desteklemeli ama öğrencinin kendi çabasıyla çözümlene fırsatını elinden almamalı,
- Amaç öğrenciyi bağımsız okuyucu olmaya yönlendirmektir.

Bu durumda doğru seçenek, öğrenciyi pasifleştiren ve okuma sorumluluğunu öğrenciden alıp öğretmene veren müdahale olmalıdır.

A) Metni ne için okuyacağını belirlemesine yardımcı olmak

Uygundur.

Bu, okuma amacını belirleme ve metne zihinsel hazırlık yapmadır. Zayıf okuyucularda motivasyonu ve anlamayı artırır.

B) Geçmiş bilgileri metne aktarması için hazırlayıcı sorular sormak

Uygundur.

Bu, ön bilgiyi harekete geçirme stratejisidir. Parçada “metin öncesi hazırlık” ve “bağlamdan yararlanma” gibi desteklere vurgu vardır.

C) Takıldığı kelimeleri akışı bozmayacak şekilde, cümle sonunda dönüp doğru okunuşu üzerinde konuşmak

Uygundur.

Bu yaklaşım öğrencinin okuma akışını tamamen kesmeden geri bildirim sağlar. Öğrenciyi durdurup sürekli düzeltmek yerine, akıcılığı koruyarak destek verir; bağımsız okumaya daha uygundur.

D) Bilinmeyen kelimeleri anlamak için sözlükten ve bağlamdan yararlanma tekniklerini öğretmek

Uygundur.

Bu, öğrencinin kendi başına metni çözebilmesi için strateji öğretimidir. Uzun vadede bağımsız okuyuculuğu güçlendirir.

E) Zorlanan öğrencinin yerine metni baştan sona öğretmenin okuyup öğrencinin yalnızca dinlemesini sağlamak

Uygun değildir.

Çünkü bu durumda:

- Öğrenci okuma sürecine aktif katılmaz,
- Öğrencinin metni kendi çabasıyla çözümlene fırsatı ortadan kalkar,
- Öğretmen okur, öğrenci sadece dinler → bu, okuma becerisini geliştirmek yerine öğrenciyi pasifleştirir,
- Amaç olan “bağımsız okuyucu olma” hedefine ters düşer.

DOĞRU CEVAP E

26. Zeynep öğretmenin temel amacı öğrencilerin sanatsal gelişimine katkı sağlamaktır. Sanatsal gelişim; yaratıcılığın, hayal gücünün, özgünlüğün ve bireysel ifadenin desteklenmesini gerektirir. Bu nedenle öğrencinin kendi düşüncesini ve duygusunu özgürce ortaya koyabildiği etkinlikler bu amaca hizmet eder.

Seçenekler incelendiğinde:

A) Fotokopi resimleri kesip yapıştırma çalışması, hazır ürünlere dayalıdır. Öğrencinin yaratıcılığını sınırladığı için sanatsal gelişimi desteklemez.

B) Boyama kitabındaki resimleri belirlenen renklere göre boyamak, yönlendirmeye ve kurala bağlıdır; özgün üretime fırsat vermez.

C) Hazır çizimlerin üzerinden geçme çalışmaları kopyaya dayalıdır ve sanatsal yaratıcılığı geliştirmez.

E) Nokta birleştirme etkinlikleri, el-göz koordinasyonunu destekleyebilir ancak sanatsal ifade ve yaratıcılığı sınırlı düzeyde geliştirir.

D) Öğrencilerin günlük yaşamlarında en sevdikleri bir anıyı hayal ederek resimle ifade etmeleri, tamamen bireysel, özgün ve hayal gücüne dayalı bir etkinliktir. Öğrenci duygularını, düşüncelerini ve yaşantılarını serbestçe sanat yoluyla ifade eder.

DOĞRU CEVAP D

27. Soruda sınıf öğretmenin öğrencilerden kapalı bir alanı (ev, sınıf, kütüphane gibi) resmetmelerini istediği belirtilmektedir. Öğretmen, resimlerde duvarlar, pencereler, kapılar, eşyalar, yani mekânın iç düzeni ve iç mekâna ait ayrıntılar üzerinde durulmasını istemektedir. Ayrıca mekânın dış görünüşünden çok iç yerleşim, derinlik ve konumsal ilişkiler vurgulanmaktadır.

Bu özellikler, görsel sanatlarda bina veya kapalı bir alanın içini konu alan resimler için kullanılan enteriyör kavramıyla örtüşmektedir.

A) Natürlük: Canlı veya cansız nesnelerin bir arada resmedilmesidir, kapalı mekân betimlemesi değildir.

B) Peyzaj: Doğa ve manzara resimleridir, iç mekânla ilgili değildir.

C) Enteriyör: Kapalı alanların iç düzenini ve ayrıntılarını konu alan resimlerdir.

D) İllüstrasyon: Metni açıklamak veya desteklemek amacıyla yapılan resimlerdir.

E) Panorama: Geniş açıyla dış çevrenin toplu görünümünü yansıtan manzara resimleridir.

Bu nedenle öğretmenin yaptırdığı çalışma enteriyör türüne ait olduğundan doğru cevap C seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP C

28. Soruda anlatılan ders sürecinde öğretmenin uygulamalarına bakıldığında öğrencilerin bireysel farklılıklarının dikkate alındığı ve her öğrencinin kendi düzeyinde sürece aktif olarak katılmasının sağlandığı görülmektedir.

- Öğretmen aynı temel etkinliği tüm sınıfa sunmuştur.
- Öğrencilere, hazırbulunuşluk düzeylerine göre farklı zorluklarda çalışabilme imkânı tanınmıştır.
- İsteyen öğrenciler daha zor parkurlara geçebilmiş, isteyenler temel düzeyde çalışmaya devam etmiştir.
- Öğretmen, süreci yönetirken baskın bir yönlendirme yapmamış; öğrencilerin katılımını ve çabasını destekleyici bir rol üstlenmiştir.

Bu özellikler, Katılım yönteminin temel nitelikleridir. Katılım yönteminde öğretmen etkinliği çerçeveler; ancak öğrenciler kendi seviyelerine uygun düzeyi seçerek derse aktif biçimde katılırlar. Her öğrenci başarabileceği düzeyde çalıştığı için motivasyon ve katılım artar.

DOĞRU CEVAP E

29. Soruda, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı doğrultusunda ders planlayan bir sınıf öğretmenin, bir spor dalını sezon boyunca ele aldığı, öğrencilerin oyuncu, hakem, kaptan gibi farklı roller üstlendiği ve antrenman–müsabaka–değerlendirme süreçlerinin sistemli biçimde yürütüldüğü vurgulanmaktadır. Ayrıca spor kültürü, fair play anlayışı ve kurallara uyma bilincinin kazandırılması hedeflenmiştir.

Bu özellikler, öğrencilerin sporu gerçek yaşamla ilişkilendirerek uzun süreli, planlı ve çok yönlü bir öğrenme süreci yaşamasını esas alan spor eğitimi modelinin temel nitelikleriyle birebir örtüşmektedir. Spor eğitimi modelinde sezon yapısı, rol dağılımı, müsabaka ortamı ve spor kültürü eğitimi ön plandadır.

Diğer seçeneklerde yer alan taktiksel oyun modeli oyun içi karar verme ve strateji geliştirmeye; bireysel ve sosyal sorumluluk modeli değer ve sorumluluk kazandırmaya; akran öğretimi modeli öğrencilerin öğretici rol üstlenmesine; iş birlikli öğretim modeli ise grup çalışmasına odaklanmaktadır. Soruda bu model özelliklerine yer verilmemiştir.

DOĞRU CEVAP A

30. Soruda Allah'ın;

- yoktan var etmesi,
- canlıları ve evreni yaratması,
- dilediği zaman, mekân ve şekilde yaratması

özellikle vurgulanmaktadır. Bu ifadeler, Allah'ın yaratma sıfatı olan Tekvinin tanımıyla birebir örtüşmektedir.

A) İrade:

İrade, Allah'ın dilediğini dilemesi ve tercih etmesiyle ilgilidir. Soruda tercih değil, yaratmanın bizzat kendisi anlatılmaktadır.

B) Kudret:

Kudret, Allah'ın her şeye gücünün yetmesidir. Yaratılma gücüyle ilişkilidir ancak "yaratma eyleminin gerçekleşmesi" tekvin sıfatıyla açıklanır. Bu nedenle doğru değildir.

C) Kelâm:

Kelâm, Allah'ın konuşması ve vahiy yoluyla bildirmesidir. Soruda konuşma veya vahiyden söz edilmemektedir.

D) Tekvin:

Tekvin, Allah'ın yaratması; yoktan var etmesi ve dilediği şekilde yaratmasıdır. Sorudaki tüm ifadeler bu sıfatı doğrudan karşılar.

E) Hayat:

Hayat, Allah'ın diri ve canlı olmasıdır. Soruda Allah'ın diri oluşu değil, yaratma fiili vurgulanmaktadır.

DOĞRU CEVAP D

31. Soruda, namazın sahih olabilmesi için namaza başlamadan önce yerine getirilmesi gereken şartlar, yani namazın dışındaki farzlar sorgulanmaktadır. Bu farzlar; hadesten taharet, necasetten taharet, setr-i avret, istikbâl-i kible, vakit ve niyettir.

A) Hadesten taharet

Abdestsizlik veya cünüplük gibi manevi kirliliklerden temizlenmektir. Namaza başlamadan önce yerine getirilmesi gerekir. Namazın dışındaki farzlardandır.

B) Necasetten taharet

Namaz kılacak kişinin bedeninin, elbisesinin ve namaz kılacağı yerin görünen pisliklerden temiz olmasıdır. Namazdan önce yapılır ve dış şartlardandır.

C) Setr-i avret

Namazda örtülmesi gereken yerlerin örtülmesidir. Namaza başlamadan önce yerine getirilmesi gerekir. Namazın dışındaki farzlardandır.

D) İstikbâl-i kible

Kâbe yönüne dönmektir. Namaza başlamadan önce sağlanır ve dış şartlar arasında yer alır.

E) Kıyam

Kıyam, farz namazlarda ayakta durmayı ifade eder. Namazın içindeki farzlar arasında yer alır ve namaza başladıktan sonra yerine getirilir. Bu nedenle namazın dışındaki farzlardan değildir.

DOĞRU CEVAP E

32. Soruda, toprak kirliliğini artıran uygulamaların hangileri olduğu sorgulanmaktadır. Bu nedenle her bir öncülü ayrı ayrı değerlendirelim:

I. Organik tarım yapılması

Organik tarımda kimyasal gübre ve tarım ilaçları kullanılmaz. Toprağın doğal yapısı korunur ve çevreye zarar verilmez.

Toprak kirliliğini artırmaz. (Yanlış)

II. Endüstriyel atıkların toprağa karışması

Fabrikalardan çıkan kimyasal ve zehirli atıklar, toprağın yapısını bozar ve uzun süre toprağın verimsizleşmesine neden olur.

Toprak kirliliğini artırır. (Doğru)

III. Tarım ilaçlarının kullanılması

Pestisit ve kimyasal tarım ilaçları toprağa karışarak canlılara zarar verir, yer altı sularını da kirletir.

Toprak kirliliğini artırır. (Doğru)

DOĞRU CEVAP D

33. Soruda karbon ayak izini küçültmeye yönelik önlemler sorulmaktadır. Karbon ayak izi; bireylerin ve kurumların günlük yaşam faaliyetleri sonucu atmosfere saldırdığı karbondioksit ve diğer sera gazlarının toplamıdır. Buna göre her öncül tek tek değerlendirilir:

I. Konut ve işyerlerine mantolama yapılması

Mantolama, ısı kaybını azaltır. Daha az yakıt ve enerji tüketimi sağlandığı için atmosfere salınan sera gazı miktarı azalır.

Karbon ayak izini azaltır.

II. Ormanların tarım arazisine dönüştürülmesi

Ormanlar karbondioksiti tutan doğal alanlardır. Ormanların yok edilmesi, karbon tutma kapasitesini azaltır ve sera gazı miktarını artırır.

Karbon ayak izini azaltmaz, aksine artırır.

III. Taşıtların egzoz emisyon kontrollerinin düzenli yapılması

Egzoz emisyonu düşük olan araçlar daha az zararlı gaz salar. Bu da karbon salınımını azaltır.

Karbon ayak izini azaltır.

IV. Tüketim faaliyetlerinin azaltılması

Daha az tüketim, daha az üretim ve enerji kullanımı demektir. Bu durum sera gazı salınımını düşürür.

Karbon ayak izini azaltır.

DOĞRU CEVAP C

1. Soruda özellikleri verilen eğitimci dikkatle incelendiğinde şu noktalar öne çıkmaktadır:

- 1898 yılında drama dersi veren ilk kişi olarak kabul edilmektedir.
- Çocuğun özgür bırakılması gerektiğini savunmuştur.
- “Herkesin içerisinde saklı bir yetenek vardır.” ifadesini kullanmıştır.
- Çocuğun kendini sanat yoluyla ifade etmesini desteklemiştir.
- Öğrencilerin çalışmalarına müdahale etmemiş, onları düzeltmemiştir.
- Çocukları özgür üretime teşvik etmiş ve cesaretlendirmiştir.
- “Make believe play” (miş gibi yapmak) anlayışının gelişimine katkı sağlamıştır.
- Eğitimde sanatın kullanılmasına yönelik çağdaş görüşlerin oluşmasına öncülük etmiştir.

Bu özelliklerin tamamı Frank Cizek’e aittir. Cizek, çocukların içlerindeki yaratıcılığı ortaya çıkarmayı amaçlamış ve sanat eğitiminde özgürlükçü bir yaklaşım benimsemiştir. Öğrencilerin doğal ifade biçimlerini desteklemiş, ürünlerine müdahale etmeyerek bireysel gelişimlerini ön plana çıkarmıştır.

DOĞRU CEVAP B

2. Soruda öğretmenin uyguladığı etkinlik dikkatle incelendiğinde, çalışmanın merkezine bir ana karakterin yerleştirildiği görülmektedir.

Öğretmen:

- Büyük bir karton üzerine karakterin görselini yaptırmaktadır.
- Öğrencilerden karakterin yaşı, mesleği, yaşadığı yer gibi özellikleri söylemelerini istemektedir.
- Söylenen her özelliği çizimin etrafına eklemektedir.
- Süreç boyunca gelen yeni bilgileri çalışmaya dahil etmektedir.
- Karakterin ailesi, arkadaşları ve yaşadığı sorunlar da eklenerek kişilik özellikleri zenginleştirilmektedir.
- Tüm öneriler dikkate alınarak ortak ve çok yönlü bir kimlik oluşturulmaktadır.

Bu uygulama, dramada karakterin özelliklerinin görsel bir materyal üzerinde somutlaştırılması ve süreç ilerledikçe yeni bilgilerin eklenmesi esasına dayanır.

Bu özellikler Duvardaki rol tekniğinin temel özellikleridir. Bu teknikte karakterin resmi çizilir ve içsel özellikleri genellikle iç kısma, dış dünyaya ilişkin özellikleri ise dış kısma yazılarak karakter derinleştirilir.

DOĞRU CEVAP E

3. Soruda öğretmenin uyguladığı süreç dikkatle incelendiğinde öğrencilerin canlandırma sırasında karakter yerlerini birbirleriyle değiştirdikleri görülmektedir.

Öğretmen:

- İlk başta öğrencileri belirli karakterlerle başlatmaktadır.
- Sürecin ortasında öğrencilerin sahnedeki konumlarını farklı karakterlerle sürdürmelerini istemektedir.
- Yeni konumlarında karşı tarafın bıraktığı yerden devam etmelerini söylemektedir.
- İsterlerse olayları farklı bir yöne taşıyabileceklerini belirtmektedir.
- Öğrenciler böylece farklı bakış açılarını deneyimlemektedir.
- Empati kurma ve olayları çok yönlü değerlendirme becerileri gelişmektedir.

Bu özellikler, dramada Rol Değiştirme tekniğinin temel özellikleridir. Bu teknikte öğrenciler canlandırma sırasında karakterleri birbirleriyle değiş tokuş ederler. Amaç, farklı perspektifleri deneyimlemek ve anlayışı derinleştirmektir.

DOĞRU CEVAP C

4. Metin, bilimsel bilginin zaman içinde değişebildiğini ve bu değişimde teknolojik gelişmelerin etkili olabildiğini göstermektedir.

I. Bilimsel doğrulara sadece teknolojik ürünler kullanılarak ulaşılabilir.

Yanlıştır.

- Metinde teknoloji (jeofizik ölçüm cihazları vb.) bilimsel bilginin gelişmesine katkı sağlamıştır; ancak bu, bilime yalnızca teknolojiyle ulaşılabilir anlamına gelmez.
- Bilimsel bilgi; gözlem, akıl yürütme, kuram oluşturma, deney, kanıt toplama gibi pek çok süreçle üretilebilir.

- Ayrıca teknolojinin olmadığı dönemlerde de bilimsel açıklamalar yapılmış, hipotezler kurulmuş ve bazı doğrular ortaya konmuştur.

Bu nedenle “sadece teknolojiyle ulaşılır” ifadesi aşırı genelleme içerir.

II. Teknolojik yenilikler bilimsel bilginin gelişimini desteklemektedir.

Doğrudur.

- Metinde ilk dönemde kıtaların hareketi gibi görüşlerin kanıt yetersizliği nedeniyle kabul görmediği,
- daha sonra gelişmiş ölçüm araçları ve okyanus tabanı araştırmaları sayesinde yeni verilerin elde edildiği belirtilmiştir.
- Yani teknoloji, yeni kanıtların elde edilmesini sağlayarak bilimsel bilginin ilerlemesine ve güçlenmesine katkı sunmuştur.

Bu, II. yargıyı doğrudan doğrular.

III. Bilimsel bilgi değişerek de gelişebilir.

Doğrudur.

- Metne göre başlangıçta baskın olan görüş (kıtaların sabit olduğu) zamanla yeni kanıtlarla sorgulanmış,
- daha sonra bilim dünyası yeni bulgular doğrultusunda düşüncesini değiştirerek daha kapsamlı bir açıklamayı kabul etmiştir.
- Bu durum bilimsel bilginin dinamik olduğunu ve yeni verilerle güncellenebildiğini gösterir.

Dolayısıyla bilimsel bilgi değişime açık olduğu için III. yargı doğrudur.

DOĞRU CEVAP E

5. Soruda öğretmenin yaptığı deney sonucunda öğrenci şu genellemeyi yapmaktadır:

Mıknatıs tüm metalleri çeker.

Öğrenci, demir ve nikelin mıknatıs tarafından çekildiğini gözlemlemiş ve bu gözlemden hareketle tüm metaller için genelleme yapmıştır. Ancak aynı deneyde bakır ve alüminyumun çekilmediği görülmüştür. Buna rağmen öğrenci:

- Çekilmeme durumunu mıknatısın gücüne bağlamış,
- Yanlış genellemesinde ısrar etmiş,
- Öğretmenin “Emin misin?” sorusuna “Evet, eminim.” şeklinde kesinlik belirtmiştir.

Kavram yanılığı, öğrencinin:

- Bilimsel olarak yanlış bir bilgiyi doğru sanması,
- Günlük deneyim ya da eksik gözlemlerle genelleme yapması,
- Yanlış bilgisinden emin olması durumudur.

DOĞRU CEVAP B

6. Soruda öğretmen, oda sıcaklığında açık bir bardaktaki suyun birkaç gün sonra miktarında değişiklik olup olmayacağını sormaktadır. Öğrenci ise:

“Su kaynamıyor, sıcaklık yeterince yüksek değil.”

“Kaynama sıcaklığına ulaşılmadıkça su buharlaşmaz.”

şeklinde bir açıklama yapmaktadır.

Öğrenci, buharlaşma ile kaynamayı karıştırmaktadır.

Bilimsel Gerçek:

- Buharlaşma her sıcaklıkta gerçekleşir.
- Kaynama ise belirli bir sıcaklıkta (örneğin su için 100°C’de) gerçekleşen hızlı buharlaşmadır.
- Oda sıcaklığındaki su da yavaş yavaş buharlaşır.

Bu yüzden açık bir bardaktaki su birkaç gün sonra azalır.

Öğrencinin Kavram Yanılığı

Öğrenci, yalnızca kaynama sıcaklığında buharlaşma olacağını düşünmektedir.

“Maddeler sadece kaynama sıcaklığında buharlaşır.”

Bu ifade bilimsel olarak yanlıştır. Çünkü:

Buharlaşma kaynamadan farklıdır.

Buharlaşma her sıcaklıkta olabilir.

Oda sıcaklığında da su miktarı zamanla azalır.

DOĞRU CEVAP C

7. Soruda öğretmen:

- Dikkat çekmek amacıyla tahtaya bir ana kavram yazıyor (Besin Zinciri).
- Öğrencilerden bu kavramla ilgili akıllarına gelen sözcükleri söylemelerini istiyor.
- Öğrencilerin söylediği kavramları yazıyor.
- Yazılan kavramları merkezdeki ana kavrama bağlayarak görsel bir bütün oluşturuyor.
- Ön bilgileri ortaya çıkararak derse giriş yapıyor.

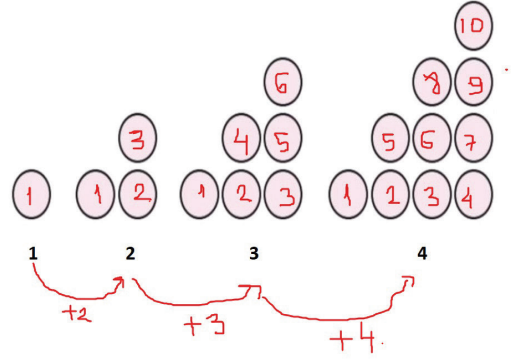
Bu özellikler zihin haritasının temel özellikleridir.

Zihin haritasında:

- Ortada bir merkez kavram bulunur.
- Bu kavramdan dallar çıkar.
- Dalları üzerinde alt kavramlar yer alır.
- Amaç, öğrencilerin çağrışımlarını ortaya çıkarmaktır.
- Genellikle dersin başında ön bilgileri belirlemek için kullanılır.

DOĞRU CEVAP A

8.

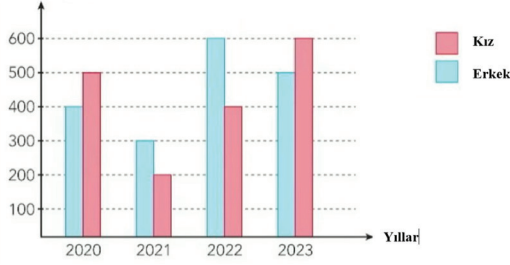

15 1 3 6 10
21 28 36

1. adım: 1 misket
2. adım: 3 misket
3. adım: 6 misket
4. adım: 10 misket
5. adım: 15 misket
6. adım: 21 misket
7. adım: 28 misket
8. adım: 36 misket

DOĞRU CEVAP A

9. Öğrenci kayıt sayısı

A seçeneği:

2021 yılında

300 erkek öğrenci 200 kız öğrenci kayıt olmuş.
300-200: 100 100 fazladır.

B seçeneği

2022 yılında

400 kız öğrenci kayıt olmuş. 600 erkek öğrenci kayıt olmuş. Toplam 1000 olur.

C seçeneği

2020 yılında 500 kız öğrenci kayıt olmuş.

2021 yılında 200 kız öğrenci kayıt olmuş.

2022 yılında 400 kız öğrenci kayıt olmuş.

2023 yılında 600 öğrenci kayıt olmuş.

O zaman toplam: 1700 öğrenci kayıt olmuş.

D seçeneği

2020 ve 2022 yıllarında pembe renk kız öğrencilerdir. Sütun grafiğinde daha üstte olduğu görülüyor.

E seçeneği

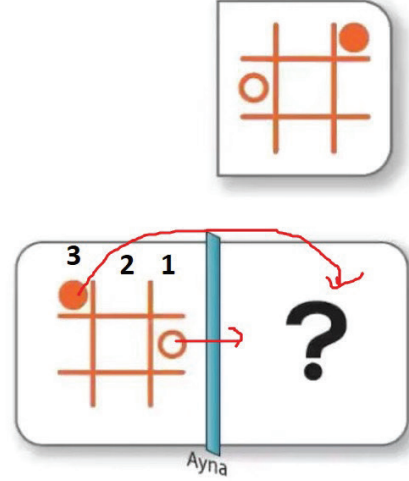
2021 yılında kayıt sayısı erkek öğrenciler için azalmıştır.

2022 yılında artmış .

2023 yılında ise tekrar erkek öğrencilerin kayıt sayısı azalmıştır. Bu seçenek doğru değildir.

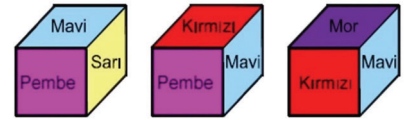
DOĞRU CEVAP E

10.

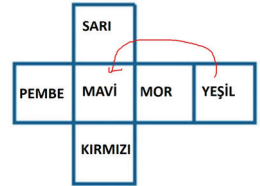

DOĞRU CEVAP B

11.

Hepsinde mavi var.
Maviyi merkeze alıp komşularını yazalım
Mavinin yanında pembe var.
Pembe ve mavi komşusu kırmızıdır.
Mavi komşusu mordur.
YEŞİL karşısında Mavi var.

DOĞRU CEVAP C

12. Bu soruda, Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde öne çıkarılan farklılaştırılmış eğitim anlayışı kapsamında sınıf öğretmeninin dersinde kullandığı SCAMPER tekniğinin “yer değiştirme” aşamasını tanıyıp tanıyamama becerisi ölçülmektedir.

Bu nedenle seçeneklerde yer alan soruların hangi SCAMPER aşamasına karşılık geldiği incelenmelidir.

Yer değiştirme aşamasında öğrenciye;

- Bir nesnenin yerine başka ne kullanılabileceği,
- Aynı işlevi farklı bir nesnenin üstlenip üstlenemeyeceği,
- Bir bölümün başka bir şeyle değiştirilebilir olup olmadığı sorgulanır.

Temel soru kalıpları genellikle “Yerine ne kullanabiliriz?” şeklindedir.

A) Su matarası olmasaydı, suyu taşımak için ne kullanabilirdik?

Bu soru, su matarası yerine başka bir nesnenin kullanılmasını sorgulamaktadır.

Dolayısıyla yer değiştirme aşamasının özünü yansıtır.

Doğru

B) Su matarası ile hangi eşyayı birleştiresek daha işlevsel olur?

Bu soru, iki nesnenin bir araya getirilmesini sorgular.

SCAMPER’de bu aşama Birleştirme dir.

C) Su matarası daha büyük ya da daha küçük olsaydı ne olurdu?

Bu soru, nesnenin boyutunun değiştirilmesi ile ilgilidir.

Bu, Değiştirme aşamasına karşılık gelir.

D) Su matarası farklı amaçlarla hangi alanlarda kullanılabilir?

Bu soru, nesnenin başka amaçlarla kullanılmasını sorgular.

Bu, Amacını değiştirme aşamasıdır.

E) Su matarasında bazı parçalar çıkarılsaydı ne

değiştirdi?

Bu soru, nesnenin bazı bölümlerinin çıkarılmasını ele almaktadır.

Bu da Yok etme / Çıkarma aşamasıdır.

DOĞRU CEVAP A

13. Soru, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı

2. sınıf – “Yaşadığım Yer ve Ülkem” öğrenme alanında yer alan öğrenme çıktıları dikkate alınmalıdır. Bu nedenle seçeneklerdeki uygulamaların, 2. sınıf düzeyine uygun öğrenme çıktılarıyla örtüşüp örtüşmediği incelenmelidir.

“Yaşadığım Yer ve Ülkem” Öğrenme Alanı 2. Sınıf Öğrenme Çıktıları :

HB.2.4.1. Yakın çevresinde bulunan tarihî mekân ve doğal güzellikleri belirleyebilme

- a) Yakın çevresinde bulunan tarihî mekân ve doğal güzellikleri fark eder.
- b) Yakın çevresinde bulunan tarihî mekân ve doğal güzelliklerin temel özelliklerini ifade eder.

HB.2.4.2. Yaşadığı yerin yönetim birimleri ile ilgili kaynaklardan bilgi toplayabilme

- a) Yaşadığı yerin yönetim birimleri ile ilgili kaynaklardan bilgileri bulur.
- b) Yaşadığı yerin yönetim birimleri ile ilgili bulunduğu bilgileri kaydeder.

HB.2.4.3. Mustafa Kemal Atatürk’ün öğrencilik yıllarına ait anıları yorumlayabilme

- a) Atatürk’ün öğrencilik yıllarına ilişkin anıları inceler.
- b) Atatürk’ün öğrencilik yıllarına ilişkin anıları ifade eder.

HB.2.4.4. Millî gün ve bayramların önemini yorumlayabilme

- a) Millî gün ve bayramlara ilişkin deneyimlerini paylaşır.
- b) Millî gün ve bayramların önemini ifade eder.

HB.2.4.5. Dinî gün ve bayramların önemini yorumlayabilme

- a) Dinî gün ve bayramlara ilişkin deneyimlerini paylaşır.
- b) Dinî gün ve bayramların önemini ifade eder.

A) Öğrencilerden yaşadıkları yerin çevrelerinde yer alan tanıdık doğal mekânlara örnekler vermesini isteme

- Yakın çevre
- Doğal mekânlar
- Fark etme ve örnekleme

→ HB.2.4.1 ile uyumludur.

Uygundur

B) Yaşadıkları yerin yönetim birimleri hakkında kaynaklardan bilgi toplama

- Yönetim birimleri
- Kaynaklardan bilgi bulma

→ HB.2.4.2 ile doğrudan uyumludur.

Uygundur

C) Tarihî mekânlar ve doğal güzellikleri gözlemleyerek örnek verme

- Tarihî ve doğal çevre
- Gözlem ve ifade

→ HB.2.4.1 kapsamında yer alır.

Uygundur

D) Millî ve dinî bayramlara ilişkin deneyimleri paylaşma

- Deneyim paylaşımı
- Bayramların önemi

→ HB.2.4.4 ve HB.2.4.5 ile uyumludur.

Uygundur

E) Öğrencilerden yaşadıkları yerin ve ülkemizin genel özelliklerini ayrıntılı biçimde açıklayan bir sunum hazırlamalarını isteme

Bu uygulama:

- “Bu tür çalışmalar 1. sınıf Hayat Bilgisi programında yer alan “yaşadığı yer ve ülkemizin genel özelliklerini tanıma/açıklama” düzeyine daha uygundur. 2. sınıf “Yaşadığım Yer ve Ülkem” öğrenme alanı için uygun değildir.

DOĞRU CEVAP E

14. Metinde şu belirleyici bilgiler yer almaktadır:

- Çay bahçeleri
- Çayın tarım ürünü olarak yetiştirilmesi ve yaygınlaşması
- Doğu Karadeniz Bölgesi
- Ülkemize tarım alanında katkı

Bu ipuçları, bilim insanının özellikle çay tarımı alanında çalıştığını ve bu ürünün Türkiye’de sistemli hâle gelmesinde rol oynadığını göstermektedir.

A) Aziz Sancar

Aziz Sancar, DNA onarımı üzerine yaptığı çalışmalarla Nobel Kimya Ödülü almış bir bilim insanıdır. Çalışmaları biyokimya ve moleküler biyoloji alanındadır. Tarım, çay üretimi veya Doğu Karadeniz ile doğrudan bir çalışması bulunmamaktadır. Bu nedenle verilen diyalogdaki ipuçlarıyla örtüşmez.

Yanlış

B) Engin Arık

Engin Arık, parçacık fiziği alanında çalışmalar yapmış, özellikle hızlandırıcı fiziği ile tanınan bir bilim insanıdır. Tarımsal üretim veya bölgesel kalkınma ile ilgili bir katkısı bulunmamaktadır. Bu nedenle çay tarımına ilişkin ipuçlarını karşılamaz.

Yanlış

C) Nuri Demirağ

Nuri Demirağ, Türkiye’nin sanayileşme sürecinde demiryolu, havacılık ve sanayi yatırımları ile öne çıkan bir girişimcidir. Tarım alanında katkıları bulunmakla birlikte, çay tarımının geliştirilmesi ile doğrudan ilişkilendirilmez. Diyalogda belirtilen “çay bahçeleri” vurgusu bu seçeneği dışarıda bırakır.

Yanlış

D) Zihni Derin

Zihni Derin, Türkiye’de çay tarımının kurucusu olarak kabul edilir. Doğu Karadeniz Bölgesi’nde çayın tarım ürünü olarak yetiştirilmesini sağlamış, fidanlık kurmuş ve çayın ülkemizde yaygınlaşmasına öncülük etmiştir. Diyalogda verilen tüm ipuçları —çay, tarımsal üretim, bölgesel katkı— bu

bilim insanıyla birebir örtüşmektedir. Bu nedenle öğretmenin öğrencisinden araştırmasını istediği kişi Zihni Derin’dir.

Doğru

E) Jale İnan

Jale İnan, Türkiye’nin ilk kadın arkeoloğu olup, özellikle antik kentler ve arkeolojik kazılar üzerine çalışmalarıyla tanınır. Kültürel miras alanında çok önemli katkılar sunmuştur ancak tarım ve çay üretimiyle ilgili bir çalışması yoktur.

Yanlış

Zihni Derin’dir.

Bu nedenle doğru cevap D şıkkıdır.

DOĞRU CEVAP D

15. Soruda, “Didactica Magna (Büyük Didaktika)” adlı eser üzerinden;

- eğitimin herkes için erişilebilir olması,
- öğretimin doğal yöntemlere, görselliğe ve deneyime dayanması,
- bilginin yalnızca aktarılmasının yeterli görülmemesi,
- öğretmenin rehber ve yönlendirici rol üstlenmesi

gibi ilkeler vurgulanmaktadır. Ayrıca bu düşüncelerle Hayat Bilgisi dersinin düşünsel temellerine katkı sunan bir eğitimci sorulmaktadır.

Didactica Magna, modern eğitimin ilk sistemli kuramlarından biri olarak kabul edilir. Bu eserde:

- eğitim herkes için olmalıdır (evrensellik),
- öğretim doğal gelişim sırasına göre düzenlenmelidir,
- soyut anlatım yerine somuttan soyuta, duyular yoluyla öğrenme esas alınmalıdır,
- öğretmen bilgiyi aktaran değil, öğrenmeyi kolaylaştıran kişi olmalıdır.

Bu yaklaşım, Hayat Bilgisi dersinin temelinde yer alan yaşantıya dayalı, çocuk merkezli ve bütüncül eğitim anlayışıyla doğrudan örtüşmektedir.

A) Francis Bacon

Francis Bacon, bilimsel düşüncede deney ve tümevarım yöntemini savunmuştur. Eğitime katkıları daha çok bilimsel yöntemin gelişimi üzerinedir. Okul öğretimi, çocuk eğitimi ya da Didactica Magna ile doğrudan bir ilişkisi yoktur. Bu nedenle soruda aranan eğitimci değildir.

Yanlış

B) Jean Jacques Rousseau

Rousseau, Emile adlı eseriyle doğaya uygun eğitim ve çocuğun özgür gelişimini savunmuştur. Hayat Bilgisi dersinin felsefi temellerine önemli katkıları vardır. Ancak soruda özellikle Didactica Magna (Büyük Didaktika) adlı eser vurgulanmaktadır; bu eser Rousseau'ya ait değildir.

Yanlış

C) John Amos Comenius

John Amos Comenius, Didactica Magna (Büyük Didaktika) adlı eserin yazarıdır. Eğitimin evrensel olması gerektiğini savunmuş, görsellik ve deneyimi merkeze almış, öğretmeni rehber olarak tanımlamıştır. Bu yönleriyle Hayat Bilgisi dersinin çocuk merkezli ve yaşantıya dayalı yapısının temelini atan düşünürlerden biridir. Soruda verilen tüm ipuçları bu eğitimciyle birebir örtüşmektedir.

Doğru

D) Johann Heinrich Pestalozzi

Pestalozzi, “baş–kalp–el” ilkesiyle bütüncül eğitimi savunmuştur. Sevgi, aile ve somut yaşantıya merkeze almasıyla Hayat Bilgisiyle ilişkilendirilebilir. Ancak soruda özellikle Didactica Magna eseri ve evrensel öğretim sistemi vurgulanmaktadır; bu eser Pestalozzi'ye ait değildir.

Yanlış

E) John Dewey

John Dewey, ilerlemecilik ve pragmatizm akımının temsilcisidir. Yapararak yaşayarak öğrenmeyi savunmuş, demokrasi ve okul yaşamını ilişkilendirmiştir. Ancak Dewey modern eğitim dönemine aittir ve 17. yüzyılda yazılmış Didactica Magna ile bağlantısı yoktur. Yanlış

DOĞRU CEVAP C

16. Soruda öğretmenin 4. sınıf “Yaşayan Demokrasi” öğrenme alanı için yaptığı planlama verilmiştir. Bu planlama; alan becerileri, eğilimler ve değerler başlıkları altında incelenmelidir.

- Alan becerileri incelendiğinde Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma ifadesi doğru bir şekilde alan becerisi olarak ele alınmıştır. Bu nedenle E seçeneği yanlıştır denemez.
- Eğilimler bölümünde yer alan Merak, Bağımsızlık, Yaratıcılık ve Analitik düşünme ifadeleri programda eğilim olarak tanımlanan unsurlardır. Bu nedenle D seçeneği de hatalı değildir.
- Değerler bölümünde Saygı, Sevgi, Vatanserverlik ve Yardımseverlik programda gerçekten değer olarak yer almaktadır. Bu nedenle B ve C seçenekleri doğru kullanımlardır.
- Ancak Sosyal katılım, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’nda bir değer değildir. Sosyal katılım; alan becerileri başlığı altında ele alınan bir unsurdur (SBAB5. Sosyal Katılım). Öğretmen bunu yanlış biçimde değerler başlığı altında göstermiştir.

Bu nedenle öğretmenin yaptığı temel hata, sosyal katılımı bir değer olarak ele almasıdır.

DOĞRU CEVAP A

17. “Hayatımızdaki Ekonomi” Öğrenme Alanına Ait Tüm Öğrenme Çıktıları

2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’na göre 4. sınıf “Hayatımızdaki Ekonomi” öğrenme alanında yer alan öğrenme çıktıları şunlardır:

SB.4.5.1. Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili grafik yorumlayabilme

- Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili verilen grafik üzerindeki simgelerin karşılık geldiği ifadeleri tanıtır.
- Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili verilen grafiği çözümler.

• Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili verilen grafikteki zaman içinde değişen tüketim oranlarını karşılaştırır.

• Doğal kaynakların tüketimi ile ilgili verilen grafikte kaynaklar ve tüketim arasındaki ilişkiye yönelik çıkarımda bulunur.

SB.4.5.2. İstek ve ihtiyaçları arasındaki bilinçli seçimleri hayatına yansıtabilme

- İstek ve ihtiyaç kavramlarına ilişkin deneyimleri inceler.
- İstek ve ihtiyaçlar arasında bilinçli seçime yönelik çıkarımda bulunur.
- İstek ve ihtiyaçlar arasında yaptığı seçimleri değerlendirir.

SB.4.5.3. Bir ürünün üretim, dağıtım ve tüketim süreçlerini çözümlereyebilme

- Bir ürünün geçirdiği yolculuğun süreçlerini belirler.
- Ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim süreçleri arasındaki ilişkileri belirler.

Soruda öğretmenin hizmet ettiği öğrenme alanı “Hayatımızdaki Ekonomi” olarak verilmiştir. Bu öğrenme alanında yukarıda ayrıntılı şekilde listelenen öğrenme çıktıları yer almaktadır. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen öğrenme çıktıları bu alanın doğrudan kapsamı içindedir.

• E seçeneğinde yer alan öğrenme çıktısı, “6. Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler” kapsamında bulunmaktadır.

• Bu öğrenme alanı; çevrim içi güvenlik, bilim insanların yaşamları, teknolojinin toplumsal etkileri gibi konuları içermektedir.

• Dolayısıyla E seçeneği, “Hayatımızdaki Ekonomi” öğrenme alanına ait değildir ve farklı bir öğrenme alanının hedeflerine karşılık gelmektedir.

DOĞRU CEVAP C

18. Öğretmenin etkinliğinde öğrencilerden, okunan öyküde yer alan bilim insanının çocukluk özellikleri ile kendi yaşamlarındaki özellikleri karşılaştırmaları istenmiştir. Bu karşılaştırma yapılırken iki ayrı grup özelliği ve bu grupların ortak yönleri belirlenmiştir.

Etkinlikte bir daireye bilim insanına ait özellikler, diğer daireye öğrencilerin kendi yaşamlarından özellikler yazılmış, kesişen alana ise ortak noktalar yerleştirilmiştir.

Bu yapı, benzerlik ve farklılıkların aynı anda gösterilmesini sağlar ve iki grubun ortak yönlerinin kesişim alanında sunulmasına dayanır. Bu özellikler, kullanılan grafik düzenleyicinin Venn diyagramı olduğunu açıkça göstermektedir.

Bu nedenle doğru cevap Venn diyagramıdır.

DOĞRU CEVAP B

19. Soruda anlatılan müzede;

- Toprağın altından kazılarla çıkarılan eserlerin sergilendiği,
- Taş aletler, seramik kaplar, heykeller ve yazıtlar gibi maddi kalıntıların bulunduğu,
- Yok olmuş kültürlere ait buluntuların korunduğu,
- İnsanlık tarihine ait somut kalıntıların bir araya getirildiği vurgulanmaktadır.

Bu özellikler, arkeolojik kazılar sonucunda elde edilen eserlerin sergilendiği arkeoloji müzelerinin temel özellikleridir.

DOĞRU CEVAP C

20. Bu uygulamada ilk okuma yazma süreci, öğrencilerin ilgisini çekebilecek kısa ve anlamlı metinler (hikâyeler) ile başlatılmaktadır. Hikâye yaklaşımında öğretimin çıkış noktası, öğrencinin anlayabileceği ve sevebileceği öykülerdir. Metnin önce bir bütün olarak yüksek sesle okunması, bu yaklaşımın temel özelliklerinden biridir. Okuma sonrasında metin içeriği üzerine konuşulması, öğrencilerin anlam ilişkilerini fark etmelerini sağlar. Hikâyede geçen ifadeler üzerinden anlam çalışması yapılması, bütünden parçaya ilerleyen tümdengelim anlayışıyla örtüşür. Öğrencilerin okudukları metinden yola çıkarak kendi yaşantılarını sözlü ifade etmeleri, hikâye yaklaşımında sıkça kullanılan bir uygulamadır. Bu anlatımların öğretmen tarafından tahtaya yazılması, hikâyeden hareketle yeni dil ürünleri oluşturulduğunu gösterir. Yazılanların birlikte tekrar okunması, çözümlenme ve pekiştirme sürecinin doğal bir parçasıdır. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin aynı süreçte birlikte geliştirilmesi, hikâye yaklaşımının bütüncül yapısını açıkça ortaya koymaktadır.

DOĞRU CEVAP C

21. Soruda öğretmenin gözlemleri incelendiğinde, öğrencilerin sessizce düşünerek çözüm yollarını zihinsel olarak planladıkları, yani düşünme süreçlerini içselleştirdikleri açıkça belirtilmektedir. Öğrencilerin problem çözerken yüksek sesle konuşmaya ihtiyaç duymadan ilerlemeleri, Vygotsky'nin tanımladığı içsel konuşma kavramını doğrudan işaret etmektedir. İçsel konuşma, bireyin düşünme ve davranışlarını zihni içinde düzenlemesi anlamına gelir.

Ayrıca bazı öğrencilerin zor görevleri tek başına yapamadıkları, ancak daha deneyimli bir yetişkinin yönlendirmesiyle başarılı olabildikleri belirtilmiştir. Bu durum, öğrenmenin sosyal etkileşim ve rehberlikle gerçekleştiğini savunan Vygotsky'nin görüşleriyle uyumludur. Süreçte verilen ipuçlarının ve rehberliğin zamanla azaltılması, öğretmenin desteğinin kademeli olarak geri çekildiğini ve öğrencinin bağımsızlığa doğru ilerlediğini göstermektedir. Bu da yetişkin yardımı ve öğrenmenin sosyal bağlamda gerçekleşmesi düşüncesiyle örtüşmektedir.

A seçeneğindeki kültürel etkileşim, Vygotsky'ye göre öğrenmenin temel dayanağıdır ve paragrafta açıkça vurgulanmaktadır.

B seçeneğindeki yetişkin yardımı, öğrencilerin zor görevlerde yönlendirme almasını ifade eder ve soruda doğrudan yer almaktadır.

C seçeneğinde yer alan bilişsel destek, soruda ifade edilen rehberlik ve ipuçlarının kademeli azaltılması süreciyle ilişkilendirilebilir.

D seçeneğindeki içsel konuşma, öğrencilerin düşüncelerini sessizce düzenlemesiyle birebir örtüşmektedir.

E seçeneğinde yer alan özel konuşma ise, Vygotsky'ye göre çocuğun yüksek sesle kendi kendine konuşarak davranışlarını yönlendirmesi durumu ifade eder. Soruda özellikle öğrencilerin yüksek sesle konuşmaya ihtiyaç duymadan ilerledikleri belirtilmiştir. Yani özel konuşmaya ilişkin bir durum söz konusu değildir; aksine bu sürecin içselleşerek içsel konuşmaya dönüştüğü anlaşılmaktadır.

Bu nedenle Vygotsky'nin bu gözlemlerle doğrudan ilişkili olmayan kavram özel konuşma olup doğru cevap E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

22. Soruda öğrencilerin okuma sürecinde sergiledikleri özellikler incelendiğinde, kelimeleri tam olarak çözümleyemedikleri, kelimenin yalnızca baş ya da son harflerine bakarak tahminde buldukları ve bu nedenle sık okuma hataları yaptıkları belirtilmektedir. Ayrıca öğrencilerin bazı harflerin seslerini bildikleri, ancak bu bilgiyi kelimenin tamamını çözümlenmede yeterince kullanamadıkları vurgulanmaktadır. Bu durum, harf-ses ilişkisinin kısmen kurulduğunu, fakat sistemli ve tam bir çözümlemenin henüz gerçekleşmediğini göstermektedir.

Okuma gelişiminde kısmi alfabetik dönem, öğrencilerin bazı harf-ses bilgilerine sahip olduğu; ancak bu bilgileri kelimenin tümüne yayarak doğru çözümlenme yapamadığı bir aşamadır. Bu dönemde öğrenciler, kelimeleri genellikle ilk veya son harf ipuçlarına dayanarak tahmin etmeye çalışır ve sık sık yanlış okuma yaparlar. Soruda verilen tüm özellikler bu dönemin tipik özellikleridir.

A seçeneğindeki ön-alfabetik (logografik) dönemde öğrenciler harf-ses ilişkisini hiç kurmaz; kelimeleri daha çok görsel ipuçlarıyla tanır. Oysa soruda öğrencilerin bazı harf seslerini bildikleri ifade edilmektedir.

C seçeneğinde yer alan tam alfabetik dönem, harf-ses ilişkilerinin tam olarak kurulduğu ve kelimenin bütününün çözümlendiği bir aşamadır; sorudaki durum bunun öncesine aittir.

D seçeneğindeki konsolide alfabetik dönemde okuma daha akıcıdır ve hece/örüntü bilgisi gelişmiştir.

E seçeneğindeki otomatik okuma dönemi ise kelimelerin hızlı ve hatasız okunduğu ileri bir aşamayı ifade eder.

DOĞRU CEVAP B

23. Ses esaslı ilk okuma yazma öğretiminde ilk aşama, öğrencilerin sesi hissetmeleri ve tanımalarıdır. Bu basamakta amaç, harfin yazımına geçmeden önce öğrencinin sesi işitsel ve sözlü olarak fark etmesi, sesi diğer seslerden ayırt edebilmesidir. Bu nedenle bu aşamada yazma çalışmaları ve harfin biçimsel öğretimi yer almaz.

Maddeler tek tek incelendiğinde:

I. madde:

“e” sesinin ağızdan çıkışının mimiklerle gösterilmesi, sesin nasıl üretildiğini fark ettirmeye yöneliktir. Bu, ses hissettirme basamağına uygundur.

II. madde:

Öğrencilerden, farklı görseller arasından içinde “e” sesinin geçtiği görselleri seçmelerinin istenmesi, sesin sözcük içinde fark edilmesini sağlar. Bu etkinlik ses tanıma basamağına uygundur.

III. madde:

Kısa öykü ve tekerlemelerle “e” sesinin fark ettirilmesi, sesin baskın olarak geçtiği sözlü materyallerden yararlanmayı içerir. Bu da ses hissettirme ve tanıma aşamasına uygundur.

IV. madde:

“e” harfinin satır dizgesi üzerinde kalemle yazımının gösterilmesi, harfin yazım öğretimine yönelik bir etkinliktir. Bu uygulama, sesin fark edilmesi değil, harfin biçimsel öğretimiyle ilgilidir ve ilk basamak için uygun değildir.

V. madde:

Öğrencilerden parmakla “e” sesinin sembolünü yazmalarının istenmesi de doğrudan harf yazımına hazırlık niteliği taşır. Bu uygulama da ses hissettirme ve tanıma basamağının dışındadır.

Bu nedenle ses hissettirme ve tanıma basamağına uygun olmayan uygulamalar IV ve V'tir.

DOĞRU CEVAP C

24. Soruda öğretmenin yaptırdığı etkinlikte, öğrencilerden aynı tema kapsamında yer alan iki farklı metni okuyarak bu metinleri yapı, amaç ve ana düşünce açısından karşılaştırmaları istenmektedir. Bu durum, anlam kurma sürecinin tek bir metinle sınırlı olmadığını açıkça göstermektedir.

Öğrenciler, ilk metinde edindikleri bilgileri ikinci bir metinle ilişkilendirmekte, iki metin arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirleyerek anlamı metinler arasında kurmaktadır. Yani anlam, tek bir metnin içinde ya da metin dışı yaşantılardan değil, birden fazla metnin karşılaştırılması ve ilişkilendirilmesi yoluyla ortaya çıkmaktadır.

DOĞRU CEVAP E

25. Parçada öğretmenin özellikle vurguladığı nokta, okuduğunu anlama sürecinin metin türüne göre değiştiği ve her metin türünün farklı zihinsel/bilişsel işlemler gerektirdiğidir. Parçayı dikkatle incelediğimizde:

- Masalda:

Öğrencinin olayların akışına odaklanmasının yeterli olduğu söyleniyor.

→ Bu, daha çok olay zincirini takip etme ve temel anlamı kavrama becerisidir.

- Denemede:

Okuyucunun yazarın düşünce çizgisini izlemesi ve örtük iletileri keşfetmesi gerektiği belirtiliyor.

→ Bu, çıkarım yapma, soyut düşünme ve derin anlam kurma gibi daha üst düzey bilişsel beceriler gerektirir.

- Öykü incelemesinde:

Duygu aktarımını çözümlene ve karakter davranışlarından sonuç çıkarma vurgulanıyor.

→ Bu da duygu analizi, neden-sonuç ilişkisi kurma ve yorumlama becerileridir.

- Bilgilendirici metinlerde:

Paragraf yapısını çözümlene, temel bilgi-ayrıntı ayrımı öne çıkarılıyor.

→ Bu ise analiz etme, sınıflandırma ve bilgiyi yapılandırma becerilerini gerektirir.

“Öğrencilerin metin türüne göre farklı zihinsel işlemleri kullanmasının önemi”

Bu ifade, aynı tür soruların farklı metinlerde farklı bilişsel yeterlikler gerektirdiğini doğrudan göstermektedir.

DOĞRU CEVAP B

26. Öğretmenin planladığı etkinlikte öğrencilerden düz bir zemin üzerinde önceden hazırlanmış boşluklara farklı renk ve dokudaki parçaları yerleştirmeleri istenmiştir. Bu süreçte çizim ya da boyama yapılmamış, zemin oyularak veya hazırlanarak parçaların içine başka materyallerin oturtulması sağlanmıştır. Ayrıca çalışmaların sonunda yüzeyde kabartı etkisi olduğu özellikle belirtilmiştir.

Kakma tekniği, düz bir yüzeyin oyulması ya da hazırlanması ve bu yüzeye farklı malzemelerin (taş, kâğıt, ahşap vb.) yerleştirilmesiyle yapılan bir süsleme tekniğidir. Sorudaki etkinlikte anlatılan uygulamalar kakma tekniğinin tüm özelliklerini taşımaktadır.

DOĞRU CEVAP D

27. Eser eleştirisi süreci dört aşamadan oluşur:

Tanımlama – Çözümleme – Yorumlama – Yargılama.

Soruda, bu aşamalardan “Çözümleme” basamağına uygun olmayan soru istenmektedir.

Çözümleme aşaması, eserin biçimsel özelliklerine odaklanır. Bu aşamada;

- çizgi,
- renk,
- doku,
- şekil,
- mekân,
- denge,
- derinlik

gibi nesnel ve gözlemlenebilir sanat öğeleri incelenir.

Şimdi seçenekleri tek tek inceleyelim:

A) Bu eserde çizgi ve doku nasıl kullanılmıştır?

→ Çizgi ve doku, biçimsel öğelerdir. Çözümleme aşamasına uygundur.

B) Eserde renklerin dağılımı nasıl düzenlenmiştir?

→ Renk düzeni, çözümlemenin temel sorularındandır. Uygundur.

C) Bu eserde mekân derin mi yoksa yüzeysel mi verilmiştir?

→ Mekân ve derinlik, çözümleme kapsamındadır. Uygundur.

D) Eserde kullanılan geometrik şekiller nelerdir?

→ Şekil incelemesi çözümleme basamağına girer. Uygundur.

E) Bu eser sana hangi duyguları hissettirdi?

→ Bu soru, eserin izleyicide uyandırdığı duygu ve düşünceleri sorgular.

→ Bu, yorumlama aşamasına aittir, çözümleme değildir.

Çözümleme aşamasına uygun olmayan soru E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

28. Bu derste öğretmen önce öğrencilerine doğru sıçrama tekniğini göstererek gerekli bilgiyi ve modeli sunmuştur. Ardından öğrencilerden bu beceriyi bireysel olarak uygulamalarını istemiştir. En önemli nokta ise öğretmenin, öğrencilere önceden belirlenmiş ölçütler (kontrol listesi) vermesi ve öğrencilerin kendi performanslarını bu ölçütlere göre değerlendirmelerini sağlamasıdır.

Öğretmen uygulama sırasında doğrudan yönlendirme yapmamış, öğrencilerin kendilerini ölçütlerle karşılaştırarak güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerine fırsat tanımıştır. Yani değerlendirme süreci öğretmen tarafından değil, öğrencinin kendisi tarafından yapılmıştır. Bu durum, öğrencinin kendi öğrenmesinin sorumluluğunu almasını ve öz değerlendirme yapmasını sağlar.

Bu özellikler, beden eğitimi öğretim stillerinden kendini denetleme stiline temel özellikleridir

DOĞRU CEVAP D

29. A) Yürüme → Yer değiştirme hareketi

Bireyin bir noktadan başka bir noktaya ilerlemesini sağlayan temel lokomotor hareketidir.

B) Zıplama → Yer değiştirme hareketi

Vücutun yerden ayrılarak başka bir noktaya ulaşmasını sağlar ve yer değiştirme hareketleri içinde yer alır.

C) Dönme → Denge kontrolü gerektiren hareket

Vücut eksenini etrafında yapılan bu hareket, denge ve kontrol becerilerinin kullanılmasını gerektirir.

D) Durdurma → Nesne kontrolü gerektiren hareket

Hareket hâlindeki bir top ya da nesnenin hızını azaltma veya tamamen durdurma amacı taşır ve nesne kontrolü gerektirir.

E) Tırmanma → Yer değiştirme hareketi

Bireyin vücut ağırlığını kullanarak farklı seviyelere geçmesini sağlar ve yer değiştirme hareketleri kapsamında değerlendirilir.

DOĞRU CEVAP D

30. Soruda Hz. Muhammed'in (sav) peygamberlikten önce gençlik yıllarında Mekke'de, mazlumları korumak, adaleti sağlamak ve haksızlıklara karşı durmak amacıyla kurulan bir topluluğa katıldığı vurgulanmaktadır. Ayrıca bu oluşumun, Hz. Muhammed tarafından peygamber olduktan sonra bile övgüyle anıldığı belirtilmiştir.

Bu özellikler, Mekke'de zulme uğrayanların haklarını savunmak için oluşturulan Hilfü'l-Fudûl cemiyetinin temel amaçlarıyla birebir örtüşmektedir. Hilfü'l-Fudûl, adalet ve hak kavramlarını esas alan erdemli bir dayanışma topluluğudur. Bu nedenle doğru cevap D) Hilfü'l-Fudûldür.

Diğer seçenekler incelendiğinde;

- Daru'n-Nedve, Mekke'de siyasi ve idari kararların alındığı meclistir.
- Ukaz Panayırı, ticari ve kültürel faaliyetlerin yapıldığı bir alandır.
- Kâbe Hakemliği, Hacerü'l-Esved'in yerine konulması sırasında yaşanan anlaşmazlığın Hz. Muhammed'in hakemliğiyle çözülmesidir.
- Ehl-i Suffe, Medine döneminde mescitte kalan sahabelerden oluşan gruptur.

DOĞRU CEVAP D

31. Parçada peygamberlerin hayatları boyunca şirk ve küfür gibi büyük günahlardan korundukları, bilinçli ve kasıtlı olarak günah işlemedikleri açıkça ifade edilmektedir. Ayrıca Hz. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarından itibaren cahiliye döneminin kötü alışkanlıklarından uzak durması, putperestliğe hiç bulaşmaması ve Allah'ın koruması altında olması örnek olarak verilmiştir. Bu durum, peygamberlerin insanlara güvenilir birer örnek olmalarını sağlamaktadır.

Bu anlatılan özellikler, peygamberlerin günahsız olmaları ve Allah tarafından korunmaları anlamına gelen ismet sıfatını tanımlamaktadır. İsmet, peygamberlerin vahyi tebliğ ederken ve örnek bir hayat yaşarken kasıtlı günah işlememelerini ifade eder. Bu nedenle doğru cevap C) İsmettir.

Diğer seçenekler incelendiğinde:

- A) Sıdk, peygamberlerin her zaman doğru sözlü olmalarını,
- B) Emanet, kendilerine verilen görev ve sorumlulukları güvenilir biçimde yerine getirmelerini,
- D) Fetanet, üstün akıl ve zekâ sahibi olmalarını,
- E) Tebliğ ise Allah'tan aldıkları mesajları eksiksiz olarak insanlara iletmelerini ifade eder.

DOĞRU CEVAP C

32. Soruda sınıf öğretmeni, su ayak izi türlerini sırayla açıklamakta ve her biri için tanım ve örnekler vermektedir. Bu nedenle metinde verilen açıklamaların hangi su ayak izi türüne ait olduğu doğru eşleştirilmelidir.

1. Açıklama (Baraj, göl, yer altı suları)

“Yer altı ve yer üstü tatlı su kaynaklarından doğrudan kullanılan su miktarını ifade eder. Tarımsal sulama ve musluk suyu örnek verilmiştir.”

Bu tanım, doğrudan kullanılan tatlı suyu ifade eder.

Bu Mavi Su Ayak İzidir.

2. Açıklama (Yağmur suyu – bitkiler)

“Yağmur sularının toprakta tutulup bitkiler tarafından kullanılmasıyla oluşur. Doğal tarım ve orman ekosistemleri için önemlidir.”

Bu tanım, yağmur suyunun bitkiler tarafından değerlendirilmesini anlatır.

Bu Yeşil Su Ayak İzidir.

3. Açıklama (Su kirliliği – arıtma)

“Suyun kirlenmesi sonucu oluşan kirliliği temizlemek için gereken tatlı su miktarını ifade eder.”

Bu tanım, kirliliğin giderilmesi için gereken su miktarını anlatır.

Bu Gri Su Ayak İzidir.

DOĞRU CEVAP C

33. Soruda küresel ısınmanın sonuçlarından hangilerinin olmadığı sorulmaktadır. Bu nedenle her öncülü tek tek inceleyerek küresel ısınmanın etkisi olup olmadığına bakmamız gerekir.

I. Biyosferde canlı çeşitliliğinin artması

Yanlıştır (Küresel ısınmanın sonucu DEĞİLDİR).

- Küresel ısınma; sıcaklık artışı, habitat kaybı, kuraklık ve buzulların erimesi gibi etkilerle canlı türlerini tehdit eder.
- Birçok tür yaşam alanını kaybettiği için nesli tükenme tehlikesi yaşar.
- Bu nedenle biyosferde canlı çeşitliliği artar değil, azalır.

Bu madde, küresel ısınmanın sonucu değildir.

II. Habitatların bozulması

Doğrudur (Küresel ısınmanın sonucudur).

- Artan sıcaklıklar, kuraklık, orman yangınları ve deniz seviyesinin yükselmesi habitatları bozar.
- Canlıların yaşadığı doğal ortamlar zarar görür veya tamamen yok olabilir.
- Bu durum, küresel ısınmanın en temel ve doğrudan sonuçlarındanıdır.

Bu madde küresel ısınmanın sonucudur.

III. Yağış rejiminin değişmesi

Doğrudur (Küresel ısınmanın sonucudur).

- Küresel ısınma, atmosferdeki hava hareketlerini değiştirir.
- Bazı bölgelerde sel ve aşırı yağışlar, bazı bölgelerde ise kuraklık görülür.
- Bu durum yağışların zamanını ve miktarını değiştirir.

Bu madde de küresel ısınmanın sonucudur.

DOĞRU CEVAP A

1. Soruda anlatılan etkinlik dikkatle incelendiğinde belirli bir öğrencinin seçilen karakteri temsil etmek üzere sınıfın ortasında konumlandığı görülmektedir. Diğer öğrenciler bu karaktere çeşitli sorular yöneltilmektedir.

Etkinlikte:

- Bir karakter sınıfın merkezinde yer almaktadır.
- Diğer öğrenciler karaktere değer yargıları, kararları ve yaşadığı olaylarla ilgili sorular sormaktadır.
- Sorular karakterin kritik bir anı ya da dönüm noktası üzerine yoğunlaşabilmektedir.
- Soru soran öğrenciler farklı uzman kimlikleri (tarihçi, gazeteci vb.) üstlenebilmektedir.
- Karakteri canlandıran öğrenci soruları o kişinin bakış açısından yanıtlamaktadır.
- Süreçte gerilim ve derin düşünme oluşmaktadır.
- Amaç karakterin iç dünyasını, güdülerini ve davranışlarını ayrıntılı biçimde ortaya çıkarmaktır.

Bu özellikler, dramada Sıcak Sandalye Tekniğine aittir. Bu teknikte bir karakter grubun karşısına geçiş ve katılımcılar tarafından sorgulanır. Sorular ve cevaplar yoluyla karakterin farklı yönleri açığa çıkarılır.

DOĞRU CEVAP B

2. Soruda anlatılan etkinlik incelendiğinde sahne- de çatışma yaşayan iki karakter bulunmaktadır. Öğretmen, bu karakterlerin iç dünyasını görünür kılmak amacıyla gruptan iki öğrenciyi daha seçmektedir. Seçilen öğrenciler, çatışma yaşayan kişilerin içinden geçen düşünceleri yüksek sesle dile getirmektedir.

Etkinlikte:

- İki karakter arasında bir çatışma vardır.
- Karakterlerden biri zaman zaman sessiz kalmaktadır.
- Başka bir öğrenci onun içinden geçenleri sanki o kişi düşünüyormuş gibi ifade etmektedir.
- Bu düşünceler kararsızlık, ahlaki ikilem ya da öneri biçiminde olabilir.
- Konuşma balonu gibi materyaller kullanılarak iç düşünceler somutlaştırılmaktadır.
- Amaç, karakterin söyleyemediklerini görünür hâle getirmektir.

Bu özellikler, dramada Kafa Sesi (İç Ses) Tekniğine aittir. Bu teknikte karakterin zihninden geçenler başka bir katılımcı tarafından seslendirilir ve karakterin iç çatışması ortaya konur.

DOĞRU CEVAP A

3. Soruda verilen bilgiler dikkatle incelendiğinde şu özellikler öne çıkmaktadır:

- Dramayı seyirciler karşısında bir öğrenme aracı olarak uygulayan ilk kişi olarak belirtilmiştir.
- 1912 yılında dramatik yöntemi sistemli biçimde kullanmıştır.
- İngiliz bir köy öğretmenidir.
- Öğrenmede öncelikle öğrencinin merakının uyandırılması gerektiğini savunmuştur.
- Okuldaki drama çalışmalarını, geleneksel okul tiyatrosundan farklı biçimde uygulamıştır.
- Dramatik yöntem üzerine yazdığı kitap, öğretim programını drama temelli anlatan ilk kapsamlı örneklerden biridir.
- Tarih, coğrafya, din bilgisi, doğa çalışmaları, şiir, matematik ve Shakespeare gibi dersleri dramatik harekete uyarlamıştır.
- Kitabı teorik bir metin değil, uygulama deneyimlerinin aktarımı niteliğindedir.
- Çalışmalarını “-miş gibi yapmak” anlayışı üzerine kurmuştur.

Bu özelliklerin tamamı H. Finlay Johnson'a aittir. Johnson, eğitsel dramanın sınıf içinde sistemli biçimde uygulanmasına öncülük etmiş ve dramatik yöntemi derslerin öğretiminde kullanmıştır.

DOĞRU CEVAP E

4. Isı, bir cismin sahip olduğu bir şey değildir; enerjinin aktarımıdır.

Isı yalnızca alışveriş sırasında vardır.

Bu nedenle iki cismin “ısı” karşılaştırılmaz.

Karşılaştırılabilen kavram sıcaklıktır.

Isı, doğrudan ölçülmez; enerji transferi sırasında hesaplanır.

Aynı sıcaklıktaki maddelerin aldığı/verdiği ısı farklı olabilir (kütle ve madde cinsine bağlıdır).

Ali: Maddelerin sıcaklıkları vardır; ısı ise enerji aktarımıdır.

Bu ifade doğrudur. Kavram yanlışlığı değildir.

Her maddenin bir sıcaklığı vardır.

Çünkü sıcaklık maddenin ölçülebilen bir özelliğidir.

Bir madde başka bir maddeyle enerji alışverişi yaparsa buna ısı denir.

Isı bir süreçtir, özellik değildir.

Bir madde ısı alabilir veya verebilir.

Isı alışveriş sırasında vardır.

Maddelerin sıcaklıkları vardır; ısı ise enerji aktarımıdır.

En net ve bilimsel ifade budur.

Buse: Sıcak çayın ısı, soğuk çaya göre daha fazladır.

Bu ifade de kavram yanlışlığıdır.

- Burada karşılaştırılan şey aslında sıcaklık değildir.
- “Şunun ısı daha fazladır” demek bilimsel olarak doğru değildir.
- Isı bir özellik değil, bir süreçtir.

Karşılaştırılabilen kavram sıcaklıktır.

Isı karşılaştırılmaz çünkü sürekli var olan bir özellik değildir.

Cem: Ocağa koyduğumuz çorba ısındıkça ısı artar.

Bu ifade de aynı kavram yanlışlığını içermektedir.

- Çorba ısınırken aslında enerji almaktadır.
- Bu enerji alışverişine ısı denir.
- Ancak “ısı arttı” demek, ısıyı cismin özelliği gibi göstermektedir.

Doğru ifade:

“Çorbanın sıcaklığı arttı.”

“Çorba ısı aldı.”

Isı = Enerji transferidir.

Sıcaklık = Maddenin ölçülebilen özelliğidir.

Isı alışveriş sırasında vardır.

“Şunun ısı daha fazla” demek bilimsel olarak doğru değildir.

DOĞRU CEVAP D

5. Soruda öğretmen, öğrencilerin “Atomlar canlıdır.” ve “Atomlar yaşar.” ifadelerini tartışmalarını istemektedir. Bazı öğrenciler atomların hareket ettiğini ve titreştiğini belirterek canlı olabileceklerini savunmaktadır. Öğrenci, öğretmenin “Emin misin?” sorusuna da “Eminim öğretmenim.” cevabını vermektedir.

Bu durum bir kavram yanılgısını göstermektedir.

“Canlı” ve “yaşar” ifadeleri günlük hayatta sık kullanılan kavramlardır. Günlük dilde:

- “Canlı yayın”
- “Canlı bomba”
- “Ölü yatırım”
- “Yaşayan şehir”

gibi ifadeler kullanılır. Bu ifadeler bilimsel anlam taşımadığı hâlde gündelik kullanımda yaygındır.

Öğrenciler de bu günlük dil kullanımını bilimsel kavramlara taşıyarak:

Atom hareket ediyorsa canlıdır.

Hareket eden şey yaşıyordur.

şeklinde hatalı bir çıkarım yapmaktadır.

- “Canlı” kavramı biyolojide belirli ölçütlere sahiptir (beslenme, büyüme, üreme vb.).
- Atomlar yalnızca fiziksel olarak hareket eder; bu onları canlı yapmaz.
- Yanılgının temel nedeni, kelimelerin bilimsel anlamı yerine gündelik anlamıyla kullanılmasıdır.

Bu nedenle kavram yanılgısının en önemli nedeni günlük dil kullanımından kaynaklanmaktadır.

DOĞRU CEVAP B

6. Soruda kavram haritalarının puanlanma ölçütleri verilmiştir. Literatürde kavram haritası değerlendirilmesinde genel kabul şöyledir:

- Ara bağlantılar ve Örnekler → düşük puan (1 puan)
- Hiyerarşik ilişkiler → orta düzey puan (5 puan)
- Çapraz bağlantılar → en yüksek puan (10 puan)

Çapraz bağlantılar öğrencinin farklı kavramlar arasında anlamlı ilişki kurabildiğini ve konuyu derinlemesine kavradığını gösterir. Bu yüzden yüksek puanlıdır.

I. “Madde” kavramını en üste yazarak altına “Katı, Sıvı ve Gaz” kavramlarını hiyerarşik olarak yerleştirilmesi

Bu bir hiyerarşik ilişkidir.

Orta düzey puan alır.

II. Katı ve sıvı kavramları arasında “ısıyınca erir” şeklinde çapraz bağlantı kurması

Bu, iki kavram arasında çapraz bağlantıdır.

En yüksek puan verilir.

III. Sıvı ve gaz arasında “buharlaşır” ifadesiyle çapraz bağlantı kurması

Bu da farklı kavramlar arasında anlamlı bir çapraz bağlantıdır.

En yüksek puan verilir.

IV. Katı kavramının altına “taş” örneğini yazması

Bu bir örnek/ara bağlantı niteliğindedir.

Düşük puan alır.

DOĞRU CEVAP C

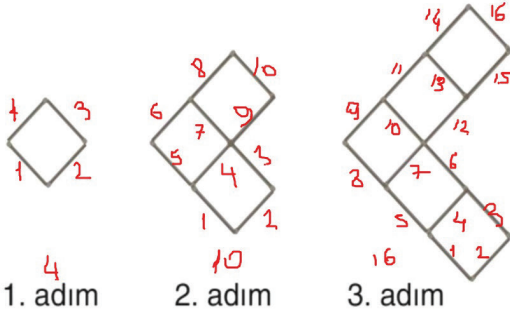
7. Metinde, geçmişte kabul edilen bir bilimsel açıklamanın (miyazma kuramı) zamanla yeni bilimsel bulgular doğrultusunda değiştirildiği anlatılmaktadır. Bir dönem hastalıkların "kötü hava"dan kaynaklandığı düşünülmüş, bu görüş uzun süre doğru kabul edilmiş ve hatta uygulamalara yön vermiştir. Ancak daha sonra mikroorganizmaların keşfi ile birlikte bu açıklamanın yetersiz olduğu anlaşılmış ve bilimsel bilgi güncellenmiştir.

Bu durum bize şunu gösterir:

- Bilimsel bilgiler değişebilir.
- Bilimsel bilgiler kesin ve değişmez değildir.
- Yeni kanıtlar eski bilgileri değiştirebilir ya da geliştirebilir.
- Bilimsel bilgi dinamik bir yapıya sahiptir.

DOĞRU CEVAP C

8.

Her adımda 6 çubuk artıyor.

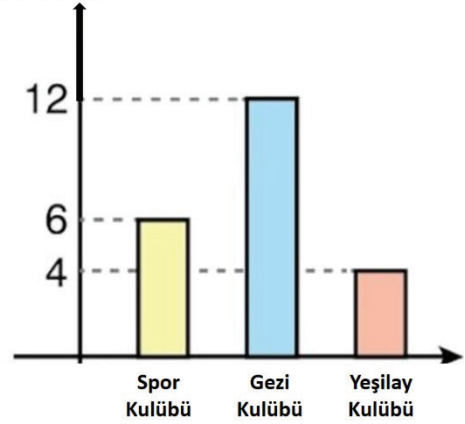
1. adım : 4 eş çubuk
2. adım: 10 eş çubuk
3. adım: 16 eş çubuk
4. adım: 22 eş çubuk
5. adım: 28 eş çubuk
6. adım: 34 eş çubuk
7. adım: 40 eş çubuk
8. adım: 46 eş çubuk
9. adım: 52 eş çubuk

Örüntü formülü ise : $4 + (n - 1) \times 6$

DOĞRU CEVAP D

9.

Öğrenci Sayısı

A seçeneği:

Spor kulübü: 6 öğrenci

Gezi kulübü: 12 öğrenci

Evet spor kulübü öğrenci sayısı 6 kişi azdır.

B seçeneği:

Sütun grafiğinde Yeşilay kulübü en az seviyededir.

C seçeneği:

Spor kulübü: 6 öğrenci

Yeşilay kulübü: 4 öğrenci

İkisinin toplamı 10 öğrenci evet gezi kulübünden azdır.

Gezi kulübü: 12 öğrenci

D seçeneği:

28 öğrenci vardır.

Kulüp seçen öğrenci sayısı: spor : 6 yeşilay: 4
gezi: 12 seçenler: 22

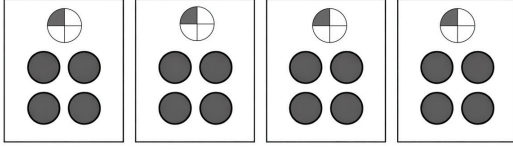
28-22: 6 öğrenci hiç kulüp seçmemiştir. Spor kulübü ile eşittir.

E seçeneği:

Sınıf 28 kişidir. Yarısı 14 oluyor. Gezi kulübünde 12 öğrenci vardır. bu seçenek doğru değildir.

DOĞRU CEVAP E

10.

Görüldüğü gibi 4 eşit parçaya bölünmüştür. O zaman bölü 4 olmalıdır.

4 bütün 4 gruba ayrılmış bu da $4 \times 4 = 16$ eder.

Geri kalan 1 bütün ise 4 parçaya bölünerek her gruba $1/4$ verilmiş.

O halde $16 + 1 = 17$ bütün eder.

Bu da $17/4$ olur.

DOĞRU CEVAP A

11. 3. SINIF ÖĞRENME ÇIKTILARI

MAT.3.1.4. Sayıları ileriye ve geriye doğru ritmik sayabilme

a) Modeller üzerinde ileriye ve geriye doğru ritmik saymaya ilişkin gözlem yapar.

b) 60 içinde altışar, 70 içinde yedişer, 80 içinde sekizer, 90 içinde dokuzar; 1000 içinde onar ve yüzer ileriye ve geriye doğru ritmik sayarken örüntü bulur.

c) İleriye ve geriye doğru ritmik sayarken bulduğu örüntüyü geneller.

2. SINIF ÖĞRENME ÇIKTILARI

MAT.2.1.4. İleriye ve geriye doğru ritmik sayabilme

a) Yüzlük tablo üzerinde ileriye ve geriye doğru ritmik saymaya ilişkin gözlem yapar.

b) 20 içinde ikişer, 30 içinde üçer, 40 içinde dörder, 100 içinde beşer ileriye ve geriye doğru ritmik sayarken örüntü bulur.

c) İleriye ve geriye doğru ritmik sayarken bulduğu örüntüyü geneller.

A) 100 içinde beşer → 2. sınıf

B) 30 içinde üçer → 2. sınıf

C) 20 içinde ikişer → 2. sınıf

D) 40 içinde dörder → 2. sınıf

E) 60 içinde altışar → 3. sınıf

“60 içinde altışar ritmik sayma” 3. sınıf öğrenme çıktıları arasında yer almaktadır.

DOĞRU CEVAP E

12. Soruda, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 Matematik Öğretim Programı kapsamında bir sınıf öğretmenin, “doğal sayılarla toplama işlemi” konusunu işlerken öğrencilerin öğrenme düzeylerini dikkate alarak dersini planladığı anlatılmaktadır.

Bu nedenle sorunun temel amacı, öğretmenin uygulamasının hangi öğretim yaklaşımıyla örtüştüğünü belirlemektir.

Metinde öğretmenin yaptığı uygulamalar açıkça ifade edilmiştir:

- Öğrencilerin öğrenme düzeylerini dikkate alması,
- Aynı konuya yönelik ancak farklı zorluk düzeylerinde problemler hazırlaması,
- Bazı öğrencilere tek basamaklı, bazılarına iki basamaklı, ileri düzey öğrencilere ise eldeli toplama içeren problemler sunması.

Bu uygulamalar, öğretmenin:

- içeriği,
- süreci

ve ürünü öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine göre ayarladığını göstermektedir.

Farklılaştırılmış öğretim, öğrencilerin;

- hazırbulunuşlukları,
- ilgi ve ihtiyaçları,
- öğrenme profilleri

dikkate alınarak aynı konu üzerinde farklı yollarla öğrenmelerini sağlamayı amaçlar.

Soruda öğretmen, tek bir konu işlemesine rağmen öğrenciler için farklı düzeylerde problem türleri sunmuştur. Bu durum, farklılaştırılmış öğretimin temel göstergesidir.

DOĞRU CEVAP C

13. Soru, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı kapsamında 1. sınıf – “Doğa ve Çevre” öğrenme alanına yöneliktir.

Birinci sınıf “Doğa ve Çevre” öğrenme alanı:

HB.1.5.1. Yakın çevresinde bulunan doğadaki varlıkları gözlemleyebilme

- a) Yakın çevresinde bulunan doğadaki varlıklara ilişkin veri toplar.
- b) Yakın çevresinde bulunan doğadaki varlıklara ilişkin topladığı verileri sınıflandırır.

HB.1.5.2. Modeller üzerinden gök cisimlerini karşılaştırabilme

- a) Modeller üzerinden gök cisimlerinin (Güneş, Dünya ve Ay) özelliklerini belirler.
- b) Modeller üzerinden gök cisimlerinin benzerlik ve farklılıklarını listeler.

HB.1.5.3. Afet türlerini tanıyabilme

HB.1.5.4. Geri dönüştürülebilir atıkları sınıflandırabilme

- a) Geri dönüştürülebilir atıkları belirler.
- b) Geri dönüştürülebilir atıkları ayırıştırır.
- c) Geri dönüştürülebilir atıkları adlandırır.

Üçüncü sınıf “Doğa ve Çevre” öğrenme alanı:

HB.3.5.4. Çevresel sürdürülebilirliğe yönelik kaynaklardan bilgi toplayabilme

- a) Çevresel sürdürülebilirliğe yönelik kaynaklardan bilgileri bulur.
- b) Çevresel sürdürülebilirliğe yönelik bulduğu bilgileri kaydeder.

Bu çıktı açıkça 3. sınıfa aittir ve:

- kaynak kullanma,
- bilgi bulma,
- bilgi kaydetme gibi üst düzey bilişsel beceriler içerir.

E Seçeneği:

“Öğrencilerden çevresel sürdürülebilirliğe yönelik kitap, dergi ve internet kaynaklarından bilgi

DOĞRU CEVAP E

14. 2. SINIF "BEN VE OKULUM" ÖĞRENME ALANI

HB.2.1.1. Arkadaşlık ilişkilerini düzenleyebilme

- Arkadaşlık ilişkilerini etkileyen duygu, düşünce ve davranışları fark eder.
- Arkadaşlık ilişkilerini etkileyebilecek duygu, düşünce ve davranışlarında gerekli değişiklikleri yapar.

HB.2.1.2. Güçlü ve gelişime açık olduğu alanlara karar verebilme

- Güçlü ve gelişime açık olduğu alanlara ilişkin bilgi toplar.
- Güçlü ve gelişime açık olduğu alanlara ilişkin seçenekler oluşturur.
- Güçlü ve gelişime açık olduğu alanlara ilişkin seçenekleri değerlendirir.

HB.2.1.3. Öğretmen ve arkadaşlarıyla etkili iletişim kurabilme

- Öğretmen ve arkadaşlarını etkin şekilde dinler.
- Öğretmen ve arkadaşlarıyla iletişim sürecinde duygu ve düşüncelerini ifade eder.
- Öğretmen ve arkadaşlarıyla iletişim kurallarına uygun sözlü ve sözsüz etkileşim kurar.

HB.2.1.4. Sınıf içi karar alma süreçlerine katılım sağlayabilme

- Sınıf içi karar alma süreçlerine katılır.
- Sınıf içi karar alma süreçlerine katkıda bulunur.
- Sınıf içi karar alma sürecini değerlendirir.

3. SINIF "BEN VE OKULUM" ÖĞRENME ALANI

HB.3.1.1. Kendini geliştirmek istediği alana ilişkin plan yapabilme

- Kendini geliştirmek istediği bir alanı belirler.
- Belirlediği alana ilişkin benzer deneyimleri inceler.
- Kendini geliştirmek istediği alana ilişkin yapılması gerekenlerle ilgili kısa ve uzun vadeli planlar belirler.

HB.3.1.2. Okuldaki hak ve sorumluluklarına uygun davranabilme

HB.3.1.3. Çocuk haklarını tanıtmak için fikirlerini

eyleme dönüştürebilme

- Çocuk haklarını tanıtmak için farkındalık projeleri geliştirir.
- Çocuk haklarını tanıtmak için farkındalık projelerini paylaşır.

Seçeneklerin değerlendirilmesi

- B) Arkadaşlık ilişkilerini düzenleyebilme

→ HB.2.1.1 kapsamında yer alır.

- C) Güçlü ve gelişime açık olduğu alanlara karar verebilme

→ HB.2.1.2 kapsamında yer alır.

- D) Öğretmen ve arkadaşlarıyla etkili iletişim kurabilme

→ HB.2.1.3 kapsamında yer alır.

- E) Sınıf içi karar alma süreçlerine katılım sağlayabilme

→ HB.2.1.4 kapsamında yer alır.

Bu dört seçenek tamamıyla 2. sınıf öğrenme çıktılarıyla birebir uyumludur.

A) Çocuk haklarını tanıtmak için fikirlerini eyleme dönüştürebilme

- Bu ifade HB.3.1.3 kodlu öğrenme çıktısına aittir.

- İçerik olarak:

o farkındalık projesi geliştirme,

o fikirleri eyleme dönüştürme,

o toplumsal hak bilinci

gibi üst düzey ve soyut beceriler içermektedir.

Bu beceriler 2. sınıf değil, 3. sınıf düzeyine aittir.

DOĞRU CEVAP A

15. “Sağlığım ve Güvenliğim” öğrenme alanında yer alan belirli gün ve haftalar:

Bu öğrenme alanında ele alınan gün ve haftalar:

- Afet Eğitimi Hazırlık Günü
- Kızılay Haftası
- Dünya Çocuk Hakları Günü
- Öğretmenler Günü
- Atatürk Haftası

Hayvanları Koruma Günü

“Sağlığım ve Güvenliğim” değil, “Ben ve Okulum” öğrenme alanları kapsamında ele alınır.

DOĞRU CEVAP E

16. Soru, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı kapsamında 4. sınıf “Evimiz Dünya” öğrenme alanında yer alan süreç bileşenlerini sorgulamaktadır.

Bu öğrenme alanında;

- harita kullanma,
- insan-doğa ilişkisini çözümleme,
- yakın çevrede görülebilecek afetleri inceleme,
- afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik ürün oluşturma ve paylaşma gibi öğrenme çıktıları bulunmaktadır.

SB.4.2.1. Konum ve yön bulurken haritaları kullanabilme

a) Haritanın başlığının ne anlama geldiğini ifade eder.

b) Harita üzerindeki renkleri, kenar bilgilerini ve harita kenar bilgilerindeki sembolleri tespit eder.

c) Yakın çevresini ve ülkesini tarif etmek için konum bilgisini, ara ve ana yönleri kullanır.

SB.4.2.2. Yakın çevresinden hareketle doğa ve insan ilişkisini çözümleyebilme

a) Yakın çevresindeki doğal çevre unsurlarını belirler.

b) Yakın çevresindeki doğal çevre unsurları ile insanlar arasındaki ilişkileri belirler.

SB.4.2.3. Afetlerin etkilerini azaltma konusunda yapılabileceklerine ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme

a) Kendisine sunulan kaynaklara dayanarak geçmişten günümüze yakın çevresinde gerçekleşen deprem, çığ, heyelan, sel, orman yangınları vb. afetlere yönelik çıkarım yapar.

b) Yakın çevresinde gerçekleşebilecek deprem, çığ, heyelan, sel, orman yangınları vb. afetlerin etkilerini azaltmak için yapılabilecekleri yansıtan bir ürün oluşturur.

c) Yakın çevresinde gerçekleşebilecek deprem, çığ, heyelan, sel, orman yangınları vb. afetlerin etkilerini azaltmak için yapılabileceklerine ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşır.

D seçeneği ise doğal kaynakların tüketimiyle ilgili grafiklerde zaman içindeki değişimi karşılaştırmayı içermektedir. Bu ifade “Hayatımızdaki Ekonomi” öğrenme alanına ait olup Evimiz Dünya öğrenme alanının süreç bileşeni değildir.

DOĞRU CEVAP D

17. Soruda 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın 4. sınıf "Birlikte Yaşamak" öğrenme alanına ait beceri, eğilimler karşılaştırılıyor.

Alan Becerileri:

SBAB5. Sosyal Katılım (SBAB5.3. Fikir Üretme) (SB.4.1.3)

Kavramsal Beceriler:

KB2.14. Yorumlama (SB.4.1.1)

KB2.10. Çıkarım Yapma (SB.4.1.2)

Eğilimler:

E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik),

E2.4. Güven,

E2.5. Oyunseverlik,

E3.3. Yaratıcılık,

E3.8. Soru Sorma,

E3.11. Özgün Düşünme

Programlar Arası Bileşenler

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri:

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi),

SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma Becerisi),

SDB2.1. İletişim,

SDB2.2. İş Birliği,

SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler:

D1. Adalet,

D2. Aile Bütünlüğü,

D3. Çalışkanlık,

D4. Dostluk,

D5. Duyarlılık,

D6. Dürüstlük,

D10. Mütevazılık,

D14. Saygı,

D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri:

OB1. Bilgi Okuryazarlığı,

OB2. Dijital Okuryazarlık,

OB4. Görsel Okuryazarlık

Disiplinler Arası İlişkiler:

Hayat Bilgisi, İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi

Beceriler Arası İlişkiler:

KB3.3. Eleştirel Düşünme

- Sosyal katılımı alan becerisi olarak ele almıştır (doğru),
- Güven, oyunseverlik, yaratıcılık, soru sorma ve özgün düşünmeyi eğilim olarak almıştır (doğru),
- Adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, mütevazılık, saygı ve sorumluluğu değer olarak belirlemiştir (doğru).

Ancak öğretmen "kendine inanma"yı kavramsal beceri olarak ele almıştır. Oysa görsellerde açıkça görüldüğü üzere kendine inanma (öz yeterlilik) bir kavramsal beceri değil, eğilim başlığı altında yer almaktadır. Kavramsal beceriler arasında yorumlama, çıkarım yapma gibi zihinsel süreçler bulunurken; kendine inanma bireyin tutum ve yönelimlerini ifade eden bir eğilimdir.

DOĞRU CEVAP E

18. Soruda verilen etkinlikte öğrencilerden;

- yaşadıkları yerin yönetim birimlerini tanımalarmı,
- temel hak ve özgürlükleri fark etmeleri,
- millî egemenlik sembollerinin (bayrak, İstiklâl Marşı) anlamını kavramaları,
- demokratik süreçlere katılımın önemini tartışmaları

istenmektedir.

Bu kazanımlar bireyin hak ve sorumluluklarını bilmesi, toplumsal yaşama aktif katılım göstermesi ve demokrasi bilinci geliştirmesi ile ilgilidir. Sosyal Bilgiler öğretim programında bu içerikler doğrudan Etkin Vatandaşlık öğrenme alanı kapsamında ele alınır.

DOĞRU CEVAP B

19. Soruda verilen müzenin özellikleri incelendiğinde;

- bir millete ait maddî kültür unsurlarının sergilendiği,
- halkın günlük yaşamına, geleneklerine, el sanatlarına ve folkloruna ait örneklerin yer aldığı,
- toplumun kültürel birikimini ve yaşam biçimini yansıtan eşyaların ön planda olduğu anlaşılmaktadır.

Bu nitelikler arkeolojik kazılarla çıkarılan tarih öncesi kalıntılardan ziyade, halk kültürünü ve geleneksel yaşamı tanıtan müzelere özgüdür. Arkeoloji müzeleri kazı buluntularını sergilerken, burada anlatılan müze doğrudan bir milletin kültürel ve toplumsal yaşamını yansıtmaktadır.

DOĞRU CEVAP E

20. A) Tüm dil yaklaşımı:

Bu yaklaşımda dil, gerçek yaşam bağlamları içinde ve bütüncül olarak öğretilir. Okuma yazma öğretimi anlamlı metinlerle başlar ve küçük birimlere ayrılmadan yürütülür. Ancak soruda anlatılan süreç, anlamdan değil seslerden başladığı için bu yaklaşıma uygun değildir.

B) Sözcük yöntemi:

Sözcük yönteminde öğrenme birimi kelimedir ve öğrenciler önce anlamını bildikleri kelimeleri bütün hâlinde tanır. Daha sonra bu kelimeler hece ve harflere ayrılarak analiz edilir. Oysa verilen uygulamada başlangıç noktası kelime değil, sestir.

C) Hikâye yaklaşımı:

Bu yaklaşımda öğretimin çıkış noktası kısa ve anlamlı hikâyelerdir. Öğrenciler önce metni bütün olarak okur, ardından çözümlenebilir. Soruda ise öğretim anlamlı metinlerle değil, seslerle başlatıldığı için bu seçenek uygun değildir.

D) Cümle çözümlenebilir yöntemi:

Cümle çözümlenebilir yönteminde öğretim anlamlı cümlelerle başlar ve bütünden parçaya ilerler. Öğrenciler önce cümleyi tanır, sonra kelime, hece ve harflere ayrılır. Ancak metinde süreç küçük birimlerden bütüne doğru ilerlemektedir.

E) Ses esaslı yöntem (Doğru):

Bu yöntemde öğretim, harflerin çıkarılan seslerinin öğretilmesiyle başlar ve harf adları ikinci plandadır. Öğrenciler sesleri birleştirerek hece, kelime ve cümlelere ulaşır. Küçük dil birimlerinden büyük yapılarla doğru ilerlenmesi, yöntemin temel özelliğidir. Anlamlı bütünlere süreç içinde ve aşamalı olarak ulaşılması ses esaslı yöntemin tipik bir göstergesidir. Okuma ve yazmanın eş zamanlı yürütülmesi ile düzenli tekrar ve yapılandırılmış öğretim anlayışı da bu yöntemi açıkça doğrulamaktadır.

DOĞRU CEVAP E

21. Soruda öğretmenin, ilkokul birinci sınıfa yeni başlayan öğrencileri sınıf içinde sistematik biçimde gözlemediği ve öğrencilerin yalnızca akademik başarılarını değil; bilişsel, dilsel, motor ve sosyal-duygusal özelliklerini birlikte değerlendirmeyi amaçladığı belirtilmektedir. Yönergeye uygun tepki verme, kalem tutma, dinleme ve kendini ifade etme gibi davranışların incelenmesi, öğrencilerin okuma yazma sürecine hazır olup olmadıklarını ortaya koymaya yöneliktir.

Bu tür değerlendirmeler, öğrenciye test uygulamaktan çok gözleme dayalı olarak yapılan ve belirli ölçütlerin varlığını kontrol etmeyi amaçlayan araçlarla gerçekleştirilir. Bu nedenle kullanılan ölçme aracının, öğrencilerin okuryazarlığa başlamadan önce sahip olmaları gereken temel becerileri bütüncül biçimde ele alması beklenir.

A seçeneğinde yer alan okuma davranışları kontrol listesi, öğrencilerin okuma sürecinde sergiledikleri davranışları belirlemeye yöneliktir; okuryazarlığa hazır oluşu kapsamaz.

B seçeneğindeki bağımsız okuma envanteri, öğrencinin okuma düzeyini ve performansını belirlemek amacıyla kullanılır.

C seçeneği olan okumaya yönelik tutum ölçeği, öğrencilerin okumaya karşı duygularını ve eğilimlerini ölçer.

D seçeneğinde yer alan okumaya hazır oluş değerlendirme formu, öğrencinin kendi durumunu değerlendirmesine dayalıdır; soruda ise öğretmenin gözlemine dayalı bir değerlendirme söz konusudur.

E seçeneğinde yer alan okuryazarlığa hazır oluş kontrol listesi, öğrencilerin okuma yazmaya başlamadan önce sahip olmaları gereken bilişsel, dilsel, motor ve sosyal-duygusal becerileri öğretmen gözlemleriyle değerlendirmeyi amaçlar. Soruda belirtilen tüm özellikler bu araçla örtüşmektedir.

Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

22. Soruda öğrencilerin okuma sırasında sergiledikleri özellikler, Ehri'nin okuma gelişim aşamalarına göre değerlendirilmelidir. Metinde özellikle öğrencilerin harf-ses ilişkisini tam olarak kurabildikleri, sesleri birleştirerek kelimeleri doğru biçimde çözümlayebildikleri ve yeni karşılaştıkları sözcükleri tahmin etmeden ses temelli stratejilerle okuyabildikleri vurgulanmaktadır. Ayrıca yazma sürecinde duydukları sesleri sırasıyla harflere dönüştürmeleri, fonolojik farkındalıklarının gelişmiş olduğunu göstermektedir.

Ehri'ye göre tam alfabetik aşama, öğrencilerin harf-ses eşleştirmelerini eksiksiz biçimde yapabildikleri, kelimedeki tüm sesleri dikkate alarak doğru çözümlenme yaptıkları ve yeni kelimeleri ses temelli yollarla okuyabildikleri bir dönemdir. Bu aşamada fonolojik farkındalık belirgin biçimde gelişmiştir; ancak kelimeler henüz otomatik ve bütüncül olarak tanınmaz.

A seçeneğindeki ön-alfabetik aşamada harf-ses ilişkisi yoktur.

B seçeneğindeki kısmi alfabetik aşamada yalnızca bazı harf-ses eşleştirmeleri yapılır ve okuma çoğu zaman tahmine dayanır.

D seçeneğindeki konsolide alfabetik aşamada kelimeler hece, ek ve örüntüler yoluyla daha hızlı ve akıcı biçimde tanınır.

E seçeneğindeki otomatik okuma aşaması ise kelimelerin çözümlenme yapılmadan, hızlı ve hatasız biçimde tanındığı ileri bir düzeydir.

Soruda verilen özellikler, çözümlenmenin doğru yapıldığı ancak otomatikliğin henüz gelişmediği tam alfabetik aşamaya karşılık gelmektedir.

Bu nedenle doğru cevap C seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP C

23. Türkçenin ikinci dil olarak öğretildiği sınıflarda ilk okuma yazma öğretimi, öğrencilerin dili anlamlı ve işlevsel bir bütün olarak kullanmalarını desteklemeyi amaçlar. Bu nedenle öğretmenlere verilen önerilerde, dil becerilerinin birbirini destekleyici ve bütüncül biçimde ele alınması esastır.

A seçeneğinde öğretmenin Türkçeyi doğru ve anlaşılır biçimde kullanarak öğrencilere dil modeli olması, ikinci dil öğretiminin temel ilkelerinden biridir. Bu öneri uygundur.

C seçeneğinde, kelime ve cümle öğretiminde öğrencilerin günlük yaşamlarından ve bağlamdan yararlanması vurgulanmaktadır. Bu yaklaşım, öğrenmenin anlamlı ve kalıcı olmasını sağlar; uygundur.

D seçeneğinde, öğrencilerin Türkçeyi kullanma çabalarının desteklenmesi ve olumlu dönüt verilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Bu da motivasyonu artıran ve öğrenmeyi destekleyen bir uygulamadır; uygundur.

E seçeneğinde, sınıfta Türkçeyi daha iyi kullanan öğrencilerden öğrenme sürecinde yararlanması önerilmektedir. Akran öğrenmesi ve etkileşim, ikinci dil öğretiminde etkili bir yöntemdir; uygundur.

B seçeneğinde ise dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin birbirinden bağımsız olarak ele alınması ve ayrı ayrı öğretilmesi gerektiği belirtilmektedir. Oysa ikinci dil öğretiminde dil becerileri bütüncül bir yaklaşımla, birbirini destekleyecek şekilde ele alınmalıdır. Bu nedenle bu öneri uygun değildir.

Bu açıklamalar doğrultusunda doğru cevap B seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP B

24. Soruda yer alan metin incelendiğinde, basketbolun ortaya çıkışı, gelişimi ve dünyaya yayılması hakkında açık bilgiler verildiği görülmektedir. Soruların metin içi anlam kurmaya mı yoksa metin dışına mı yöneldiği buna göre değerlendirilmelidir.

I. soru: "Basketbol ilk kez kim tarafından geliştirilmiştir?"

Bu bilginin cevabı metinde doğrudan yer almaktadır. Metinde basketbolun 1891 yılında James Naismith tarafından ortaya çıkarıldığı açıkça ifade edilmiştir. Bu nedenle bu soru metin içi anlam kurmaya yöneliktir.

II. soru: "Basketbolun farklı ülkelere yayılmasına katkı sağlayan unsurlar nelerdir?"

Metinde basketbolun yayılmasına katkı sağlayan unsurlar; eğitim kurumları, YMCA, askerler, öğretmenler, misyonerler, uluslararası turnuvalar ve medya gibi etkenler açıkça belirtilmiştir. Öğrenci bu soruyu yanıtlamak için yalnızca metindeki bilgileri kullanır. Dolayısıyla bu soru da metin içi anlam kurmaya yöneliktir.

III. soru: "FIBA nedir?"

Bu soru ise metinde hiçbir şekilde yer almayan, metin dışı bilgi gerektiren bir sorudur. Öğrencinin metnin dışına çıkarak araştırma yapması gerekir. Bu nedenle metin içi anlam kurmaya yönelik değildir.

Sonuç olarak:

- I ve II numaralı sorular metin içi anlam kurmaya,
- III numaralı soru ise metin dışı anlam kurmaya yöneliktir.

DOĞRU CEVAP D

25. Soruda anlatılan uygulamanın temel özelliklerine bakalım. Öğretmen, metni daha iyi anlamaları için öğrencilerden metni canlandırmalarını istiyor ama bunu yaparken metindeki sözleri değiştirmiyorlar.

Sorudaki ipuçları şunlar:

1. Metin bölümlere ayrılıyor ve öğrencilere paylaştırılıyor.

→ Bu, öğrencilerin “rol” alarak okuduğunu gösterir.

2. Her öğrenci kendi bölümünü sınıfta canlandırıyor.

→ Yani okuma, düz okumadan çıkıp dramatik bir sunuma dönüşüyor.

3. Metindeki ifadeler değiştirilmez, sadece metinde yer alan sözler seslendirilir.

→ Bu çok önemli. Öğrenciler doğaçlama yapmıyor, metni değiştirmiyor.

Bu, “okuma tiyatrosu”nun en belirgin özelliğidir.

4. Vurgu, tonlama, jest ve mimik kullanılır.

→ Okuma tiyatrosunda amaç; karakterleri ses ve beden diliyle canlandırarak metni daha etkili anlamaktır.

5. Sonunda öğrenciler oynadıkları bölümde verilerek istenen duyguyu açıklar.

→ Metni sadece okumuyorlar; duygu ve düşüncüyü kavrayıp açıklıyorlar.

Bu özelliklerin hepsi okuma tiyatrosu ile birebir örtüşür.

A) Söz korusu

Söz korosunda öğrenciler metni birlikte/kor halinde söylerler. Rol paylaşımı ve canlandırma şart değildir.

Burada rol ve canlandırma var, koro yok.

C) Ezberleyerek okuma

Ezberleyerek okumada metin ezberlenir ve sonra söylenir.

Soruda ezber yok; metin üzerinden, rol alarak seslendirme var.

D) Tartışarak okuma

Bu teknikte metin okunur ve üzerine tartışılır.

Burada tartışmadan çok sahneleme var.

E) Eleştirel okuma

Eleştirel okumada metin sorgulanır, doğruluk, tutarlılık, amaç analiz edilir.

Sorudaki etkinlik dramatik canlandırma temelli.

DOĞRU CEVAP B

26. Soruda öğretmenin uyguladığı süreç dikkatle incelendiğinde, eser eleştirisinin hangi aşamalarının kullanıldığı anlaşılabilir.

İlk aşama:

Öğretmen öğrencilere “Resimde neler görüyorsunuz?”, “Hangi nesnelere dikkatinizi çekti?” gibi sorular yöneltmektedir.

Bu sorular:

- Yorum yapmayı değil,
- Duygu bildirmeyi değil,
- Sadece resimde görülenlerin olduğu gibi ifade edilmesini ister.

Bu özellikler, eser eleştirisinin Tanımlama (Betimleme) aşamasına aittir.

Tanımlama aşamasında öğrenciler, eserde ne gördüklerini nesnel biçimde belirtir.

İkinci aşama:

Ardından öğretmen öğrencilerden:

- Kullanılan renkleri,
- Çizgileri,
- Şekillerin yerleşimini

incelemelerini istemektedir.

Bu aşamada öğrenciler:

- Görsel öğeler arasındaki ilişkilere bakar,
- Denge, renk, biçim, düzen gibi sanatsal unsurları analiz eder.

Bu özellikler ise eser eleştirisinin Çözümleme aşamasına aittir.

DOĞRU CEVAP A

27. Soruda anlatılan sanat etkinliğinde öğretmenin özellikle şu noktalara vurgu yaptığı görülmektedir:

- Nesnelerin gerçek renklerine bağlı kalınmaması,
- Çocukların duygularını istedikleri renklerle ifade etmeleri,
- Parlak, saf ve yoğun renklerin kullanılması,
- Perspektif, derinlik, ışık-gölge gibi akademik kuralların önemsenmemesi,
- Renklerin duyguyu doğrudan aktaran bir araç olarak kullanılması.

Bu özellikler, Fovizm (Yırtıcılık) akımının temel anlayışıyla birebir örtüşmektedir. Fovist sanatçılar, doğayı ve nesneleri olduğu gibi yansıtmak yerine, renklerin gücüyle izleyicide etki yaratmayı hedefler. Saf ve parlak renkler, çoğu zaman doğrudan tüpten kullanılır; amaç, duygunun güçlü biçimde dışavurumudur.

Diğer seçeneklere bakıldığında:

- Kübizm biçimsel parçalamaya,
- Ekspresyonizm yoğun içsel duyguya ve drammatizasyona,
- Sürrealizm bilinçaltına,
- Realizm ise gerçeğin birebir yansıtılmasına odaklanır.

Ancak sorudaki etkinlikte renk patlaması, özgürlük ve doğrudan etki ön plandadır.

DOĞRU CEVAP D

28. Soruda anlatılan derste öğretmen, öğrencilerine top sürme becerisini önce kendisi göstererek öğretmiştir. Bu durum, öğretmenin hazırlık aşamasında süreci yönettiğini göstermektedir. Ardından öğrencilerden, belirlenen ölçütlere göre aynı beceriyi tekrar tekrar uygulamaları istenmiştir. Yani öğrenciler serbest seçim yapmamış, öğretmenin belirlediği çalışmayı sürdürmüştür.

Uygulama sürecinde öğretmen, öğrencileri gözlemlemiş ve düzeltici dönütler vermiştir. Değerlendirme aşamasında da öğrenciler kendi performanslarını değerlendirmemiş, bu görev yine öğretmen tarafından yapılmıştır. Dolayısıyla hazırlık, uygulama ve değerlendirme aşamalarında öğretmen etkin rol üstlenmiştir.

Bu özellikler:

- Öğretmenin beceriyi göstermesi,
- Öğrencilerin aynı etkinliği belirlenen ölçütlere göre tekrar etmesi,
- Değerlendirmenin öğretmen tarafından yapılması alıştırma yönteminin temel özellikleridir.

DOĞRU CEVAP E

29. Soruda bir sınıf öğretmenin, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Programı kapsamında öğrencilerin fiziksel etkinlikler sırasında ortaya koydukları fizyolojik, mekanik ve psikolojik verimi birlikte ele aldığı ifade edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin etkinliği ne kadar etkili ve verimli gerçekleştirdiklerinin bütüncül olarak değerlendirildiği vurgulanmaktadır.

Bu tanım, fiziksel aktivite sonucunda ortaya çıkan toplam verimi ifade eden performans kavramıyla birebir örtüşmektedir. Performans; bireyin bir etkinlikte ortaya koyduğu güç, sürat, dayanıklılık ve koordinasyon gibi özelliklerin yanında motivasyon ve psikolojik durumu da kapsar.

Diğer seçeneklerde yer alan antrenman planlı çalışma sürecini, güç kasların kuvvet uygulama yeteneğini, dayanıklılık uzun süreli yorgunluğa karşı koyabilmeyi, sürat ise yüksek hızda hareket edebilme becerisini ifade eder. Bu kavramlar tek tek özellikleri açıklarken, soruda tüm bu verilerin birlikte değerlendirilmesinden söz edilmektedir.

DOĞRU CEVAP E

30. Parçada peygamberlerin;

- üstün akıl, kavrayış ve zekâyâ sahip oldukları,
- ilahî mesajı en etkili biçimde anlayıp aktarabildikleri,
- zor ve karmaşık durumlarda hikmetli ve isabetli kararlar verebildikleri

vurgulanmaktadır. Ayrıca Hz. Muhammed'in (sav) Kâbe onarımında Hacerü'l-Esved'in yerine konulması anlaşmazlığını zekice çözmesi ve Hudeybiye Antlaşması gibi stratejik bir süreçte uzun vadeli faydayı gözetmesi, bu üstün zekâ ve basiretin somut örnekleridir.

Bu anlatılan özellik, peygamberlerin üstün akıl ve zekâ sahibi olmaları anlamına gelen fetanet sıfatıdır. Bu nedenle doğru cevap D) Fetanettir.

A) Sıdk:

Sıdk, peygamberlerin doğru sözlü olmalarıdır; yalan söylemezler. Parçada doğruluk değil, olaylara çözüm üretme ve üstün kavrayış ön plandadır. Bu yüzden A değildir.

B) Emanet:

Emanet, peygamberlerin güvenilir olmalarıdır; kendilerine verilen görev ve sorumluluğa ihanet etmezler. Parçada güvenilirlikten çok, akıl ve zekâ vurgusu vardır. Bu nedenle B değildir.

C) İsmet:

İsmet, peygamberlerin Allah tarafından korunarak bilinçli günah işlememeleri ve büyük günahlardan uzak olmalarıdır. Parçada günahsızlık değil, zekice çözüm ve hikmetli kararlar anlatılmaktadır. Bu yüzden C değildir.

D) Fetanet:

Fetanet, peygamberlerin üstün akıl, anlayış ve zekâ sahibi olmalarıdır. Hacerü'l-Esved olayında herkesin hakkını gözeten pratik çözüm üretmek ve Hudeybiye'de uzun vadeyi hesaplamak, fetanetin en belirgin örnekleridir. Doğru seçenektir.

E) Tebliğ:

Tebliğ, peygamberlerin Allah'tan aldıkları vahyi eksiksiz ve doğru biçimde insanlara iletmesidir. Parçada doğrudan "vahyi iletme" görevi değil, daha çok zekâ ve strateji vurgulanmaktadır. Bu nedenle E değildir.

DOĞRU CEVAP D

31. Soru, 2018 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda 4. sınıf düzeyinde yer alan "Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili kavramları tanımlar." kazanımı kapsamında ele alınan bilgileri sorgulamaktadır. Bu kazanım, Kur'an'ın yapısı ve bölümlenmesiyle ilgili temel bilgilerin öğrencilere kazandırılmasını amaçlar.

I. Kur'an-ı Kerim'in 114 sureden oluştuğu

Kur'an'ın sure sayısı, iç düzenine ilişkin en temel bilgilerden biridir. Bu bilgi kazanım kapsamında yer alır.

II. Kur'an-ı Kerim'in en uzun suresinin Bakara Suresi olduğu

Surelerin uzunluklarıyla ilgili temel tanıtıcı bilgiler, Kur'an'ın iç düzenini tanıma kapsamında değerlendirilir. Bu nedenle bu öncül de kazanım içindedir.

III. İlk inen ayetlerin hangi surede yer aldığı

İlk vahyin hangi surede bulunduğunu bilmek, Kur'an'ın düzeni ve oluşum süreciyle ilgili temel bir bilgidir ve kazanım kapsamında yer alır.

Bu nedenle I, II ve III numaralı öncüllerin tamamı söz konusu kazanım içinde yer almaktadır.

DOĞRU CEVAP E

32. Soruda, Mersin balığının neslinin yok olma tehlikesi altında olmasının nedenleri sorgulanmaktadır. Bu nedenle her bir öncülün bu duruma neden olup olmadığını incelememiz gerekir.

I. Av yasağına uyulmaması

Mersin balığı, üreme döneminde korunması gereken bir türdür. Av yasağına uyulmadığında balıklar üreyemeden avlanır ve popülasyon hızla azalır.

Bu durum neslin azalmasına neden olur.

II. Nehirlerdeki su kirliliği

Mersin balığı üremek için temiz tatlı suya ihtiyaç duyar. Nehirlerdeki kirlilik; yumurtaların gelişmesini engeller ve yaşam alanlarını yok eder.

Bu durum da balığın neslini tehdit eder.

III. Balık çiftliklerinde yetiştirilmesi

Balık çiftliklerinde yetiştirilen balıklar, doğal ortamda yaşayan Mersin balıklarının azalmasına doğrudan bir tehdit oluşturmaz. Aksine bazı durumlarda türün korunmasına katkı sağlayabilir.

Bu durum neslin azalmasının nedeni değildir.

DOĞRU CEVAP C

33. • I. öncül yanlıştır.

Cep telefonu, televizyon gibi teknolojik aletlerin icadı ekolojik ayak izini küçültmez. Aksine bu ürünlerin üretimi, taşınması, kullanımı ve enerji tüketimi doğal kaynak kullanımını artırır ve ekolojik ayak izinin büyümesine yol açar.

• II. öncül yanlıştır.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının (güneş, rüzgâr, hidroelektrik vb.) kullanım oranının artırılması ekolojik ayak izini büyütmez, tam tersine azaltır. Çünkü bu kaynaklar çevreye daha az zarar verir ve fosil yakıtlara göre daha sürdürülebilirdir.

• III. öncül doğrudur.

Bir bireyin ekolojik ayak izinin fazla olması, doğayı daha çok tükettiğini ve ekosisteme daha fazla zarar verdiğini gösterir. Bu nedenle bu ifade doğru bir bilgidir.

DOĞRU CEVAP C

1. Soruda verilen bilgiler dikkatle incelendiğinde bazı önemli ipuçları göze çarpmaktadır:

- 1917 yılında “The Play Way (Oyun Yolu)” adlı kitabı yayımlamıştır.
- Oyunu, “yapmaya değer tek iş” olarak görmüştür.
- Eğitimi oyun temelli bir anlayışla yapılandırmıştır.
- Drama çalışmalarının yapılacağı özel alanlar istemiş ve bu alanları “Mummery” olarak adlandırmıştır.
- İdeal okulun kırsal kesimde olması gerektiğini savunmuştur.
- Ders programında sanat etkinliklerine (şarkı, resim, şiir) ve el işi çalışmalarına (marangozluk, dokumacılık vb.) yer verilmesini istemiştir.
- Disiplin anlayışını karşılıklı güven ve anlayış temeline dayandırmıştır.

Bu özellikler tarihsel olarak Henry Caldwell Cook’a aittir. Ancak seçeneklerde Henry Caldwell Cook yer almamaktadır. Verilen şıklar içinde drama uygulamalarını sınıf içinde sistemli biçimde kullanan ve 20. yüzyıl başında eğitimde dramatik yöntemi uygulayan isim H. Finlay Johnson’dır.

DOĞRU CEVAP C

2. Soruda öğretmenin uyguladığı etkinlik dikkatle incelendiğinde bazı belirgin özellikler görülmektedir:

- Öğrenciler iki gruba ayrılmıştır.
- Gruplardan biri diğerinden bir kişi fazladır.
- Öğrenciler karşılıklı iki sıra oluşturmuştur.
- Her grup belirli bir görüşü savunmaktadır.
- Öğrenciler yer değiştirmeden buldukları yerden düşüncelerini ifade etmektedir.
- Konunun farklı yönleri tartışılmaktadır.
- Amaç, farklı bakış açılarını karşılaştırmak ve eleştirel düşünmeyi geliştirmektir.

Bu özellikler, yaratıcı dramada Rol Koridoru Tekniğinin temel özellikleridir.

Rol Koridoru tekniğinde:

- Katılımcılar karşılıklı iki sıra oluşturur.
- Gruplardan biri diğerinden bir kişi fazladır.
- Belirli bir konu ya da çatışma ekseninde karşıt görüşler savunulur.
- Koridor oluşturulur ancak klasik bilinç koridorundaki gibi yürüyüş ve iç ses yoktur.
- Konunun farklı boyutları tartışılarak ele alınır.

DOĞRU CEVAP D

3. Soruda öğretmenin uyguladığı etkinlik incelendiğinde şu özellikler dikkat çekmektedir:

- Öğrenciler küçük gruplara ayrılmaktadır.
- Gruplara belirli bir tema (örneğin barış) verilmektedir.
- Kısa bir tartışma ve planlama süreci yaşanmaktadır.
- Uzun bir canlandırma yapılmamaktadır.
- Gruplardan tek bir anlamlı anı seçmeleri istenmektedir.
- Öğrenciler konuşmadan ve hareket etmeden sahnede sabit durmaktadır.
- Oluşturulan sahne, bir anın donmuş görüntüsü niteliğindedir.
- İzleyiciler gördükleri görsel kompozisyonu yorumlamaktadır.
- Etkinlik kalabalık sınıflarda da uygulanabilmektedir.
- İstenirse çalışma gerçek bir fotoğrafa dönüştürülebilmektedir.

Bu özellikler dramada Fotoğraf Karesi tekniğinin temel özellikleridir.

Bu teknikte öğrenciler, bir olayın ya da duygunun en yoğun anını bedenlerini kullanarak sabit bir görüntü hâlinde sunarlar. Amaç, anlamın görsel olarak yansıtılmasıdır.

DOĞRU CEVAP D

4. Metinde geçmişte insanların hastalıkları doğaüstü güçlerle açıkladığı, ancak mikroskobun icadı ve yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda mikroorganizmaların keşfedildiği belirtilmektedir. Ayrıca:

- Önceki inanışların yerini yeni kanıtlara dayalı açıklamaların aldığı,
- Bilimsel bilgilerin yeni gözlem ve deneylerle desteklenerek değiştirildiği,
- Eski bilgilerin yeni bulgular doğrultusunda yeniden düzenlendiği ifade edilmektedir.

Bu durum bilimin doğası açısından şu özelliği gösterir:

Bilimsel bilgi kesin ve değişmez değildir.

Yeni kanıtlar ortaya çıktıkça bilimsel bilgiler güncellenebilir, geliştirilebilir ya da değiştirilebilir.

DOĞRU CEVAP B

5. Öğretmen testini şu iki kazanıma göre hazırlamaktadır:

Maddeleri saf madde ve karışım olarak sınıflandırma

Karışımları ayırma yöntemlerinden uygun olanı seçme (eleme, süzme, mıknatısla ayırma vb.)

Testte yer alan soruların bu iki kazanımı ölçmesi gerekir. Aksi hâlde testin kapsam geçerliği düşer. (Yani test, ölçmek istediği konuyu tam temsil etmemiş olur.)

Seçenekler incelendiğinde:

A) Tuzlu su bir karışımdır. → Saf madde–karışım sınıflandırması ile ilgilidir.

B) Demir tozu ile kum mıknatısla ayrılabilir. → Karışımları ayırma yöntemleriyle ilgilidir.

C) Saf su tek tür tanecikten oluşur. → Saf madde özelliği ile ilgilidir.

D) Şeker suda çözüldüğünde kimyasal değişim gerçekleşir. → Isı etkisi ya da hal değişimi değil; ayrıca karışım ayırma ya da saf madde sınıflandırması da değildir. Kimyasal değişim konusuna girer.

E) Pirinç ve nohut eleme yöntemiyle ayrılabilir. → Ayırma yöntemleriyle ilgilidir.

DOĞRU CEVAP B

6. I. Araç

- Dar ve uzun boyunlu,
- Alt kısmı geniş ve yuvarlak tabanlı,
- Çözelti hazırlamada kullanılır,
- Hassas ölçüm aracı değildir.

Bu özellikler Erlenmayer (Erlenmeyer balonu) ile örtüşmektedir. Erlenmayer, sıvıların karıştırılması ve çözelti hazırlanmasında yaygın olarak kullanılır.

- II. Araç

- Silindirik şeklindedir,
- Düz tabanlıdır,
- Sıvıları karıştırmak ve yaklaşık hacim ölçmek için kullanılır,
- Çok yaygın kullanılan bir laboratuvar aracıdır.

Bu tanım Beher (beherglas) için uygundur. Beherler laboratuvarında genel amaçlı kaplardır ve hassas ölçüm yapmazlar.

- III. Araç

- Alt kısmında musluk vardır,
- Armut biçimindedir,
- Yoğunluk farkından yararlanarak karışmayan sıvıları ayırır,
- Yağ ve su gibi sıvıların ayrılmasında kullanılır.

Bu özellikler Ayırma hunisine aittir.

DOĞRU CEVAP A

7. I. Kıtaların Kayması Kuramı (Wegener)

Wegener'in kıtaların hareket ettiği görüşü başlangıçta yeterli kanıt olmadığı için kabul edilmemiştir. Ancak daha sonra okyanus tabanı araştırmaları ve levha hareketlerine ilişkin yeni kanıtlar elde edince bu görüş yeniden değerlendirilmiş ve kabul görmüştür.

Bu durum, bilimsel bilginin yeni kanıtlarla değişebileceğini gösterir.

II. Atom Modelinin Değişimi

Atomun bölünemez olduğu düşünülürken elektronun ve çekirdeğin keşfi ile atom modeli değişmiştir. Thomson, Rutherford ve Bohr'un çalışmalarıyla atom anlayışı zamanla gelişmiş ve önceki model güncellenmiştir.

Bu da bilimsel bilgilerin kesin olmadığını, yeni bulgularla değiştiğini gösterir.

III. Ülserin Nedeni

Uzun süre ülserin stres kaynaklı olduğu düşünülmüş, daha sonra Marshall ve Warren bakterilerin neden olduğunu kanıtlamıştır. İlk başta kabul görmeyen bu görüş, kanıtlar arttıkça bilimsel çevrelerce benimsenmiştir.

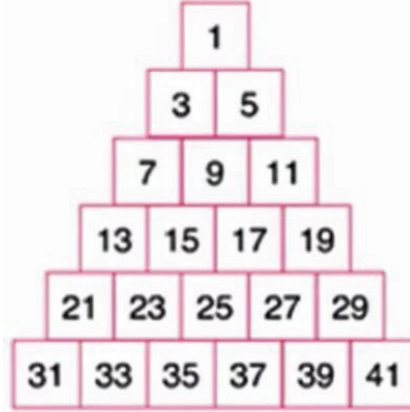
Bu örnek de bilimsel bilginin kanıta dayalı olarak değişebildiğini gösterir.

Üç örnekte de ortak nokta:

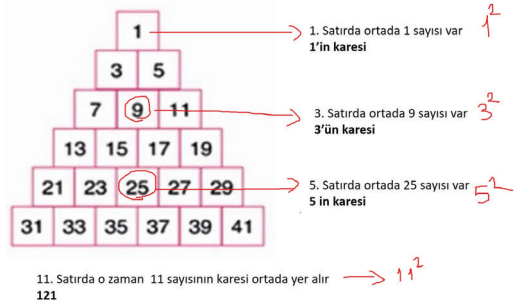
- Önceki bilimsel görüşlerin sorgulanması
- Yeni kanıtlarla eski bilgilerin değiştirilmesi
- Bilimsel bilginin dinamik ve değişime açık olmasıdır

DOĞRU CEVAP E

8. 11. Satır veya sıraya kadarki yer alan toplam sayı:
 $n(n+1)/2$ ile de bulunur.

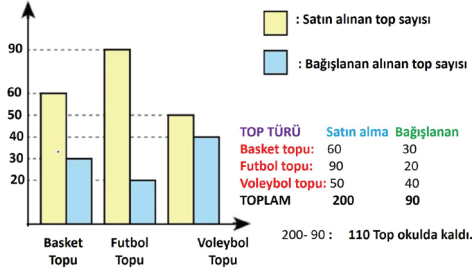

1. Satıra kadar : 1 sayı
 2. Satıra kadar : 3 sayı
 3. Satıra kadar: 6 sayı
 4. Satıra kadar: 10 sayı
 5. Satıra kadar: 15 sayı
 6. Satıra kadar: 21 sayı
 7. Satıra kadar: 28 sayı
 8. Satıra kadar: 36 sayı
 9. Satıra kadar: 45 sayı
 10. Satıra kadar: 55 sayı
 11. Satıra kadar: 66 sayı
11. Satırda yer alan sayıların ortasındaki sayı

DOĞRU CEVAP C

9. Satın alınan ve Bağışlanan sayı

DOĞRU CEVAP C

10. Soruda öğretmen, kalanın dikkate alınmayacağı bir bölme problemine örnek sormaktadır. Yani işlem sonucunda kalan sayı, gerçek yaşam açısından bir anlam ifade etmemeli ve sonuç yalnızca tam sayı kısmı olarak alınmalıdır.

Seçenekleri inceleyelim:

A) 52 öğrencinin 6 kişilik gruplara ayrılması

$$52 \div 6 = 8 \text{ kalan } 4$$

Burada 4 öğrenci artar. Bu öğrenciler için yeni bir grup ayarlamak gerekir. Kalan dikkate alınır.

B) Tanesi 5 TL olan kitaptan 43 TL ile en fazla kaç kitap alınabilir?

$$43 \div 5 = 8 \text{ kalan } 3$$

Kalan 3 TL ile yeni kitap alınamaz. Bu nedenle kalan para önemli değildir. Sadece 8 kitap alınabilir.

Kalan ihmal edilir.

C) 18 litre meyve suyunun 4 şişeye paylaşılması

$$18 \div 4 = 4,5 \text{ litre}$$

Burada kalan kesir olarak anlamlıdır. İhmal edilmez.

D) 40 kişilik sınıfta 8'erli takımlar

$$40 \div 8 = 5 \text{ kalan yoktur.}$$

E) 21 kalemın 7 öğrenciye paylaşılması

$$21 \div 7 = 3$$

Tam bölünür, kalan yoktur.

DOĞRU CEVAP B

11. Soruya göre kazanım şudur:

“Biri çarpma işlemi olmak üzere iki işlem gerektiren problemleri çözer.”

Yani problemde:

- En az iki işlem olmalıdır.
- Bu işlemlerden biri çarpma olmalıdır.

Seçenekleri inceleyelim:

A)

$$20 + 35 + 45 = 100$$

$$200 - 100 = 100$$

Toplama ve çıkarma var, çarpma yok. Uygun değil.

B)

$$300 + 120 + 80 = \text{başlangıç para}$$

Sadece toplama işlemi var. Çarpma yok. Uygun değil.

C)

$$450 - 210 = 240$$

$$240 \div 2 = 120$$

Çıkarma ve bölme var. Çarpma yok. Uygun değil.

D)

Tanesi 18 TL olan 4 defter →

$$18 \times 4 = 72 \text{ (çarpma işlemi)}$$

$$150 \times 72 = 78 \text{ (çıkarma işlemi)}$$

Burada iki işlem vardır ve bunlardan biri çarpma işlemidir.

Tam olarak kazanıma uygundur.

E)

$$30 \times 4 = 120$$

$$30 \times 2 = 60$$

$$120 + 60 = 180$$

$$900 \times 180 = 720$$

Çarpma var ama iki işlemden fazla (en az 4 işlem) gerektiriyor; kazanım “iki işlem gerektiren” problem vurgusuna en uygun olan değildir.

DOĞRU CEVAP D

12. Soruda, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında bir sınıf öğretmenin dersi farklı biçimde yapılandırması anlatılıyor. Burada amaç; öğretmenin uygulamasının hangi öğretim yöntem/teknikğine karşılık geldiğini belirlemektir.

Metinde geçen şu ifadeler çok belirleyicidir:

- “Konuyla ilgili temel bilgileri dersten önce ... sunmuş”
- “Öğrencilerden materyalleri inceleyerek derse hazırlıklı gelmelerini istemiş”
- “Ders sırasında ise uygulama, tartışma ve pekiştirme etkinlikleri gerçekleştirmiştir.”

Bu yapı şunu gösterir:

Bilgi edinme/konuyu öğrenme aşaması ders öncesine taşınmış (evde/dersten önce materyal inceleme).

Sınıf içi zaman ise uygulama, etkinlik, tartışma, pekiştirme gibi daha aktif çalışmalara ayrılmış.

Bu tam olarak Ters yüz öğrenme yaklaşımının özüdür:

“Ders anlatımı ve temel bilgi kazanımı evde/ön çalışmada; sınıf içi zaman ise etkinlik, uygulama ve derinleştirmede kullanılır.”

DOĞRU CEVAP A

13. Soru, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı kapsamında 1. sınıf “Sağlığım ve Güvenliğim” öğrenme alanında yer alan öğrenme çıktılarından hangisinin bu düzeye ait olmadığını sorgulamaktadır.

1. Sınıf “Sağlığım ve Güvenliğim” Öğrenme Alanının Kapsamı

Bu öğrenme alanında öğrencilerden;

- sağlıklı büyüme ve gelişme,
- kişisel alanın fark edilmesi,
- trafik güvenliği,
- acil durumlarda yapılması gerekenler

gibi temel farkındalık ve tanıma düzeyinde kazanımlar beklenir. Yani 1. sınıf düzeyinde vurgu, tanıma – belirleme – fark etme üzerinedir.

A) Sağlıklı büyüme ve gelişme için yapması gerekenleri belirleyebilme

→ Bu ifade, 1. sınıf düzeyinde yer alan temel sağlık farkındalığı Öğrenme çıktısıyla uyumludur.

B) Kişisel alanının sınırlarını belirleyebilme

→ “Belirleyebilme” ifadesi, fark etme ve tanımlama düzeyinde olduğu için 1. sınıf kapsamında yer alır.

C) Temel trafik kurallarına uygun davranabilme

→ Trafik güvenliği, 1. sınıf “Sağlığım ve Güvenliğim” öğrenme alanının temel başlıklarından biridir.

D) Acil durumlarda yapılması gerekenleri belirleyebilme

→ Afet ve acil durum farkındalığı 1. sınıf düzeyinde beklenen bir öğrenme çıktısıdır.

E) Kişisel alanının sınırlarını koruyabilme

Bu seçenek doğru cevaptır çünkü:

- “Kişisel alanının sınırlarını koruyabilme”, yalnızca fark etme değil, aktif davranış geliştirme ve kendini savunma becerisini içerir.
- Bu öğrenme çıktısı, 1. sınıf değil, 2. sınıf düzeyinde yer almaktadır.
- Nitekim programda bu çıktı açıkça HB.2.2.2. Kişisel alanının sınırlarını koruyabilme şeklinde 2. sınıf kazanımı olarak tanımlanmıştır.

DOĞRU CEVAP E

14. Soru, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı kapsamında 1. sınıf "Ailem ve Toplum" öğrenme alanında, programlar arası bileşenlerde yer alan DEĞERLERDEN hangisinin yer almadığını sorgulamaktadır. Bu nedenle çözüm yapılırken, 1. sınıf "Ailem ve Toplum" öğrenme alanında yer alan değerler esas alınmalıdır.

1. Sınıf – "Ailem ve Toplum" Öğrenme Alanında Yer Alan Değerler

- D2. Aile Bütünlüğü
- D8. Mahremiyet
- D9. Merhamet
- D14. Saygı
- D15. Sevgi
- D16. Sorumluluk

Bu değerler, 1. sınıf düzeyinde öğrencilerin:

- aile içi ilişkileri tanımaları,
- kendilerini ve başkalarını korumaları,
- sevgi, saygı ve sorumluluk bilinci kazanmaları amacıyla ele alınmaktadır.

2. Sınıf – "Ailem ve Toplum" Öğrenme Alanında Yer Alan Değerler

- D2. Aile Bütünlüğü
- D5. Duyarlılık
- D14. Saygı
- D15. Sevgi
- D16. Sorumluluk

Burada dikkat çekici nokta, D5. Duyarlılık değerinin 2. sınıfta programa dâhil edilmesidir.

- A) Mahremiyet → D8 koduyla 1. sınıf "Ailem ve Toplum" öğrenme alanında yer alır.
- B) Merhamet → D9 koduyla 1. sınıf düzeyine aittir.
- C) Sorumluluk → D16 koduyla 1. sınıf ve 2. sınıfta ortak yer alır.
- D) Saygı → D14 koduyla 1. sınıf ve 2. sınıfta ortak yer alır.
- E) Duyarlılık → D5 koduyla yalnızca 2. sınıf "Ailem ve Toplum" öğrenme alanında yer alır.

Duyarlılık (D5) değeri,

- 1. sınıf "Ailem ve Toplum" öğrenme alanında yer almaz,
- 2. sınıf düzeyinde programa dâhil edilir.

Bu nedenle soru kökünde belirtilen ölçüte uymayan değer: Duyarlılık

DOĞRU CEVAP E

15. Soruda belirtilen özellikler şunlardır:

- Eğitimin çocuğun ruhsal ve fiziksel özelliklerine uygun olması,
- Tabiat sevgisi ve doğayla iç içe eğitim anlayışı,
- İlk açık hava okulunu kurması,
- Öğretimde gözlem, somut yaşantı ve deneyimi esas alması,
- Hayat Bilgisi dersini "gözlem dersi" olarak nitelendirmesi,
- Çocuğun kişiliğini ve yeteneğini geliştirmeyi merkeze alan ve buna "metot" adını vermesi,
- Öğrenmede sayma, ölçme, hissetme ve dokunma gibi duyuların kullanılmasını savunması,
- Çocuğun yaşamla ve günlük deneyimlerle öğrenmesini önemsemesi.

Bu özellikler doğrudan Johann Heinrich Pestalozzi'nin eğitim anlayışıyla örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP E

16. Etkinlikte öğrencilerin harita kullanma, doğa ve insan ilişkisini kavrama, yakın çevrede yaşanabilecek afetleri tanıma ve afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik ürün oluşturma ve paylaşma becerilerini geliştirmeleri hedeflenmiştir. Bu amaçlar, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda "Evimiz Dünya" öğrenme alanı kapsamında yer almaktadır. Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

17. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda öğrenme alanları öğrencinin bireysel farkındalıktan toplumsal yaşama ve soyut kavramlara doğru aşamalı bir yapı izler.

- Yaşayan Demokrasimiz, öğrencilerin demokratik katılım, cumhuriyet bilinci ve toplumsal değerleri kavradığı bir öğrenme alanıdır ve ekonomik kavramlardan önce ele alınır.
- Hayatımızdaki Ekonomi ise istek-ihyaç, üretim-tüketim ve kaynak kullanımı gibi daha somut ve günlük yaşama dönük içerikler barındırır.

Bu nedenle doğru sıralamada Yaşayan Demokrasimiz, Hayatımızdaki Ekonomi'den önce yer almaktadır.

Verilen hatalı sıralamada bu iki öğrenme alanının yer yanlış olduğu için yer değiştirmeleri gerekir.

DOĞRU CEVAP D

18. Etkinlikte öğrencilerden gözlem yapmaları, görüşmeler yoluyla veri toplamaları, kanıtlara dayalı çıkarımda bulunmaları ve olayları neden-sonuç ilişkisi içinde analiz etmeleri istenmiştir. Bu durum, öğrencilerin bir sosyal bilimci gibi davranmasını, araştırma ve sorgulama yoluyla bilgi üretmesini temel alır.

Bu özellikler Sosyal Bilgiler öğretiminin "Sosyal bilim olarak" yaklaşımının temel nitelikleridir.

DOĞRU CEVAP B

19. Soruda verilen etkinlikte öğretmen, öğrencilerin bir değeri yaşayarak öğrenmelerini hedeflemiştir. Değerler yalnızca sözlü olarak anlatılmamış; öğrenciler alan gezisi yaparak doğrudan sürecin içine dâhil edilmiştir. Öğrencilerin huzurevinde yaşlılarla iletişim kurmaları, sohbet etmeleri ve onlara yardım etmeleri sağlanmıştır. Bu süreçte öğrenilen değerler davranışa dönüştürülmüş ve günlük hayata aktarılmıştır. Ayrıca öğrenciler, yaptıkları etkinlik üzerine düşünerek davranışlarının nedenlerini de sorgulamıştır.

Bu özellikler, değerlerin eylem yoluyla, yani uygulama ve sosyal projeler aracılığıyla kazandırılmasını ifade eder. Dolayısıyla öğretmenin kullandığı yaklaşım, değerlerin hayata geçirilmesini esas alan Eylem modelidir.

DOĞRU CEVAP E

20. 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ilk okumaya hazırlık çalışmaları, öğrencilerin okuma-yazmaya başlamadan önce gerekli fiziksel, zihinsel ve duyuşal alt yapıyı kazanmalarını amaçlar. Bu kapsamda dinleme eğitimi, doğru nefes alıp verme, parmak, el ve kol kaslarını geliştirme ve el-göz koordinasyonunu destekleme gibi çalışmalar yer alır. Bu etkinlikler, öğrencinin okuma yazma sürecine hazır hâle gelmesini sağlar ancak doğrudan okuma öğretimi değildir.

Ses öğretimi ise ilk okumaya hazırlık aşamasında değil, ilk okuma yazmaya başlama ve ilerleme sürecinde yer alır. Seslerin tanıtılması, ayırt edilmesi ve birleştirilmesi artık okuma-yazma öğretiminin kendisine ait bir aşamadır. Bu nedenle ses öğretimi, ilk okumaya hazırlık çalışmaları kapsamında yer almaz.

DOĞRU CEVAP E

21. Soruda öğretmenin yaptığı uygulama incelendiğinde, öğrencilerin bir metni okurken kelimeleri doğru seslendirme, noktalama işaretlerine dikkat etme, anlamı takip etme ve okuma sırasında kullandıkları stratejileri belirlemeye yönelik süreç odaklı bir gözlem yaptığı görülmektedir. Öğretmenin, öğrencilerin yalnızca okuyup okumadığını değil, okuma sürecinde sergiledikleri davranışları ve bu davranışların niteliğini incelemesi dikkat çekicidir.

Uygulamanın bireysel olarak yapılması, süreç boyunca notlar alınması ve elde edilen bilgiler doğrultusunda öğrencilerin güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerinin belirlenmesi, bu değerlendirme aracının gözleme dayalı ve davranış odaklı olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğretmenin her öğrenciye farklı geri bildirimler vermesi ve destekleyici çalışmalar planlaması, sürecin biçimlendirici değerlendirme niteliği taşıdığını da ortaya koymaktadır.

D seçeneğindeki okuma davranışları kontrol listesi ise öğrencinin okuma sürecinde sergilediği gözlenebilir davranışları, okuma sırasında kullandığı stratejileri ve uygulama biçimlerini belirlemeye yöneliktir. Soruda verilen tüm özellikler bu araçla birbir örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP D

22. Soruda öğretmenin planladığı etkinliklerde öğrencilerin dili sosyal bağlama uygun biçimde kullanmaları hedeflenmektedir. Öğrencilerden, kime hitap ettiklerine göre ifadelerini değiştirmeleri, selamlaşma, rica etme, teşekkür etme ve özür dileme gibi dil işlevlerini farklı durumlarda uygun biçimde kullanmaları beklenmektedir. Ayrıca aynı ifadenin arkadaş ortamında ve resmî bir ortamda farklı biçimde söylenebileceğinin fark edilmesi, dil kullanımının bağlama bağlı olduğunu göstermektedir.

Metinde özellikle ima, nezaket, uygun tepki verme, konuşma sırasında söz alma, karşısındakini dinleme ve duruma uygun yanıt verme gibi beceriler üzerinde durulmaktadır. Bu unsurlar, dilin yalnızca yapısal özellikleriyle değil, kullanım amacı ve sosyal işleviyle ilgilidir. “Ne söylendiğinden çok, neden ve nasıl söylendiğini” anlamaya vurgu yapılması da bu durumu açıkça ortaya koymaktadır.

D seçeneğinde yer alan pragmatik farkındalık, dilin sosyal bağlam içinde, konuşmanın amacı, konuşmacının niyeti ve dinleyiciye göre uygun biçimde kullanılmasını ifade eder. Soruda verilen tüm etkinlikler bu tanımla birebir örtüşmektedir.

A seçeneğindeki fonolojik farkındalık, seslere ve ses yapısına yöneliktir.

B seçeneğindeki sözdizimsel farkındalık, cümle yapısıyla ilgilidir.

C seçeneğindeki morfolojik farkındalık, sözcüklerin yapısı ve eklerle ilgilidir.

E seçeneğindeki semantik farkındalık, sözcük ve cümle anlamlarına odaklanır.

Bu nedenle öğretmenin geliştirmeyi hedeflediği dil farkındalığı D) Pragmatik farkındalıktır.

DOĞRU CEVAP D

23. Soruda, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ses esaslı ilk okuma yazma öğretiminde harf grupları için öngörülen öğretim süreleri dikkate alınarak verilen ifadelerin doğruluğu sorgulanmaktadır.

Programda yer alan harf grupları ve süreleri incelendiğinde:

- 1. grup harfler için 6 hafta,
- 2. grup harfler için 4 hafta,
- 3., 4. ve 5. grup harfler için ise ikişer hafta öğretim süresi ayrıldığı görülmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda ifadeler değerlendirilirse:

I. ifade:

Birinci harf grubuna ayrılan sürenin (6 hafta), diğer harf gruplarına ayrılan süreden daha uzun olduğu belirtilmiştir. Bu bilgi programdaki sürelerle uyumludur. → Doğru

II. ifade:

Üçüncü harf grubuna ayrılan sürenin, ikinci harf grubuna ayrılan süreden daha fazla olduğu belirtilmiştir. Oysa üçüncü grup için 2 hafta, ikinci grup için 4 hafta ayrılmıştır. Bu nedenle ifade yanlıştır.

III. ifade:

Üçüncü, dördüncü ve beşinci harf gruplarının her biri için öğretim süresinin iki hafta olarak planlandığı belirtilmiştir. Bu ifade programla uyumludur. → Doğru

Bu değerlendirmeye göre doğru olan ifadeler I ve III'tür.

DOĞRU CEVAP C

24. Soruda, bir anlatı metninden hareketle öğretmenin verdiği üç farklı yönergenin hangi anlam kurma sürecine karşılık geldiği sorgulanmaktadır. Yönergeler tek tek incelendiğinde doğru sıra net biçimde ortaya çıkmaktadır.

I. yönerge:

“Maharet, devretmek, destek” kelimelerinin sözlükteki hangi anlamda kullanıldığını belirleyiniz.

Bu yönergede öğrencilerden, kelimelerin sözlükteki anlamlarına bakarak değerlendirme yapmalarını istenmektedir. Bu işlem, metnin sınırlarını aşarak metin dışı bir kaynağa (sözlük bilgisine) başvurmayı gerektirir.

→ Metin dışı anlam kurma

II. yönerge:

Ustanın fırını neden yeğenine bıraktığını metinden hareketle açıklayınız.

Bu sorunun cevabı doğrudan metnin içinde yer alan neden–sonuç ilişkilerine dayanmaktadır. Öğrenci, metinde verilen bilgileri kullanarak anlam kurar; metin dışına çıkmaz.

→ Metin içi anlam kurma

III. yönerge:

Okuduğunuz metni, “Mesleklerin kuşaktan kuşağa aktarılması” temalı başka bir metinle karşılaştırınız.

Bu yönerge, öğrencinin okuduğu metni başka bir metinle ilişkilendirmesini istemektedir. Anlam, iki metin arasında kurulan bağla oluşur.

→ Metinler arası anlam kurma

Bu değerlendirmeye göre anlam kurma süreçlerinin doğru sıralaması:

I → Metin dışı

II → Metin içi

III → Metinler arası

DOĞRU CEVAP A

25. Soru, yüksek sesle okuma sırasında prozodik okumaya (metni anlamla uyumlu ses kullanımı) örnek olan ölçütlerin hangileri olduğunu sorgulamaktadır.

Önce kavramı netleştirelim:

Prozodik okuma:

Prozodik okuma; okuyucunun metni anlayarak, bu anlamı sesine yansıtarak okumasıdır.

Bu kapsamda özellikle şunlar değerlendirilir:

- Tonlama (sesin yükselip alçalması)
- Vurgu (önemli kelimeleri öne çıkarma)
- Duraklama (noktalama işaretlerine uygun durma)
- Duyguya uygun okuma

Buna karşılık akıcılık (hız, tekrar etmeme) ya da yazım doğruluğunu fark etme gibi özellikler prozodinin değil, başka okuma boyutlarının göstergesidir.

Şimdi maddeleri tek tek inceleyelim:

I. “Okuma sırasında sesini metnin duygusuna uygun biçimde yükseltip alçalttı.”

Bu madde doğrudan tonlama ve duyguya uygun okuma ile ilgilidir.

Prozodik okumanın temel göstergesidir.

II. “Aynı satırı tekrar okumadan akıcı bir şekilde ilerledi.”

Bu madde akıcılıkla ilgilidir (hız, kesintisizlik, tekrar etmeme).

Akıcılık önemli olsa da, anlamla uyumlu ses kullanımını doğrudan ölçmez.

Prozodik okuma değildir.

III. “Cümlelerin sonunda uygun yerde durdu ve noktalama işaretlerine dikkat etti.”

Noktalama işaretlerine uygun duraklama, metnin anlamını doğru iletmenin temel yollarındandır.

Duraklama, prozodinin ana bileşenidir.

Prozodik okuma göstergesidir.

IV. “Kelimelerin doğru yazılışlarını fark ederek ge-

rektğinde geri bildirimde bulundu.”

Bu madde yazım farkındalığı / görsel okuma ile ilgilidir.

Sesin anlamla uyumlu kullanımıyla ilişkili değildir.

Prozodik okuma değildir.

V. “Okuma boyunca vurgulanması gereken kelimelerde sesini daha belirgin kullandı.”

Bu madde doğrudan vurgu ile ilgilidir.

Vurgu, anlamın ses yoluyla aktarılmasını sağlar.

Prozodik okuma göstergesidir.

DOĞRU CEVAP A

26. Soruda anlatılan öğrenci çizim özellikleri dikkatle incelendiğinde görücü tip çocuk resim tiplerinin temel özellikleriyle birebir örtüşmektedir.

- Öğrencinin konuyu parçalara ayırmadan bütün olarak ele alması, görücü tipin en belirgin özelliğidir. Görücü tipte çocuk, nesnelere tek tek ayrıntılandırmak yerine genel görünüşüyle algılar.
- İnsan figürünü gövde, kol ve bacakları ayrı ayrı göstermeden bir bütün hâlinde çizmesi, bu tipin tipik bir göstergesidir.
- Soruda, öğrencinin boyama ve leke çalışmalarında başarılı olduğu özellikle belirtilmiştir. Bu durum, görücü tip çocukların boya ve renk ağırlıklı iki boyutlu çalışmalarda daha başarılı olmalarıyla örtüşür.
- İki boyutlu ve renkli yüzey çalışmalarında rahat çalışması, yine görücü tip çocukların özellikleri arasında yer alır.

DOĞRU CEVAP D

27. Saydamlık, çocuk resimlerinde normalde dışarıdan bakıldığında görülmesi mümkün olmayan içte kalan nesne, kişi ya da bölümlerin görünür biçimde çizilmesi durumudur. Çocuk, nesneyi “bildiği şekliyle” resme yansıtır; gerçekçi görünüme değil, zihinsel bilgisine dayanır.

Şimdi maddeleri tek tek inceleyelim:

I. Öğretmenin daha büyük çizilmesi

→ Bu durum, çocuğun boy hiyerarşisi özelliğiyle ilgilidir. Saydamlık değildir.

II. Oyuncağın ortada ve ayrıntılı çizilmesi

→ Tamamlama özelliğidir. Saydamlıkla ilgili değildir.

III. Figürlerin sayfada rastgele yerleştirilmesi

→ Mekânsal düzen eksikliği ile ilgilidir. Saydamlık değildir.

IV. Ev içi sahnede duvarların arkasındaki masa ve sandalyelerin çizilmesi

→ Normalde görülmeyen iç mekânın görünür kılınması söz konusudur.

Saydamlık özelliğinin açık örneğidir.

V. Hamile annenin karnındaki bebeğin resmedilmesi

→ İçte kalan bir unsurun dışarıdan görünür şekilde çizilmesidir.

Saydamlık özelliğine doğrudan örnektir.

DOĞRU CEVAP E

28. Soruda verilen ders sürecinde öğretmenin uygulamalarına dikkat edildiğinde aşağıdaki özellikler öne çıkmaktadır:

- Öğretmen etkinlik alanlarını ve istasyonları hazırlamış, ancak uygulama aşamasında öğrencilere hangi etkinliği yapacakları veya nereden başlayacakları konusunda zorlayıcı bir yönlendirme yapmamıştır.
- Öğrenciler kendi ilgi, istek ve fiziksel kapasitelerine göre istasyon seçmiş, zorluk düzeylerini kendileri belirlemiştir.
- Etkinliklerde tek bir doğru ölçüt ya da standart başarı beklentisi bulunmamaktadır.
- Öğretmen, ders sonunda öğrencilerden öz değerlendirme yapmalarını, hangi etkinlikte zorlandıklarını ve kendilerini nasıl hissettiklerini ifade etmelerini istemiştir.
- Amaç, öğrencilerin derse en üst düzeyde katılım göstermesi ve kendi sınırlarını fark etmeleridir.

Bu özellikler, katılım stiline temel özellikleriyle birbir örtüşmektedir. Katılım stiline:

- Öğrenci, öğretmenden öğrendiği beceriyi kendi başına uygular.
- Seçme hakkı öğrenciye aittir.
- Başarıyı belirleyen tek bir ölçüt yoktur.
- Öğrenci, kendi kapasitesini tanıma fırsatı bulur.

DOĞRU CEVAP D

29. Soruda bir sınıf öğretmenin, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Programı kapsamında öğrencilerin uzun süreli etkinliklerde yorulmadan hareket edebilme, oksijeni etkili kullanma ve kalp ile akciğerlerin birlikte çalışması durumlarını değerlendirdiği belirtilmiştir.

Bu özellikler; bireyin uzun süreli fiziksel etkinliklerde oksijeni kaslara iletme ve kullanma kapasitesini, yani kalp-dolaşım ve solunum sistemlerinin dayanıklılığını ifade eden kardiyovasküler dayanıklılık kavramıyla doğrudan ilişkilidir. Kardiyovasküler dayanıklılık, özellikle koşu, tempolu oyunlar ve sürekli hareket gerektiren etkinliklerde belirgin şekilde ortaya çıkar.

Diğer seçeneklerde yer alan kas gücü uygulanan kuvvet miktarını, esneklik eklem hareket genişliğini, kas dayanıklılığı kasların yorulmadan tekrarlı çalışabilmesini, vücut kompozisyonu ise yağlı ve yağsız doku oranlarını ifade etmektedir. Bu kavramlar soruda vurgulanan kalp ve akciğerlerin birlikte çalışmasıyla açıklanamaz.

DOĞRU CEVAP E

30. Doğru cevap Günlük Hayat ve Din'dir.

2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan DKAB.4.1.5. "Sübhaneye duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme" öğrenme çıktısı; bireyin günlük yaşamında kullandığı dinî ifadeleri tanıması, anlamlandırması ve yorumlaması amacına hizmet etmektedir.

Sübhaneye duası namazlarda sıkça okunan, öğrencilerin günlük ibadet hayatında doğrudan karşılaştığı bir duadır. Bu nedenle öğrenme çıktısında, duanın okunması, anlamının kavranması ve günlük hayata yansıtılması vurgulanmıştır. Bu özellikler, dinî bilgilerin günlük yaşamla ilişkilendirilmesini esas alan "Günlük Hayat ve Din" ünitesinin kapsamıyla örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP A

31. Hicretten sonra Hz. Muhammed (s.a.v.) Medine’de İslam toplumunun temellerini atmaya yönelik önemli adımlar atmıştır. Bu süreçte Mescid-i Nebvî inşa edilmiş, Ashab-ı Suffe için barınma alanları oluşturulmuş, Ensar ve Muhacirler arasında kardeşlik antlaşması yapılarak toplumsal dayanışma sağlanmış ve Medine’de yaşayan Yahudilerle Vatandaşlık Antlaşması yapılarak şehirdeki farklı grupların bir arada yaşamasına yönelik hukuki düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamaların tamamı hicretten sonra Medine’de yapılan çalışmalar arasında yer alır.

Buna karşılık Hz. Muhammed’in (s.a.v.) Hz. Hatice ile evlenmesi, hicretten çok önce Mekke döneminde gerçekleşmiş bir olaydır. Dolayısıyla bu durum, hicretten sonra Medine’de yapılanlar arasında yer almaz. Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

- 32.
- I. öncül doğrudur. Atıkların suya karışmasının engellenmesi, deniz canlılarını korur ve ekosistemin sürdürülebilirliğine katkı sağlar.
 - II. öncül yanlıştır. Av yasağı dönemlerinin kaldırılması aşırı avlanmayı artırır ve deniz canlılarının azalmasına neden olur.
 - III. öncül doğrudur. Plastiklerin geri dönüştürülmesi, denizlerdeki plastik kirliliğini azaltarak canlı yaşamını korur

DOĞRU CEVAP C

33. Parçada deniz kaplumbağalarının bazı türlerinin IUCN tarafından risk gruplarında sınıflandırıldığı söyleniyor. Bunun gerekçesi olarak da iklim değişikliği nedeniyle:

- Yumurtalardan yalnızca dişi yavru çıkması (cinsiyet dengesinin bozulması),
- Ya da çıkan yavruların sağ kalamaması

vurgulanıyor. Yani sorun, doğrudan üreme başarısı ve popülasyonun devamlılığı ile ilgili.

I. “Yumurta bıraktıkları kumun sıcaklığının artması”

Bu ifade doğrudur ve parça ile uyumludur.

- Deniz kaplumbağalarında yavruların cinsiyeti, çoğu türde kuluçka sıcaklığına bağlıdır.
- Kum sıcaklığı yükseldiğinde dişi oranı artabilir; aşırı artarsa erkek sayısı çok azalır.
- Erkek sayısının azalması, ilerleyen yıllarda çiftleşme sayısını düşürür ve türün üreme kapasitesini zayıflatır.
- Ayrıca aşırı sıcaklık embriyonun gelişimini bozup yumurtadan çıkış başarısını azaltabilir.
- Bu nedenle “kum sıcaklığının artması” kaplumbağaların korunmasını gerektiren önemli bir tehdittir.

Sonuç: I doğru.

II. “Beslenme ve yuvalama alanlarının tahrip olması”

Bu ifade de doğrudur.

- Kaplumbağalar yaşam döngülerinde belli beslenme alanlarına ve belli kumsal yuvalama alanlarına bağımlıdır.
- Kıyıların betonlaşması, ışık kirliliği, turizm baskısı, araç geçişi, kumsalın bozulması gibi etkenler yuvalamayı azaltır.
- Yuvalama alanı bozulursa dişi kaplumbağa yumurta bırakamaz veya uygun olmayan yere bırakır; bu da yumurtaların zayı olmasına yol açar.
- Beslenme alanlarının bozulması ise kaplumbağaların yeterli enerji toplayamamasına, zayıflamasına ve üremeye ayrılacak enerjinin düşmesine neden olur.

- Bu yüzden “beslenme ve yuvalama alanlarının tahribi” türleri koruma altına almayı gerektiren temel nedenlerdendir.

Sonuç: II doğru.

III. “İklim değişikliğine bağlı olarak deniz seviyesinin yükselmesi”

Bu ifade de doğrudur.

- Deniz seviyesinin yükselmesi, kaplumbağaların yumurta bıraktığı kumsalları daraltır veya su altında bırakabilir.
- Yuva suya çok yakın kalırsa yumurtalar tuzlu suyla temas eder, bozulur ya da oksijen alamaz.
- Fırtına ve dalga etkisi artarsa yuvalar daha sık bozulur/dağılır.
- Uygun yuvalama alanı azaldıkça kaplumbağalar daha az yumurta bırakır; bu da popülasyonu düşürür.
- Bu yüzden deniz seviyesinin yükselmesi de koruma gerekçesi sayılır.

Sonuç: III doğru.

DOĞRU CEVAP E

1. Soruda anlatılan etkinlik incelendiğinde öğretmenin öğrencilerden:

- Belirli bir duyguyu kelime kullanmadan ifade etmelerini istediği,
- Sadece mimik, jest ve beden hareketleriyle çalıştıkları,
- Konuşmanın yasaklandığı,
- Müziğin sürece eşlik edebildiği,
- İzleyen öğrencilerin anlatılan duyguyu tahmin ettiği,
- Sözel değil bedensel anlatımın ön planda olduğu görülmektedir. Bu özellikler dramada Pantomim tekniğinin temel özellikleridir.

Pantomim:

- Duygu ve düşüncelerin sözcük kullanılmadan ifade edilmesidir.
- Beden dili kullanımını geliştirir.
- Özellikle küçük yaş gruplarında etkilidir.
- Dramayla ilk tanışmada sıkça kullanılır.
- Jest, mimik ve hareket temellidir.

DOĞRU CEVAP D

2. Soruda öğretmenin yaptığı uygulama dikkatle incelendiğinde odak noktasının grubun ortak yaşadığı bir sosyal problem olduğu görülmektedir.

Etkinlikte:

- Akran zorbalığı gibi ortak bir sosyal sorun ele alınmaktadır.
- Bireysel bir karakterden çok grubun yaşantısı merkeze alınmıştır.
- Öğrenciler kendi yaşadıkları rahatsızlıkları sahneye taşımaktadır.
- Amaç toplumsal becerileri geliştirmek ve empati oluşturmaktır.
- Çözüm yolları birlikte tartışılmaktadır.
- Grup dinamikleri ve ortak beklentiler görünür hâle getirilmektedir.

Bu özellikler Sosyodrama tekniğinin temel özellikleridir.

Sosyodrama:

- Moreno tarafından geliştirilmiştir.
- Bir grubun yaşadığı ortak sosyal problemleri ele alır.
- Toplumsal roller ve sosyal çatışmalar üzerinde durur.
- Amaç bireysel terapi değil, toplumsal farkındalık ve sosyal beceri gelişimidir.
- Sınıfın veya grubun ortak rahatsızlıkları sahnelenir.

DOĞRU CEVAP B

3. Soruda verilen özellikler dikkatle incelendiğinde çocuk draması alanında önemli bir kuramcıdan söz edildiği anlaşılmaktadır.

Metinde belirtilen temel noktalar şunlardır:

- Çocuk dramasını tiyatrodan ayrı ve özgün bir sanat türü olarak görmüştür.
- Drama etkinliğine dışarıdan müdahale edilme-
mesi gerektiğini savunmuştur.
- Çocuk oyun oynarken hem oyuncu hem de iz-
leyici konumundadır görüşünü benimsemiştir.
- Drama sayesinde çocukların iyi-kötü ayrımı
yapmayı ve toplumsal kuralları öğrenebilece-
ğini ifade etmiştir.
- Çocukların yetişkin ölçütlerine göre değerlendiril-
memesi gerektiğini vurgulamıştır.
- "Child Drama" adlı kitabı yazmıştır.
- "Çocuk Dramasına Giriş" adlı eseri bulunmak-
tadır.
- Çocuk merkezli ve süreç odaklı bir anlayışı
savunmuştur.
- Çocuk draması alanında 20. yüzyılda öncü
kabul edilmiştir.

Bu özelliklerin tamamı Peter Slade'e aittir. Peter Slade, çocuk dramasını sahne gösterisinden ayır-
mış ve gelişimsel, yaratıcı bir süreç olarak ele al-
mıştır.

DOĞRU CEVAP D

4. Soru, verilen üç tarihsel örneğin "dönemin bilimsel paradigmasının bilim insanları üzerinde oluşturduğu olumsuz etkiyi" gösterip göstermediğini sorgulamaktadır.

Paradigmanın olumsuz etkisi şu durumlarda ortaya çıkar:

- Bilim insanları elde edilen yeni kanıtlara rağmen eski görüşü terk etmez.
- Mevcut kabulü korumak için kanıtları zorlayarak açıklamaya çalışır.
- Yeni bulgulara direnç gösterir.

I. Kepler Örneği

Kepler gezegen yörüngelerinin elips olduğunu göstermesine rağmen, dönemin hâkim görüşü olan "dairesel hareket" anlayışı uzun süre terk edilmemiştir.

Yeni kanıtlara rağmen eski paradigma korunmuştur.

Bilim insanları mevcut anlayışı bırakmada direnç göstermiştir.

Bu, paradigmanın olumsuz etkisidir.

II. Hubble Örneği

Hubble galaksilerin uzaklaştığını göstermiştir (evren genişliyor). Ancak durağan evren anlayışı hâkim olduğu için bazı bilim insanları yeni verileri eski görüşe uydurmaya çalışmıştır.

Yeni kanıtlar görmezden gelinmiş veya zorlanarak açıklanmıştır.

Paradigma değişimine direnç gösterilmiştir.

Bu da paradigmanın olumsuz etkisidir.

III. Kalorik Kuramı

Deneysel ısıya enerji olduğunu göstermesine rağmen bazı araştırmacılar "kalorik kuramı"ni farklı yorumlarla savunmaya devam etmiştir.

Kanıtlara rağmen eski teori korunmaya çalışılmıştır.

Paradigma sorgulanmak yerine savunulmuştur.

Bu da paradigmanın olumsuz etkisidir.

Üç örnekte de ortak durum:

- Yeni bilimsel kanıtlar ortaya çıkmasına rağmen
- Mevcut bilimsel anlayışın terk edilmesinde direnç gösterilmesi

Bu, bilim insanlarının dönemin hâkim paradigmasından etkilenecek nesnel değerlendirme yapmada zorlanabildiğini göstermektedir.

DOĞRU CEVAP E

5. Deneyde öğrenciler belirli zaman aralıklarında ölçüm yapmış ve şu verileri elde etmiştir:

- 4. dakikada: 80 gram
- 8. dakikada: 60 gram
- 12. dakikada: 40 gram
- 16. dakikada: 20 gram

Bu verilere bakıldığında buzun her 4 dakikada 20 gram azaldığı görülmektedir.

Öğretmen ise öğrencilerden şunu istemektedir:

“20. dakikada buz kalıbının kütlesi yaklaşık kaç gram olurdu?”

Öğrenciler, eldeki düzenli azalış örüntüsüne bakarak mevcut eğilimi devam ettirip sayısal olarak ileriye yönelik hesaplama yapmaktadır.

Bu beceri kestirim becerisidir.

Tahmin ile kestirim farkı:

- Tahmin, genellikle ön bilgi olmadan veya sınırlı bilgiyle yapılan öngörüdür.
- Kestirim, elde bulunan sayısal verilere ve örüntülere dayanarak ileriye yönelik hesaplama yapmaktır.

Bu soruda öğrenciler:

Sayısal veriye dayanıyorlar.

Düzenli değişim örüntüsünü kullanıyorlar.

Aynı eğilimi devam ettirerek sonucu hesaplıyorlar.

Bu nedenle kullanılan bilimsel süreç becerisi kestirim yapmadır.

DOĞRU CEVAP C

6. Öğrenciler homojen karışımları saf madde olarak sınıflandırmaktadır.

Öğretmen, bu yanlışlığı gidermek için bilişsel çelişki oluşturmak istemektedir.

Bilişsel çelişki:

Öğrencinin mevcut yanlış bilgisinin, açık bir kanıtla çelişmesi durumudur. Öğrenci “Bu doğru olsaydı bu nasıl olurdu?” diye düşünmeye başlar.

Öğrencilerin Yanılgısı:

Homojen karışımlar (örneğin şekerli su, tuzlu su) saf maddedir.

O halde öğretmenin yapması gereken şey: Homojen bir karışımın bileşenlerine ayrılabilmesini göstererek bunun saf madde olmadığını kanıtlamak.

A) Kum ve çakılın eleme ile ayrılması

- Heterojen karışımdır.
- Öğrencilerin yanılgısıyla doğrudan ilgili değildir.

B) Şekerli suyun buharlaştırma ile şeker ve suya ayrılması

- Şekerli su homojen karışımdır.
- Buharlaştırma yapıldığında şeker geri elde edilir.
- Bu durum, “Homojen karışım saf maddedir.” düşüncesiyle çelişir.

Çünkü saf maddeler fiziksel yöntemlerle ayrıştırılamaz.

C) Demir tozu ve kumun mıknatısla ayrılması

- Heterojen karışımdır.
- Zaten karışım olduğu açıktır.

D) Mercimek ve pirincin ayıklanması

- Heterojen karışımdır..

E) Yağ ve suyun ayrılması

- Heterojen karışımdır..

DOĞRU CEVAP B

7. 5E modelinde Girme aşamasının özellikleri:

- Öğrencilerin ön bilgilerini ortaya çıkarmak
- Dikkatlerini konuya çekmek
- Merak uyandırmak
- Henüz kavram tanımlı yapmamak
- Açıklama ya da öğretim gerçekleştirilmem

Sorudaki öğretmen uygulamasına bakalım:

- Konuya başlamadan önce soru soruyor.
- Öğrencilerin hangi materyali tercih edeceklerini soruyor.
- "Neden?" diyerek düşüncelerini ortaya koymalarını istiyor.
- Kavram tanımlı yapmıyor.
- Açıklama yapmıyor.
- Sadece öğrencilerin mevcut bilgilerini ortaya çıkarıyor.

Bu durumda öğretmen:

Öğrencilerin ön bilgilerini aktive ediyor.

Dikkat çekiyor.

Derse giriş yapıyor.

DOĞRU CEVAP C

8.

1	→	1. satır	1				
2	3	→	2. satır	3			
4	5	6	→	3. satır	6		
7	8	9	10	→	4. satır	10	
						19. satır	190

20. Satırın başındaki sayı o zaman 191 olur.

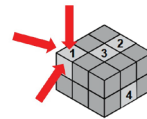
Her satırın sonu $n \times (n+1) / 2$ formülünden bulunur. O zaman;

1. satırda son sayı 1
2. satırda son sayı 3
3. satırda son sayı 6
4. satırda son sayı 10
19. satırda son sayı 190

Peki 19. Satırdan sonra 20. Satıra geçilecek ve ilk sayı 191 olacak. O zaman 20. Satırın ilk sayısı 191 olur.

DOĞRU CEVAP B

9.

Yapının **yüzey alanının değişmemesi** için çıkarılan küpün, yapıdan ayrılınca kaybolan açık yüz sayısı ile komşu küplerin açığa çıkan yeni yüz sayısı **eşit** olmalıdır.

Bu durum, en net şekilde köşe küp çıkarıldığında gerçekleşir:

- Köşe küpün 3 yüzü açıktır (üst + iki yan).
- Küp çıkarılınca ona bitişik 3 komşu küpün birer yüzü açığa çıkar.
- Yani 3 yüz gider, 3 yüz gelir → yüzey alanı değişmez.

Şekilde köşe konumunda olan numaralı küp 1'dir.

1 numaralı küp

Şekilde 1 numara **üst yüzeyde ve bir köşede** yer alıyor.

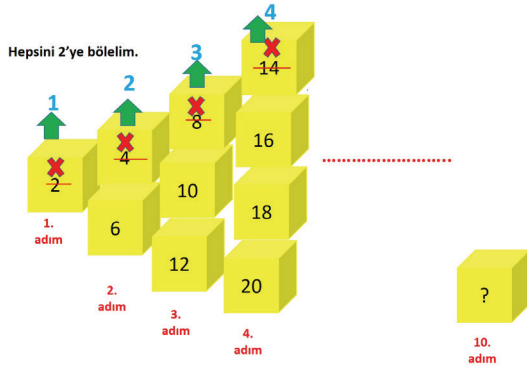
Bir köşe küp:

- Solunda 1 komşu,
- Arkasında/yanında 1 komşu,
- Altında 1 komşu

olacak şekilde **toplam 3 komşuya** sahiptir.

DOĞRU CEVAP C

10.

$$n \times (n+1) / 2 : ?$$

$$10 \times (10 + 11) / 2 :$$

$$10 \times 11 / 2 : 55$$

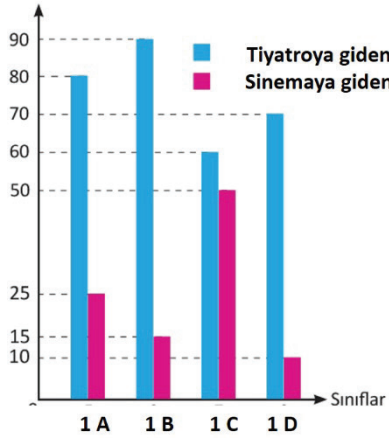
Bir ikeye bölünmüş hali 55'dir.

O halde 2 ile çarpalım ve $55 \times 2 : 110$ olur.

DOĞRU CEVAP E

11.

Öğrenci sayısı

Grafikteki sütunlardan okunan değerler şöyledir:

1A: Tiyatro 80, Sinema 25

1B: Tiyatro 90, Sinema 15

1C: Tiyatro 60, Sinema 50

1D: Tiyatro 70, Sinema 10

I. "Tiyatroya gidenler sinemaya gidenlerden fazladır."

Tüm sınıflardaki tiyatro ve sinema toplamalarını bulalım:

Tiyatro toplamı:

$$(80 + 90 + 60 + 70 = 300)$$

Sinema toplamı:

$$(25 + 15 + 50 + 10 = 100)$$

Karşılaştırınca:

$(300 > 100)$ olduğu için tiyatroya gidenler daha fazladır.

III. "En az sinemayı tercih eden sınıf 1D sınıfıdır."

Sinemaya giden sayıları sınıflara göre karşılaştıralım:

- 1A: 25
- 1B: 15
- 1C: 50
- 1D: 10

En küçük değer 10 ve bu 1D sınıfına aittir. III doğru.

IV. "Sınıflar bazında tiyatroyu tercih edenler sinemayı tercih edenlerin üç katıdır."

Toplamlar üzerinden kontrol edelim:

- Tiyatro toplamı: 300
- Sinema toplamı: 100

Yani tiyatroya gidenlerin toplamı, sinemaya gidenlerin toplamının tam 3 katıdır. IV doğru.

En fazla tiyatroyu tercih eden sınıf 1B sınıfıdır.

II yanlış

DOĞRU CEVAP E

12. Öğretmen;

1. Öğrencileri küçük gruplara ayırıyor ve her gruba konunun farklı bir alt başlığını veriyor.
2. Sonra aynı alt başlığı alan öğrencileri bir araya getirip “uzman gruplar” oluşturuyor.
3. Uzman gruplar konuyu ayrıntılı öğreniyor.
4. Ardından öğrenciler ilk (asıl) gruplarına geri dönüyor ve öğrendiklerini grup arkadaşlarına öğretiyor / paylaşıyor.

Bu akış, işbirlikli öğrenme içinde çok tipik bir modeldir:

Asıl grup → Uzman grup → Asıl gruba dönüş ve öğretme

Bu yapı doğrudan Jigsaw olarak bilinen “Ayrılıp-Birleşme” tekniğidir.

- “Ayrılıp” kısmı: Öğrencilerin asıl gruplarından ayrılıp uzman gruba gitmesi
- “Birleşme” kısmı: Uzmanlık öğrenildikten sonra asıl gruba geri dönüp bilgiyi birleştirmesi

Soruda geçen “uzman grup” ifadesi ve “geri dönerek paylaşma/öğretme” vurgusu, bu tekniği neredeyse kesin biçimde işaret eder.

DOĞRU CEVAP B

13. Soruda bir sınıf öğretmenin, 2024 Türkiye Yüzyıllı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı doğrultusunda öğretmenin gerçekleştirdiği etkinliklerde öğrencilerin;

- Hava olaylarının özelliklerini belirlemeleri,
- Mevsimlerin özelliklerini tanımaları,
- Hava olayları ile mevsimler arasındaki ilişkiyi fark etmeleri,
- Afetlere karşı alınması gereken önlemler hakkında bilgi toplamaları,
- Doğal kaynakların tasarruflu kullanımının önemini değerlendirmeleri amaçlanmaktadır.

Bu içerikler, programda yer alan Doğa ve Çevre öğrenme alanının öğrenme çıktılarıyla doğrudan örtüşmektedir. Nitekim bu öğrenme alanında; hava olayları, mevsimler, afetler, çevresel farkındalık ve kaynakların bilinçli kullanımı gibi kazanımlar yer almaktadır.

DOĞRU CEVAP E

14. Soruda, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı kapsamında verilen üç öğrenme çıktısının hangi sınıf düzeylerine ait olduğu sorgulanmaktadır. Çözüm yapılırken, programda yer alan öğrenme çıktılarının bilişsel düzeyi ve kapsamı esas alınmalıdır. Hayat Bilgisi dersinde sınıf düzeyi yükseldikçe kazanımlar bilgiyi tanıma → yorumlama → çözümlenme şeklinde derinleşmektedir.

I. Mustafa Kemal Atatürk'ün kişilik özelliklerini çözümlenebilir

Bu öğrenme çıktısı, öğrencinin Atatürk'ün kişilik özelliklerini yalnızca tanımasını değil; bu özellikleri analiz etmesini ve başarılarıyla ilişkilendirmesini gerektirir. "Çözümlenebilir" ifadesi, üst düzey düşünme becerisi içerdiği için daha ileri bir sınıf düzeyine karşılık gelir. Bu nedenle bu çıktı 3. sınıf düzeyinde yer alır.

II. Mustafa Kemal Atatürk'ün öğrencilik yıllarına ait anıları yorumlayabilme

Bu öğrenme çıktısında öğrencilerden, Atatürk'ün öğrencilik yıllarına ilişkin anıları incelemesi ve anlamlandırması beklenmektedir. Yorumlama becerisi, temel bilgiyi kavramanın ötesinde anlam kurma gerektirir; ancak çözümlenme kadar soyut değildir. Bu nedenle bu öğrenme çıktısı 2. sınıf düzeyinde yer almaktadır.

III. Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatıyla ilgili bilgileri ifade edebilme

Bu öğrenme çıktısı, öğrencilerin Atatürk'e ait temel bilgileri tanıması ve basit şekilde ifade etmesine yöneliktir. Tanıma ve anlatma düzeyinde olduğu için Hayat Bilgisi öğretiminin başlangıç aşamasına karşılık gelir. Bu yüzden bu öğrenme çıktısı 1. sınıf düzeyinde yer alır.

Sonuç

Öğrenme çıktıları sınıf düzeylerine göre değerlendirildiğinde sıralama şu şekildedir:

- I → 3. sınıf
- II → 2. sınıf
- III → 1. sınıf

DOĞRU CEVAP D

15. Soruda öğretmenin öğrencisine araştırmasını istediği kişinin Nuri Demirağ olduğu belirtilmiştir. Bu sonuca ulaşmak için diyalogda verilen ipuçları dikkatle değerlendirilmelidir.

Öğretmen, öğrencinin merak ettiği kişinin;

- Uçaklarla ilgili çalışmalar yaptığını,
- Türkiye'de ilk yerli uçak fabrikasını kurduğunu,
- Havacılık alanında öncü yatırımlar gerçekleştirdiğini,
- Sanayi alanında ülkenin kalkınmasına katkı sağladığını

özellikle vurgulamaktadır.

Bu özellikler incelendiğinde, söz konusu kişinin Türkiye'de yerli havacılık sanayisinin kurucularından biri olduğu anlaşılmaktadır.

Seçeneklerin değerlendirilmesi:

A) Aziz Sancar: DNA onarımı alanında çalışmalarıyla tanınan bir bilim insanıdır. Havacılık ve sanayi yatırımlarıyla ilgili değildir.

B) Engin Arık: Temel parçacık fiziği alanında çalışmalarıyla bilinir. Uçak sanayisiyle bağlantısı yoktur.

C) Zihni Derin: Tarım alanında, özellikle çay tarımının gelişmesi konusunda katkıları olan bir isimdir.

D) Nuri Demirağ: Türkiye'nin ilk uçak fabrikasını kurmuştur. Havacılık ve sanayi alanında önemli yatırımlar yapmıştır. Ülkenin kalkınmasına katkı sağlayan öncü girişimcilerden biridir.

E) Cahit Arf: Matematik alanında yaptığı çalışmalarla tanınmaktadır, sanayi ve havacılık yatırımlarıyla ilişkili değildir.

DOĞRU CEVAP D

16. Soruda öğretmenin uyguladığı etkinlikte üç temel aşama bulunmaktadır:

- Öğrencilerin derse başlamadan önce konuya ilişkin bildiklerini paylaşmaları,
- Öğrenmek istedikleri soruları belirlemeleri,
- Ders sonunda öğrendiklerini ifade etmeleri.

Bu yapı, Ne biliyorum (K) – Ne öğrenmek istiyorum (W) – Ne öğrendim (L) basamaklarından oluşan KWL modelinin temel özelliklerini yansıtmaktadır. Öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmesi, öğrenme sürecinde aktif rol almaları ve öğrenmenin değerlendirilmesini sağlaması KWL'nin ayırt edici yönüdür.

DOĞRU CEVAP E

17. Soruda verilen tabloda 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda 4. sınıf düzeyinde yer alan öğrenme alanları ve bu alanlara ait öğrenme çıktısı sayıları karşılaştırılmaktadır. Tablo incelendiğinde;

- Birlikte Yaşamak: 3 öğrenme çıktısı
- Evimiz Dünya: 3 öğrenme çıktısı
- Ortak Mirasımız: 3 öğrenme çıktısı
- Yaşayan Demokrasimiz: 3 öğrenme çıktısı
- Hayatımızdaki Ekonomi: 3 öğrenme çıktısı
- Teknoloji ve Sosyal Bilimler: 2 öğrenme çıktısı olduğu görülmektedir.

Bu verilere göre öğrenme çıktısı sayısı en az olan öğrenme alanı "Teknoloji ve Sosyal Bilimler"dir.

DOĞRU CEVAP E

18. Soruda öğretmenin amacı, öğrencilerde "yardımlaşma" değerini kazandırmaktır. Öğretmen bu değer derste doğrudan anlatmış, yardımlaşmanın neden gerekli olduğunu açıklamış, bunun doğru ve gerekli bir davranış olduğunu özellikle vurgulamış ve öğrencilerden bu değeri günlük yaşamlarında uygulamalarını istemiştir.

Bu süreçte öğrencilerin değer üzerinde tartışması, sorgulaması ya da alternatifleri karşılaştırması sağlanmamış; öğretmen değeri hazır olarak sunmuş ve benimsetmeye çalışmıştır. Bu yaklaşım, değerlerin açıklanarak ve benimsetilerek aktarılmasını esas alır.

Bu nedenle öğretmenin kullandığı değer öğretim yaklaşımı Değer Telkin Etmedir.

DOĞRU CEVAP A

19. Soruda anlatılan müze; geçmişten günümüze kullanılan geleneksel üretim yöntemlerinin tanıtıldığı, üretimin nasıl yapıldığının yerinde gösterildiği, ziyaretçilerin bu üretim süreçlerine aktif olarak katılabildiği ve üretilen ürünlerin sergilenip satıldığı bir müzedir. Metinde ekmek, peynir ve sabun yapımı gibi üretim-tüketim sürecinin birlikte deneyimlendiği özellikle vurgulanmıştır. Ayrıca müzenin yalnızca sergi amacı taşımadığı, ekonomik faaliyetleri ve geçim yollarını tanıttığı açıkça belirtilmiştir.

Bu özellikler; arkeoloji, sanat, etnografya ya da bilim müzelerinden ziyade üretim sürecini canlandıran ve ekonomik yaşamı tanıtan müzeleri tanımlar. Dolayısıyla anlatılan müze türü Ekonomüzedir.

DOĞRU CEVAP E

20. İlk okuma yazma sürecinde aşağıdaki aşamalar izlenmelidir:

- 1) İlk okuma yazmaya hazırlık
 - a) Dinleme eğitimi çalışmaları
 - b) Doğru nefes alıp verme çalışmaları
 - c) Parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları
 - ç) Kalem tutma, boyama ve çizgi çalışmaları
 - d) El-göz koordinasyonu çalışmaları
- 2) İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme
 - a) Ses öğretimi
 - b) Harf okuma ve yazma
 - c) Harflerden heceler, hecelerden sözcükler, sözcüklerden cümleler oluşturma
 - ç) Metin okuma
- 3) Bağımsız okuma ve yazma

Dinleme eğitimi çalışmaları ise okuma yazmaya başlamadan önce öğrencinin hazır bulunuşluğunu artırmayı amaçlar. Bu nedenle dinleme eğitimi, ilk okumaya hazırlık aşaması kapsamında yer almaktadır. Dolayısıyla başlama ve ilerleme çalışmaları arasında yer almadığı için doğru cevap E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

21. Soruda öğretmenin amacı, öğrencilerin metinleri öğretmen yönlendirmesi olmadan hangi düzeyde okuyup anlayabildiklerini belirlemektir. Bu doğrultuda her öğrenciye bireysel olarak metin okutulması, okuma sürecinin tek tek gözlemlenmesi ve öğrencilerin okuma doğruluğu, okuma hızı ile vurgu-tonlama özelliklerinin dikkate alınması dikkat çekmektedir. Okuma sonrasında metne yönelik sorular sorularak anlama düzeyinin ölçülmesi de uygulamanın önemli bir parçasıdır.

Bu özellikler, kullanılan değerlendirme aracının öğrencinin bağımsız okuma düzeyini, yani öğretmen desteği olmadan metni ne ölçüde doğru, akıcı ve anlamlı okuyabildiğini belirlemeyi amaçladığını göstermektedir. Ayrıca elde edilen sonuçların farklı metin türleri arasındaki performansları karşılaştırmaya imkân sağlaması ve öğretmenin bu veriler doğrultusunda bireysel okuma planları hazırlamayı hedeflemesi de bu araca özgü niteliklerdir.

D seçeneğinde yer alan Bağımsız Okuma Envanteri, öğrencilerin öğretmen desteği olmadan metinleri doğru, akıcı ve anlamlı okuma becerilerini belirlemek için kullanılan bir değerlendirme aracıdır. Soruda verilen tüm uygulama özellikleri bu envanterle birebir örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP D

22. Soruda öğretmenin planladığı etkinlikler incelendiğinde, öğrencilerin sözcük ve cümlelerin anlamlarını fark etmelerine yönelik çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Öğrencilerden cümlelerin anlamlı olup olmadığını sorgulamaları, aynı sözcüğün farklı cümlelerde kazandığı anlamları karşılaştırmaları, eş anlamlı ve zıt anlamlı sözcükler arasındaki ilişkileri bulmaları ve sözcüklerin gerçek ya da mecaz anlamda kullanılıp kullanılmadığını açıklamaları istenmiştir.

Ayrıca bağlama uygun olmayan sözcüklerin yer aldığı cümlelerdeki anlamsal tutarsızlıkların fark edilmesi, bilinmeyen bir sözcüğün anlamının cümlelerin ya da paragrafın bütününden hareketle tahmin edilmesi ve anlamca uyumlu–uyumsuz cümlelerin ayırt edilmesi gibi etkinlikler de doğrudan anlamla ilgili zihinsel işlemleri gerektirmektedir. Bu çalışmalar, dilin ses yapısı ya da biçimsel özelliklerinden çok anlamsal boyutuna odaklanmaktadır.

B seçeneğinde yer alan semantik farkındalık, bireyin sözcüklerin ve cümlelerin anlamlarını kavraması; anlam ilişkilerini (eş, zıt, gerçek–mecaz) fark etmesi ve bağlamdan anlam çıkarabilmesi olarak tanımlanır. Soruda verilen tüm etkinlikler bu tanımla birebir örtüşmektedir.

A seçeneğindeki fonolojik farkındalık, seslerle ilgilidir.

C seçeneğindeki pragmatik farkındalık, dilin sosyal bağlama uygun kullanımını kapsar.

D seçeneğindeki yazı farkındalığı, yazının yönü ve işleviyle ilgilidir.

E seçeneğindeki sözdizimsel farkındalık, cümle yapıları ve sözcük dizilişiyle ilgilidir.

Bu nedenle öğretmenin geliştirmeyi hedeflediği dil becerisi B) Semantik farkındalıktır.

DOĞRU CEVAP D

23. 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre ilk okuma yazma öğretimi, öğrencinin yalnızca harfleri seslendirmesi ya da yazı biçimlerini kopyalaması süreci değildir; aynı zamanda bilişsel, dilsel ve psikomotor gelişimin birlikte desteklendiği bütüncül bir süreçtir. Bu öğretim, öğrencinin dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört temel dil becerisini kapsayacak biçimde planlanmıştır.

Programda ilk okuma yazma öğretimi aşamalı bir ilerleme izler:

- Süreç dinleme eğitimi çalışmalarıyla başlar. Öğrencilerin dikkat, algı ve dili anlama becerileri bu aşamada geliştirilir.
- Ardından konuşma ve yazma etkinlikleri devreye girer; öğrenciler dili kullanarak ifade etmeye ve yazılı dile geçmeye başlar.
- Son aşamada ise öğrenci, öğretmen desteği olmadan bağımsız okuma ve yazma becerisi kazanır.

Programda belirtilen doğru sıra:

Dinleme eğitimi çalışmaları → Konuşma ve yazma → Bağımsız okuma yazmadır.

Programda ayrıca ilk okuma yazma öğretimi üç ana aşamada ele alınır:

1. İlk okuma yazmaya hazırlık

Bu aşamada dinleme eğitimi çalışmaları, doğru nefes alıp verme, parmak-el-kol kaslarını geliştirme, kalem tutma ve el-göz koordinasyonu gibi etkinliklere yer verilir. Temel amaç, öğrenciyi okuma yazmaya hazır hâle getirmektir. Sürecin başlangıcını özellikle dinleme eğitimi çalışmaları oluşturur.

2. İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme

Bu aşamada konuşma ve yazma süreci etkinleşir; ses öğretimi, harf okuma-yazma, heceler, sözcükler ve cümleler oluşturma çalışmaları yapılır. Öğrenci, dilin yapısını kullanarak okuma yazma becerilerini geliştirir.

3. Bağımsız okuma ve yazma

Öğrencinin öğretmen desteğine ihtiyaç duymadan metin okuyup yazabildiği, okuduğunu anlayarak yazılı ve sözlü olarak ifade edebildiği aşamadır.

DOĞRU CEVAP D

24. Soruda, öğretmenin verdiği üç yönergenin hangi anlam kurma sürecine karşılık geldiği sorgulanmaktadır. Yönergeler tek tek ele alındığında tamamının metnin sınırları içinde kalarak yanıtlanabildiği görülür.

I. yönerge:

“Özen, devretmek, tarif” kelimelerinin hangi anlamda kullanıldığını açıklayınız.

Bu yönergede kelimelerin metin içindeki bağlama göre hangi anlamda kullanıldığını istenmektedir. Öğrencinin sözlüğe gitmesi zorunlu değildir; anlam, metnin sunduğu bağlamdan çıkarılır. Bu nedenle metin içi anlam kurma söz konusudur.

II. yönerge:

Yaşlı kadının fırını neden kızına bıraktığını metinden hareketle belirtiniz.

Bu sorunun cevabı, metinde açıkça verilen neden-sonuç ilişkilerine dayanmaktadır (yaşlanması, güçten düşmesi, kızının işi iyi yapması). Dolayısıyla bu da metin içi anlam kurmadır.

III. yönerge:

Metindeki olaylardan yola çıkarak karakterlerin kişilik özelliklerini çıkarınız.

Burada öğrencilerden, yine metinde anlatılan olay ve davranışlara dayanarak çıkarım yapmaları istenmektedir. Çıkarım yapılmasına rağmen anlam metnin içinde kalmaktadır; başka bir metin ya da dış bilgiye ihtiyaç yoktur. Bu da metin içi anlam kurma kapsamındadır.

Sonuç olarak üç yönergenin tamamı metin içi anlam kurmaya yöneliktir.

Doğru cevap: C) Metin içi – metin içi – metin içi

DOĞRU CEVAP C

25. Soruda anlatılan etkinlikte öğretmenin odaklandığı temel unsur, öğrencilerin okuma sırasında seslerini metnin anlamına ve duygusuna uygun biçimde kullanmalarıdır. Metinde özellikle şu davranışlar vurgulanmaktadır:

- Sesin metnin anlamına uygun biçimde yükseltilip alçaltılması
- Vurgunun doğru kelimelerde yapılması
- Hikâyenin duygusunun ses yoluyla etkili biçimde aktarılması
- Nefes kontrolü sayesinde cümlelerin bölünmeden okunması
- Doğru ses kullanımının metni daha anlaşılır hâle getirmesi

Bu özellikler, okuma sırasında yalnızca doğru ve akıcı okumayı değil; metnin anlamını, duygusunu ve iletisini sesle yansıtmayı hedeflemektedir.

Prozodik okuma, okuyucunun metni anlamlandırarak okuması ve bu anlamı tonlama, vurgu, duraklama ve ses şiddeti yoluyla dinleyiciye aktarmasıdır. Soruda belirtilen tüm uygulamalar prozodik okumanın temel göstergeleridir.

DOĞRU CEVAP A

26. Soruda, Sınıf öğretmenin planladığı sanat etkinliğinde çocukların gelişim özelliklerini dikkate aldığı, süreci güvenli ve kontrollü biçimde yürütmek istediği ve etkinlik öncesinde olası sorunları öngörerek önlem almayı amaçladığı vurgulanmaktadır. Bu ifadeler, öğretmenin planlama sürecinde nelere dikkat etmesi gerektiğini sorgulamaktadır.

Seçenekler tek tek incelendiğinde:

A seçeneği: Tüm çocukların aynı ürünü ortaya koymasını sağlamak, yaratıcılığı sınırlandırır ve çocuk merkezli sanat anlayışına aykırıdır.

B seçeneği: Etkinlik sırasında sürekli müdahale etmek, çocukların bağımsız çalışma ve kendini ifade etme fırsatını azaltır.

C seçeneği: Çocuklara araç seçimi konusunda hiç söz hakkı vermemek, esnek ve çocuk merkezli bir yaklaşım değildir.

D seçeneği: Kullanılacak araç-gereçlerin önceden belirlenmesi ve çocuklara uygunluğunun kontrol edilmesi, hem güvenlik hem de etkinliğin amacına ulaşması açısından öğretmenin dikkat etmesi gereken temel bir husustur. Burada araç-gereçler kazanıma uygunluğu önemlidir. Kazanıma uygun olmayan araç ve gereçler resim etkinliğinde hedeften uzaklaşılmasına neden olur.

E seçeneği: Etkinlik sonunda ortaya çıkacak ürünü önceden göstermek, çocukların özgün düşünme ve üretme süreçlerini olumsuz etkiler.

DOĞRU CEVAP D

27. Soruda anlatılan etkinlikte öğretmen, öğrencilerden bir çalışmaya başlamadan önce ana hatlarıyla bir çizim yapmalarını istemektedir. Bu çizimlerin amacı son ürünü ortaya koymak değildir; tasarımı önceden planlamak, düşünceyi kâğıda dökmek ve ayrıntıya girmeden temel çizgileri belirlemektir. Ayrıca öğretmenin, bu çizimlerin hata yapma kaygısı olmadan yapılabileceğini vurgulaması ve sanatçıların da bu yöntemi kullandığını belirtmesi dikkat çekicidir.

Bu özellikler eskiz kavramının temel nitelikleridir. Eskiz; bir tasarımın, resmin ya da çalışmanın ön hazırlığı niteliğinde, hızlı ve ana hatları gösteren çizimlerdir.

DOĞRU CEVAP B

28. Soruda verilen derste öğretmenin uygulamaları dikkatle incelendiğinde öğrencilerin tek bir doğru yol verilmeden, hedefe ulaşmak için farklı denemeler yaptıkları görülmektedir. Öğretmen, hazır bir çözüm sunmamış; öğrencilerin mesafe, hız, yön ve duruş gibi değişkenleri kendilerinin denemesine olanak tanımıştır. Öğrenciler, bu denemeler sonucunda hangi yolun daha etkili olduğunu tartışarak kendi çözümlerini üretmiştir. Ayrıca aynı hedefe ulaşmak için birden fazla çözüm yolunun kabul edilebilir olduğu vurgulanmıştır.

Problem çözme stilinin temel özellikleri;

- Öğrenciye uyumsuzluk / problem durumu sunulması,
- Birden fazla çözüm yolu bulunabilmesi,
- Öğrencinin deneme-yanılma yaparak kendi çözümüne ulaşması,
- Öğretmenin rehber konumunda olmasıdır.

Soruda anlatılan uygulamalar bu özelliklerle birbir örtüştüğü için doğru cevap Problem çözme stildir.

DOĞRU CEVAP E

29. Soruda öğretmenin planladığı istasyon çalışmasında iki farklı hareket aşaması vardır ve bu aşamalar sırasıyla hangi fiziksel uygunluk bileşenlerini geliştirdiği açısından değerlendirilmelidir.

I. aşama:

Öğrencilerin topu belirli hedeflere doğru yuvarlamaları istenmektedir. Bu beceri; göz-el uyumu, hedefe yönelme ve hareketin kontrollü yapılmasını gerektirir. Bu özellikler koordinasyon bileşeniyle ilgilidir. Çünkü koordinasyon, vücut bölümlerinin uyumlu ve kontrollü şekilde çalışmasını ifade eder. Ayrıca Koordinasyon becerinin diğer adıdır. Nesne kontrolü gerektiren hareketler bir beceri kapsamında yer alır.

II. aşama:

Öğrencilerden engelin üzerinden çift ayakla öne sıçrama yapmaları istenmektedir.

Bu hareket, kasların yerden kuvvet alarak vücutu ileriye doğru itmesini gerektirir. Dolayısıyla kas kuvvetinin kullanıldığı bir beceridir ve güç bileşenini geliştirir.

Sonuç olarak öğretmenin etkinlikle:

- İlk olarak koordinasyon,
- Ardından güç bileşenini geliştirmeyi amaçladığı anlaşılmaktadır.

DOĞRU CEVAP B

30. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) çocukluk ve gençlik dönemi, daha çok Mekke'de geçen ve onun güvenilirliği, adalet anlayışı ve toplumsal duyarlılığının şekillendiği olayları kapsar. Bu dönemde amcası Ebû Talib ile birlikte ticaret amacıyla Şam'a gitmesi, toplumda haksızlıklara karşı kurulan Hilfü'l-Fudûl'e katılması ve Kâbe'nin onarımı sırasında Hacerü'l-Esved'in yerine konulmasıyla ilgili anlaşmazlığı çözmesi, çocukluk ve gençlik yıllarında yaşanan önemli olaylardandır. Ayrıca kabileler arasında yaşanan anlaşmazlıklarda hakemlik yapması, onun güvenilir ve adil bir kişi olarak tanınmasını sağlayan gelişmeler arasındadır.

Buna karşılık Medine'de Mescid-i Nebevî'nin inşa edilmesine öncülük etmesi, hicretten sonra gerçekleşmiş olup Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberlik ve Medine dönemi faaliyetleri arasında yer alır. Bu olay, çocukluk ve gençlik yıllarıyla ilişkilendirilemez. Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

31. Parçada, peygamberlerin Allah'tan aldıkları vahyi eksiksiz, doğru ve olduğu gibi insanlara ulaştırmakla görevli oldukları vurgulanmaktadır. İlahi mesajı gizlemeden, değiştirmeden ve kendi yorumlarını eklemeden insanlara aktarmaları, peygamberlerin temel sorumlulukları arasındadır. Bu durum, peygamberliğin tebliğ niteliğini ifade eder.

Diğer seçenekler incelendiğinde; sıdk doğruluk, emanet güvenilirlik, ismet günah işlememek, fetanet ise akıllı ve anlayışlı olma anlamına gelir. Parçada bu niteliklere değil, doğrudan vahyin insanlara iletilmesi görevine vurgu yapıldığı için doğru cevap E seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP E

32. Öncelikle hatırlayalım:

İkincil karbon ayak izi, bir ürünün üretilmesi, paketlenmesi, taşınması, kullanılması ve atık hâline gelmesi sürecinde oluşan karbon salımıyla ilgilidir.

I. Güneş enerjisi panelleri ile sıcak su temin edilmesi

- Bu uygulama enerji tüketimiyle ilgilidir.
- Doğrudan enerji üretimi ve kullanımını kapsar.
- Bu nedenle birincil karbon ayak izi ile ilgilidir.

İkincil karbon ayak izini küçültmez.

II. Yakın bölgelerde üretilen ürün ve besinlerin tercih edilmesi

- Ürünlerin uzak mesafelerden taşınması, nakliye sürecinde ciddi karbon salımına neden olur.
- Yerel ürün tercih edildiğinde taşıma süresi ve yakıt kullanımı azalır.
- Bu durum ürünün üretim–nakliye sürecindeki karbon ayak izini düşürür.

İkincil karbon ayak izini küçültür.

III. Teknolojik aletlerin kullanımının azaltılması

- Bu daha çok elektrik tüketimini azaltmaya yöneliktir.
- Elektrik kullanımı doğrudan enerjiyle ilişkilidir.
- Yani birincil karbon ayak izi kapsamında değerlendirilir.

İkincil karbon ayak iziyle doğrudan ilgili değildir.

IV. Geri dönüşümü olan ürünlerin tercih edilmesi

- Geri dönüştürülebilir ürünlerin üretiminde daha az ham madde ve enerji kullanılır.
- Atık miktarı ve üretim sürecindeki karbon salımı azalır.
- Bu doğrudan ürünün yaşam döngüsüyle ilgilidir.

İkincil karbon ayak izini küçültür.

DOĞRU CEVAP D

33. Soruda endemik bitkilerin neden koruma altına alınması gerektiği sorgulanmaktadır. Öncelikle her öncül tek tek değerlendirilmelidir.

I. dünya üzerinde sınırlı sayıda bulunmaları

Bu ifade doğrudur.

Endemik bitkiler yalnızca belirli bir bölgede yetişir ve dünyanın başka yerlerinde doğal olarak bulunmaz. Bu durum, bu bitkilerin yok olması hâlinde yeniden kazanılmalarının mümkün olmamasına neden olur. Sınırlı yayılış alanına sahip olmaları, onları çevresel değişimlere karşı daha hassas ve savunmasız hâle getirir. Bu nedenle koruma altına alınmaları zorunludur.

Koruma gerekçesidir.

II. ekonomik açıdan önemli olmaları

Bu ifade doğrudur.

Bazı endemik bitkiler tarım, turizm ve özellikle ilaç sanayisi açısından ekonomik değer taşır.

Bu bitkilerin yok olması, yalnızca biyolojik çeşitliliğe değil, aynı zamanda ülke ekonomisine de zarar verir. Ekonomik değer taşıyan canlıların sürdürülebilir şekilde kullanılması, doğru çevre yönetiminin temel ilkelerindedir.

Koruma gerekçesidir.

III. ilaç sanayinde hammadde olarak kullanılmaları

Bu ifade de doğrudur.

Birçok endemik bitki, tıp ve eczacılık alanında kullanılan etken maddelerin kaynağıdır.

Bu türlerin yok olması, gelecekte geliştirilebilecek yeni ilaçların da kaybedilmesi anlamına gelir.

Bu nedenle insan sağlığı açısından da bu türlerin korunması büyük önem taşır.

Koruma gerekçesidir.

DOĞRU CEVAP E

1. Soruda verilen özellikler dikkatle incelendiğinde aşağıdaki önemli noktalar öne çıkmaktadır:

- Bir başka önemli drama eğitimcisinin öğrencisidir (Peter Slade'in öğrencisidir).
- İkinci Dünya Savaşı sırasında zor koşullar yaşayan çocuklara drama ile destek olmaya çalışmıştır.
- "Dünyada dramaya katılamayacak çocuk yoktur." görüşünü savunmuştur.
- Zihinsel ve bedensel farklılıkları olan çocuklar dahil olmak üzere her çocuğun drama etkinliklerine katılabileceğini belirtmiştir.
- "Drama Yoluyla Gelişim" (1976) adlı kitabı bulunmaktadır.
- Drama sayesinde çocukların kendine güven kazanacağını ifade etmiştir.
- Çocukların kendi iç kaynaklarını keşfetmelerine yardımcı olduğunu savunmuştur.
- Drama, kaybolmuş bazı içgüdülerin ortaya çıkmasını sağlar görüşünü benimsemiştir.
- Tiyatro ile dramayı birbirinden ayırmıştır.
- Tiyatronun seyirciye yönelik olduğunu, dramanın ise seyirci için yapılmadığını vurgulamıştır.
- Dramayı çocuğun gelişimi için kullanılan bir araç olarak görmüştür.
- Kişiliği "7 boyut çemberi" modeliyle açıklamıştır (duyular, konuşma, düşünme, öz-bedensellik, yoğunlaşma, duygular, zeka).
- Çocuğun bütüncül gelişimini merkeze almıştır.
- Sürecin üründen daha önemli olduğunu savunmuştur.
- Drama katılımcının kendi yaşantısına dayanmalıdır demiştir.
- Kişiliğin yaparak-yaşayarak geliştiğini vurgulamıştır.
- Çocuk merkezli bir drama anlayışı geliştirmiştir.
- 20. yüzyılda çocuk draması alanında önemli bir kuramcıdır. Bu özelliklerin tamamı Brian Way'e aittir.
- "Drama Yoluyla Gelişim" kitabı,
- 7 boyut çemberi modeli,

- Tiyatro ile dramayı net biçimde ayırması,
- Her çocuğun drama yapabileceğini savunması özellikle Brian Way'in görüşleridir.

DOĞRU CEVAP E

2. Soruda öğretmenin yaptığı uygulamaya baktığımızda şu özellikler öne çıkmaktadır:

- Öğrencilere farklı meslek rolleri verilmektedir.
- Öğrenciler verilen mesleği canlandırmaktadır.
- Yazılı bir metin ya da hazır senaryo kullanılmamaktadır.
- Öğrenciler, canlandırdıkları kişinin duygu ve düşüncelerini o rolün bakış açısıyla ifade etmektedir.
- Empati kurmaları sağlanmaktadır.
- Öğrenciler kendi kimlikleriyle değil, başka bir kimliğe bürünerek hareket etmektedir.
- Çalışma planlıdır ancak diyaloglar doğaçlamadır.

Bu özellikler drama teknikleri içinde rol oynama tekniğinin temel özellikleridir.

Rol oynama tekniğinde bireyler:

- Belirli bir rolü üstlenir,
- rolün duygu ve düşüncelerini yansıtır,
- Empati geliştirir,

DOĞRU CEVAP C

3. Soruda öğretmenin uygulaması dikkatle incelendiğinde şu temel özellikler görülmektedir:

- Öğretmen öğrencilere yazılı bir masal okumaktadır.
- Masalın başı, gelişmesi ve sonucu bellidir.
- Olay örgüsünün değiştirilmesine izin verilmektedir.
- Öğrenciler metne sadık kalarak canlandırma yapmaktadır.
- Yeni bir son yazılmamaktadır.
- Diyaloglara eklemeye yapılmamaktadır.
- Olay sırası korunmaktadır.
- Metnin dışına çıkılmamaktadır.
- Öğrenciler kendi yorumlarını katmamaktadır.
- Çalışma yazılı bir metne bağlı yürütülmektedir.
- Yeni başlayanlar için uygun olduğu belirtilmektedir.
- Katılımcılara olaya kendilerinden fazla bir şey eklememektedir.
- Amaç, metni olduğu gibi sahneye aktarmaktır.
- Giriş-gelişme-sonuç yapısı korunmaktadır.
- Süreç değil, metne bağlılık ön plandadır.
- Öykü değişiklik yapılmadan canlandırılmaktadır.

Bu özellikler Dramatizasyon Tekniğinin temel özellikleridir.

Dramatizasyon:

- Yazılı ya da bitmiş bir metnin,
- Değişiklik yapılmadan,
- Aslına sadık kalınarak,
- Başlangıç, gelişme ve sonuç yapısı korunarak,
- Olduğu gibi canlandırılmasıdır.

DOĞRU CEVAP C

4. Soru, 5E öğretim modelinin hangi aşamasının tanımlandığını sorgulamaktadır.

Verilen durumda:

- Öğrenciler birlikte çalışmaktadır.
- Deney ve gözlem yapmaktadır.
- Öğretmenin yönlendirebileceği kaynaklardan (bilgisayar, video, kütüphane vb.) yararlanmaktadır.
- Verilen bir problemi çözmek için fikir üretmektedirler.
- Öğretmen bilgi aktaran değil, rehber konumdadır.

Bu özellikler 5E modelindeki Derinleştirme aşamasına karşılık gelir

DOĞRU CEVAP D

5. Balık kılıcı (neden-sonuç diyagramı), bir problemin nedenlerini sistemli şekilde ortaya koymak için kullanılır. Bu soruda balığın baş kısmında "Su Kirliliği" yer almaktadır. Dolayısıyla kılıçlara yazılacak ifadeler, su kirliliğinin nedenleri olmalıdır.

I. Fabrika atıkları

Sanayi tesislerinden çıkan atıklar artılmadan su kaynaklarına bırakıldığında suyu kirletir.

Su kirliliğinin nedenidir.

II. Balık türlerinin azalması

Bu durum su kirliliğinin bir sonucudur, nedeni değildir.

Kılıçlara yazılamaz.

III. Evsel atık sular

Evlerden çıkan deterjanlı ve kirli sular doğaya karıştığında su kirliliğine yol açar.

Su kirliliğinin nedenidir.

IV. Tarımsal ilaçların akarsulara karışması

Tarım ilaçlarının yağmurla akarsulara taşınması su kirliliğine sebep olur.

Su kirliliğinin nedenidir.

DOĞRU CEVAP C

6. Soruda öğretmen öğrencilerden:

- Tuzlu su ve kumlu suyu incelemelerini istemektedir.
- Her iki karışımın benzer ve farklı yönlerini belirlemelerini istemektedir.
- Sonuçlarını sınıfta arkadaşlarına sunmalarını istemektedir.

I. Gözlem yapma

Öğrenciler karışımları incelemektedir. İnceleme süreci doğrudan gözlem yapma becerisini içerir. Bu nedenle I vardır.

II. Hipotez kurma

Soruda öğrencilerden bir tahmin ya da "Eğer... ise..." şeklinde bir önerme geliştirmeleri istenmektedir. Bu nedenle hipotez kurma hedeflenmiştir.

III. İletişim

Öğrenciler sonuçlarını sınıfta arkadaşlarına sunmaktadır. Sunma ve paylaşma süreci bilimsel süreç becerilerinden iletişim kurma becerisidir.

IV. Değişkenleri kontrol etme

Deney tasarlama, değişken belirleme ya da kontrol etme gibi bir süreç belirtilmemiştir. Bu nedenle IV yoktur.

V. Karşılaştırma

Öğrenciler iki karışımın benzer ve farklı yönlerini belirlemektedir. Bu doğrudan karşılaştırma becerisidir.

DOĞRU CEVAP B

7. Paradigma kaymasının aşamaları sırasıyla:

1. Olağan bilim
2. Bunalım
3. Bilimsel devrim
4. Yeni doğan bilim

(1) Birinci Bölüm:

- Dünya merkezli model sorgulanmadan kabul ediliyor.
- Bilimsel çalışmalar bu modele göre yürütülüyor.
- Gözlemler mevcut anlayışa göre yorumlanıyor.
- Hakim paradigma çerçevesinde bilim devam ediyor.

Bu durum, Thomas Kuhn'un tanımladığı olağan bilim evresidir. Çünkü bilim insanları mevcut paradigma içinde çalışmaktadır.

(2) İkinci Bölüm:

- Bazı gözlemler modelle açıklanamıyor.
- Bilim insanları şüphe duymaya başlıyor.

Bu evre, mevcut paradigmanın açıklamakta zorlandığı anomalilerin ortaya çıkmasıdır.

Bu aşama bunalım (kriz) evresidir.

(3) Üçüncü Bölüm:

- Copernicus yeni bir model öneriyor.
- Eski model ile yeni model arasında tartışmalar yaşanıyor.
- Yeni model giderek güç kazanıyor.

Bu aşama eski paradigma ile yeni paradigma arasında çatışmanın yaşandığı bilimsel devrim evresidir.

(4) Dördüncü Bölüm:

- Yeni model kabul görüyor.
- Bilimsel çalışmalar yeni anlayışa göre sürdürülüyor.

Bu aşama yeni doğan bilim dönemidir. Yeni paradigma artık kabul edilmiştir.

DOĞRU CEVAP B

8.

1 TOP

2 TOP

3 TOP

4 TOP

5 TOP

6 TOP

7 TOP

8 TOP

1'den 8' e kadar olan sayıların toplamı
Toplam top sayısını verir.

$$n \times (n+1) / 2 :$$

$$8 \times (8+1) / 2 :$$

$$8 \times 9 / 2 : 36 \text{ top olur.}$$

Tek sayılar 1,3,5,7 nolu sepetlere 1 top
Yani 4 top eklenir.

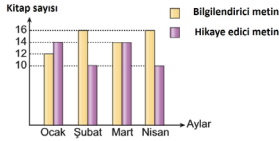
Çift sayıların olduğu 2,4,6,8 nolu sepetlere 2
top yani 8 top eklenir.

Toplam 12 top eklenir.

$$36 + 12 : 48 \text{ top olur.}$$

DOĞRU CEVAP D

9.

Ay	Bilgilendirici Metin	Hikâye Edici Metin
Ocak	12	14
Şubat	16	10
Mart	14	14
Nisan	16	10

A) Ocak ayında okunan Hikâye edici metin sayısı
bilgilendirici metin sayısından 2 fazladır.

Ocak ayında:

- Bilgilendirici: 12
- Hikâye edici: 14

$$14 - 12 = 2 \text{ Bu ifade doğrudur.}$$

B) En fazla Bilgilendirici metin Şubat ve Nisan
ayında okunmuştur.

Bilgilendirici metin sayıları:

- Ocak: 12
- Şubat: 16
- Mart: 14
- Nisan: 16

En fazla 16'dır ve Şubat ve Nisan ayında okun-
muştur. Bu ifade doğrudur.

C) Nisan ayında 16 Bilgilendirici metin okunmuş-
tur.

Grafiğe göre Nisan ayında Bilgilendirici metin sa-
yısı 16'dır.

Bu ifade doğrudur.

D) Ocak ve Mart aylarında okunan Bilgilendirici
metin sayıları eşittir.

- Ocak: 12
- Mart: 14 bu ifade yanlıştır.

E) En fazla kitap mart ayında okunmuştur.

Toplam kitap sayıları:

- Ocak: $12 + 14 = 26$
- Şubat: $16 + 10 = 26$
- Mart: $14 + 14 = 28$
- Nisan: $16 + 10 = 26$

En fazla kitap 28 ile Mart ayında okunmuştur. Bu
ifade doğrudur.

DOĞRU CEVAP D

10. I. Günlük yaşamdan herhangi bir olayın olasılığını "imkânsız, olabilir, kesin" olarak belirleyebilme

Bu kazanım olasılık konusuna yöneliktir. Olasılık kavramları programda daha üst sınıf düzeylerinde sistemli biçimde ele alınmaktadır. Bu ifade 4. sınıf öğrenme çıktıları arasındadır.

II. Kategorik veriye ve sayma ile elde edilen nicel veriye dayalı en çok iki veri grubu ile çalışabilme ve veriye dayalı karar verebilme

Bu ifade hem kategorik veri hem de sayma ile elde edilen nicel veri ile işlem yapmayı ve karar vermeyi kapsamaktadır. Bu kapsam, daha gelişmiş veri yorumlama becerisi gerektirir ve 4. sınıf düzeyinde yer almaktadır.

4. Sınıf öğrenme çıktıları ve bileşenleri aşağıda sıralanmıştır:

MAT.4.4.1. Günlük yaşamdan herhangi bir olayın olasılığını "imkânsız, olabilir, kesin" olarak belirleyebilme

MAT.4.4.2. Kategorik veriye ve sayma ile elde edilen nicel veriye dayalı en çok iki veri grubu ile çalışabilme ve veriye dayalı karar verebilme

a) Kategorik ve nicel veriye dayalı istatistiksel araştırma gerektiren günlük yaşam ile ilgili bir problem belirler.

b) Kategorik ve nicel veriye dayalı betimleme veya karşılaştırma gerektirebilecek araştırma soruları oluşturur.

c) Kategorik ve nicel verileri toplamak için plan yapar.

ç) Kategorik ve nicel verileri toplar.

d) Toplanan verileri analiz etmek için uygun görselleştirme araçlarını (çetele ve sıklık tablosu ile nesne, şekil ve nokta grafiği) seçer.

e) Seçtiği araçlarla verileri görselleştirerek analiz eder.

f) Araştırma sonuçlarını yorumlar.

g) Araştırma sonuçlarını araştırma sorularına göre değerlendirir.

III. Kategorik veriye dayalı en çok iki veri grubu ile çalışabilme ve veriye dayalı karar verebilme

Bu kazanım yalnızca kategorik verilerle ve en fazla iki veri grubu ile çalışmayı içermektedir. Daha temel düzeyde veri yorumlama becerisi gerektirdiği için 2. sınıf öğrenme çıktıları arasında yer almaktadır. 2. sınıfa aittir.

2. Sınıf öğrenme çıktıları ve bileşenleri aşağıda sıralanmıştır:

MAT.2.4.1. Kategorik veriye dayalı en çok iki veri grubu ile çalışabilme ve veriye dayalı karar verebilme

a) Kategorik veriye dayalı istatistiksel araştırma gerektiren günlük yaşam durumu belirler.

b) Kategorik veriye dayalı betimleme veya karşılaştırma gerektirebilecek araştırma soruları oluşturur.

c) Kategorik verileri toplamak için plan yapar.

ç) Kategorik verileri toplar.

d) Toplanan verileri analiz etmek için görselleştirme araçlarından çetele tablosu, sıklık tablosu ve şekil grafiğini seçer.

e) Seçtiği araçlarla verileri görselleştirerek analiz eder.

f) Araştırma sonuçlarını yorumlar.

g) Araştırma sonuçlarını araştırma sorularına göre değerlendirir

DOĞRU CEVAP E

11. 2024 Türkiye Yüzyılı modeli Matematik Öğretim Programına göre aşağıda simetri ile ilgili öğrenme çıktısı verilmiştir:

MAT.2.3.7. Verilen şekiller arasından simetrik olanları ayırt edebilme

IV nolu öncül simetrisini ayırt etme ile ilgilidir. Diğer simetri ve ayna simetrisi üst sınıf için geçerlidir.

DOĞRU CEVAP E

12. Soruda, Hayat Bilgisi dersinde küpleme stratejisi kullanılarak yapılan bir etkinlikte, öğretmenin öğrencilere yönelttiği sorular verilmiştir. Öğrencilerin bu sorular aracılığıyla hangi düşünme boyutlarını kullandıkları açıkça görülmektedir. Amaç, verilen sorular arasında hangi küpleme boyutuna ait sorunun yer almadığını belirlemektir.

Küpleme stratejisinde nesne ya da kavram şu boyutlarla ele alınır:

- Tanımlama: Neye benziyor? Nasıl bir şey?
- Karşılaştırma: Hangi nesneye benzer, hangisinden farklıdır?
- İlişkilendirme: Size neyi anımsatıyor?
- Analiz etme: Parçaları nelerdir, nasıl yapılmıştır?
- Uygulama: Ne işe yarar, nerelerde kullanılır?
- Tartışma: Olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?

“Okul çantası başka hangi nesnelere benzer ya da hangi yönleriyle onlardan farklıdır?”

→ Karşılaştırma

“Okul çantası sana neleri anımsatıyor?”

→ İlişkilendirme

“Okul çantasının bölümleri nelerdir ve nasıl yapılmıştır?”

→ Analiz etme

“Okul çantası ile günlük yaşamda neler yapılabilir?”

→ Uygulama

“Okul çantasının olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?”

→ Tartışma

Bu soruların tamamı küpleme stratejisindeki ilgili düşünme boyutlarını karşılamaktadır.

Hangi boyuta yönelik soru yoktur:

Tanımlama boyutuna ait sorular genellikle:

- “Neye benziyor?”,
- “Nasıl bir nesnedir?”

şeklinde.

Soruda yer alan öğretmen soruları arasında okul çantasının doğrudan tanımlanmasına, yani “nasıl bir nesne olduğuna” yönelik herhangi bir soru bulunmamaktadır.

DOĞRU CEVAP A

13. Soruda verilen etkinlik, 2024 Türkiye Yüzyılı Marifet Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı çerçevesinde hazırlanmıştır ve öğrencilerin belirli içerikler üzerinden farkındalık kazanmalarını amaçlamaktadır. Etkinlikte öğretmenin kullandığı yöntem, içerik ve hedefler dikkatle incelendiğinde hangi öğrenme çıktısına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

Etkinlikte; edebiyat, müzik, resim, ebru, tiyatro ve sinema gibi farklı alanlara ait örnekler kullanılmıştır. Bu örnekler öğrencilere sunulmuş, öğrenciler grup çalışmaları yapmış ve beyin fırtınası yoluyla düşüncelerini paylaşmıştır. Öğrenciler, bu örneklerle nerelerde karşılaşabileceklerini ve bu örneklerin yaşamlarındaki etkilerini fark etmeye yönlendirilmiştir. Etkinlikte herhangi bir teknolojik ürünün zaman içindeki değişimi, bilim insanlarının çalışmaları, çevresel tasarruf ya da yön bulma gibi becerilere yönelik bir çalışma yer almamaktadır.

Bu yönüyle etkinlik; öğrencilerin estetik ürünlerle karşılaşma durumlarını fark etmelerini, bu ürünlerin bireyin yaşamındaki işlevini ve etkisini kavramalarını amaçlamaktadır. Bu durum, HB.2.6.3. Sanatın günlük yaşamdaki yerini belirleyebilme öğrenme çıktısıyla doğrudan örtüşmektedir.

Diğer seçenekler incelendiğinde;

- B seçeneği teknolojik ürünlerin değişimine,
- C seçeneği bilim insanlarına yönelik araştırmaya,
- D seçeneği kaynakların tasarruflu kullanımına,
- E seçeneği ise doğadan yararlanarak yön bulmaya odaklanmaktadır.

Bu içeriklerin hiçbiri etkinlikte yer almamaktadır. Etkinlik, öğrencilerin sanat içerikli ürünlerin yaşamla olan ilişkisini fark etmelerini amaçladığı için doğru cevap: Sanatın günlük yaşamdaki yerini belirleyebilme

DOĞRU CEVAP A

14. Soruda, öğretmenin öğrencisinden araştırmasını istediği kişinin kim olduğu, diyalogda verilen ipucu ifadeler üzerinden belirlenmektedir. Bu nedenle çözümde, konuşmada öne çıkan özelliklerin hangi bilim insanını işaret ettiğine bakılmalıdır.

Diyalogda bahsedilen kişinin;

- Tarih ve kazılarla ilgili çalışmalar yaptığı,
- Anadolu'daki antik eserlerin ortaya çıkarılmasına katkı sağladığı,
- Ülkemizde arkeoloji alanında öncü çalışmalara imza attığı

özellikle vurgulanmıştır. Bu ifadeler, söz konusu kişinin arkeoloji bilimiyle doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir.

A) Engin Arık: Fizik alanında çalışmalarıyla tanınmıştır; arkeolojiyle ilişkili değildir.

B) Zihni Derin: Tarım alanında, özellikle çay üretimiyle ilgili çalışmalarıyla bilinmektedir.

C) Aziz Sancar: Tıp ve moleküler biyoloji alanında bilimsel çalışmaları olan bir bilim insanıdır.

D) Jale İnan:

Türkiye'nin ilk kadın arkeologlarından. Anadolu'daki antik kentlerde kazı çalışmalarına öncülük etmiştir. Arkeoloji biliminin ülkemizde gelişmesine önemli katkılar sunmuştur.

E) Nuri Demirağ: Sanayi ve havacılık alanında çalışmalarıyla bilinir; arkeoloji alanında çalışması yoktur.

DOĞRU CEVAP D

15. 2024 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan öğrenme alanları şunlardır:

- Ben ve Okulum
- Sağlığım ve Güvenliğim
- Ailem ve Toplum
- Yaşadığım Yer ve Ülkem
- Doğa ve Çevre
- Bilim, Teknoloji ve Sanat

Ülkemizde hayat: Programda bu adla tanımlanmış bir öğrenme alanı bulunmamaktadır. Programda bunun yerine “Yaşadığım Yer ve Ülkem” öğrenme alanı yer almaktadır.

“Ülkemizde hayat” ifadesi, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda öğrenme alanı olarak yer almadığı için doğru cevap: Ülkemizde hayat

DOĞRU CEVAP E

16. Soruda verilen öğrenme çıktıları şunlardır:

1. Konum ve yön bulurken haritaları kullanabilme
2. Yakın çevresinden hareketle doğa ve insan ilişkisini çözümlayebilme
3. Afetlerin etkilerini azaltma konusunda yapılabileceklerle ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme

Bu öğrenme çıktıları “2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya” başlığı altında yer almaktadır.

Bu öğrenme alanının amacı:

- Öğrencilerin temel düzeyde harita kullanma becerilerini geliştirmeleri,
- İnsan ile doğal çevre arasındaki ilişkiyi kavramaları,
- Yakın çevrede yaşanabilecek afetlere karşı farkındalık kazanmaları ve
- Afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik ürün oluşturmaları ve paylaşmalarıdır.

Verilen üç öğrenme çıktısı da doğrudan bu öğrenme alanının kapsamıyla örtüşmektedir:

- Harita kullanma → Coğrafi konum bilgisi
- Doğa-insan ilişkisi → Çevresel etkileşim

Afetlere karşı önlem üretme ve paylaşma → Afet bilinci ve farkındalık

DOĞRU CEVAP B

17. I. Yorumlama kavram becerisi olarak ele alınır. → DOĞRU

Programda “Kavramsal Beceriler” kısmında: KB2.14. Yorumlama (SB.4.4.2) ifadesi yer almaktadır. Bu nedenle “yorumlama”nın kavramsal beceri olarak ele alındığı açıkça görülmektedir.

I. ifade doğrudur.

II. Merak, Bağımsızlık, Yaratıcılık ve Analitik düşünme bir eğilim olarak ele alınmalıdır. → DOĞRU

Eğilimler bölümünde:

- E1.1. Merak
- E1.2. Bağımsızlık
- E3.3. Yaratıcılık
- E3.6. Analitik Düşünme

ifadeleri yer almaktadır.

Dolayısıyla bu dört özellik programda “eğilim” olarak tanımlanmıştır. II. ifade doğrudur.

III. Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri; İş Birliği, Sosyal Farkındalık, Esneklik ve Sorumlu Karar Verme olarak ele alınır. → DOĞRU

Programlar Arası Bileşenler kısmında “Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri” başlığı altında:

- İş Birliği
- Sosyal Farkındalık
- Esneklik
- Sorumlu Karar Verme

yer almaktadır. Bu nedenle III. ifade de doğrudur.

IV. Tasarruf bir değer olarak ele alınmalıdır. → YANLIŞ

Değerler kısmında şu değerler yer almaktadır:

- Saygı
- Sevgi
- Vatanseverlik
- Yardımseverlik

“Tasarruf” değeri bu öğrenme alanında yer almamaktadır. Tasarruf daha çok Hayatımızdaki Ekonomi öğrenme alanıyla ilişkilidir. IV. ifade yanlıştır.

DOĞRU CEVAP D

18. Soruda verilen etkinlik, bilim insanı Oktay Sinaoğlu'nun çocukluk dönemi üzerinden öğrencilerin onun yaşadığı koşulları hayal etmelerini ve “Siz olsaydınız ne yapardınız?” sorusu ile empatik düşünmelerini sağlamaktadır.

I. Tarihsel empati alan becerisi kazandırılmaya çalışılmaktadır. → DOĞRU

Etkinlikte öğrencilerden:

- Bilim insanının çocukluk koşullarını düşünmeleri,
- Onun duygularını hayal etmeleri,
- Kendilerini onun yerine koymaları istenmektedir.

Bu yaklaşım doğrudan alan becerileri bölümünde yer alan SBAB3: Tarihsel Empati (SB.4.6.2) kapsamında değerlendirilir.

Dolayısıyla I. öncül doğrudur.

II. Teknoloji ve Sosyal Bilimler öğrenme alanı ile ilgili bir etkinliktir. → DOĞRU

6. Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler başlığı altında SB.4.6.2. Bilim insanlarının çocukluk hayatı ile kendi yaşamı arasında bağlantı kurabilme öğrenme çıktısı yer almaktadır. Etkinlik tam olarak bu öğrenme çıktısına hizmet etmektedir.

Bu nedenle II. öncül de doğrudur.

III. Cumhuriyetin getirdiği değişimlerin hayatımıza katkılarını yorumlayabilme öğrenme çıktısına hizmet eder. → YANLIŞ

Bu ifade 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasi-miz ile ilişkilidir.

Ancak yapılan etkinlik:

- Cumhuriyet kazanımlarını yorumlama,
- Demokratik katılım,
- Cumhuriyetin hayatımıza etkileri üzerine değil; bilim insanının çocukluk koşullarını anlamaya yöneliktir.

Dolayısıyla III. öncül, yanlış öğrenme alanına aittir.

DOĞRU CEVAP C

19. Verilen etkinlikte öğrencilerden;

- Yeni gelen bir öğrenciyi tanımadan önce hakkında kesin yargılara varmanın doğru olup olmadığı sorgulanmaktadır.
- Bir kişinin geldiği yer, konuşma biçimi veya ailesinin mesleği üzerinden genellemeler yapılmasının yanlışlığı fark ettirilmektedir.
- İnsanları tanımanın ve farklılıklara saygı göstermenin önemi üzerinde düşünmeleri istenmektedir.
- Toplumda bu tür düşüncelerin doğurabileceği sonuçlar değerlendirilmektedir.

Bu etkinlik, öğrencilerin:

- İnsanlar hakkında yeterli bilgi sahibi olmadan hüküm vermenin hatalı olabileceğini fark etmelerini,
- Genellemelerin her zaman gerçeği yansıtmadığını anlamalarını,
- Farklılıklara saygı geliştirmelerini amaçlamaktadır.

Bu özellikler doğrudan “Kalıp yargı ve önyargıyı fark etme” becerisine hizmet eder.

DOĞRU CEVAP D

20. Soruda verilen etkinliklerde öğrencilerin sesli okuma ve konuşma sırasında nefeslerini kontrol edebilmeleri amaçlanmaktadır. Balon şişirme ve pipetle hafif nesnelere belirli bir mesafeye taşıma gibi uygulamalar, diyafram nefesini doğru kullanmaya yönelik çalışmalardır. Bu tür etkinlikler, öğrencinin konuşurken zorlanmadan ve kesintisiz biçimde sesini kullanmasını destekler.

Ayrıca mırıldanmadan okuma, boğumlama hatası yapmama ve noktalama işaretlerine uygun duraklamalar yapabilme gibi beceriler de doğru nefes alıp verme ile doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle sözü edilen uygulamalar, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ilk okuma yazmaya hazırlık sürecinde doğru nefes alıp verme çalışmaları kapsamında yer almaktadır.

DOĞRU CEVAP E

21. Soruda, öğrencilerin dil gelişiminin bilişsel gelişimle birlikte ilerlediği, küçük yaşta çocukların konuşmalarında çoğu zaman başkalarını dikkate almadan kendi düşüncelerini ifade ettikleri vurgulanmaktadır. Ayrıca bazı öğrencilerin konuşurken kendilerini yönlendirdikleri, karşısındakini anlamakta zorlandıkları ve yaş ilerledikçe konuşmaların karşılıklı iletişim hâline dönüştüğü belirtilmektedir. Bu açıklamalar, dil gelişimini doğrudan çocuğun düşünme biçimindeki değişimlerle ilişkilendiren bir yaklaşımı işaret etmektedir.

Piaget'ye göre dil, bilişsel gelişimin bir ürünüdür. Çocuk, belirli bilişsel olgunluğa ulaşmadan dili sosyal ve karşılıklı biçimde kullanamaz. Bu süreçte küçük yaşlarda görülen benmerkezci konuşma, çocuğun başkalarının bakış açısını henüz dikkate alamadığını gösterir. Zamanla çocuğun bilişsel gelişimi ilerledikçe benmerkezcilik azalır ve toplumsallaşmış konuşma artar. Soruda yer alan “başkalarını dikkate almadan konuşma” ve “yaş ilerledikçe karşılıklı iletişimin gelişmesi” ifadeleri Piaget'nin bu görüşleriyle birebir örtüşmektedir.

Dil gelişimini, çocuğun düşünme biçiminin değişimi ve benmerkezcilikten toplumsal konuşmaya geçiş ile açıklayan kuram Piaget'nin dil gelişim kuramıdır.

Bu nedenle doğru cevap D seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP D

22. Soruda öğretmenin planladığı etkinlikler incelendiğinde öğrencilerin cümle içindeki sözcüklerin sırasına ve bu sıranın anlam üzerindeki etkisine dikkat çekildiği görülmektedir. “Kedi fareyi kovaladı.” ile “Fareyi kovaladı kedi.” cümlelerinin karşılaştırılması, sözcüklerin yer değiştirmesinin anlamı nasıl etkilediğini fark ettirmeye yöneliktir. Benzer biçimde “Elma kırmızı çok güzel.” cümlesinin anlamlı hâle getirilmesi, sözcüklerin belirli bir dizilişe göre kullanılmasını gerektirmektedir.

Eksik bırakılan cümlelerin tamamlanması ve dağınık hâlde verilen sözcüklerden kurallı bir cümle oluşturulmasının istenmesi, öğrencilerin cümle yapısını ve sözcük dizilişini bilinçli biçimde düzenlemelerini amaçlamaktadır. Yanlış dizilmiş cümle örnekleri üzerinde durularak, sözcüklerin yerinin değişmesinin anlamı bozabileceğinin vurgulanması da aynı hedefe yöneliktir.

Bu özellikler, dilin biçimsel yapısını özellikle cümle yapısını ve sözcüklerin diziliş kurallarını fark etmeye yönelik bir farkındalık türünü işaret etmektedir.

Sentaktik (sözdizimsel) farkındalık, bireyin cümlede sözcüklerin dizilişinin ve bu dizilişin anlamla ilişkisini fark edebilmesidir. Soruda verilen tüm etkinlikler bu tanımla birebir örtüşmektedir.

DOĞRU CEVAP B

23. Soruda verilen bilgiler, 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ilk okuma yazma öğretiminin planlanmasına ilişkin temel ilkelere dayanmaktadır. Hangi ifadenin yanlış olduğu, program hükümleriyle karşılaştırılarak belirlenmelidir.

A seçeneğinde, ilk iki harf grubunda rakamların (1–9 ve 0) satır dizgesinde kaç hamlede yazıldığının öğretilmesi gerektiği belirtilmiştir. Programda bu uygulamanın yer aldığı açıkça ifade edilmektedir. Bu nedenle doğrudur.

B seçeneğinde, birinci dönemin sonunda okuma yazma öğretimi tamamlanamazsa ikinci dönemde sürecin devam edeceği belirtilmiştir. Bu ifade, programda birebir yer almakta olup doğrudur.

C seçeneğinde, bütün harf grupları tamamlandıktan sonra bağımsız okuma yazma aşamasına geçileceği ifade edilmiştir. Bu da öğretim programına uygundur ve doğrudur.

D seçeneğinde, dönem bitmeden önceki son haftada son harf grubuna gelinmişse yeni ses verilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Oysa programda, dönem bitmeden önceki son hafta yeni ses verilmemesi, bunun yerine daha önce öğretilen seslerle pekiştirme çalışmaları yapılması gerektiği özellikle vurgulanmaktadır. Bu nedenle bu ifade yanlıştır.

E seçeneğinde, ilk okuma yazma öğretiminde öğrencilerin gelişim düzeyi, öğrenme hızı ve benzeri değişkenler dikkate alınarak ezberden uzak, anlamlı ve eksiksiz öğrenmenin sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Bu yaklaşım programın temel felsefesiyle örtüşmektedir ve doğrudur.

Bu açıklamalar doğrultusunda yanlış ifade D seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP D

24. Soruda anlatılan uygulama adım adım incelendiğinde öğretmenin, okumada ve yazmada güçlük yaşayan bir öğrenciye kelimeleri bütün olarak kazandırmayı amaçladığı görülmektedir. Öğretmen, öğrencinin kendi seçtiği kelimeyi renkli kalemle büyük puntolarla yazmakta; öğrenci bu kelimeyi parmağıyla takip ederken öğretmen kelimeyi eş zamanlı olarak seslendirmektedir. Öğrenci, kelimeyi bakara kopyalayarak yazmakta; hata yaptığında süreç başa alınmakta ve doğru yazana kadar tekrar edilmektedir. Daha sonra öğrenci, kelimeyi bakmadan yazabilmekte ve kelimelerin zihinsel olarak depolandığı gözlemlenmektedir.

Bu uygulama basamakları, Fernald yönteminin tipik özellikleridir. Fernald yönteminde;

- Kelimeler harf harf değil, bütün olarak öğretilir.
- Öğrenci, kelimeyi görerek, dokunarak, söyleyerek ve yazarak çoklu duyu kanallarıyla öğrenir.
- Öğrenci kelimeyi bakmadan yazabilir hâle gelinceye kadar çalışmalar sürdürülür.
- Öğrenilen kelimeler öğrencinin kelime hazinesine depolanır ve zamanla okuma metinlerine aktarılır.

A ve B seçeneklerinde yer alan yankılayıcı okuma ve eko okuma, öğretmen–öğrenci birlikte okuma ve tekrar etme temellidir; yazma ve kelimeyi bütün olarak zihne yerleştirme sürecini içermez.

DOĞRU CEVAP E

25. Soruda öğretmenin yönelttiği sorunun özellikleri dikkatle incelendiğinde, öğrencilerden metindeki bilgiyi aynen bulmaları ya da metin içinden çıkarım yapmaları beklenmemektedir. Aksine öğrenciler, metinde geçen bir durumu kendi bakış açılarıyla değerlendirmekte, metni kişisel yaşantıları, duyu dünyaları ve karar alma biçimleriyle ilişkilendirmektedir.

Metinde özellikle şu noktalar vurgulanmaktadır:

- Öğrenciler metinden bağımsız olarak kendi içsel ölçütlerini kullanmaktadır.
- Tek bir doğru cevap yoktur; bireysel düşünceler gerekçeleriyle ifade edilmektedir.
- Öğrencilerin duygusal ve zihinsel bağ kurup kuramadıkları ölçülmektedir.

Bu özellikler, sorunun yanıtının metin içinde doğrudan yer almadığını ve öğrencinin önceki bilgi, deneyim ve yaşantılarına dayanarak oluşturulduğunu göstermektedir.

Seçenekler incelendiğinde:

- A) Metinsel açık soru: Cevabı metinde açıkça bulunan sorulardır.
- B) Metinsel kapalı soru: Genellikle tek doğru cevabı olan, metin temelli sorulardır.
- C) Metinler arası soru: Birden fazla metni ilişkilendirmeyi gerektirir.
- E) Örtük soru: Cevabı metinden çıkarım yoluyla bulunur ancak yine metne dayanır.

D) Geçmiş bilgi ve deneyimlere dayalı soru ise öğrencinin kendi yaşantısını, duygularını ve kişisel düşüncelerini kullanarak cevap verdiği soru türüdür. Soruda verilen açıklamalar bu tanımla birebir örtüşmektedir.

Bu nedenle doğru cevap D) Geçmiş bilgi ve deneyimlere dayalı sorudur.

DOĞRU CEVAP D

26. Soruda öğretmenin seçmek istediği boya türüne ait özellikler ayrıntılı olarak verilmiştir. Bu özellikler tek tek incelendiğinde doğru cevaba ulaşılır.

Öncelikle öğretmen, boyanın hafif, kolay uygulanabilir ve çocuklar için uygun olmasını istemektedir. Bu özellik, okul öncesi dönemde ve ilkokulda en çok kullanılan boya türlerinden biri olan mum boyayı düşündürür.

Soruda ayrıca boyanın örtücülüğünün yüksek, renklerinin canlı ve zeminde belirgin izler bırakan yapıda olması gerektiği belirtilmiştir. Mum boya, içeriğindeki bal mumu veya parafin sayesinde kapaticılığı yüksek olan ve canlı renkler veren bir boyadır.

Boyanın kaygan bir yapıya sahip olması, çocukların baskı uygulamadan rahatça boyama yapabilmesini sağlaması da mum boyanın tipik bir özelliğidir. Sulu boya ve guaj boya sıvı yapıda olduğu için bu özelliği karşılamaz.

Boya türünün kuru boya gibi kullanılması, ancak pastel boyaya göre daha yoğun ve net renk vermesi de mum boyayı işaret eder. Akrilik ve yağlı boya ise çocuklar için ağır, zor ve profesyonel kullanım gerektiren boyalardır.

Ayrıca soruda boyanın okul öncesinden yetişkinlere kadar her yaş grubunda yaygın olarak kullanılması vurgulanmıştır. Bu da mum boyanın kullanım alanıyla örtüşmektedir.

Bu nedenlerle verilen tüm ipuçlarını karşılayan boya türü mum boyadır.

DOĞRU CEVAP D

27. Soruda bir sınıf öğretmenin, çocukların sanat çalışmalarını değerlendirirken yaratıcılığı ve ifade özgürlüğünü destekleyen geri bildirimler vermesi beklenmektedir. İlkokul döneminde sanat çalışmalarının amacı ortaya çıkan ürünün gerçeğe benzermesi değil, çocuğun kendini özgürce ifade etmesi ve sürece katılımıdır.

A seçeneği: Çocuğun çizgi kullanımını fark ederek olumlu bir geri bildirim verir. Uygundur.

B seçeneği: Renklerin birlikte kullanımını vurgular ve çocuğu cesaretlendirir. Uygundur.

C seçeneği: Çocuğun yaptığı resmi gerçeğe benzetmeye zorlayıcı ve eleştirel bir ifadedir. İlkokulda sanat eğitiminde ürün odaklı ve düzeltici geri bildirim uygun değildir. Ayrıca kopyaya yönlendiriyor. Özgünlükten uzaklaştırıyor.

D seçeneği: Farklı materyal kullanımını teşvik eder, süreci destekler. Uygundur.

E seçeneği: Renk seçimine yönelik olumlu bir değerlendirilmedir. Uygundur.

DOĞRU CEVAP C

28. Soruda anlatılan ders sürecinde öğretmen, topa vurma becerisini öğretirken öğrencilerden doğru dan belirli bir tekniği uygulamalarını istememiştir. Bunun yerine öğretmen, öğrencileri düşünmeye yönelten planlı sorular sormuştur. Öğrenciler, “ayağın hangi kısmı kullanılmalı”, “denge vuruşu nasıl etkiler” gibi sorulara deneme yaparak yanıt aramışlardır. Öğretmen ise sürece ipuçları vererek rehberlik etmiş, ancak doğru tekniği baştan söylememiştir.

Yönlendirilmiş buluş stiline ayırt edici özellikleri şunlardır:

- Öğretmen, öğrenme sürecini önceden planlar.
- Öğrencilere ardışık ve yönlendirici sorular sorar.
- Öğrenciler, tek doğru çözüme kendi keşifleriyle ulaşır.
- Öğretmen rehberdir, bilgi kaynağı değildir.

Sorudaki uygulama bu özelliklerle birebir örtüşmektedir. Öğrencilerin denemeler yaparak doğru tekniği keşfetmeleri ve öğretmenin ipuçlarıyla onları yönlendirmesi, bu stiline temel göstergesidir.

DOĞRU CEVAP E

29. Soruda tanımlanan özellik, kasların vücudun direncine rağmen en kısa sürede devreye girerek eklemleri harekete geçirebilmesini vurgulamaktadır. Burada odak noktası hareketin hızı ve tepki süresinin kısalığıdır. Bu tanım, beden eğitimi ve spor bilimlerinde çabukluk kavramına karşılık gelir.

Çabukluk, bireyin kaslarını mümkün olan en kısa sürede kullanarak hızlı tepki vermesi ve hareketi seri biçimde başlatabilmesidir. Özellikle ani çıkışlar, hızlı yön değiştirmeler ve kısa sürede yapılan hareketlerde belirleyicidir.

Buna karşılık hareketlilik, eklemlerin izin verdiği ölçüde hareketlerin geniş açılarda ve farklı yönlerde yapılabilmesini ifade eder. Hareketlilik hız değil, açıklık ve hareket genişliği ön plandadır.

Dolayısıyla tanımda hız ve kısa sürede harekete geçme vurgulandığı için doğru kavram çabukluktur; hareket açıklığını ifade eden hareketlilik bu durumu karşılamaz.

DOĞRU CEVAP B

30. “Hz. Muhammed’in (s.a.v.) Mekke ve Medine yıllarını özetler” kazanımı kapsamında; Hz. Muhammed’in (s.a.v.) peygamberlik süreci ve sonrasında yaşanan olaylar ele alınmaktadır. Bu bağlamda Mekke yıllarında ilk vahyin gelmesi, davet süreci, İsrâ ve Miraç olayı, Taif yolculuğu ve Medine’ye hicret gibi konular; Medine yıllarında ise İslam toplumunun oluşturulmasına yönelik çalışmalar, Hudeybiye Antlaşması, Mekke’nin fethi, Veda Haccı ve Veda Hutbesi yer almaktadır.

Fil Vakası ise Hz. Muhammed’in (s.a.v.) doğum yılına rastlayan, peygamberlik öncesi bir olaydır ve Mekke–Medine yıllarını kapsayan öğrenme çıktısının içeriğinde bulunmaz. Bu nedenle doğru cevap C seçeneğidir.

DOĞRU CEVAP C

31. Bu soruda, namazın içindeki farzlardan hangisinin “son oturuşu” ifade ettiği sorgulanmaktadır. Namazın sahîh ve geçerli olabilmesi için hem namaza başlamadan önce hem de namazın içinde yerine getirilmesi gereken farzlar bulunmaktadır. İçindeki farzlar, namazın rükünleri olup doğrudan namaz esnasında yapılır.

A) Kıyam

Kıyam, namazda ayakta durmak demektir. Özellikle farz namazlarda ayakta durularak Fâtiha ve zamm-ı sure okunur.

Örnek: Sabah namazında ilk rekâta ayakta durarak Fâtiha okumak.

→ Son oturuşla ilgili değildir.

B) Kıraat

Kıraat, namazda Kur’an’dan ayetler okumak anlamına gelir. Fâtiha ve zamm-ı sure okunması bu kapsamdadır.

Örnek: Fâtiha’dan sonra Kevser Suresi okumak.

→ Okuma ile ilgilidir, oturuşu ifade etmez.

C) Rükû

Rükû, namazda eller dizlere ulaşacak şekilde eğilmektir.

Örnek: Ayakta okuma bittikten sonra rükûya varıp “Sübhâne rabbiyel azîm” demek.

→ Eğilme hareketidir, oturuşu değildir.

D) Secde

Secde, alnın ve diğer uzuvların yere konularak yapılan ibadettir.

Örnek: Bir rekâta iki kez secdeye gitmek.

→ Yere kapanmayı ifade eder, son oturuşla ilgili değildir.

E) Kâde-i Âhire

Kâde-i Âhire, namazın son oturuşudur. Namazın tamamlanabilmesi için teşehhüd miktarı bu oturuşta kalmak farzdır.

Örnek: Son rekâta Tahiyat duasını okuyacak kadar oturmak.

→ Namazın son bölümünü oluşturur ve içindeki farzlardandır.

DOĞRU CEVAP E

32. Grafik, aynı miktarda ürün yetiştirmek için salma sulama ile damlama sulama yöntemlerinde kullanılan su miktarlarını göstermektedir. Pamuk ve mısır için her iki yöntemde de damlama sulamanın çok daha az su kullandığı açıkça görülmektedir.

Öncüllerin Değerlendirilmesi

I. Sulama biçimi suyun verimli kullanımında etkilidir.

Grafikte, damlama sulamada hem pamuk hem de mısır için kullanılan su miktarının salma sulamaya göre belirgin biçimde daha az olduğu görülmektedir.

Bu durum, sulama yönteminin su verimliliğini doğrudan etkilediğini gösterir.

Doğru

II. Damlama sulama için çiftçiler desteklenebilir.

Damlama sulama, aynı ürünü daha az su kullanarak yetiştirmeyi sağladığı için su ayak izini azaltır ve ekolojik sürdürülebilirliği destekler.

Bu nedenle su kaynaklarının korunması amacıyla damlama sulamanın teşvik edilmesi bilimsel olarak uygundur.

Doğru

III. Salma sulama ile elde edilen ürün miktarı daha fazladır.

Grafikte ürün miktarı değil, 1 kg ürün için kullanılan su miktarı verilmiştir.

Dolayısıyla salma sulamanın daha fazla ürün sağladığına dair herhangi bir veri yoktur.

Yanlış

IV. Ekilen ürün çeşidi sulama yönteminin verimliliğini etkiler.

Pamuk ve mısır için kullanılan su miktarları farklıdır.

Bu durum, ürün türünün su ihtiyacını ve dolayısıyla sulama verimliliğini etkilediğini gösterir.

Doğru

DOĞRU CEVAP C

33. Soruda “su kirliliğinin artmasını engellemek” için alınabilecek önlemler soruluyor. Verilen üç öncülün de ortak amacı, zararlı maddelerin suya karışmasını azaltmak ya da suya karışmadan önce etkisini ortadan kaldırmaktır. Bu yüzden üçü de doğru önlemdir.

I. Tarımda aşırı gübre kullanılmaması

Aşırı gübre kullanıldığında, yağmur suları ve sulama ile gübrenin bir kısmı toprağın altına süzülerek yer altı sularını kirlitebilir. Ayrıca akarsulara ve göllere karışan azot-fosfor gibi maddeler alg patlamasına yol açar. Algler artınca sudaki oksijen azalır ve balıklar gibi canlılar zarar görür. Bu durum suyun kalitesini düşürdüğü için su kirliliğini artırır.

Dolayısıyla aşırı gübre kullanılmaması, suya karışan kimyasal yükü azaltır ve su kirliliğini önleyici bir tedbirdir.

II. Kimyasal ilaçlama yerine biyolojik mücadelenin tercih edilmesi

Kimyasal tarım ilaçları (pestisitler) rüzgârla, yağmurla veya sulama ile su kaynaklarına taşınabilir. Bu kimyasallar su canlılarında zehirlenmelere, üreme sorunlarına ve besin zinciri yoluyla daha büyük canlılara geçişe neden olabilir. Biyolojik mücadele ise zararlıları doğal düşmanlarıyla kontrol etmeyi hedefler (örneğin zararlı böceği yiyen başka bir canlıdan yararlanmak). Böylece suya karışabilecek zehirli kimyasalların miktarı azalır.

Bu nedenle II. öncül de su kirliliğini azaltmaya yönelik doğru bir önlemdir.

III. Atık suların ekosistemlere verilmeden önce arıtılması

Evlerden ve fabrikalardan çıkan atık sular; deterjan, yağ, ağır metal, mikroorganizma gibi kirleticiler içerebilir. Bu sular arıtılmadan dereye, göle veya denize verilirse suyun rengi, kokusu, oksijen miktarı ve canlı yaşamı olumsuz etkilenir. Arıtma tesisleri bu kirleticileri büyük ölçüde uzaklaştırarak suyun temizlenmesini sağlar. Temizlenmiş su doğaya verince su ekosistemleri korunur.

Bu yüzden III. öncül su kirliliğini önlemede kesinlikle doğrudur.

DOĞRU CEVAP E